BIBLIOTECA NAZ.
Vittorio Emanuele III
XXXIX
B
22
NAPOLI

XIX

XXXIX
B
45-22

PETRI FRANCII

POËMATA.

AD

Celſiſſimum Principem

FERDINANDUM,

Paderbornenſem ac Monaſterienſem

EPISCOPUM.

NAZIONALE VITTORIO EMANUELE III
NAPOLI

AMSTELÆDAMI,

Apud HENRICUM & Viduam THEODORI
BOOM. cIɔ Iɔc LXXXII.

Celſiſſimo ac Reverendiſſimo

PRINCIPI

FERDINANDO,

Paderbornenſi & Monaſterienſi

EPISCOPO,

Burggravio Strombergenſi, S. R. I. Principi, Comiti Pyrmontano, Domino in Borklohe, & Libero Baroni de Furſtenberg,

PETRUS FRANCIUS

SE AC SUA.

NON multum mihi dubitandum, Celſiſſime ac Reverendiſſime Princeps, quid conſilii caperem, aut quem

Poëmatiis meis, jam lucem viſuris, Patronum eligerem, hæſitandum magnopere fuit. Quem enim alium, Princeps, niſi Te unum, qui publicus Muſarum patronus multis ab hinc annis fuiſti? Apud quem dulces illæ ante omnia Divæ lubentius hoſpitantur, quam in amœniſſimo Tuo & erudītiſſimo Muſis & Apollini dicato ſacrario? Ubi humanius excipiuntur? Ubi in majore honore illæ ac dignatione? Quis Poëtarum, quotquot hodie ſunt, aut quacunque terræ orbis in parte verſantur, alicujus famæ ac nominis, ingenii ſui fœtus non Tuo illuſtriſſimo nomini dedicat inſcribitque? Quis non ad Te ad-

mitti-

mittitur? Quis non à vultu Tuo diſcedit, non dicam non triſtis, qualem à vultu Principis quenquam debere diſcedere negabat Tui ille ſimillimus, hoc eſt, amor ac deliciæ generis humani, Titus, ſed ſemper lætiſſimus, & meritis ac beneficiis Tuis accumulatiſſimus? Hac ego humanitate & benevolentia fretus, quæ propriæ ſunt virtutes ac domeſticæ Tuæ, humaniſſime pariter atque eruditiſſime Princeps, ad Te & ad domum Tuam, tanquam ad commune quoddam aſylum confugere, Tibi hæc mea offerre, &, ſi non mihi favorem, quem in omnes diffundis tam benignum inmodum, meæ certe temeritati

veniam ſperare ſuſtineo. Accedit, quod eadem me voluntas Tua, optime ac benigniſſime Princeps, quam & præſens & abſens, & ore & calamo, & verbis & rebus ipſe plus ſemel propitiam mihi ac faventem expertus ſum, de Tua in me voluntate dubitare non ſinat. Quo enim pacto, cum nonnulla Tibi è meis, quæ in honorem Tuum conſcripſeram, non diſplicuerint, reliqua minus accepta futura verear: & malam de Muſis meis ſpem ipſe concipiam, de quibus Tu non malam ante opinionem imbiberas? Certè, niſi priora illa bono à Te animo, Princeps, lecta ac recepta fuiſſent, poſteriora hæc ad Te mittere erubuiſ-

uiſſem, quæ non ſua bonitate, ſed vel ob id unum non ingrata plane Tibi futura exiſtimo, quod ſint reliquorum iſtorum quaſi acceſſio, & Tuorum in me beneſactorum, clementiſſime Princeps, multorum quidem atque magnorum, grata quædam commemoratio. Quid, quod nemo ſacrorum horum intelligentior, quam Tu ipſe, poëtarum princeps dicam, an deus, & numen quoddam tutelare? Sic ut vel hoc ſolo nomine, ut deeſſent cætera, neque bonæ Tuæ erga Poëticam ſignificationis, aut in aliis, aut in me ipſo exempla dediſſes, mea hæc Tibi conſecrare debuerim. Quis enim Te, Princeps,

dicendi Majeſtate, ac priſca illa & non fucata facundia, quam à Græcis melioris ævi Romani, à Romanis ſuperiore ſæculo. Itali, Tu ab omnibus didiciſti, prior, inquam, aut commendatior? Quis os illud Græcorum, rotundum illud & elegans, Te felicius exprimit? Quis rectius aliorum ſcripta dijudicat? Quis ipſe rectius ſcribit, qui non ſolum cum optimis ac præſtantiſſimis hujus ævi ſcriptoribus pari paſſu incedis, ſed & cum ipſa Antiquitate contendis? Accipe itaque, virorum eruditorum, poëtarum, ac Principum decus & ornamentum eximium, hoc meum qualecunque opuſculum,

um, & à ſæculi hujus invidia, quo plurimi ſaporis ſunt publici, pauci Tui, me ac mea defende. Nil imperitorum hominum ſuffragationem deſidero, dum merear Tuam. Tibi enim, diſertiſſime Princeps, & exactiſſimo judicio Tuo mihi ſi placere contigerit, placere contigerit omnibus. Deus Opt. Max. omnis ille ſcientiæ ac pientiæ fons, omnium imperiorum conditor ac conſervator, Te terris & populis Tuis, nobis paci ac Muſis deditum, deque Muſis ac litteris bene merendi cupidum Tuum animum illum, bonam valetudinem Tibi, quam à multis annis fractam atque collapſam, non herbarum aut graminum ope,

ſed divina providentia ſua, & inopinato Tibi miraculo Idem Ille reſtituit, conſervet, foveat, augeat, &, canam ultra ætatem, ſartam tectam propaget, Tuo, sereniſſime Princeps, ac noſtrûm omnium bono. Amſtelæd. XVII. Sextil. CIↃ IↃC LXXXII.

AD LECTOREM.

HAbes hîc mea, quæ quidem edi libuit, amice Lector, Poëmata: non enim hîc damus omnia: magnam namque partem eorum, quæ ſeparatim ante fuere vulgata, ſuppreſſimus, aliquam hîc exhibemus, cum nonnullis quibuſdam ineditis. Ea enim, quæ aut amicorum noſtrorum voluntas, aut occaſio temporis, quibus inſerviendum eſt aliquando, nobis expreſſerat, aut quæ per ætatem etiam non ſatis matura eſſe videbantur, omiſimus. Vereor autem, ne & multa ejuſmodi hîc etiamnum relicta ſint: quibus tu, pro benevolentia tua, benigne Lector, condonabis, ut ſpero. Adjuncta ſunt quædam ex Anthologia vetere Epigrammata, ut, ſi mea tibi minus arriſerint, in iis certe, quod placeat, habere poſſis. Tentarunt id ante me multi primi ordinis viri, Scaliger, Heinſius, Grotius, aliique complures. Sed cùm in Anthologiam incidiſſem ſorte,

forte, & quædam ex ea, quæ me capiebant præ cæteris, in Latinum ſermonem vertiſſem, eaque Joh. Georgio Grævio, ut in aliis omnibus, ita in Græcis litteris verſato inprimis & erudito, oſtenderem, cœpit ille laudare propoſitum meum, &, ut in reliquis pergerem, hortari porro: cujus ego viri auctoritati parere malui, quam judicio meo. Fruere ergo laboribus his Pöëticis, amice Lector, & Muſis meis favere perge.

PETRI FRANCII

HEROICORUM

LIBER PRIMUS.

INVICTO HEROI
MICHAELI ADRIANO RUTERO,
Hollandiæ ac Weſtfriſiæ
IMPERATORI MARITIMO,

EPICEDION.

QUæ mentem viſu inſolito percellit imago?
Quo ſecunque oculi convertunt, undique planctus,
Undique circumſtant mixto ſuſpiria fletu
Volventum incluſos gemitus, luctumque prementum.
Triſtis ubique virûm facies; color omnibus idem:
Lumina cuncta madent. ſimul ipſa ſilentia templi
Horrorem ſacrum incutiunt; & pondera vocis
Mutus habet paries. pendet dolor ater ab illo;
Mœſtaque ferales aſſumunt pulpita veſtes.
Agnoſco vulnus Patriæ, monumentaque luctûs
Plurima. Lugentes Ruteri in funere Patres,
Lugentem cerno populum, vultuque ſilente
Atrata conſanguineos in veſte ſedentes,
Ipſaque buſta Viri, vacuumque ante ora feretrum.
Scilicet hæc miſeris deerat fortuna Batavis,
Ut, poſt tot pelagi, tot belli exhauſta pericla,
Ille ſalus patriæ, rerum ſpes ille labantum,
Hactenus invictus, fato concederet, heros,
Cunctorum cumulus damnorum. O triſtia fata.
O cæcas hominum ſortes; & inania vota!
Illane perpetuo clauduntur lumina ſomno?
Membra tremunt, riguere comæ, totoſque per artus
Irrepens pavor interiora perambulat oſſa,
Adſtrictuſque coit circum præcordia ſanguis.

 Er-

Ergone mœrori æternùm, lacrymiſque vacabit,
Ex quo hic ſacratus Muſis locus: & nova ſemper
Cogitur in lamenta? Omnis vixdum aruit humor,
Quo nuper clari perfudit Conſulis urnam;
Jamque iterum in luctus trahitur; rurſumque querelas
Poſcitur, & plenos lacrymarum effundere rivos,
Magnanimi ducis in tumulum. neque enim inclutus heros
Sub nigras illaudatus deſcendet arenas.
Et cineri conſtabit honos. ſequimurque volentes
Quæ nobis olim Marathon exempla reliquit.
En ego, qui reduci lauros & ſerta parabam,
Juſta paro, gemitus ac lamentabile carmen.
Quid primum, quid deinde canam? Stat Patria longè
Litora deſerere, ac toto dare vela profundo,
Factaque, virtutemque Viri cognoſcere coram,
Et letum, letique locum. Tu ſingula pande
Ordine, Calliopea: modos tu ſuggere vati,
Et par ingenium tanto vocemque dolori.
Ingens Ionio ac Tuſco jacet inſula ponto,
Auſoniam Libyamque inter; dixere Pelasgi
Trinacriam, trinis ſcopulis quoniam exit in æquor,
Heſperia poſtquam avolſam mare dividit altum:
Cyclopum domus, & Cereri gratiſſima tellus.
Multi illam quondam populi certamine magno,
Multi hodie petiere. alios petit acrius ante
Hiſpanus Gallusque, & ſpes affectat eaſdem.
Eſt locus hîc, (Zanclen appellavere priores,
Meſſanam nunc indigenæ cognomine dicunt)
Inclita navigiis ſtatio, quò ſæpe recumbit
Mollia ſe quoties diffundit in otia Nereus,
Italiæ oppoſita extremæ, Rheginaque contra
Mœnia. porrectas ad litora maximus umbras
Extendit, totoque incumbit monte Pelorus.
Parte alia, latere à dextro, inplacata Charybdis
Æſtuat, atque imo puppes detrudit Averno.
Urbem illam injuſta Gallus ditione premebat,
Frendente Hiſpano atque experto plurima fruſtra.
Huc lectam auxilio pubem mittebat Iberus,

Bel-

Belgaque, commu nem Siculis quæ finibus hoſtem
Pelleret, atque ſuis Hiſpanum inponeret arvis.
It claſſis pelago, & portus pertingit amicos.
Dux illis Ruterus erat, pulcherrimus armis,
Conſilioque, manuque, & rerum cognitus uſu;
Ut portum tenuere rates, ille impiger hoſtem
Omni inveſtigat ponto, funemque moraſque
Amputat. adductis canent vada cærula remis.
Heſperium juxta litus, lituſque Sicanum,
Inſulæ in Etruſco viſuntur gurgite ſeptem,
Æmula volventes Siculis incendia flammis:
Quarum Hiere, Lipareque, & pervia Strongylos auſtris
Altius è pelago tollunt caput. Æolon illic,
Mulciberumque habitare ferunt. hos quippe caminos
Prætulit, &, veteri dudum fornace relicta,
Poſthabita nunc ſaxa colit Thermeſſia Lemno.
Exercent multo ferrum ſudore Pyracmon,
Et Steropes, nuduſque immania brachia Brontes.
Fit ſonitus. flammam procul eſt audire gementem,
Æraque tincta lacu; tempeſtatumque querelas,
Atque indignantes circum clauſtra ardua ventos.
Hac primâ belli rabies deſævit arenâ.
Namque ut quæſitus nequicquam apparuit hoſtis
Ardentes ducis ante oculos, fortiſſimus heros
Dat ſumma ſignum è ſpecula, ſeſe acriter omnes
Inſtanti armarent pugnæ, legeretque virum vir,
Ordine quiſque ſuo. cuncti data juſſa faceſſunt.
Convexo interea devergens æthere Titan
Radebat ſpatium extremum declivis Olympi,
Languebatque dies; quando in ſua tranſtra frequentes
Convocat, & puppi ductor ſic fatur ab alta.
En hoſtes, en, quam votis ſperavimus, hora
Advenit, optatæque datur jam copia pugnæ;
Eſte viri, moneo, pulchrumque accendite Martem,
O mecum ſæpe experti graviora pericla.
Vos geminum nuper populum, regumque duorum
Sceptra infregiſtis validi, geminoque cruore
Veſtra Caledonias rubefecit dextera cautes.

Tyrrhenis idem vobis ſuperandus in undis
Gallus adeſt. Pariles jam nunc oſtendite vires,
Illum eadem, haud mutata loco, fortuna manebit.
Nec vos commoveant plures alnique virique.
Si numero, nec mole pares: at viribus æqui,
Æqui animis ſumus. his paribus contra ibimus armis.
Veſpere ſperabam hoc equidem committere pugnam.
Magno aliter viſum cœlo. certamina quippe
Diſtulit in lucem lux interciſa ſequentem.
Ergo operi ſe quiſque aptet, cum prima rubebit,
Lucifero fugiente, dies. niſi decipit omen,
Craſtina magnum aliquid nobis aurora parabit.
Per lauros ego vos iſtas, & præmia belli;
Per, quem communi patriæ debemus, amorem,
Juratamque fidem; per dilectos Hymenæos,
Deſertamque domum, & parvos circum ubera natos;
Per, quæ forſan ab hoc pendet certamine, pacem,
Hactenus optatam fruſtra, fruſtraque petitam:
Ite, mei comites, ac præcipitate morantem.
Ite alacres: favet ipſe Deus melioribus armis.
Ite, viri: palmamque ſimul, pacemque referte.
Dixerat. Imperiis olli parere parati
Dant dextram, accipiuntque, alternaque pignora firmant.
Talia dum peragunt, rebus nox atra colorem
Abſtulerat, terraſque ſuis involverat alis.
Procumbunt laſſi per ſparſa cubilia nautæ.
At dux, ſollicitam noctem per plurima volvens,
Pernicem emittit velo remoque triremem,
Quæ Gallos obſervaret, quæ ſigna canoro
Ære daret. tum membra toro paullum ipſe reponit,
Admittitque levem, nec toto lumine, ſomnum.
Poſtera jamque dies tenebras & cæca fugarat
Nubila, ſcandebatque rotis ſupera ardua Phœbus:
Labuntur Tuſco vicinæ in gurgite claſſes.
Vela movent: dant ſigna tubæ: ſimul hoc, ſimul ingens
Exoritur gemituſque virûm, gemituſque rudentum.
Æra tonant exploſa, & multo fulminis igne
Finitimos terrent populos: mugitibus æther

Per-

Perſonat, & piceus ſubtexit ſidera fumus.
Credideris ſubito Æolias exiſtere plures,
Atque novos totidem ructare incendia montes.
Horruit Ignipotens; ſubterque immane barathrum
Deſerta trepidi fugiunt incude Cyclopes.
Scyllæi fremuere canes; vicinaque latè
Auſonis intremuit: tremuerunt omnia circum
Litora Trinacriæ; quaſſataque turbine tanto
Erexere ſalo triplices ſua culmina rupes.
Suſtulit ora Gigas, & preſſos monte lacertos,
Ingenteſque globos flammarum, ſaxaque volvit
Grandia. ſpeluncis irata immugiit imis,
Et doluit flammis vinci majoribus Ætne.
Sic illi inter ſe magno molimine miſcent
Prælia. Pugnantum ferale Sicania murmur
Ut ſenſit, pavidos convertit ad æquora vultus;
Et ſecum: Inferna rediitne ab ſede Gylippus,
Iönioque ſalis dominas ſale frangit Athenas?
An ne Syracoſiam victor Marcellus ad urbem
Enſe furit? num Pompejum fugat acribus armis
Auguſti gener? an veterem Pœnique Quiriteſque
Iram acuunt, renovantque feræ bella aſpera gentes?
Concutit Ægatas Catulus; rurſumque cruentat
Sanguine Sidonio Liparæa Duillius antra.
Apparent fœdi gemitus, totoque natantes
Gurgite: pulvereæ nubes, piceæque procellæ
Subducunt proſpectum oculis. Rupitne catenas
Enceladus, vulſamque ſuis radicibus Ætnam
Tranſtulit in pelagus? Tuſcas an concitat undas
Hippotades, rabidoſque effundit carcere fratres,
Atque iterum Ænean Latia divellit ab ora?
Qui motus animorum? aut quod certamen in undis?
Hæc ait, accedens propius, cum turbidus atra
Paullatim evolvi cœpit caligine pontus.
Agnovit Batavûmque ducem, Batavûmque carinas.
Ite, refert, animæ egregiæ; tuque, optime ductor
Belgarum, tutela meis certiſſima rebus;
I, noſtrum decus, hoſtiles & funde catervas.

Continuo accendit Batavorum pectora virtus
Acrior, & major belli crudeſcit imago;
Devexo donec veſper delapſus Olympo,
Atque eadem pugnæ facta eſt, quæ meta diei.
Diffugiunt trepidi multa formidine Galli,
Ac leto ſeſe eripiunt, caliginis atræ
Obſequio. nox palantes agit æquore toto.
At Batavi, dono ſtellarum & munere cœli,
Claſſem inſtaurabant laceram, ratibuſque refectis
In nova victores ardebant prælia læti,
Mane novo; magniſque animis ac viribus ibant.
Hoſtem in conſpectu nullum. Pacata relinquunt
Tum maria, & tenſis repetunt navalia velis.
Hic, longos circumflectens per litora curſus,
Radit iter vaſtum exterior, ſperataque tandem
Oſtia diffractis intrat Meſſenia remis.
Et jam finis erat certaminis armorumque,
At non & belli. retinet mora nulla furentes.
Vixdum etenim ter Luna ſuum compleverat orbem,
Ecce alias iterum in cædes, atque altera bella
Ira vocat; rurſumque ſedet decernere ferro.
Maxima Sicaniæ jacet urbs, par quatuor olim
Urbibus, Ionii frangens inſana profundi
Murmura; quam quondam radio notiſſimus ille
Spectator mundi, & fulvæ ſcrutator arenæ
Incoluit, variaque illuſtrem reddidit arte:
Priſca Tyrannorum ſedes. Hac parte ſecundum
Detonuit belli fulmen, pelagoque fremente
Implevit loca terrifico vicina fragore.
Surgebat jam Aurora toro, necdum impiger Æthon
Hinnitu primo montes adflabat Eoos,
Cum procul hoſtiles viſæ ſe attollere puppes
Gurgite cæruleo, ſummumque oſtendere malum.
Jamque, die medio, claſſes conjuncta propinquæ
Æquora findebant remis, pelaguſque ſecabant.
Strata erat unda ſali, &, bellum ſpirantibus illis,
Lene quieſcebat marmor, pacemque fovebat,
Summaque pacati lambebant cærula venti.

Mox leni cœpit motu turgeſcere fluctus,
Carbaſaque intendi Zephyris, ac mollibus auris.
DeſcenduntBatavi ventoque æſtuque ſecundo.
Primus init pugnam Michaël, ducitque volentes,
Exemploque præit: ſequitur quem cœtera pubes,
Hiſpanique duces, poſtremumque Hanius agmen.
Uno omnes ſimul ore fremunt, alacrique capeſſunt
Juſſa animo, monitiſque ducis parere laborant.
Conſeruere rates, & fœta tonitribus æra
Mille vomunt cædes. Adverſa exhorruit Ætne,
Ardenteſque iterum ſuſpiravere cavernæ.
Vix horæ partem mediam conamine magno
Certarant, quando ſubitum ac miſerabile dictu
Exoritur monſtrum. Nam Mors nigrantibus alis
Per Batavûm naves huc fœda volabat & illuc
Rectori letum intentans, arteſque doloſque
Jam plures meditata, invictum vulnere pectus
Tangere non tamen auſa, caput nec tangere ſacrum,
Elegit partem oppoſitam, longéque remotam,
Invaſitque pedes. Ergo fortiſſimus heros,
Hoſtibus immerſus, puppi dum pugnat abalta,
(Eloquor, an ſileo?) crudeli percitus ictu,
Ille inimicorum ſcopulus, tremor ille profundi,
(Prô ſcelus, & duri nimia inclementia ferri!)
Perdidit alterius digitos pedis, ac reſupinus
Concidit in ſummum, diffracto poplite, tranſtrum,
Primaque non læſum violarunt vulnera corpus.
Ac veluti ille Phrygum terror, quem mater in amne
Tinxerat, ac Stygia infantem duraverat unda,
Inbellem lævo Paridem pede ſenſit Achilles,
Quaque mori potuit, telum fatale recepit:
Haud aliud noſtri letum ducis. Horruit atrox
Erubuitque nefas ſuffuſus ſanguine pontus.
Prolapſum excipiunt famuli, lectoque reponunt.
At nautàs, ut ductorem de puppe cadentem,
Dejectique vident viſum nunquam ante cruorem;
Acrior inflammat virtus. Errare videres
Omnium in ore minas: oculis micat omnibus ira;

Intimaque ultrices ſtimulant præcordia flammæ.
Qualiter, inproviſa ſenem cum forte leonem
Venantum ſternunt venabula, protinus omnes
Proſiliunt irritati de rupe minores,
Attolluntque jubam, & collecto robore toto
Agmina perrumpunt inſtantia, telaque frangunt,
Et debellatum mandunt ſub dentibus hoſtem.
Aut quales multa confectum cæde parentem
Circumſtant alacres gnati, invalidumque tuentur.
Olli indignantes, odioque ultore furentes
Hoſtilem invadunt aciem, & cedentia pellunt
Caſtra loco. validam dolor atque amor excitat iram.
Talis pro læſo miles duce quiſque ruebat.
Ingeminant ictum, & denſo globus ingruit imbre
Ferreus. horrendo Sicanum murmure litus
Concutitur. reboant montes, & maximus æther.
Nec minus heröi invicto fiducia ceſſit,
Qui, quanquam infirmo caderent in corpore vires,
Conſilio pugnat tamen, & mente arripit arma,
Singula diſponens. Numero tum ſeligit omni
Præſtantem virtute virum, ac prudentibus auſis,
Cui belli ſummam, & rerum committat habenas.
In medium ſeſe fert Callenburgius agmen,
Induiturque ducem, verbiſque inſtigat, & omnes
Erigit exemplo ſocios, acceptaque cautè
Vulnera diſſimulat, fallens hoſtemque ſuoſque.
Nunquam alias fulſit victoria pulchrior, & ſi
Idem animus cunctis, & mens unita fuiſſet,
Omnem inimicam equidem merſiſſet gurgite claſſem
Iſte dies. Cedit tamen illa, fugamque capeſſit.
Obvertunt retro puppes, & mœnia Zancles
Tuta legunt. Inſtant Batavi, pelluntque, premuntque.
Accipiter veluti victor medio aere viſam
Inſequitur prædam, & magno clangore per auras
Exagitat volucrum timidarum ad litora nubem,
Et nunc has, & nunc curvis eviſcerat illas
Unguibus. evulſæ volitant per inania plumæ.
Sic claſſem hoſtilem Batavus cæditque fugatque

Fluctı-

Fluctibus Iöniis. Purâ caput extulit æthrâ,
Victorique ſuo præluxit lumine Phœbe.
Noctem illam errabat dubiis vaga claſſis in undis.
Poſtera Plemmyrium petiit lux, Ortygiamque,
Inque Syracoſios perduxit lintea portus.
Extemplo tota quicquid fuit urbe medentum,
Quicquid opis, quantum ars valuit promittere curæ,
Sanando ductori adhibent, fomentaque portant,
Vulneribuſque oleum infundunt, minuuntque dolorem.
Nequicquam. nihil herbæ etenim fomentaque poſſunt,
Exſuperatque mali vis, & Mors limina pulſat.
Huic omnem ſeſe componens, corpore mentem
Exuit, & terram & terrena negotia linquit
Cuncta ſimul, meditans totus cœlumque Deumque.
Interea ſummo Rex ætheris altus Olympo
Deſpicit, & Siculis defigit lumina terris,
Aligerumque vocat, quo non velocior alter
Imperium Patris exſequitur, divinaque verba.
Juſſus adeſt. tum ſic ſolio Deus infit ab alto.
Prompte vigil, pars militiæ pulcherrima ſanctæ,
Care mihi Michaël; ſcis, ut mortalibus ægris
Stet ſua fixa dies, & inexorabile penſum.
Hic manet ordo omnes: hic Ruterum manet ordo.
Heröem noſti invictum, dum fata ſinebant;
Par nomen tibi: ſæpe tuis victricia geſſit
Signa ſub auſpiciis, & me duce prælia movit.
Illum ego per pelagi inſanas bellique procellas
Eripui, medioque humeris ex hoſte recepi.
Ille meum ivit iter, puroſque à ſanguine greſſus
In mea templa tulit; gratumque adolevit honorem:
Fautoremque ſuum agnoſcens, nil fortibus auſis,
Nil dextræ dedit, ac ſeſe mihi debuit uni.
Dum licuit, caræ patriæ vitamque cruoremque
Impendit, ſolo patriæ inflammatus amore.
Nunc trahit ægram animam, validoque in corpore primæ
Deficiunt vires. letali vulnere lapſus
Conceſſi metam extremam pervenit ad ævi,
Debeturque meo jam tempeſtivus Olympo.

Quare age, & in terras ſubitis delabere pennis,
Ac tantam ſtellis virtutem affinibus infer.
Dixerat. aſſenſit læto pia regia vultu.
Induit ille leves laterique accommodat alas,
Cœlicolum cœtu in medio, magnique Parentis
Paret mandato, ac Siculis celer advolat oris:
Afflictumque ducem multa jam in morte natantem
Invenit, ac tales fundentem pectore queſtus.
Magne Deus, nam te miſeret commiſſa fatentum,
Reſpice me: pennis etenim adventare citatis
Fatalemque diem ſupremaque tempora cerno.
Noſco horam, cedoque lubens: neque deprecor ore,
Quam ſæpe intrepido contempſi pectore, mortem.
Unum oro, tua ſic quoniam ſtat certa voluntas,
Per cari meritum Gnati, purumque cruorem,
Quem moriens olim pro mundi crimine fudit,
Si colui tua ſacra, Pater, ſanctéque peregi
Juſſa, nec innocuâ rubuit mea dextera cæde,
Iſte mihi proſit cruor, & labem abluat omnem.
Civibus ac patriæ, valui dum vincere, vici.
Quod reſtat, mihi certandum eſt. Fac prælia vincam
Ultima, quamque mihi toties portare dediſti
Hac, precor, extremam concede ex hoſte coronam.
Adſis ô tantum, ac certi da ſigna favoris.
Vix hæc ediderat, cœlo cum nuntius alto
Miſſus adeſt, totamque ratem ſacro igne coruſcat.
Ille ubi cœleſtem flammam, multaque beatum
Luce refulgentem juvenem; adſtantemque cubili
Conſpexit, rurſum invalidus ſic incipit heros.
Accipio agnoſcoque Deum; video ora micantia,
Alaſque, flavamque comam: ſalve, ætheris alti
Incola, divini monumentum ac pignus amoris.
Nunc ego ſecurus morior, vitamque reſigno.
Tu modo rumpe moras; meque hoc, age, corpore ſolve;
Jamque veni, Pater alme, veni: te mens mea ſolum,
Adventumque tuum deſiderat. excipe, quæſo,
Excipe ſingultantem animam, & tua limina pande.
Dixit: & in verbis animam ſimul exhalavit.

Hic

Hic ſurſum volat, & paribus ſecat aëra remis.
Fert Michaël cœlo Michaëlem,&, quò ſibi dudum
Ipſe viam fecit, fulgentibus inſerit aſtris.
Tum verò horrendo complentur cuncta tumultu,
Et variis incenduntur mœroribus ædes.
Perſonat urbe dolor. Jam Sol reſtinxerat undis
Lampada finitimis, & deplorabile funus
Heſperus è ſumma ſpectabat pallidus Oeta.
Nigreſcunt tenebræ, atque omnem nox induit atrâ
Veſte polum, & totus ſumit lugubria mundus.
Luna fugit. nullum nubes intermicat aurum,
Teſtanturque ſuos morientia ſidera luctus.
Poſterus inde dies fluctu ſurgebat Eoo;
Juſta pii peragunt comites, ac funera curant,
Viſceraque eripiunt, tellurique obruta mandant,
Ingenti juxta campo: tum frigida lymphis
Membra lavant, lotumque parant condire cadaver,
Infunduntque herbas coſtis, & olentia latè
Balſama. cuſtodita locant dein corpora plumbo.
Creſcit continuo mœror, cunctæque pererrat
Oppida Trinacriæ. lugent tellusque ſalumque.
Sicanii lugete lacus, vosque undique celſis
Flumina præcipitata jugis, decurrite paſſim
Montibus, ac toto luctum diffundite ponto.
Audivere: ruunt fuſi de montibus amnes.
Flet Cyane, flet vicino ſub gurgite Anapus,
Dilectasque undis undas, fletusque maritant
Fletibus, & junctos volvunt in cærula rores.
Stat paſſis Arethuſa comis, fontemque nitentem
Ipſa ſuis lacrymis & flumine fœdat amaro.
Adgemit Alphæus, pariterque amplexus amatas
Mœret aquas: mœret patrio Galatea profundo.
Disjicit Hybla favos, & nullo melle Sicanas
Paſcit aves: pictis ſpoliatur floribus Henna.
Ipſa negat ſolitam terrâ producere meſſem,
Langueſcitque Ceres, & fractis luget ariſtis.
Dat gemitum fundo ex imo circumflua Doris,
Diverſoque ferit fluctu, planctuque fatigat

Littora-

Litora Sicaniæ. Libyco dolor iſte profundo,
It toto dolor Ionio: vicinaque damno
Illacrymat Melite; qua non ſolertior armis
Altera, Biſtoniæ confringere cornua lunæ.
Murmurat Ægæum, ſparſaſque ferocius ambit
Cycladas, & luctum vicinis nuntiat undis.
Lugent cæruleo mœſtæ ſub gurgite Nymphæ,
Atque ſuum lacrymoſa Thetis deplorat Achillem.
Parte alia Supero gemitum ciet Hadria ponto,
Labenteſque utrimque amnes, Venetaſque ſorores,
Ad lamenta vocat. Duplicis confinia terræ
Sicanum pelagus majore interluit æſtu.
Tyrrhenum toto confuſum gurgite marmor
Ingemit, undarumque globos ad litora volvit,
Rauca ſonans. gemitu Auſoniæ latus omne remugit.
 Diditur exinde ulterius, variaſque per urbes
Fama volat, niveas conſperſa cruoribus alas.
Quaque movet, tunſis plangit ſua pectora pennis,
Territat & populos, ſubjectos territat agros,
Ac mœſtis omnem Europam ſermonibus implet.
Intremuere Alpes, & culmina Pyrenea,
Horridaque Hercyniæ movere cacumina ſilvæ.
 Ut vero Batavas feralis nuntia terras
Contigit, ingenti ſonuerunt omnia planctu.
Obſtupuit patria infelix, & muta dolore
Conticuit, multoſque dies immobilis hæſit.
Nec lacrymas habuere genæ, nec verba palatum.
Poſtquam ſe invenit luctus, paullumque removit
Nubem animo, damni illa modum cognoſcere tanti
Incipit, & flendos æternùm evolvere manes:
Quaque via exanimum heroëm regione remota
Acciperet, gremioque ſuo componeret oſſa:
Tellure ut ſaltem in patria poſt fata quieſcat
 Talia dum Batavi triſti ſermone volutant
Adventat tandem patriis Almondus ab oris,
Ille triumphata nuper ſpectabilis Arcto
Armiger, & rerum Sicularum frena capeſſit.
Mox validam exornat navem, magnumque cadaver

In-

Inponit. Moto fertur cita marmore pinus,
Trinacrioque volat pelago. Comitantur euntem,
Inpelluntque imo ſurgentes gurgite Nymphæ,
Et lateri circum advolitant. Tum exercitus omnis
Tritonum longâ verrit vada cærula caudâ,
Intenditque tubas. Gemitu cava buccina rauco
Exequiale canit, Tyrrhena per æquora, carmen.
Pulſati reſonant colles, & litus utrumque.
 Et jam Sardoas à læva fugerat arces
Pinus, & inſignem fundarum verbere terram,
Ac Tarteſſiacas curſu devolvitur oras.
Quodcunque illa ſalum ſulcat, quibus advenit arvis,
Attolli valles ultro, ſubſidere montes,
Et placidos ſeſe videas proſternere fluctus.
Ipſe viam pandit Nereus; clarumque cadaver
Anguſtæ venerantur aquæ: contraria cedunt
Litora, tranſmittuntque ducem majoribus undis;
Arduaque Herculeæ ſubmittunt culmina metæ.
 Tum vero novus attonitas dolor excitat urbes,
Cunctaque dat gemitus Hiſpania. Plorat Iberus,
Plorat Anas, plorat turbato flumine Bætis,
Quique illum toto redimat Tagus impiger auro.
Aeria flet Pyrene, flendoque ſoluta
Deformes abit in lacrymas, & vertice ab alto
Grandibus æquoreas guttis deſcendit in undas.
 Ut ſalis interni fauces evaſerat arctas,
Oceanoque mari campoque volabat aperto
Puppis, & Heſperias à tergo liquerat oras;
Apparent Gallorum urbes. Sinus ipſe recedit
Longius, & patrio trepidant in litore nautæ.
Diffugiunt amnes, & vix audentia labi
Flumina; conſuetumque timent intrare profundum.
 Jamque ratis Morini radebat litoris oram,
Intrabatque fretum. Geminæ perterrita rupes
Concutiunt capita, & contracto vertice nutant.
Arva tremunt Rutupina: tremunt fluviique lacuſque,
Et Tameſis refluis in fontem vertitur undis.
Aſſurgit maris ira, indignanturque procellæ

Tute-

Tutelam cecidiſſe ſuam, defenſaque plorant
Æquora, provolvuntque ſuos ad litora luctus:
Pleumoſiæ mœrent urbes, & maxima Scaldis
Ripa gemit. Fliſſinga ſuum deplorat alumnum,
Totaque Mattiaco tellus circumflua ponto.
It vahalis lacrymans, it juncto flumine Moſa,
Communeſque cient gemitus, augentque profundum
Fletibus. obſtructo torpeſcit gutture Rhenus.
Scandit arenoſos perculſa Batavia colles,
Obſervatque videtque ratem. Subit illa patentem
Texeliæ ſtationem, Auſtraliſque æquoris undas.
Obſtupuere undæ; luctuque & frigore Nereus
Gurgite diriguit toto, curſumque negavit.
Pandit Moſa ſinum, Batavæque per oppida terræ
Flumina dant aditum. glaciem clementior aura
Diluit, Amſteliisque Virum navalibus infert.
Ingemuit ſimul Ya, ſimul gemuere ſorores
Amſtelides. cunctas reſonant lamenta per urbes.
Utque, recens vulnus vinclis ſi forte ſolutis,
Cum nondum cöiit, reſcinditur, acrius inde
Aſperiusque malum eſt. gelidis cruor artubus exit,
Fluminis in morem, & venis prorumpit apertis.
Non aliter, ducis appulſu, ſe protenus omnem
Egerit obductus paullum dolor, ac ſua frangit
Vincula. Relliquias infelix Patria triſtes
Luminibus luſtrat tacitis, luctuque recente
Liquitur, & totos lacrymarum exæſtuat amnes;
Atque hos deinde ſuo promit de pectore queſtus.
Ergone vera fuit, quæ te mihi nuntia Fama
Rettulit exſtinctum, Michaël, ferroque peremptum?
Hunc ego te adſpicio redeuntem? Ubinam ora, ubinam illi
Fulmina ſpirantes oculi, laſſataque nullo
Marte manus? Tune illa meæ tutela ſalutis,
Ille mei vindex maris unicus? Hoc mihi de te,
Hoc de te, miſerande, refers? Non talia certè
Litore de patrio nobis promiſſa dediſti
Diſcedens; nec nos cladem ſperavimus iſtam.
Sed fore, ut, exuviis ſpoliisque inſignis opimis,

Sal-

Salvus, & ad lætos olim veherere penates
Integer. Hi reditus, exoptatique triumphi?
Atque utinam miſero ſaltem, ſi fata ferebant
Ut caderes, cadere in patria tellure dediſſent.
Nunc terra procul à Batava, natisque, domoque,
Et caris conſanguineis, & conjuge cara,
Hoſpes in externa, nuduſque occumbis arena.
Non licuit tibi mî officium præſtare ſupremum:
Non, ægro adſediſſe toro; non, claudere amica
Dextra oculos, lacrymisque rigare calentibus ora,
Et non ignotis animam excepiſſe labellis.
Tecta forent melius gremio tua viſcera noſtro.
At bene, quod non & cineres ea ſervat & oſſa,
Tranſcribenda mihi, & patrio condenda ſepulcro.
Has ſanctas pro te exuvias, hoc nobile pignus
Materna amplectar pietate, ſinuque recondam,
Præſtaboque tibi, quem tu mihi ſemper, amorem.
Quin & de ſolido candentem marmore molem
Conſtituam templi in medio, maneſque beatos
Solemni ſacrum ad tumulum venerabor honore,
Oſtendamque tuam populis venientibus urnam.
Sic ego te leto eripiam. neque ſera vetuſtas
Eradet tua facta animo, tua munera, noſtro.
Sunt etenim ſervata tuum mea mœnia munus.
Quod vivo, valeoque, tuum eſt: quod ſidera cerno
Libera, nec ſervas exhalem naribus auras.
Ipſum illud, te flere, tuum eſt; tu, poſſe, dediſti.
Vicinóne igitur pelago, patriisque procellis
Hactenus illæſo pugnaſti corpore victor,
Finibus ut longè Siculis, & tempore tali,
Oppeteres? Nondum belli deſæviit imber.
Perſtat hiems. Quid ſollicitam, Palinure, carinam
Æquore deſtituis medio, clavumque relinquis
Fluctibus in nimium fallacibus? Hei mihi! quantum
Præſidium, Heſperia, & quantum tu, Belgica, perdis!
Dixerat: & jam juſta infelicesque parantur
Exequiæ. Paſſim dolor & commune per urbem
Juſtitium, rerumque horrenda apparet imago.

Vela

Vela legunt: demunt hilares de puppe coronas;
Nullaque de ſummis volitant apluſtria malis.
Effertur. Solito ducit longam ordine pompam
Miles, & obverſis tellurem verberat haſtis.
Mœroris fert quiſque notas. nigra tympana lugent;
Feralesque ſonos edit tuba. plurima deinde
Turba ducum, quæ ſupremo comes adſit honori,
Dilectosque fleat manes. pars bellica geſtat
Signa manu; pars fulva manu calcaria geſtat,
Enſemque, galeamque, & duro ex ære rigentem
Loricam, & variata modis Inſignia multis:
Pars caro adglomerat lateri, capulumque coronat.
It poſitis quadrupes phaleris, lacrymaſque profundit:
It juxta cataphractus eques: it triſte cadaver.
Subſequitur lectum Auriacus, ductorque Batavi
Nominis in magno procedit Conſtantino.
Tum gemini marium domini, quos mittit ab urbe
Rottera, quoſque ſuis ingens fovet Amſtela ripis;
Et clarus bello juvenis, ducis inclita proles;
Et conſanguinei reliqui; latéque potentes
Patreſque, Procereſque, & magni membra ſenatus
Ponè ſequuntur: & innumeri denſo agmine cives.
Fit via vi. Studio excitum ruit undique vulgus.
 Ut buſti tetigere locum, templique receſſus
Luſtravere Novi: fugit ô fugit omnis amaro
Admonitu vox, & pariter conſidit in ipſo
Mens tumulo. Video ecce locum, video ecce ſepulcrum,
Calcanturque meis pedibus contermina ſaxa.
Adſpicite innixum geminis inſigne columnis;
Armaque, geſtamenque ducis, mœſtumque feretrum,
Compoſitum ante oculos feretrum: ſitus ipſe dolorem
Provocat, injuſſæque cadunt in marmora guttæ.
 Quare agite ô cari, præſenti in funere, cives,
Mecum unà, lamenta forent ſeu cætera nulla,
Luctibus indulgete novis. nunc fundite largas
Fundite nunc lacrymas. pro vobis ille cruorem
Fudit, & Iönios infecit ſanguine fluctus.
Eheu! quanta ſolo virtus abſconditur iſto?

Ille

Ille maris domitor Michaël, maris incola vaſti,
Quem nullæ capiunt terræ; non æquora ponti
Ultima, & inſani ſpatia illa immenſa profundi:
Quam parva tellure jacet? Tumulatur eodem
Spes patriæ, votumque loco. Lugete, Batavi:
Et lacrymas mundi lacrymis conjungite veſtras.
Privati non ſunt communi in vulnere queſtus,
Et, quò fama Viri, penetrat dolor. Ingemit ingens
Orbis, & in tanto ſuſpirant funere gentes:
Omniaque heroëm toto ſale litora plangunt.
Ille etenim è medio pelagi ſale natus, & *ipſis*
Innutritus aquis, oras diſperſit in omnes
Nomen, & a gemino ſuſpendit cardine lauros.
Exactum cum namque ducem, cunctiſque probatum
Corporis atque animi donis effingere vellet,
Hunc finxit Natura Virum: perque omnia duxit:
Nil ut inexpertum, non tentatumque juberet.
Corpus erat, mediæ quod poſſis dicere formæ,
Promptum, agile, ac duros natum tolerare labores:
Suffuſus, vivuſque color; jaculantia honorem
Lumina; frons multâ cum majeſtate ſerena;
In tergum dependentes à vertice cani;
Barba minax: vultu ut poſſes cognoſcere Martem.
Da galeam capiti, Mavors erit: adjice clavam,
Adjecta ſtabit clava Tirynthius heros:
Aſſumpta ſtabit furca Rex æquoris alti.
A puero jamdudum illi luduſque jocuſque
Æquor erat; cælique imbres pluviaſque notoſque
Ridebat, nondum undecimas emenſus ariſtas.
Haud alius melior tempeſtateſque futuras,
Nubilaque, & dubios mundi cognoſcere mores,
Stellaſque, tractuſque ſali: aut, latitantibus aſtris,
Subterlabentes præſtabant ſidera fluctus.
Ille per inſanas hiemes, Boreamque nivalem
Obſtantes ſulcavit aquas: ille ivit in Auſtrum;
Ivit in extremum Zephyrum, ſolemque cadentem
Audiit, emeritumque diem poſt terga reliquit.
Sed jam fata Viri meritis majora parabant.

Bella vocant. Animo generoſo, animoque modeſto,
Reſpuit oblatos, impar ſibi pondus, honores;
Multa exoratus donec prece, ſubligat enſem,
Succeditque oneri, & claſſis moderatur habenas.
Latior exemplo peragundis area rebus,
Virtutique patet. Neu ſeſe æquaverit illi
Inſidiis, validave manu contendere quiſquam.
Id duce miles erat. nec dux ſolertior aptos
Pugnandi captare locos, æſtumque, notumque,
Inque auram obliquare ſinus, & fallere ſignis,
Bellandique modos varios, ac tempora noſſe.
Prælia quis præſens vel vidit plura, vel ipſe
Conſeruit: totiesque domum victricia ductor
Signa tulit? Quis Marte ſuo, propriisque triumphis
Crevit in exemplum tantum reliquisque ſibique?
Illius ad nomen terræ tremuere repoſtæ:
Illius ad nutum venti venere ſecundi:
Illius ad gladium terrarum diſſilit orbis.
Non, ſi ſint totidem ora mihi, quot in æquore fluctus,
Litore quam multæ Libyco extenduntur arenæ,
Non laudes, invicte, tuas, pugnataque bella
Enarrare queam, Michaël. Sine, carpere flores,
Summaque tantarum faſtigia ſtringere rerum.
Te Tuſcæ victorem undæ, te gurgite vaſto
Iönium Ægæumque ſonant, porrectaque longè
Africa: te poſito Mauri tremuere colore;
Infrænique procul Numidæ deſerta per arva
Adventu fugêre tuo: te maximus Atlas
Horruit, adductaque polum cervice remiſit.
Victa tibi ceſſit Tripolis: tua fulmina fractæ
Algerii ſenſere rates, ſenſere Tuneti;
Ingemuitque ſolum: tormentorumque tumultu
Pœnorum exciti manes rediiſſe putarunt
Scipiadem, rurſumque ſuam timuere ruinam
Mœnia Sidoniæ, qua Mars tuus ibat, Eliſæ.
Audiit armorum tonitru Rhodopeïa tellus,
Anxiaque Iſmarii tremuerunt arva tyranni.
Quin Gallis debellandis adſuevit eodem

Jam

Jampridem tua dextra mari: neque enim ultima laurus
Prima fuit. Te Gallorum piratica pubes
Pertimuit, pontoque dedit tibi terga relicto,
Inque ſinum fugiens latebris caput abdidit imis.
Nec ſtetit hoc tua fama ſalo. Qua maximus ambit
Oceanus, terramque ſuis complectitur ulnis,
Attollit niveis tua ſe victoria pennis.
Te fluctus Atlantei, ditesque loquuntur
Heſperides, fulvique parens Guinea metalli.
Diffugiunt trepidi deſertâ protinus actâ
Æthiopes, penitusque cavis ſe montibus abdunt:
Pallidus extremo ſeſe Niger occulit alveo.
Tradit ſe Goreda, armisque exuta Liona,
Toccarareque ferox, & Cormantinia rupes,
Totaque faſtidit dominos regio iſta Britannos.
Nec ſemel oppoſito trepidavit America ponto,
Excuſſitque ori famulos Braſilia lupatos.
Tu pavidam turbas claſſem, totoque profundo
Exuis. accelerant triginta ad litora puppes;
Liberaque admittit Batavos Nova Terra colonos.
Te Sueonum fugêre manus, ſparſoque cruore
Arctoæ rubuere nives. ſtatione relicta
Attoniti vetitum in pelagus cecidere Triones;
Aufugitque procul verſo temone Bootes.
At quam ſæpe ſolo patrio, quantamque tuliſti
Victor opem, infeſtis quoties inſurgeret armis
Albion, impleretque truci maria omnia bello?
Tu domito longè à Zephyro (mirabile dictu!)
Per medios hoſtes diſperſasque undique puppes,
Divina ſeptus nebula nullique videndus
Amiſium ſuperas flumen, patriæque repente
Inproviſus ades. Qualis deſcendit Olympo
Aligeri pars una chori, ſubitoque volatu
Signat iter liquidum, & rutilo ſecat agmina ferro,
Obvia quæque metens: talis tu rebus egenis
Tutelare venis numen, premis enſe Britannos,
Obdamiique necem validis ulciſceris armis.
Longius haud aliud certamen. quatuor illi

Im-

Impendis ſine fine dies, ſine lumine noctes.
Tu verſum transfers bellum, felicibus auſis,
Finibus à Batavis, Rutupinaque pellis in arva,
Exuriſque rates: indignantemque catenas
Captivum ducis Tameſim, vinctumque Rocheſtram;
Invitamque ultro Londinum ad fœdera cogis.
Quid claſſes memorem geminas, nobiſque minantes
Ultima nequicquam reges; vulſaſque coronas,
Fractaque ſceptra Caledonio fluitantia ponto?
Me miſerum! quanto jubeor revocare dolore
Temporis illius vultum, cum quatuor hoſtes
Unitas junxere manus; terraque marique
Attonitos circumvolitarent agmina muros?
Occiderant leges, & conclamata jacebat
Libertas: pavor obſeſſas confecerat urbes:
Pontus, erat tellus; &, ſpes ſuper unica, pontus;
Suſpenſuſque orbis gladio pendebat ab uno.
Nec mora facta; tuis hoſtes ſternuntur ab armis,
Et tabo oceanum maculant: annoque ſequente
Ter vidêre novas circum tua tempora lauros.
Victor ïo, bellator ïo, tibi litora, Pæan,
Læta ſonant! aſſerta ſonant tibi mœnia, Pæan!
Reſpirant conculcatæ, te vindice, leges,
Submerſumque caput mediis patria erigit undis,
Atque iterum pleno redeunt commercia velo.
At non noſtra tuas reſonant tantum æquora laudes:
Impleſti mundum meritis; dum jura tueris
Publica, & oceano donas decurrere tuto.
Threcibus inponis morem, amiſſamque reducis
In libertatem populos ſub clauſtra gementes
Barbara. Servorum ſeſe tibi millia debent.
Jamque ſub extremum vitæ non deſinis iſto
Eſſe animo: dum conſpicuos pietate ſodales,
Damnarat quos inſontes patria impia remo,
Crudeli ſolvis ferro, atque indigna ferentes
Reſtituis cœlo ingenuo, ac melioribus auris.
Uſque adeo ſanctos capiebant pectora motus.
Tene ducem admirer potius, legum optime vindex,

Anne

Anne virum? dextramque illam ſeu Marte potentem,
Sive fide? Nulla arma tibi, niſi juſta, placebant.
At ne juſta quidem. ſumebas illa coactus,
Spirabatque alacer leni ſub pectore Mavors.
Lenis enim, clemenſque animo, placiduſque videri,
Pœnarum, ut poteras, parcus, veniæque benignus,
Parcebaſque tuis, parcebaſque hoſtibus ipſis,
Sanguinis effundens minimum; belloque, miniſter
Pacis eras. nec te medio in certamine gentes
Plus timuere prius, quam dilexere ſubactæ.
Vulnus opemque dabas idem. nemo arva colonus,
Nulla pudicitiam flevit, te milite, mater
Ex oculis amota tuis; ipſoque timebas
Lumine virgineum delibaviſſe pudorem.
Ore admittebas læto vultuque clientes,
Et pariter ſummis, pariterque affabilis imis.
Cui promptum magis ingenium? cui longior unquam
Uſus, & in dubiis major prudentia rebus?
Ah vereor! ne te nimiis fortaſſe fatigem
Laudibus, & manes lædam ſermone modeſtos.
Laus erat una tibi, nullas agnoſcere laudes.
Quæque animas bello egregias calcaribus urit
Aſſiduis, non te vano percuſſit amore
Gloria, mittendumque æterna in ſæcula nomen.
Sola tibi ambitio, patriæ ſervire, Deoque;
Solus amor. O ingentem felicibus armis!
Ingentem pietate! Quibus te heröibus æquem,
O Michaël? Tu ſumma ducum, tu ſumma virorum.
Certarit veterum nemo tibi. quicquid in illis
Solus habes. multorum inſtar te ſpirat in uno.
Erumpunt buſto Decii: probat integer ignes
Fabricius patrios, & Pyrrhi reſpuit aurum.
Infeſtos Tuſco piratas gurgite Magnus
Disjicit: Auſoniis extorquet finibus Afrum
Scipiades: capta Senonas fugat urbe Camillus,
Gallorumque ſuo delet veſtigia tabo.
Se Salaminiacum tollit mare, & agmine multo
Ligneus exultas murus tutatur Athenas,

Tur-

Turbatumque Neoclides agit æquore Perſen.
Induit arma humeris, Martemque retractat Achilles:
Non ſolus tamen. Æacidæ tu Neſtora miſces:
Æacidæ Laërtiaden; & pectore in uno
Prudentemque virum formas, belloque valentem.
Neu famæ plus Alcides meruitve tulitve,
Fuderit ille Hydram licet, immanemque leonem,
Tergeminumque canem victis abſtraxerit umbris.
Quid moror externis? Artes ſibi vindicet Hellas:
Terrarum dominos extollat Roma Quirites:
Æquoris imperium pelagique affectet habenas,
Aut Rhodus, aut animoſa Tyros, vicinave Sidon:
Sola penes Batavos omni navalis ab ævo
Gloria: ſeu toto ſulcant vada ſalſa profundo,
Oſtenduntque novos orbes; ſeu fortibus armis
Ardentes in bella ruunt, Martemque fatigant.
Cumque ſit heroum felix fœcundaque mater
Belgica, nullo alio ſic ſeſe jactat alumno:
Qui, quantum antiquos Batavi, tantum ipſe Batavos
Exſuperat. Cedat magni clariſſima bello
Hemskerkî manus, extremam qui irrupit in Arcton
Primus, & audaci fregit maria invia roſtro.
Cedat & occiduæ victor pulcherrimus oræ
Heinius, Heſperium plenis qui claſſibus aurum
Intulit in portus patrios, redivivus Iaſon.
Quique loco prope contiguo ceciditque jacetque
Galius, Etruſci fulmen maris. Ipſe minorem
Eſſe ſuis negat hunc virtutibus optimus armis
Trompius, æquarique viro lætatur ab illo.
Nec quiſquam mihi deductos ab origine longa
Jactet avos. nullis ſeſe fortiſſimus heros
Debet avis. virtus illi, & pulcherrima bello
Dextera nobilitas. hæc ſola, hæc maxima imago.
Eſt aliquid certè titulis gaudere paternis;
Verum, laus aliena; ſuis ſe attollere factis,
Id noſtrum, propriumque. Suo ſibi Marte, ſuiſque
Grande reportavit Michaël, ac nobile nomen.
Illum Europæi reges, adjutaque ſceptra,

Illuſtrem fecere. Sinu Lisbona recepit,
Muneribusque auxit variis : Inſignia genti
Danorum Fredericus, & annua contulit æra :
Gallorum Lodovicus, Equum ; auratamque catenam,
Effigiemque auro radiantem, & divite gemma.
Dat titulum cenſumque Ducis regnator Iberus.
Oceani ſalve domitor, quem maximus orbis,
Quem populi, quem ſceptra colunt, veteresque novique
Frondibus heroës poſitis ; cui ferre tridentem
Neptunus dedit, atque ſui jus omne profundi.
Te nullæ tempeſtates ſuperare, nec hoſtes,
Ne mors *ipſa* quidem valuit. pedis *ultima ſtrinxit* :
Guſtavitque ſacrum, delibavitque cruorem.
Te niveis immortalem ſuper æthera pennis
Fama vehit ; geminoque ſonat de limine Phœbus,
Quaque oritur, quaque occiduo te pronus adorat
Lumine. te ternis loquitur Trinacria linguis,
Ulteriusque ſuas protrudit in æquora rupes.
Fronde nova video vernantem Phœnicoeſſam,
Inque tuum caput exuſtas revireſcere palmas.
In mare labentur dum flumina, gutture pleno
In tua deſcendent fluvii præconia juncti :
Dumque mari ſuperant undæ, lateque patentes
Æquora pulſabunt terras, tua nomina fluctus
Attollent ; volventque tuas ad litora laudes.
Erigat æternum nato pia Belgica buſtum,
Litoribus buſtum Batavis ; quod cærula Tethys
Alluat, & ſtrato veneretur marmore Nereus :
Addat & horribilem galeam, & thoraca minantem,
Heröis magni exuvias ; lituosque, tubasque,
Æraque mugitu tonitrus imitantia rauco :
Hoſtis ut hunc tumulum adſpiciens, ceu flebile ſaxum,
Hunc vitet tumulum, & verſis petat æquora velis :
Quique ſuis vivus murus fuit, æthere caſſus
Avertat patriis inimicas finibus alnos,
Nomine terribilis ſolo, &, poſt funera victor,
Longa ſecuturos ſervet per ſæcla nepotes.
Quin & fatiferum ſtellis ardentibus enſem

Dedicet, emeritamque tholo ſuſpendat ab iſto:
Acriſioniadæ ut gladii, vel Orionis inſtar,
Tertius accedat cœlo, latéque coruſcans
Terreat attonitos flammis feralibus hoſtes.
At nos ne lacrymis ultra, vaniſque querelis,
Nilque juvaturo gemitu tam illuſtre cadaver
Dedecoremus, & officio violemus inani.
Siſtamus luctum, & lacrymas ſiccemus obortas.
Vixit, quemque dedit curſum Natura, peregit:
Et non parva Viri ſub terras ivit imago.
Rem conſervavit Batavam; ſua reddidit æquo
Jura mari; pœnas ſuperato ex hoſte recepit.
Felix, ô nimium felix, ſi carbaſa noſtra
Nunquam Sicaniæ tetigiſſent litora terræ.
Hîc, vitæ famæque ſatur, quos debuit annos
Reddidit, æthereoque animam tranſcripſit Olympo.
Quin benefacta ducis potius, quod poſſumus unum,
Mente recondamus tacita, memorique colamus
Pectore. Pectoribus noſtris, poſt fata ſuperſtes,
Vivit adhuc; neque enim heröem mors abſtulit omnem.
Denique, quid multis opus eſt? En vivida coram
Forma Viri ante oculos & præſens ſpirat imago.
Nempe animo, nempe invictum dabit ore parentem
Filius, eripietque umbris. O inclyta patris
Progenies, ecquid vivos præcordia motus
Concipiunt, patrioque calent tua ſanguine membra?
In venis fluit ille tuis. Te temperat idem
Spiritus, & ſucco generoſo pectora complet
Intima. Tu patriæ virtutis & indolis hæres;
Nec vultu tantum aſſimulas, ſed Marte, peremptum.
Talem illum, Heſperio ſale, Luſitania vidit,
Munere conſpicuum parili, parilique juventa,
Hiſpanas rumpentem acies. ſic pulcher Jülus
Rettulit exſtinctum formaque animoque parentem.
Tempus erit, cum tu patrios æquabis honores,
Angele, virtutique tuæ data præmia cernes
Victrici lauro & ſimili ſpectandus in oſtro.
Jamdudum te candenti per inania curru

Ve-

Vectat, & inſigni nectit de fronde coronam
Gloria. jam, magno exemplo, vada cærula ponti
Sulcabas puer, & ventos imbreſque ferebas,
Oceanique minas: medioſque immerſus in hoſtes
Durum diſcebas Martem, genitore magiſtro.
Pellæus quondam juvenis, bellante Philippo,
Tale rudimentum poſuit, patriæque cohortis
Miles Alexandrum primis oſtendit in armis.
Tu quoque clara tui bello documenta dediſti
Plus ſemel, & pulchro promiſiſti omine patrem.
Illius auſpiciis gravido quater ære duorum
Fulmina fregiſti regum, patriæque minantem
Diſcuſſiſti hyemem, & rerum pars magna fuiſti.
Iönii duce te fluctus, Ægæaque gaudent
Æquora. te Delos, Lemnoſque, Androſque loquuntur,
Iſthmiacique ſinus,& Homeri patria Smyrne.
Laude tua Arctoum pelagus ſonat: & tua jam nunc
Mirantur gentes, mirantur nomina reges.
Ipſe etiam inſignis terræ moderator Iberæ
Carolus, hæredem patrii te ſcripſit honoris,
Grandibus accenſus meritis. Quid pectora dicam
Intrepida, & nullis rerum commota ruinis?
Audiſti tu letum animo genitoris, eodem
Quo ſubiit; monſtraſque tuis virtutibus orbi,
Ex aquila nullam naſci potuiſſe columbam.
Nonne vides ſurgentem illam de marmore molem?
Exemplum eſt. calet aſſidua cinis iſte favilla,
Vivaceſque tuo accendit ſub pectore flammas.
Quanquam illa tuus haud genitor tumuletur arena.
Eſt illi terrarum orbis, totuſque ſepulcrum
Oceanus. meritis hæc congruit area tantis.
Illic præſentem ante oculos, vivumque videbis,
Nullo etenim iſta loco virtus abſconditur. illum
Omnibus invenies terris; illum, omnibus undis;
Quo tu cunque ibis pelago: ſeu Veſper, & Eos;
Seu Boreæ te regna vocant; ſeu nubilus Auſter.
Macte animo, macte egregiis feliciter auſis;
Atque novis, ſemperque novis ſequere aſtra triumphis.

Hac iter eſt. ipſum dudum te nomen Olympo
Aſſerit, & patrium tibi nutat ab æthere ſidus.
Perge iſtam affectare viam, & cœleſtibus Euris
Ire polo. ſervanda tuis hæc ſtella carinis.
Hac duce, inoffenſum curres mare. certius illo
Nulla dedit lumen Tyriis Cynoſura magiſtris.
Jamque ipſum cœlo labentem, auraſque ſecantem,
Percipio, ac tales rumpentem pectore voces.

O vita dilecte magis, dum vita manebat,
Gnate, mihi; gnate innumeris durate periclis:
Voſque, mei conſanguinei; tuque, optima conjux:
Ne vos tantus edat mœſtos dolor. invidet oras
Ille mihi ſuperas, & fortunata piorum
Limina. ſat lachrymis oculi maduere profuſis.
Comprimite infandum mœrorem, & cedite fatis.
Sic placitum. Tuque inprimis, ſpes unica noſtri;
Spes patriæ: dignas patria ac patre concipe flammas,
Hoſtilique tuos abſterge ſanguine luctus.
Ingredere, ô gnate, & magno veſtigia paſſu
Noſtra legens, monitum non adſpernare paternum:
Sit, parere Deo, primus; patriæque, ſecundus
Semper amor. cole Juſtitiam, Verumque, Fidemque,
Omni animo. vallata oculis Prudentia centum
Stet lateri indiviſa comes; ſtet bellica virtus.
Magnificum te oſtende bonis, & in impia ſævum
Crimina. nec prenſa, ingeſtos nec reſpue honores.
Sis, quod es: & modicum compone per omnia civem.
Unum illud te præcipue moneoque rogoque,
Ut, quoties ardet bello mare. & utraque claſſis
Explicuit navalem aciem, tormentaque pugnam
Accendêre, meo credas te ſanguine natum.

Tantum effatus, & æthereas abit altus in arces,
Cum ſanctis ubi cœlicolis, meliore receptus
Parte poli, vitam æternam ac cœleſtia ducit
Gaudia, ſub pedibuſque premens nubeſque notoſque
Divinum Pæana canit, ſemperque triumphans
Immortale gerit puro de lumine ſertum.

PETRI FRANCII

HEROICORUM

LIBER SECUNDUS.

REVERENDISSIMO CELSISSIMOQUE

PRINCIPI

FERDINANDO

PADERBORNENSI

AC

MONASTERIENSI

EPISCOPO,

PANEGYRICON.

DIc mihi, Phœbe, Virum, Paderæ qui lenibus undis,
Angariæque jugis, populisque volentibus altus
Imperat, & Geminâ cingit ſacra tempora vittâ,
Immixtis lauri foliis, ſemperque recentis
Fronde oleæ; placidusque meis allabere cœptis,
Illum quandoquidem canto, qui proximus arti
Arte tuæ tibi ſæpe ſuos adolevit honores,
Maximus ipſe tuis aris honor, ac pietate
Aſſidua meruitque tuum, tribuitque favorem
Cantanti mihi; namque tibi non gratior ulla eſt,
Quam quæ tam clarum præſcribit pagina nomen.
Tuque adeo, o ingens argumentumque Camœnæ
Præſidiumque meæ, neque enim præſentior alter
Te deus, aut animum ſtimulis majoribus urget,
Tu mihi, Ferdinande, fave. Tu verba miniſtra,
Tu numeros: &, dum Gallique Italique tuique

Ad t ia concurrunt paſſim præconia vates,
Incultum vatis Batavi ne deſpice carmen.
Sed neque te fictis verbis, fictoque colore
Depingam, aut falſas attollam ad ſidera dotes,
Inclyte Ferdinande: omnem tua plurima virtus
Reſpuit oratorem, & nullius indiget artis.
Scilicet eſt aliquid, veras de principe laudes,
Verbaque pigmentis omnique carentia fuco
Dicere: & ut magnum eſt, & noſtri culmen honoris,
Intellecturis defæcatisque canentem.
Auribus, & Latio multùm ſermone politis
Poſſe loqui; ſic præcipua eſt in laude locandum
Non niſi vera loqui, nil falſi dicere poſſe.
Hæc mea materies, hæc ſors tua. Sufficis unus
Ipſe tibi; nec virtutis vel laudis avitæ,
Laudis eges alienæ: etenim hæc aliena putantur,
Quæ, quanquam tua ſunt, non ſunt tua. namq; parentum
Nomen, & à priſca deductus origine ſanguis,
Et quæ nos ipſi non fecimus, acta putanda
Alterius, nec quicquam operi debentia noſtro.
Quid quod nobilitas, præclaraque facta parentum
Dedecorant natos, ſi non reſpondeat hæres.
Tu vero, qui majores virtutibus anteis,
Plusque illis famæ tribuis, quam ſumis ab illis,
Stemmata cum ſuperes longè tua, tu mihi ſolus
Carmen eris: neque enim gentis facta inclyta factis
Immiſcebo tuis, ſerieve & imagine longa
Illuſtres dicam proavos, vulgata per orbem
Nomina, felici quos Furſtenbergia partu
Fœta domus dias in luminis edidit oras.
Tu mihi principium incepti, tu meta laboris.
Unde autem rerum tantarum exordia ſumo,
Aut quibus has ipſas numeris extollere laudes
Aggredior? Turbat conantem, ac multa moratur
Copia, nec certo patitur procedere paſſu.
Ac veluti, nemore in magno ſi forte viator
Conſtitit, abripitur variarum errore viarum,
Jamque huc, jamque illuc circumfert lumina, nec ſcit,

Quod

Quod pede carpat iter, quo ponat tramite greſſum:
Aut qualis ſolo ſecum ſpatiatur in horto,
Diverſosque notat flores, & quos ſibi carpat
Non ſibi conſtat adhuc; & nunc albentia ſpectat
Lilia, nunc Tyrio certantes murice luſtrat
Ille roſas; dubitatque, oculos per ſingula volvens,
Quem primum cupido decerpat pollice florem:
Haud aliter, dum Pieriis in ſaltibus errat,
Et Phœbi lucos, Phœbique perambulat hortos
Conſilii mens orba, hæret, ſecumque volutat,
Quò tendat, quid carpat; an hunc delibet, an illum,
Vicinosne legat flores: ultroque ſequentem
Sollicitant variæque viæ, variique colores,
Suſpenſamque tenent, nec, quò ſe vertat, habentem.
Adnitar tamen, & multo percuſſus amore
Principis eximii titulos, vittamque, lyramque,
Subjectosque canam populos; & carminis hujus
A cunis Pueri repetam primordia magni.
Ergo ubi vitales in luminis exiit auras,
Exceptusque fuit patriis Puer editus ulnis,
Protinus Aoniis illum lavere ſub antris
Caſtalides, mollique ſinu fovere jacentem.
Quarum, quæ fandi doctiſſima, Calliopea,
Quam pater ipſe ſuas Pæan feliciter artes
Erudiit, docuitque hominum prædicere fata,
Talia veridicis aptabat carmina nervis.
Blande Puer, patrisque tui, Phœbique voluptas,
Noſter amor, magnum Aonio decus addite monti,
Huc vultus oculosque, Puer, converte, tuasque
Nutrices dulci placidus cognoſcere riſu
Incipe, fortunasque tuas, tua diſcere fata.
Namque tibi faciles promittunt omnia Divi.
Tu claram proavûm ſtirpem, atque illuſtria facta
Exſuperabis, & à tergo genus omne relinques
Ilicet, & patriæ, quanquam ſublimia, famæ
Culmina tranſcendes latè, titulosque paternos.
Multa tibi noſtri veniet de vertice montis
Laurus, Apollineaque tuos teget arbore crines.

 Sequa-

Sequana te, Rhodanusque, ingentique amne Garumna,
Te Rhenus, te Danubius, te patria dicent
Flumina; te felix Atheſis, te Tibris, & Arnus,
Eridanusque ſuis olim venerabitur undis.
Ipſa Quirinali de vertice Roma canenti
Aſſurget, tantoque parens gaudebit alumno,
Et ſeptemgeminos attollet ad æthera montes.
Illa tibi gremiumque ſuum, pectusque recludet;
Illa tibi arcanos aditus, atque intima pandet
Atria; muneribusque ſuis & honoribus aucto
Imperii partem, & partem committet ovilis,
Inponetque pedum manui, capitique tiaram.
Ex illo mundi variis celebraberis oris,
Extremique hominum populi, gentesque remotæ
Ferdinandeas tollent ad ſidera laudes.
Non tamen hîc ſtabit tua ſors. tua creſcet eundo
Gloria. te tellus eadem, te maxima Roma
Ornabit gemino imperio, geminaque tiara,
Virtutemque tuam terris extendet, & aſtris.
Tu modo creſce, Puer, Phœbeasque impiger artes
Appete, tantarumque capax cape cætera rerum:
Imperii cape frena, & ſpes implere labora
Sollicitæ, tua quæ exſpectat moderamina, terræ.
Interea, dum prima legunt tibi fila ſorores
Fatidicæ, nullæque premunt cunabula curæ,
Dormi agedum, dormi, rerum ſuaviſſime, nec te
Adventantum hominum ſtrepitus, ramive cadentis,
Aut cantus volucrum, aut belli ſonus excitet ullus.
Tu procul à belli ſtrepitu, procul acribus armis,
Moribus adſueſces noſtris, & mollia terris
Jura dabis paceinque tuis, ferroque remoto
Aurea degeneri revocabis ſæcula mundo.
Hæc ubi dicta, ſimul cantus, ſimul inclytus Infans
Prognatus claro Divûm de ſemine, Divos
Excitat, atque ſuo cupidos deducit Olympo.
Ocyus accurrunt Superi. Dat quisque favoris
Signa ſui. dat munus opes, dat munus honores
Juppiter, & magni conjux Jovis; ora diſerta

Mercurius; Pæan numeros, artemque canendi;
Artem venandi Diana: Minerva ſagacem, .
Prudentemque facit Puerum; Cytherea, venuſtum.
Martis opus, ne forte aliquis ſubito ingruat hoſtis,
Mars docet. ingenuum Pueri admirata pudorem
Veſta diu, ſe Diva ſuo ſpoliavit honore
Illius inponens capiti venerabile vinclum.
Accipe, pars olim noſtri clariſſima cœtus,
Accipe, care Puer, noſtræ quoque munera dextræ,
(En, ait) & vittæ jam nunc adſueſce ferendæ.
Hæc ut Cœleſtes Puero cœleſtia dona
Diſtribuere, polum terrâ petiere relictâ,
Infantemque ſuis Nutricibus erudiendum
Porro commiſere. Illæ mandata faceſſunt
Ocyus, ac variis Infantem dotibus ornant.
Stellarum numeros, vaſtique volumina mundi
Edocet Uranie: regnantum fata referre,
Sanguine Melpomene regali tincta cothurnos:
Heroas canere, & bellantum dicere laudes,
Calliopea; modos teneros, & amantia verba,
Euterpeque, Eratoque, Thaliaque, Terpſichoreque;
Dulce melos, Clio: varium Polyhymnia carmen.
Eſt lucus gemini ſub verticibus Parnaſſi,
Naturæ mirabile opus: nam prodiga ſeſe
Illic per campos latè diffuderat omnes,
Et quicquid pulchri, quicquid producit amœni
Ipſa ſuâ Natura manu congeſſerat: illic
Omne genus florum, & fruticum, herbarumque virentum
Nutrit, & ambroſium tellus exhalat odorem,
Nec deſunt fontes, & flumina: montis aperti
Currunt perpetui ſummo de vertice rivi,
Subjectamque rigant vallem. Scatet arbore vallis
Innumera. Vitet hîc Matri jucunda deorum
Pinus, & Idaliæ Veneri gratiſſima mirtus,
Et laurus Phœbo, & Phœbo dilecta cupreſſus,
Et platanus genialis. Aves arbuſta pererrant,
Et paſſim latis reſonat nemus omne querelis.
Mulcet humum Zephyrus: cœloque cadentibus undis

Juppiter, & modico Sol temperat arva calore.
Illum doctarum ſtudiis operique Dearum
Secrevere locum Superi. Regionibus illis
Ibat, & Aonias Juvenis creſcebat in artes.
Et nunc ad fontes Aganipidos Hippocrenes
Vertebat ſeſe ſitiens, laticemque bibebat
Pegaſeum : nunc vicini de culmine montis
Æternùm virides luſtrabat lumine ſilvas:
Nunc ſola ſecum nemoris ſpatiatur in umbra
Neſcio quid meditabundus. Veſtigia euntis
Obſervant Muſæ, atque ſuum comitantur alumnum,
Et, quacunque movet greſſus, vel ponè ſequuntur,
Vel latus adglomerant lateri, ducuntve ſequentem,
Aut medium circumſiſtunt, aut ceſpite ſidunt
Gramineo, dulci complentes avia cantu.
Jamque canunt ipſæ : veterum jam carmina vatum
Subjiciunt oculis, animumque ad grandia natum
Grandibus exemplis acuunt. Eſt maximus illic
Mæonides, forteſque viros in prælia cogit:
Quique Syracoſias carmen modulatur ad undas:
Quemque repentinum fecerunt ſomnia vatem.
Præcipue, quos Auſonia pellexit ab omni,
Incluſitque ſuo gremio, vel mœnibus urbis
Extulit ipſa ævo commendavitque futuro
Roma vetus, veterique recens Roma æmula Romæ
Semine eodem ortos juſſit ſimulare nepotes.
Nec non, qui rerum ſeriem memorandaque pandunt
Facta virûm, qui Naturæ miranda recludunt,
Vivendique docent normam, normamque regendi,
Præſcribuntque vias varias, ſeu fortibus armis,
Seu longa libuit populos in pace tueri.
Hos omnes pluresque manu volvebat, & acri
Verſabat cura recolens, totoque bibebat
Pectore, præceptiſque virûm monitiſque priorum
Magnarum ſeſe rerum formabat in uſus,
Magnorum ſeſe vatum formabat ad artem
Artibus inſtructus variis, camposque per omnes
Ibat honorati Juvenis memorabile nomen.

Poſt

Poſtquam exempta ſitis Permeſſi fluminis unda,
Nutricesque ſuas, Phœbumque æquare canendo
Iam potuit; tractus alios, lætamque petivit
Heſperiæ regionem: ulnis ubi mollibus illum
Excipit, atque ſuo commendat Roma Parenti.
Continuo: Salve, fama mihi cognita tellus,
Clara viris, clara ingeniis; ſalve, inquit, amœnum
Vatibus hoſpitium, Muſarumque altera ſedes.
Tune, Poëtarum nutrix uberrima, tune
Luminibus ſpectanda meis concederis? Ut te
Conſpicioque, premoque lubens! Ut Martia facta,
Virtutemque tui populi, famamque recordor!
Tene ſuis preſſit pedibus Maro? ſenſibus imis
Agnoſco geniumque loci, geniumque Maronis.
Vos modo Romani montes, Tuque inclyte Tibri,
Molle mihi hoſpitium concedite: vos mihi montem
Aonium, vos Aonium præbete fluentum,
Et, quas deſerui præ vobis, reddite ſilvas.
Dixit, & optatâ ponens veſtigia terrâ
Mœnia terrarum dominæ, cœlo æmula, Romæ
Ingreditur. Clarum illa domo, citharaque celebrem
Excipit urbe Virum, lætaturque hoſpite tanto,
Chiſius ante alios. Uni illi maxima cura
Ferdinandus erat. Lateri illius, illius ori
Fidus adhærebat ſemper comes. Illius ædes,
Illius Aonios unà inviſebat amores.
Scilicet illud erat tempus, quo maxima Roma
Cæſaris Auguſti revocaret ſæcula, & omnes
Illò confluerent vates, ſermone Latino
Muſa quibus dederat victurum ſcribere carmen,
Pollinusque premens viridi canentia lauro
Tempora, carminibusque ſuis, quam ſtemmate longo,
Nobilior Rondininus, titulisque parentum,
Et Gradius, Vaticanæ cuſtodia rupis,
Grandiloquusque Favoritus, clariſſima Romæ
Lumina, quique ſuæ juſſu impenſisque Minervæ
Nuper ab Arctois illuc deſcenderat oris
Heinſiades, Muſæ patriæ certiſſimus hæres,

Innumerique alii, doctarum ad ſacra Sororum
Admiſſi intereriora. Hos Furſtenbergius inter,
Nulli horum ingenio inferior, nulli arte ſecundus,
Aſſidue verſabatur, varioque viciſſim
Fallebat ſermone diem, cantuque polito
Ad ſua Romuleos rapiebat carmina Patres.
Interdum turba comitum ſtipatus eadem
Clara recenſebat veteris veſtigia Romæ,
Prolapſæque domos urbis, æquataque cœlo
Rudera, bellorum triſtes, ævique labantis
Relliquias: interdum umbras & grata ſecutus
Frigora, Romaniſque ſitos in collibus hortos,
Sive ſuburbanis in vallibus, inter opacas
Mirtoſque, platanoſque, atque aërias cypariſſos,
Inter odoratas lauros, undaſque ſonantes,
Diverſaſque avium voces, aut ipſe canebat,
Aut pinguem molli ſomnum captabat in herba.
Æſtivos modo ſeceſſus, Tiburque ſupinum,
Et gelidas Anienis aquas, modo rura petebat
Tuſcula, & æternâ ſalientia flumina venâ,
Formoſam modo Parthenopen, tumulumque Maronis,
Pauſilypique jugum, flagrantemque igne Veſevum,
Et Cumas, & Cumanæ cæca antra Sibyllæ,
Telluremque tuam, Campania, nobile ſemper
Certamen Bacchi, & Cereris, flavæque Minervæ.
Talibus atque aliis animum dum paſcit, & Urbem
Perluſtrat, cupidoſque oculos per ſingula volvit,
Purpureoſque Patres, & magni tecta frequentat
Chiſiadæ, fatis iter oſtendentibus, Urbis
Suſcipit imperium terris fatale regendis
Nomen Alexander, claræ ſpes inclita Senæ,
Inclita Pieridum. Gaviſa antiſtite tanto
Attollit ſeptemgeminis de montibus altum
Roma caput, plauditque cavis Tiberinus ab antris.
Ipſe ſua ter iö, ter iö clamavit ab arce,
Et Ferdinando, vacuis dum ludit in hortis,
Grande Palatinus carmen dictavit Apollo.
Gaudet Alexander, ſuaque intra limina ducit

Hoſpi-

Hoſpitem Apollineum, multoque invitat honore.
Ergo dum curam thalami, dum corporis illi
Committit, cui dudum animum commiſerat omnem
Maximus Europæ princeps, & maximus hoſpes
Interioris amicitiæ paſſim audit amicus,
Illum omnes colere, illum omnes adamare Quirites,
Præſulis ad nutum: namque illi credere ſenſus
Arcanos, illum dubiis adhibere ſolebat
Conſiliis, illum ante alios audire monentem.
Sæpe illi menſis unà, arbitriiſque remotis,
Aut aulæ, aut horti adjecti ſecreta petebant,
Multa ſuper populis Europæ in pace regendis,
Multa ſuper belli diſcrimine, multa loquentes
Romano ſuper imperio, Italiæque ſalute:
Sæpe, Quirinali deſerto colle, beatos
Luſtrabant Latii campos, & in otia natum
Albani montis tumulum, gelidumque propinqua
Valle lacum, & Scythicæ regnum jam mite Dianæ,
Et ſacros Muſis lucos, Fontemque ſonantem,
Egeriæque Nemus Nymphæ, gratiſſima juſto
Ante Numæ, nunc Chiſiadæ gratiſſima vernis
Frigoribus loca: quippe locum ſelegerat unum
Hunc ſibi Chiſiades: hîc rerum pondera, & omnem
Fortunæ deponebat cum corpore molem
Maximus antiſtes; curaſque, animumque laborum
Oblitum ſermone ſui lenibat alumni.
Non ſic Egeriam coluit Numa: non ita Phœben
Hippolytus; neque ſic illis adamatus uterque eſt,
Continuis licet alloquiis notiſſimus alter,
Alter amore Deæ Stygiis revocatus ab umbris:
Neu tantâ pietate ſuum dilexit Oreſten,
Aut tantùm rurſum ipſe ſuo dilectus Oreſti eſt
Exemplum Pylades fidei memorabile, quantâ
Ferdinandus Alexandrum pietate colebat,
Ferdinandus Alexandro redamatus ab ipſo eſt.
Mens illis erat una; & par eademque voluntas:
Unum illis ſtudium. Studii communis amore
Accenſi, aut dulces doctis ſermonibus horas

Frangebant, aut clarorum monumenta virorum,
Quos Hellas, quos Auſoniæ pulcherrima tellus
Edidit, & veterum volvebant carmina vatum
Aſſidui, aut œſtro parili ſtimuliſque citati
Pieriis viridi cantabant carmen in umbra,
Quod veteris genium Latii ſpiraret, & ævi.
Aſſenſere Deæ nemorum, aſſenſere Camœnæ,
Plaudentumque ſonus Luco exauditur ab imo,
Lætaque vicinis reſonat de collibus Echo.
Sic ubi conceſſum clementi s munere cœli,
Sermones inter varios & plena laboris
Otia; Romano cum principe tranſigit ævum
Hoſpes Apollineus, votis communibus abſens
Eligitur, Paderæque capit moderamina Præſul.
Gaudet Alexander, ſapienſque piumque legentum
Judicium, toto Patrum aſſentante ſenatu,
Electumque probat. Dat Roſpilioſius illi
Paſtorale pedum, capitiſque inſigne tiaram
Crinibus inponit ſacratis. Omine fauſto
Vaticana fremit rupes: fremit ardua Roma.
Ut vero ſacris manus ultima ritè peractis
Solemni pompæ inpoſita eſt; rediitque penates
Quiſque ſuos, magni imperio parere parabat
Pontificis, populoſque datos, tutandaque ſpectans
Oppida Germanas Princeps properabat ad oras.
Nulla mora eſt: urget comites; caroſque ſodales,
Auguſtoſque Urbis Patres, Urbemque ſalutat;
Jamque relicturus dilectæ mœnia Romæ
Tali Romanum compellat voce Parentem.
O cui terrarum ceſſit ſuprema poteſtas,
Alme Pater, quas innumeris tibi ſolvere dignas
Pro meritis auſim grates? quos reddere honores?
Tanta equidem ſunt iſta, meis ut denique verbis
Longè ſint majora: tui monumenta favoris
Agnoſcam tamen, & tacitus mecum ipſe revolvam,
Excipient abſentem oræ quæcunque, meoque
Nulla dies eadem illa animo, nulla eximet ævo.
Et quoniam tua juſſa jubent, ultroque ſequentem

Fata vocant, ego ſic populos urbeſque tueri
Tentabo, ratio ut conſtet cœloque tibique.
Jamque vale: &, ſi vota aliquod pia pondus habebunt,
Vive, Pater. tibi quod ſupereſt ætatis agendæ
Proroget, éque meis iſtos Deus augeat annos,
Floreat & longùm felix te principe Roma.
De me viderit Ille, videt qui cuncta, polumque
Terraſque fluctuſque ſuo ſub numine torquet,
Subdit Alexander, multa pietate fideque
Cognite, & huic animo ante alios gratiſſime, Princeps.
Te vero, cui genua virent, rejuverit Idem
Ille, oro, longumque tuis, juveniſque ſuperſis.
Tempus erit, cum tu, promoto limite, fines
Ibis in Angarios, & te Mimigarda Regentem
Agnoſcet, populoſque tibi ſubmittet, & urbes.
O mihi tam longi maneat modo terminus ævi,
Ut videam, tibi quem decernunt fata, triumphum!
Interea nunc oblato contentus honore
I precor, exiguumque mei cape pignus amoris,
Dum tibi dem potiora iſtis ego, vel meus hæres,
Munera. Sic fatus dilecto dexteram alumno
Porrigit, & geminis abeuntem amplectitur ulnis,
Supremumque vale mœſto vix adjicit ore.
Continuo acceleratur iter: magnique Quirini
Nunquam viſenda diſcedit ab urbe, ſuique
Grande decus Princeps, longumque relinquit amorem.
Deſerit Auſoniam, ſummoque minantia cœlo.
Alpini juga montis, & ardua ſaxa Tridenti,
Exſuperat; tandemque ſua tellure potitus,
Per Rhætos, per Vindelicos, Francoſque, Cheruſcoſque,
Ad Paderæ fontes, regnandaque pervenit arva.
Proſiliunt imo Padera Amiſiuſque fluento,
Luppiaque, & Padulus, famæque inſignis Aliſo,
Suavius atque ſuis Reſonus Fons murmurat undis.
Ipſe etiam, dum Cæſareos lavat agmine muros
Fluviorum rex Danubius, ſua gaudia Sacro
Nuntiat Imperio. Jucundo murmure Rhenus
Gaudenti applaudit Paderæ. Per ſtrata viarum

Ædi-

Ædibus effuſum magno ruit impete vulgus,
Lætantumquæ ſonant voces. Ante omnia cunctis
Feſtus honos templis indicitur, altaque paſſim
Thure pio fumant altaria, proque ſalute
Principis imperiique Deum prece ſupplice adorat
Inclinatus humi populus, votiſque fatigat.
Ollis ætherea mundi Regnator ab arce
Annuit, & mites miti ſub Principe ſoles
Promittens, nubeſque ſimul ventoſque removit,
Atque ſerenato pulchrum dedit omem Olympo.
Ille autem patriæ rerumque capeſſit habenas,
Ingentique animo ſæcli melioris amorem
Induit, & clarorum hominum præſtantia facta
Proponitque ſibi Princeps, imitandaque ſumit
Ipſe: & ut humano generi didiciſſe probaret,
Non ſeſe ſibi, præceptis quodcunque priorum
Hauſerat; oſtendit depromptam pectore ab imo
Virtutem, & varios hominum diffundit in uſus;
Intentuſque bono pariter populique ſuoque
Concipit imperii formam, qua poſſit utrumque
Reddere fortunatum, aliiſque excellere longe
Principibus populiſque. Ergo illum haud Martius ardor,
Imperiique ſitis ſtimulat, nec ut orbis in oras
Extendat famam, & ſpoliis decoratus opimis
Inſignes domita ducat de gente triumphos.
Et bellum, & belli ſtrepitus, demptaſque peremptis
Hoſtibus exuvias, & partas ſanguine lauros
Odit, & accenſus Divæ melioris amore
Pacem amat, & pacis ſtudiis ſeſe applicat omnem.
Unica cura quies illi: non ſegnis inerſque,
Sed docta, & generoſa, ſuo ſed Principe digna,
Æternoque Deo ſimilis. Deus ipſe quieſcit,
Atque quieſcendo facit omnia. Spectat inanes
Et vanos hominum motus, paſſimque ruentes
In cædes & bella polo procul audit ab alto:
Ipſe autem ſeſe fruitur, placiduſque recumbit
Ætheris in medio, & ſolo movet omnia nutu.
Non aliter, ſi divinis componere rebus

Huma-

Humanas licet, imperium populique ſuique
Ferdinandus ad exemplum cœlique Deique
Temperat, & curas hominum, rabiemque, necemque
Haud conſternatis animis, ac mente quieta
Deſpicit, atque ſibi ſeſe implicat. Utque benignum
Numen inexhauſtos deſtillat ab æthere rores
Arentis terræ in gremium, pluviaque rigatam
Sole opportuno recreat, nutritque, fovetque,
Innumeriſque beat plantis, atque ubere gleba
Exhilarat genus omne hominum, genus omne animantum:
Munifica ſic uſque manu ſua commoda Princeps
In ſibi parentes populos, ſubjectaque ſpargit
Oppida, continuoque ſui dat ſigna favoris,
More Dei clementis. Et ut clementia virtus
Principis eſt, & ſola Deo nos æquat: ita omnem
Ferdinandi animum Pulchri ſuccendit amore,
Cœlitibuſque parem facit; & penetralia ad iſta
Virtutes ſocias invitat, & agmine juncto
Secum unà ſanctamque Fidem, Fideique ſororem,
Jam reducem, jam non terras hominesque peroſam,
Juſtitiam trahit, & ſacras admittit in ædes
Nunquam animo, nunquam templo meliore receptas.
Hoc ſibi namque loco templum delegit habendum
Virtutum genus omne. Hanc confugiebat ad aram,
Clementique ſuam tenuit ſub judice cauſſam
Sæpe reus. Sæpe anguſtis in rebus amicam
Hinc ſenſiſtis opem miſeri, ſenſiſtis egeni,
Et quæ non ſenſit regio? Jovis inſula magni,
Illa Aſiæ, illa Europæ commune ſepulcrum,
Supremam exhalans animam, donantis amorem,
Donaque conſpexit Crete. Conſpexit eundem,
Arderet quando Getico trepida Auſtria bello,
Laudavitque pios generoſi pectoris ignes.
Nempe ſuos illi cives, mundique clientes
Auxiliante fovere manu, nullique negare
Præſidium, ac facilem præbere adeuntibus aurem,
Communique bono ſe impendere, ſumma voluptas
Semper, & in gentes varias venturaque latè

Sæcu

Sæcula nobilibus virtutem extendere factis.
Hæc illi ante oculos, hæc illi in pectore ſola,
Quique illam coluere viri, quos Itala tellus
Produxit Latii è gremio, muriſve Quirini,
Brutique, Deciique alacres, parvoque potentes
Fabritii, & clari pariter belloque fideque
Scipiadæ, Fabiique, incorruptique Camilli,
Contentuſque ſuo ſulco Serranus, & olim
Non intellecti Romæ Latioque Catones.
His animum ſtimulis Princeps acuebat honeſtum,
Naturæque ſuæ genium, & præclara ſecutus
Semina, pacato populo, pacemque colenti
Mollia jura dabat. Reputabat quippe, regentem
Paſtorem eſſe ſui populi, populumque regentis
Eſſe gregem: utque ſuum paſtor cuſtodit ovile,
Inviſumque lupos pecus à præſepibus arcet:
Sic, quibus imperium magni dat Rector Olympi,
Rectores populorum, urſorum more furentum,
In cives, hómineſque, manu ſævire cruenta,
Res indigna Deo ſibi viſa, Deique miniſtro.
Ille, bonus placiduſque, bonos placidoſque miniſtros,
Naturæque ſuæ ſimiles, & pacis amantes
Eligit, atque ſuis cuſtodes præficit aris.
Illius exemplo populumque gregemque regebat.
Commiſſum, pacemque ſuo præſtabat ovili
Pacificus Præſul, Paderæque ad flumina nota
Dilectas paſcebat oves. Modo ducit eaſdem
Longius, & Paderæ deſerto fonte beatis
Fluminis Hebræi lymphis, Siloëſque ſalubri
Merſat aqua, & Solymæ per paſcua læta vagantes
Graminibus reficit vivis, vivoque liquore.
Quin etiam his Solymes oſtendit templa, ſacrumque
Conſcendit montem, & penetralia ad intima caſtos
Fert greſſus, Numenque loci taciturnus adorat.
Exin ſublimem prærupto vertice rupem,
Rupem infelicem, multorumque oſſibus albam
Monſtrat, ubi quondam nobis pro ſontibus Agnus
Ille Dei nullo ſatiatum vulnere ferrum

Tin-

Tinxit, & innocuo reſperſit ſaxa cruore.
Nec non & Bethlæ campos, felicia rura,
Infantiſque Dei cunabula monſtrat, & antrum,
Parvum, obſcurum antrum, quo primum vagiit ille
Humani generis Paſtor, vallíſque propinquæ
Paſtores olim Puerum videre jacentem.
Quiſque ſacram veneratur humum, divinaque carpit
Pabula Dumque ſuas Præſul Bethlæa per arva
Paſcit oves, mollique ſedet ſecurus in umbra,
Paſtorum ad morem veterum, quorum ante cicutis
Dulcibus illi ipſi colles amneſque ſonabant,
Agreſtem parili meditatus arundine Muſam
Ipſe canit, ſuavique gregem modulamine mulcet.
Nunc agite ô, nunc, ſi quando, adſpirate canenti
Pierides, cultamque mihi memorate Camœnam
Principis Aonii, tantumque decentia vatem
Dicite: vos illum veſtro foviſtis in antro,
Et fontem monſtraſtis Hyantidos Hippocrenes;
Vos teneras ad fila manus duxiſtis, & artem
Pieriam primo puerum docuiſtis ab ævo.
Vobis ille ſuos etiamnum dedicat annos.
Quicquid enim, poſt imperii patriæque ſalutem,
A bene tutandis ovibus populiſque regendis
Temporis ac vitæ ſupereſt, ſibi ſcilicet uni
Vindicat, & ſtudio Muſarum impendit amœno,
Cantibus oblectans animum, vivitque vacatque
Ipſe ſibi, & rerum multarum pondere preſſam
Atque fatigatam ſolatur carmine mentem.
Nec vero cantat vulgaria, ſeque minora,
Quæque viris in principibus laudare ſolemus.
Principe digna canit Princeps, Muſiſque propinquum,
Et par fortunæ carmen facit, omne quod ævum
Admiretur, & in ſeros ſparſiſſe nepotes
Gaudeat. Hæc præſens certè tantum undique famæ
Ingeſſit vivo, quantùm poſt funera nullis
Vatibus ulla ætas aliis conceſſit honoris.
Et merito. nam legitimo ſi examine nudum,
Principe depoſito, vatem ſpectemus in illo,

Non

Non tantum ingeniis ſeſe melioribus æquat
Temporis hujus, at antiquis contendit, & acri
Affectat palmam ſtudio, dubiamque relinquit:
Si vero vatis titulo conjungere nomen
Principis, & ſimili poſitos in honore, vel iſto
Longè etiam majore, inſignis artibus olim,
Muſarum inſignes ſtudiis, magnique poëtas
Nominis huic æquare Viro, aut conferre velimus,
Nulli eſt aſſimulandus: & omnibus arte canendi
Tantùm exſtat, quantùm titulis & honoribus illi
Privatorum hominum ſortem, atque ignobile vulgus
Exſuperant. Res rara autem, mirandaque, vates
Inter præcipuos excellere Principem, eóque
Tendere, quò pauci vix pervenere poëtæ.
  Interiora etenim, penituſque recondita norat
Artis Apollineæ ſolis & cognita myſtis
Arcana, & Latii genium ſermonis, & aptos
Permulcendo animo numeros, numeriſque politum
Omnibus, ad normam ſæcli melioris, & Urbis
Invidiam, dextro pangebat Apolline carmen,
Quale ſub Auguſto condebat principe Roma.
  Hæc ætas illi placuit, cum purius auro
Curreret, ac totas ſimplex Facundia vires
Exereret, culmenque ſuæ jam tangeret artis;
Doctorumque virûm proventu divite muros
Impleret jam Roma ſuos, mundique ſuperba
Exuviis hominum ſub leges mitteret ora,
Et morem ingeniis præſcriberit illa virorum
Illa poëtarum nutrix, famamque canentum
Finibus imperii, ſummoque æquaret Olympo,
Imperioque potens gemino, linguæque ſuoque,
Orbis & eloquii junctas agitaret habenas.
  Hujus ad effigiem ſeſe fingebat, & acre
Judicium docti majeſtatemque Maronis,
Et varios Flacci numeros, Venereſque Catulli,
Et faciles Ovidi Muſas, Muſamque Tibulli
Simplice gaudentem cultu, grandemque Propertium,
Artis Apollineæ linguæque exempla ſecutus

Uni-

nica, diverſis è vatibus optima quæque
arpebat, cuique eripiens, quod cuique decorum
ræcipue, propriumque. Novos his jure poetas
djicit, Auſoniæ Romæque recentis alumnos,
lluſtres Phœbi cultores, proxima primis,
Et paria antiquis ſcribentes carmina, quorum
ndubitata legunt æquo veſtigia paſſu:
Sinceros, Fracaſtorios, & ad æthera notos
Flaminios & Naugerios, dilectaque Muſis
Nomina Amalthæos, & quos uberrima plures
Protulit iſta ætas vates, vatumque parentem,
Atque ipſum celebrem facundo carmine Bembum.
Omnibus ex illis ſeſe componit, & addit
Divite quod Natura manu conceſſerat illi,
Ingenioque ſuo ſimul, ingenioque priorum
Uſus, Apollineæ rupis faſtigia plantis
Summa premit, montiſque ſacri de culmine colles
In patrios Grajaſque trahit Latiaſque Sorores,
Romanumque canit Germana per oppida carmen.
Cantanti applaudit Germania, plaudit & ipſe
Cæſar, & Hercyniæ ſurgunt ad ſidera ſilvæ.
Namque canebat, uti Veledæ memorabile nomen
His olim terris fuerit: quæ funera quondam
Ediderit, qualem Romana è gente triumphum
Egerit Arminius, grandi cum cædis acervo
Obſtructi gemerent ripis ſpumantibus amnes:
Utque ſuo Druſus dictas de nomine foſſas
Fecerit: utque novo Germanicus agmine Cæſar
Relliquias Vari, cæſis tot millibus, ultùm
Iverit, inſignemque patri conſtruxerit aram:
Cantat & ingentem Carolum, qui Saxona ferro
Fregit, & indomitam vario certamine gentem
Contudit, exuviaſque ſuis erexit in arvis:
Cantat & ejuſdem domitorem gentis, & armis
Præſtantem Pipinum, ipſum quem ferre tropæa
Vidit, & attonito ſpectavit lumine Roma:
Tum canit Amiſii lymphas, centumque Viſurgim
Navibus Arctoi currentem in cærula ponti:

Tum,

Tum, Paderæ Fontes, habitatum regibus olim,
Cæſaribuſque locum: Paderæque ante omnia gratum
Præſulibus Padulum, nitidis qui lucidus undis
Purior electro fertur, laticemque miniſtrat
Egelidum, urentemque fugat de corpore febrim;
Quæque inteſtinos ſtomachi levat unda dolores:
Tum, Fontem Reſonantem, unda qui ſæpe furente
Æſtuat in morem pelagi, rurſumque quietus
Sæpe fluit, ſubterque ſinum telluris, ut amnis
Elidis, occulto furtivus labitur ore,
Submerſumque ſuis iterum caput exerit undis.
Denique, ut illuſtri proavûm virtute minores
Excitet, ac ſeros moneat ſtimuletque nepotes,
Furſtenbergiaco ſublime in monte tropæum
Erigit, atque ſuæ gentis præſtantia facta
Gentibus ac ſæclis donat ſpectanda futuris.
Scilicet haud ſatis eſt majorum illuſtria facta
Aoniis celebrare modis, patriamque diſertis
Verſibus illuſtrare ſuam: de marmore moles
Excitat innumeras; paſſimque per oppida, & agros,
Quicquid habent campi memorabile, quicquid & urbes,
Fluminaque, & fontes, potæque ſalubriter undæ,
Æternis mandat ſaxis, & carmine ſignat.
Ac veluti, ſi quis Latios percenſeat agros,
Mille videt monumenta viis, & marmora doctis
Cæſa notis, geniumque ſui teſtantia ſæcli;
Antiquaſque manus laudat, facundaque verba:
Haud ſecus erectas mirabitur undique moles
Finibus his, Latiamque illò migraſſe viator
Credet humum, Dominumque ſoli veneratus ad aſtra
Tantorum poſitorem operum ſublimia tollet.
Illum urbes, campique; illum crepitante ſuſurro
Fonteſque, fluviique canent; vitæque parenti
Vivere juſſa dabunt æternum marmora nomen:
Marmora non illic tantum ſpectanda, ſed omni
Orbis terrarum populo, paſſimque videnda.
Spargit enim totum Paderæ Monumenta per orbem,
In lucemque trahit Princeps, populiſque legenda

Ipſe

e dat ; & doctis chartis in ſæcula mittit
minis atque ſuæ monumenta perennia famæ.
Tali in pace gregem pariter, populumque, ſuumque
ſcebat Princeps animum, ſtudiiſque fovebat
niis, quando, de ſucceſſore legendo
llicitus, varias volvebat pectore curas
ovidus Angariæ præſul, ſi forte vocarent
ta ſenem. Fruſtra iſtum alius ſperabat honorem,
uem Ferdinando Virtus Pietaſque parabant.
ligit hunc Clemens; Adjutoremque tuendæ
eſtinat Angariæ: tu nunc eris alter ab illo,
nquit, & imperii frenum moderabere tanti.
Dicta fides ſequitur. Bernardum fata tulerunt,
Et Ferdinandus promiſſis imperat arvis:
nvidiamque ſua ſpectat ſecurus ab arce.
Quid tibi vis autem, Livor? quid carmen, & artes
Objicis Aonias? & nobilitate potentes
Muſarum ſtudiis, Muſarum fontibus arces?
Non ſic Romani veteres, Græcique ſolebant:
Non ſic, Iſacidum populus. Dux ſigna præibat
Amramides, populumque ſui dulcedine cantûs,
Per montes undarum, & per deſerta ſequentem,
Lenibat, facilemque fugam præſtabat eunti,
Auctoremque fugæ, ſubmerſamque æquore Memphi[n]
Carminibus patriis, & grata voce ſonabat.
Hebræas tenui mulcebat arundine ſilvas,
Dum patrias cuſtodit oves per paſcua Bethlæ
Paſtor Ieſſides: ſceptroque inſignis & oſtro
Rex idem, paſtorque hominum, ſublime canebat
Carmen, & à belli ſtrepitu poſt horrida victor
Prælia conſuetas de more redibat ad artes,
Pulſabatque lyram digitis regalibus auream
Et vatum & regum clariſſimus. audiit illum
Ipſe Deus, placuitque ſuo modulamine vates.
Quid referam Grajos, Grajûmque exempla ſecutos
Romulidas, quibus in populis divina Poëſis
Sedem habuit, gladioque ſimul calamoque potentes
Protulit heroas, vateſque, aut vatibus ipſis,

Et vatum addictos ſtudiis? Comitatus Homero
Ibat, in extremas Aſiæ cum tenderet oras,
Terrarum victor Macedo, Macetumque ſariſſis
Cornua devictus ſubmitteret aurea Ganges.
Ille triumphatæ domitor Carthaginis, ille
Scipio, magnificum cui contulit Africa nomen,
Armorum ſtrepitus inter, bellique tumultus
Dulcibus attendit Muſis; terraſque per omnes
Aſſumpſit comitem, nec in ipſa morte revelli
A ſeſe voluit Calabrum poſt funera vatem.
Quid quod & in medio belli diſcrimine Cæſar
Julius, inque ſuis pangebat carmina caſtris?
Nec minus Auguſtum Divi genus, aurea condens
Sæcula devictis jam gentibus, aurea fecit
Carmina; nec puduit, pacatis omnibus oris,
Tanta in fortuna poſitum, qua frena teneret
Imperii, ac toti leges præſcriberet orbi,
Terrarum domina carmen conſcribere dextra.
Quin & noſtra ſuos habuerunt ſæcula vates,
Carminibus componendis, populiſque regendis
Claros eximioſque. Tuæ decus, Auſtria, gentis
Maxmilianus Apollinea caput arbore Primus
Induit, & geminâ velavit tempora lauro,
Cæſaris inſignis titulo, vatiſque. Quis autem,
Quis procul ille virûm, Romæ qui collibus altis
Inſidet, ac læva citharam ſuſtentat eburnam,
Crinibus ornatus niveis, triplicique corona?
Agnoſco auguſtumque ſenem, ſummumque poëtam,
Cujus ad inſolitos cantus Rhodopeia tellus
Intremuit, movitque ſuas Victoria pennas.
Hic vir, hic ille, decus vatum, decus Urbis, & ævi,
Urbanus, qui ſubjecto, cui præſidet, orbe
Nil minor, attonitas trahit ad ſua carmina gentes.
Jam vero magnô Urbano digniſſimus hæres
Magnus Alexander? clarum hic quoque culmine Pindi
Nomen habet, vateſque alios ſupereminet, ambo
Orbis terrarum moderamine, verſibus ambo
Inſignes, par Pontificum, par nobile vatum,

Qui

ui nunc laudandi pariter, pariterque legendi
octorum volitant hominum, Famæque per ora.
Quid moror exemplis te pluribus, inclite Præſul,
nus tu quoniam mihi ſufficis, & tua Muſa
rande ſecuturis exemplum ſuggerit annis?
'u Clarios fontes, Clarios tu denique vates
ſſeris, & duplici imperio mitraque decorus
rdua Pierii conſcendis culmina montis,
nvitaſque alios; ſummoque è vertice palmas,
t lauros, & quærendos oſtendis honores,
lluſteſque viros ad facta illuſtria ducis.
Tu proavûm ceris, *Princeps generoſe, tuiſque*
Non magis illuſtris titulis, quam carmin s arte,
Splendidius ceris & honoribus inde parabis
Nomen, & ignava duces de morte triumphum,
Culmine Parnaſſi poſitus; veteriſque, novique
Præcipuos inter vates memoraberis ævi.
Te tua, te tellus Italûm, te Gallica tellus,
Te varii paſſim populi, longeque remota
Ora canent: te noſtra ætas, te poſtera ſæcla,
Venturique legent, mirabunturque nepotes.
Sed quid ego, ingenti Muſarum abreptus amore,
Dum vatum canto præconia, teque poëtam,
Præſulis, atque recèns parti oblivíſcor honoris,
Angariæ quando terras tibi *fata* dederunt?
Scilicet hoc meritiſque tuis, tituloque priori
Deerat adhuc. geminata tuos premit infula crines.
Quique tibi Paderæ ſacram ſubjecerat urbem
Latius imperium pandit Deus, & Mimigardam
Communi tibi jam aſſignat ditione regendam.
Unum illas deſiderium tua juſſa ſequendi.
Idem illas inſtigat amor. nova gaudia paſſim
Concipiunt, tolluntque ſuas ad ſidera voces,
Te pacem inducente tuis atque otia terris.
Nec minus his bona cuncta ſibi, te præſide rerum,
Finitimi ſperant populi. nullum Iſala bellum
Hinc timet; & ſociam gaviſa Sicambria dextram
Porrigit Angariæ. veteres illa exuit iras,

Quanquam armis, quanquam bellis adſueta, ſuique
Tranſit in ingenium Domini, moremque Regentis,
Jam lenis, jam compoſito mitiſſima bello.
Inſolitos certe motus mea patria tellus
Sentit, & æternam poſt prælia longa quietem,
Æternam populo pacem promittit utrique
Non diſſolvendo tibi juncta Batavia vinclo.
Te dudum votis petiit: tibi frena tenenti
Plaudit, & impoſitum capiti gratatur honorem,
Atque tibi, atque tuis optat læta omnia terris.
Quod ſi jam votis patriæ mea jungere, Princeps,
Vota licet; finemque meis inponere Muſis
Omine felici fas eſt: te maximus æther
Reſpiciat, vultuque juvet clemente, ſuumque
Depoſitum longùm ornandis, longùmque regendis
His ſupereſſe velit terris, & non, niſi vitæ
Jam ſaturum, ſerumque, ſuis accenſeat aſtris.
Ille tibi, dum terram habitas, terreſtria vivo
Commoda det, corpus vegetum, viridemque ſenectam;
Quamque tibi tribuit fortunam, donet eadem
Poſſe frui. Tu vero animo, tu, quo prius, ore
Perge fovere tuos, &, quæ facis, uſque tuere
Otia. Sic te ſemper amet, ſic te colat orbis,
Quem regis; imperiique tui moderamine læta
Floreat Angaria, & Paderæ contermina tellus.
Sic tua Pierides, neglecto culmine Pindi,
Rura colant, & te multo venerentur honore
Phœbumque Patremque ſuum. Sic ad tua ſacra
Innumeri veniant vates, & debita portent
Munera, ſuſpendantque tuo ſua carmina templo:
Teque, loci numen, ſublimi in monte ſedentem
Mille canant linguis, mille oribus, & tua latè
Nomina concordi tollant ſuper æthera verſu.
Sic mea, ſi qua meæ quoque gratia, ſe tibi Muſa
Dedat, & omne ſui ſpatium tibi conſecret ævi,
Devoveatque ſuos, ſi qua hinc tibi gloria, cantus,

PE-

PETRI FRANCII

HEROICORUM

LIBER TERTIUS.

AD EUNDEM
CELSISSIMUM AC REVERENDISSIMUM
PRINCIPEM

FERDINANDUM,

PADERBORNENSEM
ET
MONASTERIENSEM
EPISCOPUM,

EUCHARISTICON.

SUrge, age Calliopea, novumque ordire laborem,
Et Ferdinandi dictas modò dicere laudes
Incipe; Reſpexit vultu nos ille benigno,
Ingentique meum dotavit munere carmen.
Surge age, & inſignem victrix molire triumphum,
Indue ſepoſitas veſtes, caput indue lauro;
Atque iterum fidibuſque aliis, numeriſque, modiſque
Præſulis Aonii generoſum pectus, & iſtum
Commemora, quo me Præſul dignatur, honorem.
Et vos, o vatum communia Numina Muſæ,
Vos unà exultate, animiſque faventibus unà
Debita magnanimo præconia Ferdinando
Dicite, & huc pedibus, Divæ, properate ſecundis.
Veſter honos agitur. vobis hæc otia, vobis,
Quæ facit ille mihi, Princeps facit. Ite frequentes,
Ite citæ; multaque Virum virtute decorum,
Multa animi dote eximium celebrate canendo,

Atque ſecuturis narrate nepotibus olim.
Ignava dudum merſæ caligine Muſæ
Sedibus errabant dubiis; & culmine Pindi,
Culmine Parnaſſi, totoque Helicone fugatæ
Quærebant ſedeſque novas, alioque tenendum
Orbe locum: jamque Auſoniæ ſibi cognita quondam
Luſtrabant arva, & dominæ templa ardua Romæ;
Gallica jam per rura, ſuis habitata Camœnis
Rura vagabantur mœſtæ, doctamque petebant
Lutetiam; jam, Gallorum tellure relicta,
Per Belgas, Batavoſque, & dilectas prius urbes
Diverſis errabundæ regionibus ibant.
Nuſquam optata quies. non illis aula regentum.
Non illis magnatum ædes, non ulla patebant
Atria. privatis laribus domibuſque receptæ
Vivebant, ſolæque ſua ſeſe arte levabant.
Nullus honos, nullus cultus ſqualentibus illis
Corporis ingeniive. ſilent citharæque lyræque,
Nec quicquam, niſi triſte melos, niſi flebile carmen
Ingeminant. marcent lauri: nec jam amplius undam
Caſtalii præbent, obſtructis fontibus, amnes,
Ex quo deſeruere vagæ ſua culmina Divæ.
Viderat errantes, ſolitoque nitore carentes
Ferdinandus, & exilium miſeratus iniquum
Excipit hoſpitio profugas tectoque Camœnas.
Nulla mora eſt. alii cultus, alia ora repente
Emicuere. prior facies, & digna Deabus
Forma redit: rediere artes; & pectine læto
Artis Apollineæ doctæ cecinere Magiſtræ
Suave melos: fidibus reſonant tecta alta canoris.
Hîc ſedes illis ſtabiles, tandemque quietas
Magnanimus donat Princeps: aulaque receptas
Interiore Deas omni pietate fideque,
Omni relligione colit, recreatque fovetque,
Suſtentatque juvatque, atque enutritus ab illis
Ante ſuas animo Nutrices nutrit amico.
Scilicet iſta tuæ, Germania, gloria terræ
Debita, clarorum vatum parciſſima ſemper

Ante

Ante parens, nunc principibus fœcunda poëtis,
Iſta reſervata eſt tibi gloria. ſurgite ſilvæ
Hercyniæ, totoque comas expandite Olympo.
Tuque adeo, Germanarum dominator aquarum,
Seu te Iſtrum, ſeu Danubium cognomine dicunt,
Et tu Rhene pater, diverſum ab origine prima
Quamlibet itis iter, cauſſa nunc lætus eadem
Findite uterque ſolum, latéque vagantibus undis
Stringite ſubjectam majore volumine ripam.
At tu præcipue, Angariæ modò ruſtica tellus,
Nunc ſtudia, & doctas gremio complexa Sorores,
Principe Ferdinando, Italis qui advexit ab oris
Auſoniæ quondam dulces telluris Alumnas,
Tu gaude exultaque, & tanto Vate ſuperba
Duc agedum, duc tandem alios Mimigarda triumphos.
Tuque tuo cara ante omnes, dilectaque ſemper
Urbs Domino, gratare tuo Padeborna fluento:
Et vos vicini colles, genialiaque arcis
Culmina Neuhuſiæ, Muſis loca nata fovendis,
Tollite ſublimes cœlo capita ardua turres.
Vos habitat Ferdinandus, vos invehit aſtris,
Vos Muſis addicit. amant hæc culmina Muſæ.
Nec jam illas Pindi, nec jam biſidi Parnaſſi
Tangit amor. ſordent Graji, juga barbara, montes,
Neuhuſio præ colle: placent ante omnia colles
Neuhuſii: dignos Muſis ubi reddit honores
Devotus Muſis Princeps: ubi larga rependit
Munera, nec ſteriles vatum jam præmia lauros.
Senſerat hoc, nomenque Viri generoſaque dudum
Pectora per terras paſſim diſperſerat omnes
Rumor, & attonitos exciverat undique vates.
Ocyus accurrunt alacres, facundaque plectra
Principis Aonii in titulos vocemque reſolvunt
Dilecti Phœbo vates, & ab omnibus oris
Agmine conveniunt denſo. venit accola Rheni,
Accola Danubii: vitrei qui prata Viſurgis,
Amiſiique ſuo glebas invertit aratro:
Qui Scaldim Moſamque tenent, Rhenive bicornis

Margine cærulei degunt prope litora ponti :
Qui Ligerim, Rhodanumque bibunt; quos gurgite pigro
Lambit Arar; quos fœcundo rigat amne Garumna;
Et quos Sequanidum mordet Rex altus aquarum:
Sebethi quicunque undam, Tiberinaque potant
Flumina; formoſo quos gurgite dividit Arnus,
Vorticibuſque ſecat rapidis Phaëthontius amnis;
Et quos vicinis Atheſis pater alluit undis.
Uno omnes illum ore ſonant, illum æthere toto
Amnibus exciti patriis modulantur olores,
Certatimque ſuis tollunt ad ſidera pennis.
Ipſe ſub herboſo ſpatioſæ margine ripæ
Editus, ex illo dictam qua lubricus urbem
Influit & magni miſcetur fluctibus Y-æ
Amſtela, cycnorum exemplo hortatuque priorum,
Arte laboratas humeris audacibus alas
Auſus ſum induere, & pariles tentare volatus
Ales ego, inſuetumque novo petere aëra curſu,
Ejuſdem fama, & magno ſtimulatus amore.
Nam quis non cantet, quis non amet, omnium amorem
Qui meruit? quis carminibus fidibuſque Latinis
Inſignem, vatemque ipſum, vateſque juvantem
Prolixo ſemper ſtudio, dignumque perenni
Laude Virum ſummo vates non æquet Olympo?
Certe ego qui primis ſuſpexi ſemper ab annis
Dulcia Pieridum ſtudia, & præclara canentum
Carmina, divini cœleſtia Principis ora,
Et quam fœcundo promit de pectore Suadam
Non potui non mirari, cœlique ſub auras
Ferre meis numeris dilectum ad ſidera nomen.
Privatis etenim ſi in mentibus æthere quiddam
Delapſum, ac paucis conceſſum dia Poeſis
Creditur, excelſo natis in honore locoque,
Principibuſque viris ſi dos obvenerit iſta,
Qualis cenſeri debet? quo pectore amari?
Quonam obſervari cultu? quo carmine dici?
Hinc mihi prima tui, Princeps, cauſſa orta colendi,
Primus & ingenio venit calor. Ocyus omnem

Deſidiam ſuperare, & inertia rumpere vincla
Muſa dedit. Paderæ mox ſacra ſubivimus antra,
Imparibuſque tuam pedibus calcavimus aulam.
Antra patent, patet aula, & nulli clauſa poetæ
Janua. Tu vultu læto, tu fronte ſerena
Excipis ipſe meas, vatum clariſſime, Muſas,
Et legis, & laudas forſan, clauſtroque fideli
Aſſervare jubes iſtos tua ſcrinia verſus.
Quin & præſentem præſens admittis ad ora
Me tua. me menſis adhibes epuliſque Deorum,
Inter honoratos comites, quando inclita terræ
Mœnia luſtrares Batavæ, patriique relicto
Fonte Padi hanc noſtram, modica ſtipante caterva,
Depoſitis premeres titulis & honoribus urbem.
Quæ ſpecies! qui frontis honos! quantum inſtar in illa!
Qui cultus, quæ forma Viro! quæ gratia fandi!
Quæ verbis, dictiſque fides! quæ copia linguæ
Auſoniæ! quæ cognitio & prudentia rerum!
Quam blandi rurſum vultus tibi, quamque remiſſi,
Vixque tui; par ut poſſis ſimiliſque videri
Privatis, nobiſque! meæ præconia Muſæ
Nam quid commemorem, Princeps, mea carmina cum tu
Per me oblata tibi legeres, atque ore favente
Proſequerere meos numeros, blandiſque canentem
Vocibus, ac verbis exhortareris amicis?
His ego devinctus meritis, non dona petendi,
Non tibi adulandi ſtudio, quod abominor, ullo,
Te cecini, laudeſque tuas; tibi condita miſi
Carmina, diſperſum latè ſpargentia nomen.
Adſpicis ore meas & eodem lumine Muſas
Quo prius, & multi eloquii, multique favoris
Plena tuum nobis, Princeps, teſtatur amorem
Littera, quaſque mihi nunquam meruiſſe licebit,
Quas ſperare nefas fuerat, me laudibus ultro
Accumulat, vatumque ſacro numeroque choroque
Inſerit, atque meas aliquid putat eſſe Camœnas.
Nec ſatis: inſignem huic alium ſuperaddis honorem,
Ornatumque tuis verbis calamoque poëtam

Ipſis exornas rebus, laudumque tuarum
Inſuper eximio præconem munere donas.
Admirer quidnam prius hîc? num nobile donum?
Num dantem, dantiſque animum, cauſſamque, modumque
Donandi? ardoremne illum, ſuaviſſima quo tu
Muſarum ſtudia, & Clarias amplecteris artes?
Exiguum certè non eſt, & principe dignum
Munus, & huic ipſi, qua tu ſplendeſque niteſque,
Fortunæ bene conveniens, quod habere dediſti.
Fallor, an auratos mediis è nubibus imbres
Depluit, & pluvio rurſum deſcendit in auro
Juppiter? an noſtro redeunt ſæcla aurea mundo?
Tempora tu ſanè nobis ea reddis, & ævo
Saturni primoque orbi quod defuit aurum
Huic noſtro inpendis ſæclo, fœcundaque paſſim
Munera per varias terrarum dividis oras.
Rarus honos, quîſcunque viris ille obtigit, & quem
Tanti egomet facio, ſi fas modo dicere, quanti
Ferdinande tuum, quo nil mihi majus, amorem.
Verum ut per ſeſe pretioſum munus ab ipſo
Dante capit pretium, qui rem commendat; & inde
Gratior accipienti eadem atque acceptior illa
Eſſe ſolet: ſic munus idem tu extendis, & auges
Ipſius doni pretium: nec tam mihi donum,
Quam dator, aut munus placuit, quam muneris auctor.
Res magna eſt, tali donari munere; major,
A tali tantoque. Tuo de nomine, Princeps,
Omnis honos, omnis, quæ certè magna, redundat
Gloria. Sublimi te ſors tua ſede locavit.
Tu gemina fulges mithra: tu duplice freno
Subjectas latè gentes moderaris, & urbes.
Et ſi principibus rerumque potentibus haud eſt
Ultima laus placuiſſe viris; quæ gloria Muſæ
Parta meæ, Domino undarum Padeborna tuarum
Quæ placuit, placuitque tuo Mimigarda Regenti?
Contigit hic ſolus nec honos mihi: glorior illo
Principe, Regnantes ignoſcite, glorior illo
Vate magis: noſtros intelligit ille labores

Ipſe

Ipſe poëta, poëtarum clariſſimus ipſe.
Nec vero vatum è numero ſolertior alter
Aut verſus facere, aut factos dignoſcere verſus,
Hoc uno ſoloque, omnem qui pectore Cyrrh.m
Imbibit, & Latiæ penetravit in abdita linguæ,
Sacratus dudum Phœbo Muſiſque Sacerdos.
Confectos ſed enim curſus, ampliſſime Præſul,
Quid relegam; rurſumque alto dans lintea ponto
Non renovanda tuæ repetam præconia Muſæ?
Illis jampridem terras implevit, & omnem
Fama polum, noruntque tuas ſpatia ultima Muſas,
Iſtaque venturi diſcent monumenta minores.
Tu modò, Pierides aliquam quo judice famam
Invenere meæ, mihi tu ſine gratuler iſto
Nomine, néve tuas offendam his vocibus aures:
Eſt quiddam placuiſſe tibi, te noſtra ſuperbit
Muſa, nec Icarii meminit temeraria fati.
Nunc aliquid ſpondet de ſe ſibi, nunc pede ſummam
Libat humum, nunc aërias ſe attollit in auras.
Et merito: nam, privatis placuiſſe poëtis;
Si pulchrum egregiumque; tibi potuiſſe placere,
Quam pulchrum illud idem, tanto Vatique Viroque?
Adde quod eſt animi, nec tu, reor, ipſe negabis,
Æternumque tui monumentum & pignus amoris,
Quod tua magnificum conceſſit dextera donum.
Quid dubitem? prorumpit; & indubitanda relinquit:
Signa ſui; verbiſque ſimul ſe prodit, & ipſis,
Signa quibus nequeunt magis eſſe potentia, rebus.
At quæ te ratio, Princeps, quæ denique cauſſa
Impulit, hoc ipſo afficeres ut honore, nec iſtum
Nec minimum qui ſe meruiſſe fatetur honorem?
Certè ego tale nihil merui: meruiſſe putaſti
Tu modò me. tu, qui per ſeſe non ſatis illo
Dignus erat, dignum ipſe facis: ſententia ſitne
Juſta, an juſta parum, non noſtrum eſt dicere. tu me
Eſſe putas talem. Lætor, ſileoque: tuumque
Judicium non agnoſco, ſed pronus adoro.
Nec vero votis illud precibuſve pudendis.

Extorſi, aut aliqua prenſavi callidus arte,
Elicuique tuum miſſo tibi carmine donum.
Nil petii, nil ſperavi: tu porrigis ipſe.
Utque ego ſponte tuæ cecini præconia Muſæ
Artis Apollineæ ſolo pellectus amore,
Atque tui; dum virtutes mecum ipſe revolvo,
Admirorque tuas: ita tu mea verba, meumque
Sponte viciſſim alio penſaſti munere munus.
Non tibi diſplicui quoniam, ſi credere verbis
Eſt mihi Ferdinande tuis, ut credere verum eſt.
Quare nominibus longè mihi gratius iſtis
Eſſe tuum debet munus, quia munus, & auctor
Muneris, auctoriſque animus, ratioque, moduſque
Omnia plena tui, generoſaque: quo mihi monſtras
Quod pretium ſacris, quæ quantaque præmia Muſis,
Muſarumque piis cultoribus, optime Princeps,
Eſſe velis. Florent Clariæ te vate Sorores,
Ingenti quas tu ſtudio, ingentique calore
Et nutriviſti, & porro nutrire laboras.
Et quid Principibus generoſius, aut mage dignum
Eſſe queat, quam ſi Aonias & Palladis artes
Promoveant, foveantque? Nihil nec ſtemmati eorum,
Nec titulis æquabilius, meliuſve, magiſve
Eximium. Saltent alii, ducantque choreas:
Contendant alii rudibus, tractentque periti
Armorum genus omne: feras petat ille fugaces,
Aut cervum, aut leporem, aut metuendum viribus aprum:
Hic agilem conſcendat equum, flectatque volentem
In gyrum, & greſſus doceat glomerare ſuperbos:
Hic ſeſe in medios, qua Mars accerrimus, hoſtes
Ingerat, & multo pecudumque hominumque cruore
Fœdet humum; curruque ſedens ſublimis eburno
Strage virûm innumera, & ſpoliis exultet ademptis:
Qui vero pulchram divinæ particulam auræ
Excolit, & longè potiorem corpore mentem,
Is verè demum mihi nobilis, is mihi Princeps;
Is mihi homo, multoque aliis humanior, ipſi
Proximiorque Deo eſt, qui mens eſt totus, & omnem

Men-

Mente ſua terrarum orbem, cœlumque gubernat,
Unde genus noſtrum deducimus, & ſumus illud
Quod ſumus, æthereo delapſum nomen Olympo.
Sedibus his igitur, noſtrique ab origine prima
Quiſquis degenerat minimum, minimumque recedit,
Atque iterum ſeſe in ſuperas mente afferit auras,
Major habendus homo eſt, major, me judice, princeps
Eſt etenim in populo princeps, niſi me mea fallunt
Arbitria, in bello quod dux, in puppe magiſter.
Hic homines regit, ille ratem: prudentia ubique
Regnat, & aſſiduum mentis, non corporis, uſum
Flagitat, atque oculis animi videt omnia puris.
Illa ducem, aurigamque facit; facit illa regentem.
Laus ea, Ferdinande, tua eſt. Tu mente ſagaci,
Prudenti tu conſilio, tu legibus æquis
Parentem frenas populum: tu Palladis igne
Uſque cales, vigilemque animum nunquamque remiſſum
Aſſiduo intendis ſtudio: tu percitus œſtro
Pectus Apollineo Muſarum dulcibus undis
Ora rigas, Padulique ſacrum projectus ad antrum
Ignotas vulgo latebras ſcrutaris & umbras.
Hic tu divinam (quid enim divinius illa,
Utpote quæ cœli donum, delapſaque cœlo?)
Exerces artem; doctiſque Sororibus ultro
Hoſpitium indulges placidum; ſemperque ſereno
Donibus inſignes ullis, aut dotibus iſtis
Excipis ore viros; & claros carmine vates
Muneribus ditas variis, & meſſibus aureis.
O generoſe animi, quem pulchro à tramite Recti
Corrupti non avertunt contagia ſæcli!
Tu ſæclum, tu fortunam, tu regia ſupra
Culmina, dilectas dulceſque ante omnia Muſas
Ipſe colis, parilique animo ſacra iſta colentes
Diligis, atque aliis ſcriptum non dente maligno
Rodis opus, quia par primis, quia pectus honeſtum
Eſt tibi, & ingenuas animus formatus in artes.
Tu cuiquam invideas, Princeps? tu noſtra repulſes
Carmina? collaudas etiam: præclaraque nobis

Invi-

Invidioſa ſuper præconia, munera donas.
Nempe ita Naturæ viſum eſt, quæ ſemina claris
Indidit iſta viris; rerumque ad grandia natos,
Quos famæ, quos laudis amor, venturaque tangit
Gloria, perpetuo Muſarum inflammat amore.
Muſa viros bello egregios, atque horrida cantat
Prælia: Muſa mori prohibet, famamque perennem,
Seraque victurum donat per ſæcula nomen.
Troja quid, & magnus Trojæ populator Achilles;
Æneas quid Dardanius, quid conditor Urbis,
Quid Pœnus, quid Pœnorum poſt ſegnia victor
Fata foret? quid Pompejus, quid Cæſar, & ille
Qui ſeptemgeminis Romæ de collibus orbem
Sub pedibus vidit domitum; ſi barbara ſæcla
Obſtarent meritis & iniqua ſilentia tantis?
Idem equidem tumulus, qui corpora texit, & omnem
Obrueret famam pariter, longaque ſepulti
Nocte, ſub æternis tenebris, ſine honore, ſine ullo
Nomine, neglecti dudum, ignotique jacerent.
Unde, nec immerito, clava tergoque leonis
Inſignem, Jove progenitum, Jovis arce receptum
Monſtrorum domitorem illum truciumque ferarum
Muſarum quoque fautorem cordata vetuſtas
Finxit, & admonuit claros docuitque nepotes,
Nominis ut curam gererent, ævumque per omne
Ultima manſuris irent in ſæcula chartis.
Illud idem Æacidum pulchro de ſemine cretus,
Extremum ſibi qui Gangem ſubjecit & Indum,
Invictus vidit Macedo. centum ille ſuarum
Virtutum ac rerum ſcriptoribus undique ſeptus,
Undique ſtipatus quantumlibet, Hectoris urbem
Et conſanguinei ſpectans in litore buſtum
Conſtitit ingemuitque tamen, juvenique beato
Inviditque ſuum, fruſtraque optavit Homerum.
Hic etenim eſt magnis innatus mentibus ardor:
Magna petunt. vulgare nihil placet: omnia celſa,
Omnia ſumma juvant. & quo quis major, eodem
Hoc ipſo calet igne magis, majoraque ſemper

nbit, & inſano laudis ſtimulatur amore.
amque nec humano generi fruſtra iſta cupido
genita eſt, nec laus omnis ſpernenda, neque omnis
lentibus exſtirpanda eradicandaque noſtris
loria, magnarum calcar faxque unica rerum.
Iac ſine nil agitur, nil ſcribitur: hac ſine torpent
Omnia, & æterno vincitur frigore mundus.
Hæc eadem bello claros, dextraque timendos
Cogit in arma viros: eadem ſtudioſa fatigat
Pectora, nec totas patitur requieſcere noctes.
Uno ambo flagrant ſtudio: ferventibus ardent
Ambo animis: ambo ſtimulis agitantur honeſtis.
Urit amor; blanditur honos; invitat honorum
Fama comes; longumque decus, lauroſque perennes,
Venturumque ſuis ſpondet cultoribus ævum.
Tu quoque, qui bellique Deam ingeniique Minervam
Ritè colis, non qua illa manu fert angue minantem
Ægida, ſed mitem populis prætendit olivam,
Tu quoque (nec pudeat, nec te, precor, ignis honeſti
Pœniteat) facibus, Princeps, accenderis iſtis.
Tu quoque, quò magnæ mentes ducuntur, amore
Nominis æterni, pulchræque cupidine famæ
Duceris, atque animo venturum proſpicis ævum.
Scilicet haud nihil eſt, juſti rectique bonique
Conſcia mens, & dote ſua ſibi cognita virtus,
Et meritis innixa ſui fiducia tantis,
Et laus, & fama, & ſæcli venientis imago;
Et duraturum nullo non tempore nomen.
Quod quanquam ipſe tibi poſſis dare: quod tibi quanquam
Ipſe tuis dudum meritis ſcriptiſque dediſti;
Nulliuſque egeas calamo: tamen undique laudes,
Et ſeros, quos ipſe petis nec poſcis, honores
Cum tribuant, unoque tibi dent ore poëtæ;
Teque, vel invitum, cœlo ſuperiſque reponant
Sedibus, ac ſæclis tradant narrentque futuris:
Ne quæſo indignere, pio ſi pectoris æſtu
Motus ego, ingentique tui percuſſus amore
Præconum in partem veniam vatumque tuorum.

Nam

Nam quis te norit, nec prædicet? omnia ſponte
In laudes ſeſe ora tuas, animique reſolvunt.
Tu facis ingenium: tu verba canentibus apta
Suggeris; & ſtimulos acres ſub pectora condis.
Artibus hoc etenim proprium, de more regentis
Ut vigeant, ſumantque ſuo de principe vires.
Hujus ad exemplum ſe quiſque effingit, & artes
Excolit, ipſe quibus princeps famamque decuſque
Conciliat. Nam quanquam humili nos gloria ſæpe
Tollat humo, ſeque ipſa ſuo mens incitet œſtro
Jam fortiſque valenſque: tamen non acrior ullus
Irritat mentem ſtimulus, quam principis aura.
Ille animos, magna ille animis calcaria ſubdit:
Ille ſuum ſtudiis pretium, ſua denique ponit
Præmia. vel ſegnes accendunt præmia mentes.
Nonne videmus, ut Eleo de carcere fuſus
Pulſet humum ſonipes, vicinaque flumina Piſæ
Pervolitet, donec mediam dimenſus arenam
Radat Olympiacæ victor ſpatia ultima metæ?
Defluit ex humeris ſudor: rota pulvere fervet.
Uſque adeo palmæ nil non affectat amore!
Idem artes agit ardor: amant & præmia Muſæ;
Nec generoſa ſuas deſpectant pectora palmas.
Virtuti hic debetur honos. hic excitat illam:
Hic acuit. Non olim alià caput intulit aſtris
Roma vià, linguaque viros dextraque valentes
Felici eduxit fœtu. promiſit honores,
Promiſit titulos; ſeptemque è montibus orbis
Romani latè undantes oſtendit habenas.
Nunquam alias tantùm Suada, aut Mavortia virtus
Enituit. Tunc aërias eadem inclita mater
Scipiaden, cladem Libyæ, produxit in auras:
Et te Romanæ, Tulli, facundia linguæ.
Quippe ibi ſunt artes, ubi præmia. præmia deſint,
Ipſæ deficient artes, ſpiſſaque jacebit
Barbarie, ſpiſſa obductus ferrugine mundus.
Hæc tua, cujuſquam ſi gloria: tu ſua Muſis
Præmia, tu meritos, Princeps, concedis honores;

Diti-

vitiaſque manu larga, nec parca refundis
unera: Cumque ſuis reliquæ cultoribus artes
fficiant fructum, & multa ſint meſſe benignæ,
ola poëtarum ſtudia infœcunda relinqui,
ullaque cantanti ſteriles dare commoda Muſas,
ndignum injuſtumque putas; & præter inanem
pplauſum, præter lauros, conſuetaque vatum
erta, iſtis aliquid palmis pretioſius addis.
Nec fruſtra. invitant Muſas ea præmia noſtras,
Accenduntque, acuuntque, &, quo jam ſponte ruebant,
Dulcibus inpellunt ſtimulis. En, undique vates
Approperant, limenque tuum turba omnis adorat.
Ut Clariæ florent artes! ut carmina fundit,
Ut plaudit tibi quiſque; ſuo dum monte fugatas
Colle tuo, tectoque foves meliore Sorores!
Namque viris in principibus quid pulchrius, aut quid
Laudandum magis, Aonidum quam ſacra colentes
Aſſiduo ante omnes ſtudio, Aonidaſque fovere?
Hic labor eximius, hæc ævo ſemper ab omni
Cura viris. Sic albenti per litora curru
Vexit Ariſtoniden, multo ditavit & auro,
Trinacrii rector populi. Sic Martis alumnus
Magnus Alexander, Perſas dum vincit & Indos,
Scriptores tamen innumeros ope prodigus omni
Nutriit, & parilem Muſarum oſtendit amorem.
Talis ab hoc ipſo poſita Ptolomæus in urbe
Artibus ingenioque viros calamoque valentes,
Undique conquirebat, & ære domoque fovebat,
Regibus exemplum egregium ſæcliſque futuris.
Talis & ille fuit, Turri qui celſus ab alta
Effudit ſua dona, canendique arte peritos
Muneribus variis opibuſque ingentibus auxit,
Tuſcus eques; claro cujus de nomine nomen
Poſt tot Muſarum fautores ſæcula ſervant.
Vicerit Auguſtus Siculos, taboque fluentes
Tinxerit Æmathios genitor quo ſanguine campos;
Fuderit Actiacas puppes; vinctoque duello
Egerit inſignes, domita tellure, triumphos;

Ille

Ille dedit Flaccos orbi; dedit ille Marones.
Finibus ejectus patriis, prope flumina Minci
Mœrebat Maro: mox dominam pervenit ad urbem
Nudus, & erepto proavorum pauper agello.
Accipe agros, inquit Mæcenas; accipe, vates,
Divitias, & digna tuis, en, præmia Muſis.
Nec mora: majorem vates ſub pectore flammam
Sentit, & antiquos Galateæ deſpicit ignes.
Concipit Æneam; bellumque, & prælia cantat
Itala, qui tenui Culicem modò luſerat ore.
Adjice Scipiaden, Calabræ quo vindice Muſæ
Attollunt lætum cœlo caput: adjice Magnum
Pompejum, cultumque ſuo dictumque Tibullo
Meſſalam; lacrymaſque inter gemituſque ſedentem
Faſcibus Auguſtum poſitis, Flaccumque Maronemque
Etruſco pariter cum Mæcenate foventem.
Non aliter, poſtquam tenebris dat terga fugatis
Barbaries, gentis Mediceæ gloria Coſmus
Maxima, & ejuſdem gentis ſpes altera Laurens
Pierias omni officio ſtudioque ſorores
Demeruit. Tectis illæ primiſque relictis
Sedibus Alpinos ingenti examine montes
Trajiciunt, intrantque tuos, Florentia, muros.
Nec minus his Romamque ſuam, terramque Latinam,
Auſoniamque omnem, de ſemine natus eodem
(Seu tranſmittuntur majorum in ſemine vires,
Seu Domui proprium hoc) doctorum divite meſſe
Complebat, doniſque ſuis & munere crebro
Artis Apollineæ gnaros citharæque ſcientes
Ad ſe pellexit Decimus Leo, maximus ille
Antiſtes ſtudiorum. undabant Itala paſſim
Oppida præcipuis, undabant arva, poëtis.
Nec te prætereo, Gregori; qui tramite eodem
Preſſiſti magni veſtigia ſacra Leonis:
Nec te, Sequanidum regum, Franciſce; tuæque
Gentis honos; quo vix alium regionibus ullis
Majorem Mæcenatem videre Camenæ.
Tu quoque non numeris indicta tacebere noſtris,

Urbs

Urbs Venetum, quæ Sincero tam grande dediſti
Exiguo donum pro carmine: non ego Bembum,
Non ego Flaminii fautorem, non ego Magnum
Hîc Carolum, Carolumve tuum Ronſarde ſilebo.
Priſca quid adduco, proavitaque? Vidit & ætas
Noſtra, virum dicam regemque, an rege viroque
Majorem reginam? artes quæ gnara Pelaſgas,
Et Latias, ſumptu ingenti invitavit utraſque
In Boream, & Geticæ ſidus glaciale ſub Urſæ,
Intactam Muſis terram: doctæque Minervæ
Æmula, nunc Martem exercet, nunc mollibus ulnis
Regalique artes gremio fovet, altera Pallas.
Quis tum ibi confluxus doctorum, quanta virorum
Copia! qui, qualeſque viri! quæ gloria Muſis
Addita, Chriſtina gelidos frenante Triones!
Arctoas vixdum Regina reliquerat oras,
Quando illas unà profugæ liquere Camœnæ
Ocyus, & doctam Luparæ vertuntur ad aulam.
Hic ſedes illis placidas, æternaque templa
Maximus aſſignat Lodovix, clariſſima gentis
Gloria Borboniæ, quo nunc moderante ſuperbit
Gallia, & antiquas tranſcendit Sequana ripas.
Ille decus bellatorum, decus ille regentum,
Mille reportatis dextra belloque tropæis,
Affectat palmas alias; nec Marte feroci,
Quam Phœbi ſtudiis & partis pace triumphis
Major, Apollineâ circumdat tempora lauro:
Ille viros arte eximios, quos Gallia mater
Educat, includitque ſuis urbs regia muris,
Sumptibus invitat variis; Muſiſque dicatam,
Atque Academiæ veteris de nomine dictam
Format, & impenſis ingentibus excitat ædem;
Qualem Palladiæ nunquam vidiſtis Athenæ:
Ille Navarreo ſceptro, ſceptroque verendus
Sequanico, ſolioque ſedens ſublimis avito,
In plures orbis partes, quà litora lambit
Oceanus, terramque ingens circumſonat æquor,
Munera diſtribuit plenâ regalia dextrâ.

Cir-

Circumſtant regni Proceres, mediumque coronant:
Ante alios Montozerius, cui publica vota
Credidit, & Gnatum Genitor commiſit alendum,
Formandumque dedit Latias Lodovicus in artes.
Artibus hic clarus variis, regalia doctis
Dona recognoſcit manibus, terraſque per omnes
Spargit, & in varias mundi diſſeminat oras.
Nec ſparſiſſe ſemel ſatis eſt: Rex annua multis
Dona viris, Rex, venturum quod proſit in ævum,
Diverſis donat populis (quis credere poſſit?)
Perpetuatque ſuum generoſo pectore donum.
Hujus ad exemplum tam magno principe, Princeps,
Nil minor, Aonias ſtudiis ingentibus artes
Proſequeris, paribuſque animis his æmula præbes
Munera, & Europam latè diffundis in omnem.
Innumeras inter dotes haud ultima dos eſt
Iſta tuas. Hanc intactam prudenſque volenſque
Præterii, tua cum canerem præconia verſu
Ferdinande meo, ne, quod mihi ſponte dediſti,
Indigno affectare modo, atque ambire viderer.
Tu clarum dic Muſa virum, nam dicere poſſe
Ipſe dedit: tu magnanimum, tu carmine dignum
Concine Ferdinandum. etenim generoſior illo
Nemo, nec ingeniis alius Muſiſque fovendis
Pronior, officio vel commendatior ullo.
Nec ſanè vates alium cupiantque velintque
Fautorem ſibi: cujuſquam nec munera tanti,
Quanti hujus faciunt. Multi, diſcrimine nullo,
Judicio ſæpe alterius ſua dona profundunt:
Ille ſuo. non conſiliis, non ille miniſtris
Indiget; aut aliquam præbere monentibus aurem
Moris habet. quos ipſe probat, quos eligit ipſe,
Muneribuſque ſuis dignos putat, his ſua donat
Munera; nulliuſque rei, quam laudis, avarus
Grandibus accumulat Muſarum altaria donis.
Quippe viris Muſas aliis cum ſæpe fovere
Sufficiat, quanquam ignorent quid amœna Sororum
Sacra, quid Aonides: hic illas pectore toto

Dili-

Diligit, & primo ſemper dilexit ab ævo,
Artis Apollineæ citharæque peritus, & ipſe
Inter præcipuos nomen memorabile vates.
Hic verum pretium ſtudiorum intelligit: idem
Hic facit: & gemino Muſarum accenſus amore
Ipſe colit Clarias, &, qua valet, excitat artes.
Pergite, Pegaſides: doctique ad Principis aulam
Tendite non meliorem alibi ſedemque locumque
Invenietis Hyanteæ, mihi credite, Divæ.
Hîc centum vobis aras, delubraque centum
Conſtituit Ferdinandus, ſacriſque litatis
Ritè facit, flammiſque pios imponit honores
Ordinis Aonii princeps. Comitantur euntem
Mille viri, mille egregii longo agmine vates.
Aut has, aut illas multo bonus adjuvet artes
Ære alius: vel quæ radio ſcrutantur Olympum;
Vel quæ ſuppoſtam pedibus rimantur arenam;
Vel quæ Naturæ cauſſas, & ſemina rerum,
Atque ignota prius produnt miracula; vel quæ
Inventis gaudent medicis: ars veſtra, Camœnæ,
Vindice Ferdinando, alias longè ſuper artes
Eminet. Vtque animo reliquas complectitur omnes
Addictus ſtudiis Princeps; ſic omnibus unam
Prætulit, & cura eximia, totaque Poeſim
Mente fovet: non vulgarem, tritamque, novamque;
Sed veterem, ſed divinam; ſed qualis Olympo
Proxima, natalique recens ex æthere Diva —
Montibus errabat Latiis, cum barbara ſæcla
Nondum pollueran: puri ſacraria Phœbi.
Jam priſcos vobis habitus, vultuſque priores,
Jam ſolitas vobis ſedes amiſſaque templa,
Jam nemora, & fontes, habitataque culmina, Muſæ,
Magnanimus reddit Princeps. Non ardua Pindi
Nunc juga, non Grajas poſthac optabitis undas.
Pro Pindo, pro Parnaſſo, ſunt culmina vobis
Neuhuſia: pro Pegaſeâ, pro Phocidis undâ,
Vicini Fontes Paderæ, Padulique perennes:
Pro Phœbo, Ferdinandus. Nec vitrea deſunt

Flu-

Flumina. Phœbeos lento cum murmure muros
Luppia, & exiguo cum murmure lambit Aliſo:
Proxima Pierios oſtendunt jugera campos.
Vernantes latè ſaltus, frondeſque comantes
Adſpicio: video ingentes turgeſcere ſilvas;
Summaque Daphnæis undare cacumina ramis.
O nemora! o doctis habitanda Sororibus arva!
O fontes, fluviique! o frondenti obſita muſco
Antra, Camœnarum veteres referentia lucos!
O blandum hoſpitium Muſarum, & in otia natum
Neuhuſium! o ſi nunc celeres mihi commodet alas
Dædalus, & medio ſublimem monte reponat!
Aonii ſalvete lares, ſalvete remoti
Templa jugi: tuque illius ſanctiſſime templi
Præſes, Apollineâ circumdate tempora vittâ:
Sit mihi fas nigri nemoris luſtrare latebras,
Audacique manu ſacrum decerpere ramum,
Qui mihi per calles dubios, ignotaque rura
Monſtret iter: quali decerptus ab arbore quondam
Ænean ope fatidicæ monituque Sibyllæ
Duxit in Elyſios felici tramite campos.
Nil opus eſt; patuere fores. pro germine dextram
Porrigit, & vultu placido lenique ſuoque
Ipſe ſuas ultro Princeps invitat in ædes,
Hortaturque procul venientes, ſacraque Muſis
Limina Pieriis aperit reſeratque Poëtis.
Salve inquam, ſalve Auſoniæ ſpes unica linguæ:
Salve iterum. tibi ſe totam Romana Poëſis
Antiquum tibi ſe eloquium, tibi temporis hujus
Præcipui ſeſe vates, tibi carmina debent
Se mea, & hunc ipſum agnoſcunt pudibunda favorem.
Nam quis divinam ſtudio majore Poeſim
A teneris ſeros ævi labentis in annos
Arripuit; tantumque, & tam conſtanter amavit?
Multi illam amplecti incipiunt, lanuginis ætas
Dum vernat: dum fortunæ moderatior illos
Aura fovet: poſtquam titulos & nomina adepti,
Quam modò dilexere, odio aut neglectui habere

Sæpe ſolent. Tu contra animo non deſide, Princeps,
Nunc quoque, tot titulis & honoribus auctus, amores
Pergis amare tuos. Per te privata Poëſis,
Nobilibuſque indigna viris, neglectaque jam non
Res erit, aut viles inter numerabitur artes.
Tu juſtum his ſacris pretium, nomenque decuſque
Concilias: tu victurum, tu principe dignum
Ipſe facis carmen: nec te pudet, inclite Præſul,
Phœbeam vittæ geminæ conjungere laurum.
Quid, cùm Luciæ, quid cum votiva Liborio,
Meinolphique ſacro perſolvis munera buſto?
Quid, cum Cæſareas aquilas, tædaſve jugales
Concelebras? Quid, cum Galli victricia regis
Prælia, & innumeras inſigni carmine palmas
Concinis, atque ſuum Pelidæ reddis Homerum?
Nec deſiderio, Princeps, ſtudioque minore
Quam canis ipſe, aliis animo cantantibus æquo
Adſpiraſque faveſque, & amantes carmina vates,
Jam cupidos, jam ſponte ſua tua caſtra ſequentes
Propoſitâ accendis palmâ, nutriſque, juvaſque,
Muneribuſque beas variis. Ingentia teſtor
Nomina, Pierium dudum cantata per orbem;
Egregios quorum inſolito de more labores
Sumptibus ipſe tuis doctas in luminis oras
Aut nunc ire jubes, aut jam mox ire jubebis:
Walliacam teſtor Muſam, Muſamque Rapini,
Scriptaque Frizonii ſublimia, ſcripta Ruæi;
Innumeroſque alios: & te, clariſſime Torcki,
Et te, Veronæ magnum, terræque Latinæ,
Maure, decus; nunc Angariæ decus addite terræ.
Vos ego, vos teſtes hîc invoco: vos mihi verum
Adſtruite Aonii, ſiquidem noviſtis, alumni,
Donaque munificæ ſenſiſtis plurima dextræ.
Quanquam ô, præſidio veſtro, quanquam ullius ore
Haud eget, illuſtres animæ, res iſta. vel unus
Teſtis ego, exemplumque animi, rerum optime Princeps,
Grande tui. tu me ingeniis, me vatibus iſtis
Annumeras: tu me vultu dignaris amico;

Devotamque tibi Muſam, tua tecta petentem
Excipis hoſpitio; nec laudem, aut ulla merentem
Munera muneribus doniſque ingentibus ornas.
At tibi tam inſigni quales pro munere grates
Optime perſolvam Princeps, quæ denique verba
Inveniam? Non, ſi centum ſtent gutture linguæ;
Non, mihi ſi fontes omnes, undaſque recludat
Dives aquis Helicon; non, ſi ſua, vel tua, Princeps,
Fila meis aptet digitis Romanus Apollo;
Debita concinerem meritis ego carmina tantis.
Muta lyra eſt: torpent digiti: vox faucibus imis
Hæret, & attonito fruſtra ſe quærit in ore;
Quaſque valet, tacito grates ſub pectore ſolvit.
Eſt illic iſtos animus qui lætus honores
Sentiat, officiique hujus non immemor ullo
Tempore, perpetuum, vitales ſpiritus artus
Dum reget, auctori ejuſdem conſervet amorem.
Hunc cape, Ferdinande, meum nec reſpue donum
Hoc leve, quandoquidem majus, quod reddere poſſim,
Non habeo. placant ipſos ea munera Divos.
Si tamen & verbis referenda eſt gratia & ore
Inſuper, (ulla licet poſſit quæ digna referri?)
Accipe & hæc: neque me præſens, neque (pagina pignus
Hæc erit) ingratum adveniens me nominet ætas.
Si qua meæ virtus Muſæ, ſi carmina quiddam
Noſtra valent, tu carminibus per ſæcula longa
Notus eris noſtris, nulloque ſileberis ævo.
Dicet ad Occaſum te vox mea, dicet ad Ortum,
Dicet ad Auſtralem, Borealem dicet ad axem;
Dicet ad ardentes mediæ telluris arenas.
Audiat hanc noſter certè polus, audiat omnis
Belgica, & ante alias generoſa Batavia terras;
Et tu Lugdunum, Muſarum nobile quondam
Delubrum, Clariique Dei ſanctiſſima ſedes;
Nunc deſerta domus profugis & inhoſpita Muſis:
Et tu magnorum genitor, pater Amſtela, vatum:
Vos omnes audite, animiſque advertite veſtris:
Eſſe ſub Angariæ cœlo, procul æthere noſtro

Eſſe

Eſſe virum, veſtris ortos qui mœnibus omni
Demeret officio; peregrinos qui ſibi vates
Grandibus obſtringit meritis; qui præmia Muſis
Ponit, & Aonias tenebris pius explicat artes.
Illa dies fuit, innumeros cum, Belgica tellus,
Nutribas olim vates, muriſque fovebas
Leida tuis; cum Scriverius, cum clarus Iambo
Baudius, & magni, parvus licet, Heinſius oris,
Fonte Caballino madidus, cum maximus ille
Gentis honos noſtræ Grotius, gnatique paterque,
Non minus illuſtres cantu quam ſanguine, Douſæ,
Devoti Muſis Douſæ, Heroümque Ducumque
Progenies, Ducibuſque atavis majoris Iüli
Scaliger, Aoniæ princeps ductorque catervæ,
Ingenti latè pompâ tua templa terebant.
Nunc oblita tibi tot nomina: nunc tibi vates
Excidimus; fugitque ſuo de limine Phœbus.
At bene, quod nondum tota tellure receſſit,
Inque tuis tandem laribus ſedemque laremque
Repperit, o Muſis Princeps generate juvandis.
Tu Phœbum, tu Pieridas, tu numina Pindi
Excipis hoſpitio facili, Pindoque reponis:
Unde, loco reſidens medio, velut alter Apollo,
Præmia das meritis, ſi qui meruere, poëtis,
Et plus quam lauros, & plus quam frondea donas
Vincula: quamque tibi Superi tribuere faventes,
Ne ſoli fortuna tibi tua proſit, ab alto
Deſtillat prolixa jugo: ceu roſcidus imber
Deſcendit cœlo, & pluviâ rigat arva ſalubri.
Vicinum quid enim cœlo magis? Omnis ab illo
Fonte ſalus: omnis gravidis vis vitaque campis.
Adſpicis, æthereos poſtquam, pigra ſidera, piſces
Liquit, & Oleniæ contingit cornua capræ,
Qui nunc hæc eadem perſtringit cornua Titan,
Rideat ut toto Veris clementia mundo?
Adſpice: cuncta ſuum renovant reparantque vigorem.
Aërios Auræ campos, Zephyrique tepentes
Pervolitant: udo rores labuntur Olympo:

Nubibus è mediis noſtrum Sol igneus orbem
Lenibus accendit flammis; campiſque calorem
Suppeditat: calet omniparens, & frigore longo
Mortua paullatim producit ſemina tellus.
Hîc picturati flores; hîc gramina, & herbæ;
Hîc flavæ ſurgunt ſegetes: hîc gemma tumere
Incipit: hîc ramis tegitur frondentibus arbos.
Uberis hæc cœli ſunt munera. Solibus illud;
Illud aquis debent læti pluvialibus agri.
Tu quoque, qui crebris, hæc inferiora foventis
More poli, radiiſque juvas atque imbribus agros
Aonios, ſegnemque jubes reviteſcere Pindum:
Perge, pio Superûm auſpicio, cœloque ſecundo,
Magne Camœnarum fautor, dilecta Camœnis
Jugera, & æternùm culto ſacra culmina Phœbo
Imbribus uſque fovere tuis radiiſque benignis.
Sic tibi proveniant, quaſcunque novalia fruges
Iſta dabunt: quoſcunque ferent pomaria fructus.
Sic Phœbi vireat lucus tibi, multaque ſurgat
Laurus, & in ſertum ſeſe nemus omne coronet.
Sic tibi perpetuos tellus Parnaſſia flores
Fundat, & iſta tuis innectat vincula lauris.
Creſcite Phœbei flores: aſſurgite, lauri:
Ferte bonas, campi, ſegetes: frondeſcite, rami:
Lentaque Pieriæ protrudite germina ſilvæ.
Et vos, ô magno natæ Jove, deſide paſſu
Quæ nunc erratis nemorum ſub frondibus horum
Per blandos Paderæ campos, montiſque ſedetis
Culmine Neuhuſii, bifidi ceu culmine montis;
Pro dulci hoſpitio, pro muneribus conceſſis
Æternas Domino grates & carmina veſtro
Solvite, Caſtalides; Ferdinandumque per omnes
Terraſque, genteſque, futuraque ſæcula lætæ
Dicite, nec meriti veniant oblivia tanti.
Voſque, ſacri Muſis vates, quibus ore rotundo
Poſſe loqui, Latioſque modos, artemque canendi,
Ludere ſeu fidibus libuit, ſeu carmine, doctæ
Donavere Deæ, mecum gaudete frequentes,

Mecum animos, mecum cantus conjungite veſtros,
Inſignemque ſonate Virum, communia ſacra
Qui fovet, & vatum ſteriles vetat eſſe labores.
His ego temporibus certè me gratulor eſſe
Progenitum. Haud quovis naſcuntur tempore vates:
Haud quovis, vatum fautores. Res ea ſæcli eſt,
Annorumque labor: pulchrumque, & grande faventis,
Humano generi cum vult bene, munus Olympi.
Huic ævo ſanè noſtro dudum eſſe beato
Contigit. Haud aliud mallem per vota: nec illud
Saturni, cum nullus honos erat artibus: aut cum
Auguſtus vaſti tenuit moderamina mundi.
Hæc revocas, hæc tu, Princeps, antiqua reducis
Sæcula, non illis minus aurea, non minus illis
Pacifica, aut Muſis etiam minus æqua Latinis.
Felices vates, felicem me quoque, qui nunc
Vivimus, & rebus fruimur, te dante, ſecundis!
Certè ego felicem me nomino: certè ego gratus
Semper ero; laudeſque tuas, & nomina verſu
Perpetuo, ulla mihi ſuperant dum robora, dicam.
Neu quiſquam me vituperet, me ſemper eundem
Dicere, virtuteſque tuas renovare canendo.
Quid, quod vel pluris faciat, vel rectius alter
Percipiat nemo, quæ ſcribimus, optima quam qui
Ipſe facis, cultâque feris fide carmina? quid, quod
Nemo cani, nemo laudari dignior omni
Ore virûm? quid, quod meritis me denique magnis
Devinxiſti idem, & tua munera ferre dediſti?
Quid Flaccus? quid Virgilius? quam multus in ore
Mæcenas! Mæcenatem ſine fine canebant.
Hoc ſine nil altum magni mens alta Maronis
Inchoat. huic princeps exacta Georgica vates
Sacra facit. primis hunc verſibus invocat unum,
Ante Deos omnes, tanquam præſentius illis
Numen, & Auguſto quiddam divinius ipſo.
Huic canit arvorum cultus; huic apta movendis
Sidera ſignificat terris: huic Iſmara Baccho
Conſerit, atque olea veſtit frondente Taburnum:

Hunc Dryadum vocat in ſaltus, & Mænala ſumma:
Hunc altos vocat in colles florentis Hymetti.
Mæcenas operis pulchri ſpectator, & auctor;
Mæcenatem undæ, Mæcenatem arva ſonabant;
Silvicolæ Mæcenatem cecinere puellæ.
Haud aliter, noſtri Mæcenas inclite ſæcli,
Teque, tuaſque canam laudes ego: nec ſemel idem,
Optime Ferdinande, meo memorabere verſu.
Tu modò cantanti vires, quas ille Maroni,
Suffice. præſidio creſcent mea carmina tanto.
Ecce vides, ecce augurio crevere ſecundo,
Sumſeruntque novos animos. Tibi, quicquid ab illo,
Munere Divorum, nobis vitæ effluet, omne
Debetur tibi. Tu ſtimulos, tu calcar, & œſtrum
Subdis, & ingentem nutris ſub pectore flammam.
Forſan & illa dies veniet, quâ cognita paucis
Muſa, tuo Princeps hortatu audacior, olim
Dilectas ſpernet latebras, privataque tecta
Deſeret, & fracto tenebrarum carcere dias,
Auſpiciis animoſa tuis, erumpet in auras.

PE-

PETRI FRANCII

ECLOGÆ.

ECLOGA I.

MOSES:

SEU

CARMEN *ejus* EPINICIUM,

Eductis ex Ægypto Iſraëlitis.

ECLOGA SACRA.

Vix bene Erythrææ fluctus ſuperaverat undæ
Hebræi ductor populi, ripamque tenebat
Oppoſitam, quando meritas pro munere tanto
Muneris Auctori grates hoc carmine ſolvit.
Magne Deus, mare qui Oceanum, terramque, polumque,
Æterno regis imperio, nutuque gubernas,
Quæ tibi, magne Deus, reddam præconia, quæ nunc
Carmina? Tu populum Memphitica juſſa gravatum,
Jamque diu nimiùm Pharii crudele tyranni
Servitium patientem hujus de gutture monſtri
Excutis; & fruſtra currus atque arma parantem,
Nectentem fruſtrà jam vincla, ſequique volentem
Mergis Erythræo veſanum gurgite Regem.
Dicite ſubmerſam, mea carmina, dicite memphim.
Occidit ille ferox Pharao; tota occidit unà
Memphis, & hanc nunquam lucem viſura diemque,
Ceu lapis, aut multo devergens pondere plumbum,
Imo ſubſidit pelago. Natat æquore toto
Naufragium regale. illic curruſque rotæque,
Illic arma virique, illic armenta gregeſque,
Regales illic gazæ, ſceptrùmque, tiaraſque,
Orbatuſque ſua fluitat Rex ipſe corona.
Dicite ſubmerſam, mea carmina, dicite Memphim.
Nondum divino monitu Mareotica clauſtra
Ruperat Hebræus populus, monſtrataque Rubri

 Lito-

Littora contigerat pelagi, cum nuntia diras
Fama Paraetonii regis pervenit ad aures.
Ite mei, Pharao, comites, ait: ite, manumque
Injicite Hebræis, & dicto promptius arma,
Arma ciete viri, & populum revocate rebellem.
Nec mora: ſeſe armant comites, & juſſa faceſſunt
Regia. Rex humeris validum thoraca ſuperbis
Induit, & lateri fulgentem accommodat enſem.
Addit ſe nimbuſque virûm, nimbuſque rotarum.
Horret Idumæus populus, trepidatque, Deique
Supplicat auxilium. ſuperis Deus advolat oris.
Ocyus in partes geminas mare dividit altum
Eurus: utrimque polo ſurgit ſublimis aquæ mons.
Illi, qua dabat unda viam, per aperta profundi
Gurgitis, in mediis, ſicco pede, fluctibus ibant.
Barbarus inſequitur Pharao. coit unda, viroſque
Implicitosque vorat currus: perit impia Memphis.
Dicite ſubmerſam, mea carmina, dicite Memphim.
Haurit equos, equiteſque; virûm ſimul arma, viroſque
Haurit Erythræi rabies maris. interit omnis
Gaza Paraetonii, mileſque, domuſque tyranni,
Interit & rex ipſe. Deos fruſtra ille Canopi
Invocat, & ſurdum nequicquam implorat Oſirim.
Nil verum contra Numen Memphitica poſſunt
Numina: nil omni Pharius cum pube tyrannus.
Dicite ſubmerſam, mea carmina, dicite Memphim;
Victoremque ſonate Deum. Deus æthere ab alto
Hebræum juvit populum, dextraque valente
Per montes ſuſpenſarum deduxit aquarum.
Ægyptum hic idem devicit, & impia fudit
Agmina, & his ipſis Pharaonem merſit in undis.
Occubat ille ſuperbus; & impietatis, & omnis
Morte luit pœnas ſceleris. non vincla, necemque
Amplius innocuis, non arma minabitur ulla
Iſacidis: periere viri, periiſtis & arma.
Dicite ſubmerſam, mea carmina, dicite Memphim;
Dicite victori laudes, & debita magno
Verba Deo. Deus ille poli, Deus ille profundi

Æquo-

Æquoris, æquoreas cœlo nunc erigit undas,
Nunc premit, & nigri barathro detrudit Averni
Nunc rurſum findit medias, tutumque per æquor
Hos ſinit ire, illos ima demergit arena.
Dicite ſubmerſam, mea carmina, dicite Memphim.
Uno eodemque mari Deus hos conſervat, & illos
Enecat. Ecce necem Pharao, ſidentibus undis,
Ore bibit moriente, & terribili ſingultu
Evomit indignantem animam, frendenſque gemenſque
Neſcio quid moribundus aquis immurmurat ipſis,
Agnoſcitque Deum invitus. vehit unda peremptos,
Haſtaſque, gladioſque, & ſcuta natantia ponto,
Innumeraſque virûm galeas ad litora volvit.
Dicite ſubmerſam, mea carmina, dicite Memphim.
Fluctibus egeſtam ſecuro in litore prædam,
Disjectam latè prædam, pecudeſque viroſque,
Aurigaſque rotaſque, necis bellique cruenti
Inſtrumenta prius, nunc inſtrumenta perennis
Lætitiæ, ac toto diſperſa cadavera ponto
Hebræus ſpectat populus. Quin inſuper ipſum,
Inter plebejas animas, ignobile vulgus
Inter, inornatum, ſolitoque decore carentem,
Privatumque ſuo ſpectat diademate Regem.
Dicite ſubmerſam, mea carmina, dicite Memphim.
Quis tibi fatali deprenſo in gurgite ſenſus,
Quid tibi mentis erat, Pharao, quando æquore ab illo
Obruerere? Necem huic populo intentare parabas,
Eripit ecce Deus vitam tibi. ſtantibus illis
Margine in oppoſito, tu merſus & obrutus undis
Ipſe cadis. Non te reducem Nilotica Memphis
Excipiet: non majorum monumenta tuorum
Contingent tibi; non ſtructum de marmore buſtum.
Marmor Erythræum tumulus tibi. fluctibus iſtis,
Iſta tu terra tumulaberis. hic tua membra
Jejuni piſces, turpeſque ſub æquore phocæ
Depaſcent: aut litorea projectus arena
Alitibuſque feriſque dapes epulaſque daturus,
Ignotus, vilis, nudus, ſine honore ſepulchri,

Cunctis conceſſo mortalibus, eſca jacebis.
Dicite ſubmerſam, mea carmina, dicite Memphim.
Et vos ô mecum, Iſacidæ, celebrate frequentes,
Et fortem laudate Deum. Fortiſſimus ille,
Ille exercituum Deus eſt. Exercitus omnis,
Omnis Niliaci periit modò turma tyranni
Illo belligerante. Deo præconia forti
Fundite Idumææ gentes, age fundite, gentis
Hoſtis Idumææ Rubra jacet obrutus unda.
Dicite ſubmerſam, mea carmina, dicite Memphim.
Jam nullas vobis leges, injuſtaque jura
Præſcribet Nili dominus. Pharaone perempto,
Gens ſurrepta jugo, gens eſtis libera, nec jam
Servitum Phariæ famulatumque amplius aulæ
Ibitis Hebræi: vos in meliora reponet
Arva Deus; vos in tuto, placidoque locabit.
Surgite, veſani pelagi ſævique tyranni
Faucibus expliciti, grataque ſilentia voce
Rumpite: thuricremis imponite munera flammis:
Et ſervatorem nullo non carmine veſtrum
Commemorate viri, nullo non tempore, nec vos
Iſtorum immemores meritorum ulla arguat ætas.
Dicite ſubmerſam, mea carmina, dicite Memphim.
Certè ego victori victor tibi, maxime mundi
Arbiter, aſſiduo laudes ego carmine dicam.
Tu me, ſubductum Nilo, Rubri æquoris undis
Subtrahis, atque tuo ſervatum munere ſervas.
Tu me ductorem populi Hebræique tuique
Conſtituis; dextramque meam facis eſſe potentem,
Miraclis fœtam innumeris. illam æmula vidit
Memphis, & hac ipſa ſtupefactus arundine Nilus.
Mempheos imperio ſervilia vincla peroſos
Exuis, & media, duce me, tranſmittis Erythra,
Litus in Arabicum. Juſtas perſolvere grates
Haud noſtrum eſt. Tibi grata tamen, quod poſſe dediſti,
Pectora, & æternum obſequii ſpondemus honorem.
Ipſe tuo juſſu demiſſas æthere leges
Puris excipiam manibus, rituſque colendi

Inſtituam, populumque tuum tua ſacra docebo.
Ipſe tibi paſſim, per quæ nos ire jubebis
Arva pater, centumque aris, centumque juvencis
Uſque memor faciam; titulumque hunc inſuper addam:
Extincto Pharaone, Deo hæc altaria Moſes.
  Dicite ſubmerſam, mea carmina, dicite Memphim.
Tuque adeo, cœlum, & tellus, & cærula ponti
Unda, Deo dignas certatim ad ſidera voces
Tollite: plena Deo ſunt omnia. Teſtis & æther,
Et tellus, & ſciſſa manu maris unda potente:
Teſtis Erythræis Pharao ſubmerſus in undis.
  Dicite ſubmerſam, mea dicite carmina Memphim.
At tu, magne orbis Rector, qui vindice dextra
Servitio Pharaonis, Erythræiſque procellis
Eripis Hebræos; perque infelicia rura
Arabiæ dudum promiſſos mittis in agros;
Duc age, duc dubios; & per deſerta locorum
Dirige inoffenſos, cæca eſt via, dirige greſſus;
Donec in optatas regiones, arvaque tandem
Te duce perveniant Cananæa: ubi fata quietas
Aſſignant illis ſedes: ubi flumina lactis,
Flumina mellis eunt: ſic lac tibi, ſic tibi ſemper
Mella fluant, frugeſque alias eadem optima tellus
Proferat; & ſanctis habitata parentibus olim
Jugera ſecuri quando lætique tenebunt,
Præſcripta maneant in relligione, ſuamque
In ſobolem nomenque tuum laudeſque propagent.
  Talibus Amramides. Precibus Deus annuit iſtis,
Ignotoſque aperit fontes, & flumina ſaxis
Elicit, &, guſtus quæ ſe transformet in omnes,
Cœleſtem rorat Cererem; noctuque, dieque
Signat iter claro, nubes aut ignis, Olympo,
Exoriente die nubes, trabs ignea noctu,
Errantique præit populo, ducitque ſequentem.

ECLOGA II, DAVID:

SEU EJUSDEM

DE CHRISTO

VATICINIUM.

ECLOGA SACRA.

CEdronis rapidi gelidam dum paſcit ad undam,
Proximaque errantes tondent virgulta capellæ,
In matutina Jeſſæus ſederat umbra.
Jeſſæus, quo non cantu præſtantior alter:
Jeſſæus, quo non alius prædicere fata
Certior: ille decus paſtorum, & gloria ruris
Hebræi, ille alto ante alios dilectus Olympo.
Iſque, ut erat cœli arcanis & numine plenus
Veridico, ſanctoſque pio ſub pectore motus
Senſerat, æthereo mentem percuſſus ab œſtro
Hæc effundebat vitreum Cedronis ad amnem.
Labere, grate Deo Cedron, pede ſed mage lento
Labere nunc, fluctuſque tuos ſuſpende, nec ullo
Interrumpe meos lympharum murmure cantus.
Sacra cano: ſacris animum tu adverte, memorque
Dicta nota. Libet & nubes tranſcendere, & aſtra,
Æthereaſque fores perrumpere, & intima cœli
Perſcrutari adyta, & populis aperire futuris.
Adveniet quippe, adveniet lætabile tempus,
Ordine ſæclorum certo, cum maximus æther
Conceptum à prima naſcentis origine mundi

Edu-

Educet fœtum, caſtæque in virginis alvo
Divinum effinget puerum, tandemque ſub auras
Proferet aërias. Fallorne, an lucidus æther
Signa dedit? video medium ſe rumpere cœlum,
Infantemque ſacrum aëriis deſcendere campis.
Ecce Deus, ſatus ecce Deo, patris æmula proles
Humanam induitur formam, noſtraque creatus
Stirpe puer, noſtra naſci dignatur in urbe.
Hujus in adventum paſſim fraudeſque dolique
Diffugient: paſſim terras homineſque relinquet
Morborum genus omne. Ægro dabit ille ſalutem,
Surdo aures, claudoque pedes, & lumina cæco,
Inque artus imis animas revocabit ab umbris.
Tunc & doctores magni, Legiſque magiſtri
Deponent faſtum, Puerique docentis ab ore
Hærebunt taciti, mirabunturque loquentem,
Abditaque ætherei referantem oracula Patris.
Ille undam in vinum convertet; pluraque paucis
Piſcibus, & modico ſaturabit millia pane,
Paſtaque confertis diſcedet turba caniſtris.
Idem marmorei ſpatiatus litore ponti
Implebit multo fruſtra ſudantia piſce
Retia. cæruleas idem tentabit & undas,
Et ſiccis ibit pedibus ſuper æquora ſumma,
Et vento dabit, & tumidis ſua jura procellis:
Serviet illi etenim ventus, mare ſerviet illi.
Tu vero, Judæarum regnator aquarum,
Jordanes, laus quanta tuis, quæ gloria ripis
Accedet, ſi quando tuo nudabit in amne
Membra Deus, fluviique tui luſtralibus undis
Tingendum ſparget populum tingendus & ipſe?
Tu ſacros artus, tu ſorde carentia membra
Vivæ rore rigabis aquæ; fauſtoque repente
Omine divinam cœlo adventare columbam
Percipies, ſupraque caput conſidere lætam,
Verbaque concuſſis effundere talia pennis:
Iſte Patris deſiderium, Patris iſte voluptas.
Ex illo latè populis noteſcere cunctis

Inci-

Pendet ab infami ligno Deus! intremit alto
Colle Sion; templique ſui velamina ſcindit.
Diſſiliunt montes: ſudant elementa: fugit Sol:
Cumque ſuo Domino rerum Natura laborat.
Nil agis, ô Solyme! vínclis necis ille ſolutis
Effringet portas Erebi, pulchroque triumpho
Victa catenatam ducet per Tartara Mortem.
Nec mora: protritæ exuviis Serpentis onuſtum
Tertia lux ſuperas vivum revocabit ad auras.
Vivus enim terras repetet; vultuſque tuendos
Offeret: exiguum donec poſt temporis arces
Tendat in æthereas, ſeque in ſua ſceptra reponat.
Aurato hîc ingens ſolio terriſque poloque
Jura dabit, vivi radiis circumdatus auri:
Cumque ſuprema dies aderit, quæ flebile mundo
Inferet exitium, veniæque iræque ſequeſter
A dextra Genitoris in alta nube ſedebit,
Et vivis ſimul, ac vitali lumine caſſis
Promeritas ſolvet pœnas, & digna rependet
Præmia. Tunc juſtorum animæ, regione receptæ
Siderea, divina Deo præconia fundent,
Mutuaque unanimes ibunt in gaudia gentes.
    Dixerat hæc vates. Divini vatis ad ora
Valles obſtupuere cavæ, colleſque ſupini:
Omnes obſtupuere ſuis Nereïdes antris.
Ipſe pater ripam Cedron concuſſit utramque
Amne ſuo; frenumque undis laxavit, & omni
Feſtinavit aqua venienti occurrere regi.

ECLO-

ECLOGA III,

PASTORES BETHLEMITICI:

SEU

NATALIS CHRISTI,

ECLOGA SACRA.

TITYRUS, LYCIDAS.

STellarum æternos cœlo ſuſpenderat ignes
Humida nox: paſſim excubias nocturnus agebat
Paſtorum chorus, & vigili ſtatione tenebat
Bethlemios montes, & finitimas convalles:
Æthere cum rupto fragor exauditur, & ingens
Deſcendit juvenum pictis exercitus alis,
Cœleſteſque chori. Mira illi, mira ferentes
Gaudia, divino mulcebant aëra plauſu,
Monſtrabantque piis parvam paſtoribus urbem.
Ergo viſura infantis cunabula magni
Exiguam Bethlen paſtoria turba petebat.
Ducunt innocuum, reliquis comitantibus, agmen
Tityrus & Lycidas, Lycidas & Tityrus ante
Gaudentes ibant pueri, puerumque canentes,
Delapſum cœlo puerum, regemque, Deumque,
Atque hæc alterno referebant carmina cantu.
Hos Lycidas, verſus referebat Tityrus illos.

LYCIDAS.

O quam immenſa Dei clementia, Tityre, terras
Reſpicit! ô quanto tenues dignatur honore
Paſtores, quibus ætherei divina miniſtri
Juſſa ferunt, quibus oſtendunt cunabula primis!

TITYRUS.

Immo ita. non vanos ludunt inſomnia ſenſus,
O Lycida! nos aligeri ſacra ora miniſtri,
Æthereique ſatellitii conſpeximus agmen
Scilicet, & dulces excepimus aure loquelas.

LYCIDAS.

Ipſe ſuo Gnatum Genitor demiſit Olympo,
Viſurum terras humiles, gentemque repoſtam:
Quo nato ridebit ager, ridebit & æther,
Sæclaque pacato decurrent aurea mundo.

TITYRUS.

Ille ſuam cœlo gentem miſeratus ab alto eſt,
Dilectamque dedit ſobolem, qui noſtra piaret
Crimina, & infandis immerſum ſordibus orbem
Eriperet pœnis Erebi, cœloque locaret.

LYCIDAS.

Hoc erat, hoc, quod ſæpe idem promiſerat olim:
Quod veterum prædicebant oracula vatum:
Hoc, quod conſpicuus funda citharaque pedoque
Paſtor Ieſſides vicinum luſit ad amnem.

TITYRUS.

Hoc, quod nunc longo demum maturuit ævo.
Induit ecce Deus hominem: ſine ſemine mater
Concipit; & caſta de virgine naſcitur infans,
Humano generi lapſoque ſalutifer orbi.

LYCIDAS.

Ipſe Deus Deus ipſe ſuo deſcendit Olympo,
Ruris & Hebræi colles, deſpectaque Bethles
Natalem legit arva locum; parvoque cubili,
Stramineaque caſa excipitur rex ætheris alti.

TITYRUS.

Felices agri, voſque ô felicia Bethles
Mœnia, quæ gremio in veſtro cœleſte fovetis
Depoſitum: veſtra omnigenis memorabitur oris
Gloria, & ad ſeros tranſibit fama nepotes.

LYCIDAS.

Quantum humiles plantas altæ vincunt cypariſſi,
Tantum urbes vinces alias, celeberrima Bethle:

Nec

Nec tibi ſe Tyros, aut Babylon, vicinaque cœlo
Mœnia contulerint Solymes, aut ardua Memphis.

TITYRUS.

Sed tu deſine jam: ſacro ſucceſſimus antro:
Introeamus age, & ſubmiſſo poplite proni
Numen adoremus puerum, violiſque roſiſque
Mollibus, & parvas ſpargamus baccare cunas.

LYCIDAS.

Quæ vidi modò luminibus, quæve auribus hauſi?
Vix ego luminibus credo, vix auribus iſtis.
Et tamen auribus his, oculis his credere cogor,
Quæ modò viderunt oculi, quæque auribus hauſi.

TITYRUS.

Vera Deus monuit. Jacet in præſepibus infans,
Et tener auditur parvo vagitus ab antro.
Adſtant longævuſque ſenex, intactaque mater,
Et terræ bos procumbit, procumbit aſellus.

LYCIDAS.

Fortunate ſenex, fortunatiſſima mater,
Cara Deo, longeque aliis prælata puellis!
Nos quoque fortunati omnes, quibus iſta tueri
Contigit, infantiſque Dei cognoſcere vultus!

TITYRUS.

Blande infans, tibi parva agri munuſcula noſtri
Porrigimus, meritoſque tibi ſacramus honores.
Addimus & carmen. pariter tu munera, & illud
Suſcipe, ſilveſtrem nec dedignare Camœnam.

LYCIDAS.

Naſcere, magne puer: totus deſtillat Olympus
Te ſuper; ipſa ſuo paſſim de cortice myrrha
Defluit, atque Arabes ſudant opobalſama rami,
Feliceſque tibi palmas protendit Idume.

TITYRUS.

Sponte ſua facilis producit germina tellus,
Sponte renidentes ſurgunt per paſcua flores:
Sponte virent oleæ: ſponte omnis flavet ariſtis
Campus, & injuſſæ turgent de palmite gemmæ.

LYCIDAS.

Vernat humus, vernat foliis nemus omne renatis,
Et blandum in ſilvis carmen vaga cantat aëdon.
Ipſi proſiliunt fontes; fluviique loquaces,
Argutique ſonant jucundo murmure rivi.

TITYRUS.

Carpit ovis, carpit placidus ſua pabula taurus,
Tuta nec iratos metuunt armenta leones.
Feſtas lætus agit choreas per gramina paſtor,
Lætus & agricola, & vacuum ſuſpendit aratrum.

LYCIDAS

Ecce ferunt Nymphæ plenis ſua dona caniſtris,
Narciſſumque, crocumque, & ſuave rubentem amaranthum,
Frondenteſque hederas, intermiſtoſque corymbos,
Et myrtum, & laurum, & florem redolentis anethi.

TITYRUS.

Ecce ferunt procul Eoi ſua munera reges,
Nardumque, coſtumque, & venæ divitis aurum,
Et placaturi parvum ſuffimine Numen
Thuris odorati cumulos, meſſemque Sabæam.

LYCIDAS.

Adſpice: prælucet rutilum venientibus aſtrum,
Oſtenditque aperitque viam, & per cæca locorum
Ducit inoffenſos ſacra ad cunabula greſſus.
Illi adſunt: regemque ſuum dominumque ſalutant.

TITYRUS.

Adſpicio, obſtupeoque. novum micat æthere ſidus,
Aſtrorumque ignes alios accendit Olympus.
Juſſa facit tellus: juſſis obtemperat æther,
Purius & toto ſcintillant lumina mundo.

LYCIDAS.

Qualis puniceis ſplendor ſolet eſſe Hyacinthis:
Aut ceraſo, aut nondum maturæ ſolibus uvæ,
Aut lanæ, quæ Sidonium mentitur ahenum,
Talis purpura blande tuo puer exit ab ore.

TITYRUS.

Qualia nocturno collucent ſidera cœlo,

Quale micat inter nocturnos Lucifer ignes,
Aut ponto exoriens primo cum mane rubet Sol,
Tale tui, formoſe puer, dant lumen ocelli.

LYCIDAS.

Huc puer huc formoſe veni: te paſcua noſtra
Invitant; te lætus ager deſiderat unum.
Cum tu, blande puer, luſtrabis paſcua noſtra,
O quanta campos ditabis, & horrea meſſe!

TITYRUS.

Huc puer huc formoſe veni: quæcunque per arva
Incedes, lolium & ſteriles morientur avenæ.
Occidet & Serpens: nullum feret herba venenum,
Nec lupus inſidias pavido meditabitur hœdo.

LYCIDAS.

Te Pietas, te cana Fides, Rectumque, Pudorque,
Et divinus Amor, partu tecum editus uno,
Aſſidue comitabuntur. tua plurima virtus
Te cœlo, pariterque tuos attollet amores.

TITYRUS.

Tecum candida Pax, ramos induta virentes,
Nata ſimul, toto ſparget ſua lumina mundo.
Bella coërcebis tu triſtia: bella peroſus
Donabis pacem terris, orbique ſalutem.

LYCIDAS.

Tu placidos paſces agnos, Nazaræa ſecutus
Paſcua, pendebitque tuo grex omnis ab ore:
Tu placidos paſces agnos, Galilæa ſecundùm
Flumina, merſabiſque gregem Jordanide lympha.

TITYRUS.

Tu patriis claudes ſaturos in ovilibus agnos,
Selectumque gregem, ſupera ad convexa vocatum,
Gramine divino divina ad flumina paſces.
Ambroſia his ſua gramina erunt, ſua flumina nectar.

LYCIDAS.

Ut prato decori pecus eſt, pecorique magiſter,
Ut denſæ campo ſegetes, ut floſculus horto,
Montibus ut cedri Libanotides, amnibus alni,
Sic tu ovibus decus omne tuis, oviumque magiſtris.

TI-

TITYRUS.

Ut cœlum telluri, ut puro ſidera cœlo,
Lunaque ſideribus; nitidæ Sol gloria Lunæ.
Ipſe Deus Soli, & Lunæ, & fulgentibus aſtris,
Gloria ſic Patri una tuo es, Patri una voluptas.

LYCIDAS.

Adſis ô, paſtorque fave paſtoribus olim;
Adſis, ô divine puer: nos propter ab alto
Veniſti cœlo; cœlo nos ſuſcipe tecum,
Adventuſque tui cauſſam, cauſſamque triumphi.

TITYRUS.

Sis bonus ô clemenſque tuis: terraque poloque
Nos adjunge viæ comites. Te paſcua noſtra,
Te ſilvæ, te convalles, amneſque ſonabunt,
Atque tuas omnis laudes memorabit Olympus.
Talia dum cantant pueri, monteſque reviſunt
Quiſque ſuos, caput æquoreo de gurgite Titan
Extulit, & radiis ſparſit juga matutinis.

ECLOGA IV.

DAMOETAS.

Iölas Poëtam, Damœtas Janum Broekhuſium, Ægon amicum utrique commurem deſignat.

AMſtelios nuper campos, nataliaque arva,
Heu dilecta ſibi Damœtas arva relinquens
Mutabat Batavis Germanas finibus oras.
Illum diſcedentem amnes flevere lacuſque,
Nymphæque Satyrique; illum ſine fine gementes
Paſtores flevere: ante omnes mœſtior Ægon,
Et nullis hortaminibus ſolandus Iölas.
Ereptum ſibi Damœtam plorabat uterque.
Plorabat Damœtam Ægon, plorabat Iölas.
Præcipue tamen æqualem lugebat ademptum,
Paranimis, par corporibus, par arte canendi,
Par ætate ſuo Damœtæ, triſtis Iölas.
Lugebat parvum Damœtam parvus Iölas.
Diſcidii namque impatiens, nimiuſque doloris,
Vicinis urbi campis errabat, & altum
Paſcebat luctum, donec defeſſus ad undam
Procubuit, patriæque ſedens in margine ripæ
Carmine ſurreptos tali inclamavit amores.
Optime Damœta, carum latus, alter Iöla,
Sola atque una prius, ſinerent dum fata, voluptas,
Nunc dolor idem unus, longumque in pectore vulnus:
Quis mihi, care puer, crudeli ſidere tacto,
Heu. quiſnam mihi te eripuit, mea dulcis imago?
Ergo ego complexu infelix viduatus amico,
Crebraque per longos ducens ſuſpiria ſoles,
Crebrâque per longas ducens ſuſpiria noctes,

Ab-

Abſentem ſuſpirabo noctesque dieſque?
Ergone cuncta ſimul perierunt gaudia tecum?
Nec plus aut denſa recubantes forte ſub ulmo,
Aut pellucentem projecti ad fluminis undam,
Labentes ſuavi alloquio retinebimus horas?
Non veterum cantus paſtorum, & docta legemus
Otia; Romanus cecinit quæ Tityrus olim,
Vel quæ Piſæum Daphnis modulatus ad amnem eſt?
Non & nos cogemus oves? junctaque cicuta,
Aut magis alternis dicemus carmina cannis?
Ut meminiſſe juvat jucundi temporis, ipſo
Cum te hoc ſæpe loco vidi audivique canentem!
Attonitæ tua pendebant circum ora capellæ,
Graminis immemores, & ſolo carmine paſtæ.
Ridebant flores, ridebant gurgite læto
Flumina, ridebatque comis vernantibus arbos,
Nebat & è patula nativum fronde theatrum.
Hac invitabas ſcena genus omne volucrum,
Diſcebatque tuas volucrum genus omne loquelas,
Et dociles ipſi referebant carmina rami.
Omnia nunc diverſa. herbis lymphiſque capella
Abſtinet, & veſci te diſcedente recuſat:!
Langueſcunt flores: turpantur flumina fletu:
Arentes lugent rami: ſiluere volucres:
Undique deſertis fugerunt Gaudia campis.
Fugit & ipſa Pales. tecum formoſa Dione,
Arva Charis tecum, tecum arva reliquit Apollo.
Ex illo mihi ſordet ager; tacitoque mapali
Obſcuraque caſa latitans nemora omnia vito.
Vile nemus, poſtquam nemorum dos ille receſti,
Sed tamen & loca grata prius, calcataque tecum
Rura pererro, tuique aliquid retinentia luſtro,
Exploroque pedum veſtigia, teque per omnem
Inquiro ſilvam, tanquam invenieris in illa.
Fronde ſub hac, inquam, frigus captavit opacum;
Hac mecum ſpatiatus humo eſt; hac valle reſedit;
Hic ſummos dedit amplexus; hoc margine fugit.
Quò fugis, ô dilecte? mane: tibi blanda benignis

Munera dat calathis, tibi candida lilia Nais,
Purpureaſque roſas, & purpureos Narciſſos.
Pluſne peregrini placeant popularibus amnes?
Amſtela cur Rheno poſtponitur? Ya, Moſellæ?
Quo fugis, immitis? ſic tu patria arva relinquis,
Longinquos Trevirûm fines, bellumqne ſecutus?
Ah quanto melius poteras ad nota fluenta
Paſcere oves, ruriſque decus, nemorumque canendo
Mollibus in pratis rivos audire ſonantes,
Et mecum annoſa conſumi lentus in umbra!
Nunc tellure procul patriâ, vitâque beatâ,
Horrendum clamorem inter, pila inter & enſes,
Tranquillam vitam, & natales deſeris agros.
At non ſponte fugis; nec ſponte hæc rura relinquis.
Divi, crudeles Divi, regionibus illis
Eſſe jubent: Divi imperiis egere volentem.
In fatis igitur, pacem ut furialibus armis
Mutares, Martemque ovibus ſequerere relictis:
Atque, alio degens aliam ſub ſidere vitam,
Militiam bellique graves paterere labores,
Et caſus idem ancipites, pugnaſque ſubires?
Quam metuo, ne quid noceant hoſtilia tela,
Labaturque meus iſto de vulnere ſanguis!
Quam metuo, ne te feriant, immanibus auſis,
Excuſſi per inane globi, ſæviſque fatiſcas
Ictibus, & terrâ tam cara cæde rubente
Flebilis occurras olim paſtoribus umbra!
Di melius! nec dilectum tela impia lædant
Ulla caput: nulluſque tibi ſeſe offerat hoſtis.
Interea, ſeu caſtra tenes vallumque tueris,
Seu denſis forte in ſilvis, aut montibus erras,
Pampineiſque legis pendentem è collibus uvam,
Seu lento graderis paſſu vicina ſecundùm
Flumina, teque ſuo vitreus rapit amne Moſella,
Sis noſtri memor uſque, loco quocunque vagaris,
Atque animo patrios interdum reſpice fines,
Si quis amor ſupereſt, & nondum oblitus Iölæ es.
Certè ego te, ſemperque, colam. piger ante citatum

Præ-

Præcipitabit Arar Rhodanum, curſuque retorto
Natales ſeſe Rhenus convertet in Alpes,
Quam noſtrum ulla tui capiant oblivia pectus.
Eſt etiam mihi, diſparibus compacta cicutis,
Fiſtula, adhuc ſpirans os & tua mellea labra,
Æternum noſtri ac pretioſum pignus amoris.
Illam ſepoſui incluſam, ſanctéque reſervo.
Illam ſæpe meis manibus tero, ſæpe labellis,
Experiorque modos & mollia verba, tuâque
Pro te ſollicitam mentem conſolor avenâ.
Quando erit ille dies, tibi quo data munera reddam;
Tuque, peregrinis oris populiſque relictis,
Inflabis rurſum ipſe tuas, velut ante, cicutas?
Fortunate Moſella, mei qui pectoris ignes
Frondoſo occultas in margine, nobile ſerva
Pignus, & optatum Damœtam flumine prono
Fluctibus Amſteliis patrioque remitte novali.
Sic nunquam perdas nomen majore ſub unda,
Nec tua Rhenano cedat vindemia Baccho:
Sic udæ vireant ripæ, multiſque nateris
Piſcibus: Oceanum velis ita pluribus æques;
Rivos, mobilitate; lacus, lucente profundo;
Potu, ipſos fontes: habeaſque hæc omnia ſolus.
Tale ſuburbanum cantabat carmen ad amnem
Paſtorem lugens Damœtam paſtor Iölas,
Cum fauſto Nymphæ augurio, cycnique canor
Plauſerunt niveis læto de flumine pennis.

ECLOGA V,

ALEXIS.

SUſpirabat inhumanas Amaryllidis iras
Paſtor Alexis, & abruptos lugebat amores.
Deſertas tantum ſilvas luſtrabat, & altos
Solus oberrabat montes: ubi talia fruſtra
Montibus, & ſolis jactabat carmina ſilvis.
Intonſi montes, noſtræque arbuſta, ſed olim,
Conſcia lætitiæ, nunc noſtri gnara doloris,
Dicite, prærupti montes, & dicite ſilvæ,
Dicite, quo mea Nympha jugo, qua valle recumbat,
Supremùm ſaltem ut videam, amplectarque fugacem.
Quo fugis, ô Amarylli? tuum quid ludis amantem?
Nympha, mane: extremùm certè quod te alloquar hoc eſt.
Me miſerum! nihil illa ſuum nihil audit amantem.
Me miſerum! ſurdi montes, arbuſtaque ſurda,
Et mea veſani perdunt verba irrita Cori.
Vos molles potius Zephyri (ſenſiſtis amorem
Vos etenim; cœloque preces portatis amantum)
Vos molles, inquam, Zephyri, miſereſcite noſtri,
Immitique meos dominæ memorate dolores.
Nil ago: in exitium conſpirant omnia noſtrum.
Nec proſunt Zephyri molles, auræque benignæ.
Sola meos gemitus audit de rupibus Echo,
Paſſa eadem, geminatque meas, iteratque querelas,
Communemque dolet caſum, & miſereſcitur ultro.
Ipſe meos, mecum illa ſuos deplorat amores:
Echo Narciſſum, Amaryllida plorat Alexis.
Sævus Amor deus eſt. non illum blanda Dione
Monte ſub Idalio genuit. de cautibus illum,
Aut iracundo materni è gurgite ponti
Prognatum reor. ille meos crudelis amores
Impulit in ſcopulos, cæciſque illiſit arenis.

Dure

Dure puer, matriſque tuæ truculentior undis,
Cur mea tam ſævâ torres præcordia flamma?
Cur lentam nullâ torres Amaryllida flamma?
Ah quanto ſatius foret, ignorare quid eſſes,
Et nunquam ſentire tuos, inſane, furores,
Et nunquam ſentire tuos, inſane, dolores,
Quam ſic dilexiſſe aliquam, nec diligi ab illa!
Quantum iſti diſtat ſorti mea! me ferus urit,
Me ferus urit amor: nullas ſub pectore flammas
Sentit adhuc, ridetque meos Amaryllis amores.
Ipſe ſequor fugientem: illa averſata ſequentem
Uſque fugit: rupeſque, & devia luſtra pererrat.
Quo properas, fugitiva? quid incomitata vagaris,
Et duris ſola in ſilvis & montibus erras?
Triſte per inſidias iter eſt, urſoſque, lupoſque,
Faunoſque, Satyroſque, & ruricolas Silvanos,
Quique tuas lædent plantas, ſenteſque, ruboſque.
Siſte fugam: nec te dubiis committe latebris.
Siſte fugam: nec luminibus te ſubſtrahe noſtris.
Tecum ego per ſilvas, tecum per dura vagabor
Saxa; tibi claudam latus, & comitabor euntem;
Ne te forte aliquæ lædant ſenteſque feræque.
Heu quid ago infelix, aut qua ſub rupe latentem
Invenio? latet illa jugis, latet abdita ſilvis,
Ulla nec apparent campo veſtigia toto.
Huc ades, occultata, tuiſque erumpe cavernis:
Huc ades, atque meum potius ſuccede ſub antrum.
Molliter hîc mecum poteris traducere vitam
Hic viridi mecum poteris recubare ſub ulmo
Hic unà paſcemus oves, paſcemus amores.
Ipſe tuas eadem pecudes in paſcua cogam;
Ipſe tuas eadem pecudes ad flumina ducam;
Ipſe tibi flore è vario nova ſerta ligabo,
Temporibuſque tuis imponam florea ſerta;
Dumque ligo, dumque impono, ſimul oſcula jungam:
Dumque ligo, dumque impono, ſimul oſcula junges.
Interea creſcetis oves, creſcetis amores.
Sed quid ego hæc autem demens mihi ſomnia fingo?

Effugit ah, ſpernitque meos Amaryllis amores!
Quem fugias inimica, vide. nec forma, nec ætas
Eſt mea contemnenda adeo, ſpernendaque amanti.
Ipſe ego me nuper vicini fontis in unda
Conſului; leveſque genas, oculoſque notavi;
Et poteram conferri aliis, niſi decipit unda.
Me quoque, ſi neſcis, aliæ petiere puellæ;
Et me Theſtylis, & me lubrica deperit Ægle.
Et pulchrum Galatea mihi poſtponit Amyntam.
Sed me nec formoſa Ægle, nec Theſtylis, alba.
Nec tangit Galatea. tibi mea gaudia ſoli
Sepono, tibi ſervo meos, Amarylli, Hymenæos.
Tu modo, Nympha, velis. ſed tu renuiſque, fugiſque.
Nec mea gaudia, nec mea tu connubia curas.
At quæ non in te ſuſpiria ſuſpiravi!
Mille in te fudi lacrymas, ſuſpiria mille.
Neu te dilexit paſtor conſtantius alter:
Neu te dilexi Nympham conſtantius ullam.
Tu me ſola tenes. tu, primus & unicus ardor,
Prima capis tibi ſervatæ libamina flammæ.
O quoties flammas narravi his ſaltibus illas!
O quam his ſæpe mei commiſi pectoris ignes
Arboribus; nomenque tuum, formoſa, meumque
Incidi teneris, alterno carmine, truncis!
Creſcite cum teneris, dixi, duo nomina, truncis,
Et cum nominibus, cum truncis, creſcite amores.
Creverunt trunci, creverunt nomina, ſoli
(Me miſerum!) ſoli vos decreviſtis amores.
Hoc faciles vultus, hoc blandæ gratia linguæ,
Et crebri amplexus, totieſque impreſſa labellis
Baſia ſpondebant, & inania vota fovebant?
O fallax Amarylli, quid ô quid lumine pæto,
Invitaſque meos, iterumque eludis amores?
Quem ſpernis, laſciva? humili non de grege vulgi
Paſtor ego, nec quem tu dedigneris amantem.
Ille ego ſum, ille Arcadia bene cognitus omni,
Et carus Nymphis, & Pani carus Alexis.
Ille ego ſum, qui ſurgentis te ſolis ab ortu

Solis ad occaſum cecini, latéque ſonare
Et rupes docui, & ſilvas, & paſcua, & amnes.
Te referunt ſilvæ, & rupes, & paſcua, & amnes.
Hei mihi! cantando ſilvæ, rupeſque moventur,
Tu perſtas immota; & nulla carminis arte,
Nullis blanditiis, nulla tu laude moveris,
O & rupibus & ſilvis immanior iſtis!
Ergone te, nimium nimiumque ferox Amarylli,
Nec ſuſpiria mille, nec ora madentia fletu,
Nec mea carmina, nec tua te præconia tangunt?
Dura Amarylli, Amarylli meis indigna cicutis,
Et quamvis indigna, meis dicenda cicutis,
Sis licet & ſilvis ſcopuliſque immitior iſtis,
Ipſa licet, fugitiva, tuum adſperneris amantem,
Te non adſpernatur amans, nec mutat amorem.
Seu tu dura manes, ſeu tu mutaberis olim,
Noſtra manes tamen æternùm, æternúmque manebis;
Et quæ primus amor fueras, eadem ultimus eſto.
Certum eſt in ſilvis, certum eſt in montibus illis,
Quod mihi cunque hujus miſeri conceditur ævi
Per tenebras trahere, & ſolis mœrere ſub antris.
Implebo ſilvas, implebo carmine montes
Luctiſono, gemituſque cava de rupe ciebo:
Nec prius hæ miſerum lacrymæ, quam vita, relinquent.
Nil niſi flere juvat. non me jam cura peculî,
Non me cura tenet pecoris. paſtore remoto,
Incuſtoditæ pecudes per rura vagantur.
Nullum illæ fluvium, nullam illæ graminis herbam
Attingunt: idem pecudes, pecudumque magiſtrum
Perdit amor: moriuntur oves, moriturque magiſtor.
Cara vale Amarylli: meos jam ſpiritus artus
Deſerit: hiſce meos reſtinguam fletibus ignes.
In fontes abeunt oculi, ſenſimque liqueſcit
Corpus, & humectat lacrymarum paſcua rivo.
Supremùm, ô Amarylli, vale; vale, ô Amarylli.
Ille tuus quondam paſtor, tuus ardor Alexis
Flumen erit: tuus in flumen mutatur Alexis.
Ille ſupercilio montis, dorſoque volutus,

Per quos paverat ante, ſecabit gurgite campos,
Et campis dabit, & pecori, & paſtoribus undam.
Illum paſtoreſque bibent, campique, pecuſque.
Forſan in hæc venies & tu loca, dumque capellas
Huc potùm duces, noſtroque lavabis in amne,
Forſan & ipſa meis, Amarylli, lavaberis undis:
Forſan & ipſa bibes: &, dum bibis, oſſibus imis
Concipies flammam inſolitam, cæcoque dolore
Tacta mei deſiderio torquebere fruſtra,
Et ſero miſerum tunc ſuſpirabis Alexim.

ECLOGA VI,

LYCORIS.

EXrinctam Siculæ lugete Lycorida Muſæ
Vixit pulchra Lycoris, amor meus : occidit illa
Nympharum decus,&nemorũ decus illaLycoris!
Siderei nocte æterna clauduntur ocelli :
Ora ſilent :jacet exanimum ſine ſanguine corpus.
  Extinctam Siculæ lugete Lycorida Muſæ.
Mœret ager , mœret foliis morientibus arbos,
Arenteſque gemunt ſilvæ. ſua fletibus augent
Flumina, majoreſque ſuis de fontibus undas
Effundunt Nymphæ. fundunt ſuſpiria colles
Aërii , redduntque cavæ ſuſpiria valles,
Et clamant : Periit , periit formoſa Lycoris.
  Extinctam Siculæ lugete Lycorida Muſæ.
Vobiſcum ipſa Pales, paſtoraliſque juventus,
Cum quibus illa choros patriis agitarat in arvis,
Amiſſam dolet : amiſſam pecus ingemit omne,
Balatuque ſuo luctus teſtatur acerbos.
Ipſe ego deſertis agito ſub montibus ævum,
Inclamoque meam mœrente Lycorida voce,
Heu fruſtra ! non audit enim mea verba Lycoris.
  Extinctam Siculæ lugete Lycorida Muſæ.
Marcent purpurei moriente Lycoride flores.
Lilia flacceſcunt : pallet roſa : perdit honorem
Narciſſus, vultuſque ſuos, quos arſerat, odit.
Demittit ferrugineus mœſta ora Hyacinthus,
Antiquoſque novat gemitus, & plenius ai ai
Triſtibus inſcribit foliis, duplicatque dolorem.
  Extinctam Siculæ lugete Lycorida Muſæ.
Quis ſilvas horror, quis habet dolor? omnia latè
Rura ſilent. nullis reſonant concentibus agri,
Et matutinæ vocem preſſere volucres.
Sola gemit, ſterilique ſedens mœſtiſſima ramo

 Tri-

Triſte canit Philomela, arbuſtaque rumpit acerbis
Queſtibus, & noſtros in longum plorat amores.
Extinctam Siculæ lugete Lycorida Muſæ.
Et vos, ô volucres, ô flores, voſque magiſtri,
Et pecudes, valleſque cavæ, colleſque lupini,
Fonteſque, fluviique, orbataque frondibus arbos,
Campique, ſilvæque; meam lugete puellam,
Formoſam viduæ lugete Lycorida ſilvæ.
Illam non ſolæ lugebitis. illam ego fletu
Perpetuo, gemituque, & luctiſono ſingultu
Proſequar, & cineres lacrymis atque oſſa rigabo.
Hic me præcipuum tangit dolor. illius urnam
Mollibus ornabo violis, & virgine lauro,
Et dicam: Jacet hoc tumulo, mea vita, Lycoris.
Extinctam Siculæ lugete Lycorida Muſæ.
Ah, formoſa Lycori! tuum ſic linquere amantem
Dura vales? ſic me ſolum, cariſſima rerum,
Deſtituis, comitemque fugis? tecum ire ſub umbras,
Tecum unà potuiſſem inviſam abrumpere lucem.
Gratior hæc certè mihi mors, quam vita, fuiſſet.
Te ſine ſuſtineam quid vivere? te ſine ſordent
Omnia; quique mihi quondam placuere receſſus,
Quid, niſi vile ſolum, nunc ſunt? ſua gramina campis,
Arboribus frondes deſunt, & frondibus umbræ,
Poſtquam liquiſti ſilvas & rura, Lycori.
Extinctam Siculæ lugete Lycorida Muſæ.
O nemora! ô ſaltus! ô paſcua læta, capellis
Delibata meis, teneriſque Lycoridis agnis!
O quoties vidi pendentes rupibus illis,
Miratuſque loci faciem, diducta per omnes
Lumina converti partes, poſitoſque notavi
Sub pedibus campos, & euntes deſuper amnes!
Paſcentes hic nos pecudes conjunximus unà,
Hic animos. his arboribus vitavimus æſtum,
Exceptuſque tuo gremio, formoſa Lycori,
Duxi ſecuros in eodem ceſpite ſomnos.
Sæpe dies primus noſtros conſpexit amores:
Sæpe dies ſerus noſtros deprendit amores.

Te

Te ſero, primoque die, medioque canebam,
Lætaque ſilveſtri modulabar carmina canna.
Hei mihi! quam lugubre ſonat, quam flebile carmen
Integrat hæc eadem! quanto mœrore fatigat
Omne nemus, longiſque implet cava ſaxa querelis!
Extinctam Siculæ lugete Lycorida Muſæ.
O infelices pecudes, olimque beatæ!
Flete, piæ pecudes, dominamque dolete peremptam.
Non vivos vobis fontes monſtrabit, & amnes,
Non vobis cytiſum, ac ſalices præbebit amatas
Amplius, & ſero ſaturas ſub veſpere coget.
Ne tamen, ô miſeri, poſt fata Lycoridis, agni,
Incuſtoditi ſolis erretis in agris,
Veſtri cura mihi incumbet. vos ſemper amabo:
Vos quoniam mihi cara Lycoris amaverat ante.
Vos gelidas ad aquas, herboſaque paſcua ducam.
Vos pecori immiſcere meo libet. Ite, capellæ,
Ite mei, grex noſter enim nunc eſtis, & agni,
Ite, juvat quocunque; ſed, hunc arrodere montem
Parcite, nam ſacer eſt: jacet hoc ſub monte Lycoris.
Extinctam Siculæ lugete Lycorida Muſæ.
Mons ſacer, & ſemper viridis ſacra culmina montis,
Tuque lapis, qui cara meæ tegis oſſa puellæ
Mole ſub hac, æterna mei monumenta doloris,
Partem hujus ſervate animæ, dominæque ſepultæ
Eſte leves; mollique ſinu, placidoque recumbat
Illa loco: vos perpetuo venerabor honore,
Vos flore aſpergam vario, tumuloque quotannis
Et lacrymas, & de lacrymis ſerta humida noſtris
Dona feram, quæ ſub nigra fortaſſis arena
Sentiet ipſa Lycoris, & hunc agnoſcet amorem;
Muneribus ſacrum cinerem dum ſpargimus iſtis.
Extinctam Siculæ lugete Lycorida Muſæ.
Care cinis, ſemperque animo, dum vita ſinebat,
Culte meo, quondam, ah quondam pulcherrima virgo;
Et cunctis mihi virginibus prælata puella,
Nunc cinis exiguus, nudumque in marmore nomen,
Cara puella, puella oculis gratiſſima noſtris,

Primus amor, teneraque mihi dilecta juventa,
A puero dilecta mihi, dum infirmior ætas
Umbrabat molli nondum lanugine malas,
O toties totieſque meis conſtricta lacertis,
O thalamo promiſſa meo, quid fœdera lecti
Pacta negas, quid tam ſanctos abrumpis amores,
Quoque tuum corpus tumulo, mea gaudia condis?
At non & tumulo tecum condetur eodem
Noſter amor. dum ſum ipſe ſuper, ſuper ille futurus,
Et vitæ qui finis, erit te finis amandi.
Fallor. & hac anima erepta, poſt funera, noſter
Vivet amor. cinerem ipſe cinis te amplectar, & umbram
Umbra tuam, nuſquamque tua divellar ab umbra.
Extinctam Siculæ lugete Lycorida Muſæ.
Umbra beata, beata meæ prius umbra puellæ,
Quæ nunc Elyſiis erras in vallibus, & nunc
Eridani lætas pecudes ad flumina paſcis,
Si quid adhuc noſtri memor es, triſtique fluento
Ignaræ nondum potaſti oblivia Lethes;
Si quis amor memori ſupereſt, & mutuus ardor,
Hanc mihi conſerva flammam, dilecta Lycori.
Tempus erit, cum noſtra tibi ſeſe addet imago,
Amplexuſque dabit conſuetos, caſtaque figet
Oſcula, & Elyſij nemoris per amœna vireta
Paſſibus unanimes conjunctis ibimus umbræ,
Et primum ardorem, & veteres revocabimus ignes
Igne novo, nulloque ævo, nulloque dolore
Interrumpendum læti paſcemus amorem.
Interea dum lugubri tibi carmen avena,
Dum lacrymas raptæ tibi fundimus, accipe quæſo
Hæc animi monumenta, & triſtia dona dolentis,
Donaque, donantiſque animum mea ſume Lycori.
Jamque vale. Tecum manes deſcendet ad imos
Noſter amor; ſemperque tui meminiſſe juvabit
Te nemora, & fontes, & patria rura dolebunt
Te paſtorales calami: te triſtis arundo hæc
Flebilibus dicet numeris, & tempore nullo
Ceſſabunt noſtræ lugere Lycorida Muſæ.

PETRI FRANCII
ELEGIARUM
LIBER PRIMUS,
Epiſtolas continens.

FERDINANDO,

PRINCIPI ET EPISCOPO

PADERBORNENSI

ELEG. I.

O Cui, nominibus quanquam præcellis avitis,
Nobilius Pæan nomen habere dedit:
Da veniam, Fernande, ſacrum dum limen adorat,
Sollicitatque tuas noſtra Thalia fores.
Suaſit id Heinſiades, crimenque auctore redemit,
Ille decus Batavi nominis, ille meum.
Heinſiades verſus metuenti mittere dixit,
Mitte, neque Aonii Principis ora time.
Non illo melior, citharæ nec amantior alter,
Nec judex quiſquam verior eſſe poteſt.
Atria quid ceſſas, & amicam vatibus aulam
Viſere? ne dubita, lente, viamque ſeca.
Talibus extemplo firmato pectore dictis,
Sunt mihi non lentâ carmina ſcripta manu.
Hæc ut temporibus poſſunt aliena videri,
Sic ſunt ingenio non aliena tuo.
Otia ſectaris tu ſacra, novemque Sorores;
Et placida Muſis mente, Deoque facis.
Tu Martem inſanum, feraliaque arma relegas
Crudum ultra Borean, Sarmaticaſque nives.
Inſedere tuum concordia Numina limen.
Æde tua colitur Phœbus, amatque coli.

Ille ſuo quoties te tangit & incitat œſtro,
Carmina Phœbeo digna furore canis.
Ingredere heröis, heröis ire decorum eſt:
Pange elegos, elegos compoſuiſſe decet.
Sume lyram Flacci, Veneres imitare Catulli,
Nil hic, nil vates terſius ille dabit.
In te filà novat vitæ meliora Tibullus,
Deliaque & Nemeſis flagrat amore pari.
Utraque te cupidis certatim amplectitur ulnis.
Illa tuos numeros ambit, & illa tuos.
Et toties blandi verſu celebrata Properti
Te præfert vati Cynthia pulchra ſuo.
Artis namque tuæ eſt Elegeïa: nec prior ullus,
Apta per undenos nectere verba pedes.
Hinc capiti multus venit decor, hoc tibi campo
Laurus, & ex illo Marte triumphus iit.
Romanos montes, & montibus eruta teſtor
Rudera; carminibus ſaxa ſuperba tuis:
Surgentemque Deam ſepteno culmine, & arces
Oblitum tardis radere Tibrin aquis:
Et placitis Longæ recubantem collibus Albæ
Chiſiaden, Romæ Pontificumque decus.
Illic ſæpe tui dulcedine pectinis hæſit,
Et doluit parvas ſolibus eſſe moras.
Inter Aricinæ Zephyros & frigora ſilvæ,
Pectora qui noras intima, ſolus eras.
Illius cupidam præbebas verſibus aurem:
Aurem præbebat verſibus ille tuis.
Cantabas Dominumque tuum, Dominumque locorum,
Et non humano lingua locuta ſono eſt.
Reſponſaſſe cavas valles, lætoque fragore
Egeriæ lucos intremuiſſe putant:
Pellectuſque modis imo latitantia fundo
Extulit Albano Virbius ora lacu.
Invidit Latio Germania, Tibris amatum
Tranſmittit Rheno, mœſtaque Roma, caput.
Roma ſolo patrio te reddidit. Iſta regenda,
Iſta tibi regio nempe canenda fuit.

Tu patriæ fontes, patriæ dicturus amœna
  Flumina; Francorum tu monumenta ducum:
Et captas aquilas, cæſique tot agmina Vari;
  Pluraque Saxonicis fixa tropæa tholis.
O quoties, & quæ, Paderæ projectus ad undam,
  Diceris aurata concinuiſſe chely!
Senſit plectra pater, vitreaque reclinis in urna
  Te faſſus fluvio purius ire ſuo eſt.
Te Phaëthonteæ riſere canente ſorores,
  Applauſitque novi cycnus ab amne Padi:
Ipſæ venerunt ſegetes felicibus agris,
  Herba ſolo, pecudes ſaltibus, umbra loco.
Et modò te antiquis, modò poſterioribus æquas,
  Et primos inter non leve nomen habes.
Nam licet inſignes tulerint hæc ſæcla poëtas,
  Ingenio tulerunt nil prius illa tuo:
Dumque Favoriti, dum Walli, & culta Rapini
  Scripta probat, veſtrum Fama probabit opus:
Nec plus eloquii, nec plus te laudis habebunt
  Filius Heinſiades Heinſiadeſque pater.
Quin & Alexandro componeris, Urbanoque.
  Hic citharam doctâ movit, & ille, manu.
Qua moderabantur Latiæ telluris habenas,
  Sæpe lyram poſito ſuſtinuere pedo.
Horum exempla ſequens, horum veſtigia, *Princeps*
  Principibus tantis annumerande, premis.
Tu tibi ſubjectos populos moderaris, ut illi.
  Te quoque cingit apex, vittaque ſacra tegit.
Tu quoque dulce canis, geminoque inſignis honore
  Fert tua dextra pedum, fert tua dextra lyram.
Ipſe tibi cedit cantandi Chiſius artem,
  Et pudet Urbanum verba minora loqui.
Quis quantò minor es vaſto moderamine rerum,
  Tantò carminibus major es ipſe tuis.
Salve, Pieridum columen, ſalve, inclite Princeps,
  Conſpiciende pedo, conſpiciende lyra.
Tu facis imperio dignos, vittaque poëtas:
  Tu pretium Muſis, ingeniiſque facis.

Tu tua ſæcla doces pangendi carminis artem:
Scribere Romanè tu tua ſæcla doces.
Per te non ſtudium dicetur inutile carmen,
Et nomen vatis, nomen honoris erit.
Quæ vero pro muneribus tibi munera tantis
Reddimus, ô ævi gloria rara tui?
Acquiſitus honos in te, Fernande, redundet,
Aſſerti per te quem ſibi cunque ferent:
Proque tuis meritis, omnes te jure poëtæ,
Omnes te gentes, omnia ſæcla canant.

JACOBO WALLIO.

ELEG. II.

SI quid pacati Muſis fera bella relinquunt,
Et citharæ lituos inter & arma locus:
Accipe quam patria tibi portat ab urbe ſalutem
Pagina, ſermonis nuntia certa mei.
Perlegis? an prohibet male cognita? perlege, Walli;
Non eſt hoſtili charta notata manu.
Seu cenſeris Iber, ſeu mavis Belga putari,
Seu quocunque venis nomine, Belga venis.
Stat Batavo conjunctus Iber. Communis utrique
Belgica. Borbonias frangit uterque minas.
Ambobus mens ut populis, ita vatibus, una.
Eſt ſtudium nobis pacis & artis idem.
Me Muſæ rapuere. Sua me ſuſtulit urbe
Amſtela. Romano Francius ore vocor.
Uror amore tui. Cunctantem hic impulit œſtro,
Et finxit verſus elicuitque rudes.
Illa quidem fateor magni non eſſe poëtæ
Otia, nec, Metio judice, digna legi.
At limæ quicquid deêrit, deêritque calori,
Concedet Muſæ Wallia Muſa meæ.
O lingua, ô numeris longè terſiſsime Walli!
O laus Aonii maxima, luxque chori!
Ergo ego te vivum, falſo qui murmure vulgi
Dictus es Elyſium nuper adiſſe nemus;
Ergo ego te vivum nunc adloquor, optime vatum,
Inque tuas venient hæc mea verba manus?
Vivis io, tecumque redux ſimul ipſe revixi,
Cumque tuâ vitâ vita renata mihi eſt:
Itque ſalutatum te littera. Comis euntem
Excipe, & ingenium fronte decente tuum.

Non tibi te coram laudatrix, non ita venit
 Improba: ſinceri eſt pectoris illa fides.
Te referant alii, major quos ſpiritus implet,
 Atque adeo, mutis omnibus, ipſe refer.
Ipſe tibi ſolidæ virtutis grande theatrum es;
 Te nemo melius, quam tua Muſa, canet.
Nam modo te Flacco aſſimulas, & vertice ab alto
 Ceu magno Lyricis laberis amne modis.
Et jam Pelìgni numeros artemque poëtæ
 Exprimis, & campo liberiore fluis.
Nunc majeſtatem divini æquare Maronis
 Te juvat: & currus pangis, & arma virûm.
In te Roma ſuos antiqua agnoſcit alumnos.
 Mæcenas iſtam laudat amatque lyram.
Naſonemque ſuum, deterſa ſorde, Corinna
 Credit ab intonſis læta venire Getis.
Excitus Andinum renovare putavit olorem
 Auguſtus Latiâ Dardana fata tubâ.
Auſtriacos certè patres, regemque Philippum
 Diceris heroo demeruiſſe pede.
Et quanquam propria te laude oſtendere poſſis,
 Ingeminant dotes ſæcula noſtra tuas.
Te tuus Hoſſchiades, par laudatoribus unus,
 Omnibus: innumeri te ſonuere viri.
Accedit titulis & Furſtenbergius iſtis.
 Te fovet, ardores te vocat ille ſuos.
Scilicet eſt aliquid, poſt tot præconia Famæ,
 A tali dici principe, Primus amor.
Urbis Alexander qui flexit, & orbis habenas,
 Audivit Muſam deperiitque tuam.
Tempus ut huic præſens valeat nihil addere majus:
 Plus addent famæ poſtera ſæcla tuæ.

AD

AD EUNDEM,

URNÆ FRACTÆ RESPONSORIA.

ELEG. III.

ILla ego quæ nuper, Treviris effoſſa ruinis,
Fractaque ſacrilegâ militis Urna manu,
Lugebam caros cineres, & mœſta videbar
Æternùm tantis indolitura malis,
Mœrorem deterſi omnem, lamentaque juſſi
Vicinum rapidos in mare ferre notos.
Scilicet, Aonidum Walli Phœbique ſacerdos,
Tu mala, tu luctus, tu mea damna levas.
Quod doleam non eſt, ut ſum tibi credita, vates,
Materies numeris ingenioſa tuis.
Effoſſæ fuerant hæc infortunia tanti.
Ut vivant aliæ, me periiſſe juvat.
Erravi: vitam mors hæc dedit. hæc, mihi vita eſt:
Et mors, quæ vitæ nomine venit, erat.
Nunc demum vivo cæcis educta latebris,
Ignavos Erebi deſpicioque lacus.
O bene, qui tenebris ereptam reddidit orbi,
Æthereumque dedit poſſe videre jubar!
Et rurſus bene, qui egeſtam dum bajulat urnam
Confregit! laudi favit uterque meæ.
Cùm jacui defoſſa ſolo, neglecta jacebam
Protenus, & teſtæ gloria nulla fuit.
Inventam rupit me poſtquam incuria, multis
Extollor titulis, & canor ore tuo.
Longa, tuis rediviva modis, in ſæcula vivo;
Et nil altera mors, quod populetur, habet.
Temporibus cuncta intereunt mortalia certis.
Corrumpit ferrum ſaxaque longa dies.
Artificum periere manus, periere labores,
Quique tenet tumulus corpora, ſigna tenet.

Lyſippi non ſpirat opus, non ſpirat Apellis.
 Quid ſuperè tantis nunc, niſi fama, viris?
Carminibus vivunt vates. mihi gloria vivæ,
 Perpetuuſque tuo carmine creſcit honos.
Neu mihi quis numeret peragenda, quot ante peregi
 Sæcula: cùm tulerim plurima, plura feram.
Immenſum eſt, quod reſtat adhuc, & terminus ævi
 Idem, qui mundi terminus hujus, erit.
Paupere nec buſto, parváque includar arenâ,
 Et tantùm Treviris nota futura meis.
Trans ego Danubium, trans altas evehar Alpes,
 Trans juga Pyrenes, occiduumque diem.
Me fulvo Tagus amne, ſuo me gurgite Rhenus
 Concinet, attonitis me Tiberinus aquis.
Quin etiam pia Roma, ſui monumenta laboris
 Agnoſcat lacrymans, & mihi dicat, Ave:
Quemque prius texi cinerem, dum vita manebat,
 Quos habuit colles, monſtret, &, unde domo.
Forte pererrabit notum quoque culmen imago,
 Occurretque iſto conſpicienda loco,
Et dabit amplexus, ſupremaque baſia junget,
 Lætaque gaudebit verſibus umbra tuis.
Mox ubi jam Elyſium repetet, vallemque beatam,
 Narrabit Stygio carmina culta Jovi.
Inferni gens aſſurget de ſedibus omnis,
 Et ducet feſtos læta per arva choros.
Pars huic applaudet, partoque favebit honori:
 Hunc mihi qui invideat, qui ſibi ſperet, erit.
Vivere marmoribus non ſic dedit Appia priſcis:
 Non ſic Æmiliæ, Flaminiæque viæ.
Nomina vix ſervat Latium. cecidere ſepulcra:
 Urna ſuo ſupereſt & quotacunque rogo?
Certè ego, Roma, tua ſum fortunatior urbe,
 Et quicunque tua viſitur urbe lapis.
Tu dudum æternæ premeris caligine noctis:
 Mî datur optata luce dieque frui.
Mortua tu propriis immergeris uſque ruinis:
 Temporis ac vitæ nulla ruina meæ eſt.

Quos

Quos dant fata dies, perago, ſecura pericli;
Tu, ne ſint ſpolium, quæ premis, arva, times.
Cura tibi, nequis lapides ſcrutetur, & æra,
Perdat & indignâ ſacra reperta manu.
Non ego nunc raſtrum metuo, metuove ligonem.
Non, mea qui campis fragmina ſpargat, erit.
Nec ſum opibus, cenſu nec commendanda potenti;
Exſupero cunctas & tamen Urbis opes.
Wallius ignotæ pretium mihi ponit, & artem.
Æſtimor ingenio, magne poëta, tuo.
Si qua mihi ſeris ventura nepotibus olim
Gloria, muneribus debita tota tuis.
Tu facis, ut latè peregrinis canter in oris:
In tibi nativo canter ut una ſolo:
Laudibus ut cedant noſtris, quæcunque vetuſtas
Exhibuit fictis carmina luſa modis.
Jam poterit Fractæ palmam dare Pſittacus Urnæ,
Et famæ poterit Paſſer habere minus.
Clara tuis ego carminibus ſublimia pulſo
Sidera. nil votum, quod ſuperaddat, habet.
Si tamen hæc ultra quicquam benefacta petendum eſt,
Æternùm pietas duret ut iſta, peto.
Pectoribus me nulla tuis unquam eximat ætas,
Simque illibandi pignus amoris ego.
Sic adſint Muſæ faciles; nomenque decuſque
Perpetuum à memori poſteritate feras.
Sic te, dura colum Lacheſis cùm ruperit, orbis
Lugeat; & multus buſta poëta colat.
Annua ſic manibus faciat ſolemnia puris,
Spargat & intactis ſacra ſepulcra roſis.
Sic tibi, pro meritis, Walli, ſit fida, precabor,
Quondam urnæ tellus, oſſibus urna ſuis:
Et, quæcunque tuos cineres involvet arena,
Sit cineri, dicam, non gravis illa tuo.

JOH. GEORG. GRÆVIO.

ELEG. IV.

ERgone adhuc ſuperas media inter bella, Georgi
Et tua ſtat ſalva conjuge ſalva domus?
Gratulor incolumi, quantum licet. una ſalutem
Sunt audire tuam gaudia, parſque meæ.
Ipſe quidem valeo, Grævi, privata valere,
Dum res ægrotat publica, ſi qua poteſt.
Vis brevius dicam? doleo: & feralis imago
Temporis ante oculos ambulat uſque meos.
Et modo Borbonio devictas milite gentes
Conqueror, & campos, terra Batava, tuos.
Nunc Vahalis largos, nunc elicit Iſala fletus,
Vinctus uterque manus, vinctus uterque pedes.
Cuncta movent animum. ſed vos mihi maxima cura,
Trajectinæ arces, & loca blanda prius.
Seu me camporum, ſeu gratia demeret urbis,
Hæc aliquid fati ſeu tenet ora mei.
Qui mihi præ terris arriſerat omnibus olim
Angulus, heu lacrymas nunc habet ille meas!
Illic Pieriamque domum lamentor, & iſtos
Qui pœnam culpa non ſubiere ſua.
Cumque ego commemoro plures mihi, plurimus ipſe
Diceris, & mœſti creber in ora venis.
Immeritos ploro caſus urbiſque tuoſque.
At nil ploratus, quo medeantur, habent.
Forſitan hæc aliquam demet tibi pagina curam,
Et minus infelix per breve tempus eris.
Eheu! quid volui ſolamine? Grævius illo
Non eget, & propria ſublevat arte malum.
Nequicquam monuiſſe virum eſt, cui Muſa medela,
Et liber exemplum quilibet eſſe poteſt.
Idem animus, damno mortali major, eodem
Fortunam vultu novit utramque pati.

O decus, ô ſæcli merito laus inclita noſtri!
 O vir conſilio fortior ipſe meo!
Sæpius incœptum revocavit epiſtola curſum,
 Ire per obſeſſas nec fuit auſa vias.
Nuper erat ſcriptus verſus mihi: cætera triſti
 Ducere me memini non potuiſſe manu.
Nunc etiam metuo, chartam ne polluat imber,
 Et fiat madidis multa litura genis.
Atque utinam tantum veſtro lugere periclo
 Cogerer, & tellus libera noſtra foret!
Hactenus, ô Superi, fureret Bellona, neque ultra
 Gallicus Hollandas ureret ignis opes!
Serius exitium paullo properamus ad unum:
 Communis leti parva futura mora eſt.
Illa perit latam Mater factura ruinam,
 Et cauſſam interitûs neſcit: at illa perit.
Sic æger, medico morbum ignorante, laborat.
 Diſcordi vento ſic labat icta ratis.
Sic gemit impactis truncanda bipennibus arbos,
 Et vaſtum alterutra parte minatur onus.
Me miſerum, quanti fuſcarunt ſidera nimbi!
 Jam fœdum immenſæ decidit agmen aquæ.
Me miſerum, quanti tonitrus glomerantur, & ignes!
 Jam cœli noſtrum proterit ira caput.
Sed meliora Deus! Parcas, pater optime, parcas,
 Et ſint augurio pondera nulla meo.
Mollia mutantur duris, adverſa ſecundis,
 Nec, quamvis male nunc, res male ſemper eunt.
Vidi ego laxatis horreſcere nubila ventis:
 Et vidi, pulſa nube, nitere diem.
Neu me incerta puta dubiis fundamina rebus
 Ponere. pro populo fert Deus arma ſuo.
En conjuratus pro nobis militat æther,
 Et Sol inverſis ſigna pererrat equis.
Quin æſtate gelu, bruma percœpimus æſtum,
 Proque Noto Borean, pro Boreaque Notum.
Te quoque, divinâ præeunte, Batavia, dextrâ,
 Exſtimulat vindex tandem aliquando dolor.

Te pietas, te innatus amor patriæque tuique,
Te bona, te conjux, pignoraque alma vocant:
Caraque libertas, vitâ pretioſior ipſâ,
Signatum noſtris ſanguine nomen avis.
Cernere mî videor rumpentem vincla Leonem
Et centum æratos ſurgere mille viros:
Hoſtilique procul Rhenum ſpumare cruore,
Et Vahalim obſtructis ſegnius ire vadis.
Parte alia lætos ſpondet Groninga triumphos,
Et Rabenhauptiacâ capta Covorda manu.
Libera vicinas ad pilea ſuſcitat urbes
Ille, novo niveam vinctus honore comam.
Auriacus Batavos hinc ducet in arma volentes
Impiger, ac longas non ſinet eſſe moras.
Bellica mox veſtros pulſabit machina muros:
Mox, victi poſito nomine, liber eris.
Unda recedet agris: & dulci carmen avena
Cantabit medias Tityrus inter oves:
Atque ego dilecta rurſum ſpatiabor in umbra
Per Trajectini jugera culta ſoli.
Jugera Caſtaliis calcata Sororibus ante,
Caſtaliæ, dicam, gloria gentis ubi eſt?
Pulſaboque fores notas, ſalvumque tuebor
Salvus, & amplexu colloquioque fruar.
Hæc ne vana canam, dent fata tibique mihique,
Et Deus eventu comprobet iſta bono.

JACO-

JACOBO GRONOVIO.

ELEG. V.

Qui, victa Pyrenæi poſt frigora montis,
Hiſpanûm Grajas ducis in arva Deas:
Anne potes, longè patriis ſemotus ab oris,
Oblitus nondum nominis eſſe mei?
Et tibi, tot curas inter patriæque tuaſque,
Nos quoque pars curæ quantulacunque ſumus?
Jucundum eſt, quod, amice, facis. renoventur amores,
Qui junxere olim me tibi, teque mihi.
Alterno alloquio (nulla eſt mora) littera certet,
Et pietas curſu, quo prius ivit, eat.
Dum loquor, aërias rapitur mea Muſa per auras.
Ecce Pyrenæas tranſiit illa nives
Si, quid agam, quæris, valeo. ſi plura rogabis,
Dicet flebilibus cætera charta modis.
Nam nunc finitimo deſcendit ab aggere Gallus,
Nunc Brito captivæ vincla minatur aquæ.
Saucia vulneribus ſuſpirat patria fœdis,
Utque ratis dubio fluctuat acta noto.
Felices, quos Herculeis vicina columnis
Cladibus à noſtris terra remota tenet!
Vos audita movent, at nos ſpectata pericla.
Lenius hæc animum, fortius illa gravant.
Spes tamen eſt domitâ venturæ pacis in undâ.
Fallor? an audita eſt hæc quoque fama tibi?
Scilicet & campis ſonus intellectus Iberis,
Victrices Batavûm cum tonuere rates.
Regnantum geminas bis vicimus æquore claſſes,
Albionum fractas contudimuſque minas.
Illa ferox toto depulſa Britannia ponto eſt,
Perfidiæ pœnas & luit ipſa ſuæ.
Interea, meliora Deum dum fata precamur,
Diverſâ longos fallimus arte dies.

 Pecto-

Pectora nunc ſtudiis juvat emendare ſeveris:
Otia nunc Muſis quærere blanda meis.
Nunc Grajos audire placet, Latioſve poëtas,
Et ſenis Andini, Mæoniique tubam:
Nunc populo vatem eripiunt Parnaſſia Tempe
Phocidis in valles, Aoniumque nemus.
Utraque docta mora eſt, dulces habet utraque cauſſas,
Atque alit hæc animum, nec minùs illa, meum.
Tu vero, rerum, quid agis, ſuaviſſime? dignum
Ecquid ïo ſerâ poſteritate paras?
Num titulos æquare ſtudes virtute paternos,
Quò tibi jam vivo facta parente via eſt?
Quiquid erit, didiciſſe libet: cupiduſque vorabo
Ingenii fœtus & monumenta tui.
Mittere ne dubita: non eſt mutata voluntas:
Ullius ſtudii nec mihi ſordet amor.
Impetus aſt alii eſt alius: cupit ille latere:
Grande libris nomen pluribus alter emit.
Scribendi quoque forma haud una, nec una voluptas.
Ducimur huc variis attrahimurque modis.
Hic chartas veteres, terræque recondita Grajæ,
Et Latium doctis explicat omne notis.
Pierius campo genitor ſudavit in illo:
Hoc tibi jamdudum pulvere creſcit honos.
Eloquio pollent alii, mulcentque, moventque.
Alter in hiſtoria nobile pangit opus.
Sunt quoque qui dulci ſtimulantur Apollinis œſtro.
Horum (confiteor, nec piget) unus ego.
Vive age neglecta ſi dicat arundine Pæan;
Abnuerim: uſque adeo fiſtula ſuave malum eſt.
Ignoſcas, Jäcobe, juvat quoque morbus, & omnem
Auxiliaturæ reſpuit artis opem.
At nòn, Muſam ut amat, reliquas mens negligit artes.
Falleris. impenſè, quæ placuere, placent.
Ruſticus eſt etenim, quem non capit alma Vetuſtas,
Et quicquid Pæan ipſaque Muſa probat.
Ruſticus eſt etiam, qui ſacra poëtica temnit,
Et guſtum antiqui non ſatis orbis habet.

In

In minimis ſua palma datur. decor omnibus idem,
Sed fovet ingenii ſemina quiſque ſui.
Nil agis, invitâ quicquid conere Minervâ:
Quò te ſponte vocat, perge; diſertus eris.
Naturæne vides morem? jam gramine lætam,
Jam pictūrato flore coronat humum.
Hanc pomis, oleiſque beat felicibus illam.
Hac veniunt ſegetes: hac tumet uva mero.
Munere cum vario niteat ditiſſima tellus,
Allicit hæc oculos, allicit illa meos.
Quid non egregii tot vatibus aucta Poëſis,
Æmula Naturæ parturientis, habet?
Quamlibet haud uno conſcendant tramite Pindum:
Diſſimiles ſimilis laus tamen inde manet.
Hic ſocci capitur ſermonibus, ille cothurno;
Et tragico queſtu tota theatra movet.
Ille Lycambeo ſua collinit arma veneno:
Hic Satyram, Veneres hic amat, ille Sales.
Arguta feriit terſum teſtudine carmen
Romanæ fidicen præſidiumque lyræ.
Cantabat molles elegos, quo ſæpe canente
Laxatis Iſter mollior ivit aquis.
Ilion Auſonias nec qui deduxit in arces
Concinuit Phrygiis Arma virumque modis.
Adde quod, invalidi renuant quid ferre lacerti;
Quid poſſint fortes, noſcere quemque decet.
Stabis, materiam quiſquis tibi deligis æquam:
Si vires ultra progrediare, cades.
Fabula trita quidem, ſed nos inventa monere,
Irati Phaëthon perditus igne Jovis.
Stultus Apollineas ſi nunquam agitaſſet habenas,
Texiſſet medio non Pater ora die:
Non illum cognatus olor, non maximus amnis,
Lugeret poſitis non Phaëthuſa comis.
Icarus infirmis iſſet niſi celſior alis,
Viveret; & nulli ſigna dediſſet aquæ.
Me quoque fortunæ terrent exempla prioris,
Et ſuadent humili cautius ire via.

Aëra pervolitent alii mihi Muſa negavit
Scaligeros inter Salmaſioſque locum.
Non mea tam validi diſtendunt carbaſa venti:
Area non noſtris iſta terenda rotis.
Illis tu natus; parvis ego. parva ſequenti
Mî labor Aonio nomen habere jugo.
Decipior? ſacris an me quoque Fama poëtis
Inſeret, ignava nec tegar omnis humo?
Cûmque aliquis Batavos numerabit in ordine vates,
Et mea qui forſan nomina ſubdet, erit?
Et dicet mea præteriens monumenta viator:
Qui jacet hîc, Clarii pars fuit una chori?
Majores majora ſonent præconia manes:
Gloria ſufficiet manibus iſta meis.

AD

HENRICUM SOLINGIUM,

De vitæ privatæ commodis.

ELEG. VI.

SOlingi, laus Pæonii clariſſima cœtûs,
  Parsque ſodalitii, ſi ſinis, una mei;
Moliris quid, amice? tuo num pectore pulſus
  Francius? an memorem mutuus urit amor?
Certè ego non iſtud committam rumpere vinclum,
  Quo primum patria nexus in urbe mihi es.
Cum mores placuere tui, candorque, leporque,
  Innocuique joci, mixtaque verba ſale:
Et, quæ temporibus ſe commendabat avitis,
  Simplicitas, noſtra protenus exul humo.
Adde animi dotes, & concurrentia raro
  Ingenium parili judiciumque modo.
Sive Machaoniis juvat inclareſcere ſuccis,
  Dum Letum oppugnas, Tartareosque lacus:
Seu tu, prima rudis diſponens ſemina mundi,
  Hoc, quodcunque vident lumina, fingis opus:
Cum mare, cum terram, & cœlum, indigeſtaque cœli
  Sidera, quæque ſuo digeris apta loco:
Unde nives, tonitrusque; an ruptis fulmina mittat
  Nubibus, an dextra libret ab aure pater:
Quid Phœbus, quid agat rutuli ſoror aurea Phœbi;
  Igne relucefcat fratris, an igne ſuo:
Cur fluat alterno, vel cur mare refluat æſtu;
  Cur tumeat, victo cur cadat ira ſalo:
Quid latitet Nilus; quibus ardeat ignibus Ætne,
  Saxaque diſrupto ſpiret in aſtra jugo.
Ad cauſſas rerum obſcuras, nodoſque latentes,
  Ipſaque telluris viſcera, ſternis iter:

Et, quaſcunque ſinu Natura recondidit imo,
  Naturæ occultas pandis alumnus opes.
Fortunate animi, cui tot miranda tueri,
  Et populo ignotam contigit ire viam!
Cui vulgi ſtudiis, & ab ambitione remoto
  Privato licuit conſenuiſſe lare!
Cui data mens, quæ temnat opes, quæ temnat honores,
  Quæ contenta ſuo eſt, & ſaturata bono!
Cuncta fluunt: decreſcit honos: modò Crœſus in Irum
  Vertitur, & fiunt maxima regna cinis.
Corporeis certi nihil eſt. bona pectoris una,
  Cætera cum fato ſint peritura, manent.
Iſta petit Sapiens; patrióque inſertus Olympo
  Tranſit ab humanis in loca dia locis.
Terrenæ nil fœcis habens terreſtria vota
  Deſpicit, ac ſolo paſcitur ille Deo.
Non illum curæ inſomnes noctéſque dieſque
  Exagitant, dubio non data vela ſalo:
Nec, quibus impellunt venti vada, motibus iſdem
  Æſtuat infelix, & mare pectus habet.
Poſſeſſis non plura petit bona. creſcit edendo
  Iſta fames, cauſſa eſt & cibus ipſe cibi.
Æmula nec ſaturat ſe gloria; quamque levare
  Fontis aquâ poterat, vix levat amne ſitim.
Reſpuit ingeſtum, nec inani pendet ab aura,
  Qui deſiderio ſufficit ipſe ſuo.
Ipſe ſibi ſolium, ac ſceptrum, diademaque format,
  Regali major culmine, rexque ſuus.
Haud ulli talem ſtrepitus; haud claſſica terrent:
  Heu nimium patriæ claſſica nota meæ!
Undique deſtricto pacatus obambulat enſe,
  Secura raucas & bibit aure tubas.
Qui torvæ excuteret clypeumque haſtamque Minervæ;
  Qui Martem primus vinceret; ille fuit.
Nil ſperat, metuitque nihil. quod tollere poſſit,
  Nil mala, nil bona ſors, quod dare poſſit, habet.
Fortunæ varios vultus vultu unus eodem
  Ridet, & immoto pectore, parque ſibi eſt:

Nul-

Nullius metuens diſcriminis; obruat orbem
Unda, vel in flammam, qua patet, orbis eat.
Ipſa ruant cœlo fractis licet axibus aſtra,
Infractum feriant illius aſtra caput.
Illius impavido ſub pectore læta Voluptas,
Otiaque, & Riſus, & Jocus omnis agunt:
Quamque ſibi inveniunt nuſquam ſedemque domumque,
Inveniunt iſto Paxque Quieſque loco.
Nunc amat urbe frui: nunc, urbis amore relicto,
Ruris opes, blandi commoda ruris amat.
Hîc ſuus, & pura, quam carpit, purior aura,
Deductas valles & juga montis obit.
Arva nemusque vocant. Virtus errare per arva
Dicitur, & nudo Gratia nuda pede.
Arva Fides, Pudor arva colit. terrena relinquens
Finibus ex illis ceſſit in aſtra Themis.
Ducitur hîc victu modico, contentaque paucis
Vita, procul quæſtu, diſſidioque procul.
Felicem demum agricolam, ſi ſe modò norit,
Cui facilem præbet terra benigna cibum!
Quod ſi non domus huic ingentibus alta columnis;
At parva è tenui ſtramine facta caſa eſt:
Tutior at ſomnus, qui divite pulſus ab aula
Præcipue parvas fertur amare caſas.
Si non innumeri veniunt ad tecta clientes;
Suavius eſt vulgi murmure, murmur aquæ.
Æris pondus abeſt; at non deſiderat æra,
Texta Semiramiâ nec variata manu.
Læna quid Aſſyrio fucabitur alba veneno,
Cui plus Aſſyrio murice concha placet?
Dives agri, dives pecoris, dum rure paterno
Paſcit, & errantes inter oberrat oves.
Talem vivebat vitam ſine fraudē Vetuſtas:
Saturno talis ſub ſene mundus erat.
Spirabat pacem, ſpirabat & otia mundus.
Nectebant molem mutua vincla novam.
Armatus nondum facibus, nondumque ſagittis,
Nulla minabatur vulnera inermis Amor.

Nectar erat commune: cadebat ab arbore nectar;
Et, quod volvebant flumina, nectar erat.
Ridebat Zephyro tellus inarata colono:
Sponte ſua ſegetes, ſponte virebat ager.
Divitias, meliusque ſitum, cum conditur, aurum
Damnarat tenebris, nec pia norat humus.
Divitiis contenta datis, nullius egena
Vomeris, ingenio floruit ipſa ſuo.
O curis ætas vacua! ô ætatis imago
Illius! hac fieri lege colonus amem.
Qua licet, affecto tamen hunc; populumque peroſus,
Dum vacat, in ſaltus & loca ſola feror.
Harlemi colles, dilectaque rura Camœnis;
Sæpe quies Muſis, rura, petita meis:
Umbroſi ſalvere iterumque iterumque receſſus,
Ire nec in veſtrum me prohibete nemus.
Me curas juvat in gremio deponere veſtro,
Tædia frondoſis & ſepelire jugis:
Æſtivoſque ſub arboribus vitare calores,
Dum torret medio Sirius arva die.
Jamque errare libet lento pede, jam pede laſſo
Sidere, gramineis & recubare toris.
Mulcet membra quies, & molli mollior herba
Irrepit furtim lumina victa ſopor.
Conciliant illum volucres, rumpuntque, canoræ,
Utraque laſſato grata querela mihi.
Grataque ventorum quoque ſibila; quique beatam
Fœcundo Zephyrus flamine lambit humum;
Et tremulis ſuſpirantes in frondibus Auræ:
Quas Procris Cephali crederet eſſe ſui.
Siſte fatigatum, verus, puto, fiet amator,
Ac ſolitis dicet vocibus: Aura, veni.
Amiſſam inveniet venienti Procrin in Aura,
Penſabitque toro fata priora novo.
Fallor? an & Chlorin læto vocat ore maritus,
Annuit & motis garrula ſilva comis?
Hæc Nymphæ, Satyrique, & capripedes Silvani:
Hæc luſtret cupido teſqua Diana pede.

Hîc,

Hic, confeſſa ſuos, aliorum narret amores,
Oſculaque Aſſyrio det Cytherea viro.
Non hic acre lupûm genus, inviſosque leones,
Fulmine terribiles non metuiſſet apros.
Securus ſaltu puer erraviſſet in iſto,
Nec foret Idaliæ nunc dolor ille Deæ.
Da Pindum, & Pindo ſpumet Penëus ab imo,
Theſſala credideris hic tibi rura dari.
His ubi blanditiis animumque & lumina pavi,
Deſertæ repeto proxima tecta domus:
Inque ſuburbano claudor lare; parvaque luſtro,
Sed non culta minus jugera, parva licet.
Finibus exiguus quanquam me detinet hortus,
Hic tamen exiguus, quo capiaris, habet.
Vota ſui domini non ſpe deludit inani,
Mendacique ſolo credita fallit ager:
Ingenioſus at in flores, fructuſque ferendos,
Fructibus, ac pictis floribus ornat humum.
Lilia ſeu ſpectanda, nives æquantia: ſeu qui
Flos olet Eois cinnama lecta jugis:
Quæque refert variis tulipa coloribus Irin:
Quæque rubet Tyrio tincta cruore roſa:
Et Phœbo veterem quæ nunc quoque ſervat amorem:
Et periit forma qui miſer ipſe ſua:
Et ſuaves violæ, & lugentes Hyacinthi:
Et quæ de lacrymis, Cypria, nata tuis.
Nec minus & teneras inter reptantia frondes
Fraga libet molli ſubſecuiſſe manu:
Perſicaque, & coctas maturis ſolibus uvas:
Teque, notam geminæ quæ necis, arbor, habes:
Quasque prius Corydon & quas Amaryllis amabant;
Et ceraſa, & ſucco dulcia pruna ſuo:
Pomaque diſtentos & mala prementia ramos,
Sæpe ſuum petiit quîs Galatea virum.
Eſt quoque telluri ſemen mandare voluptas:
Aut aliquo ſiccum fonte rigare ſolum:
Aut raſtrum verſare manu, verſare ligonem,
Ac Bacchi nimiam falce putare comam:

Aut per adoptivos truncum diducere ramos,
Ut recidiva novas proferat arbor opes:
Aut turdo ſtruere inſidias, ſibi dum male prudens
Ipſa dolos collo vel pede nectit avis:
Aut volucrum aërios lentè ſpectare volatus;
Teque polo pennis vecta columba tuis.
Interdum lubet umbroſa ſub vite jacere,
Inque meo temere procubuiſſe toro;
Ac late ſpatiari animo, populoſque remotos
Cernere, perque ſalum currere, perque ſolum;
Luminibus viſas & mente reviſere terras.
Illi, quò pedibus non datur, ire datur.
Ante meos oculos adducitur hoſpita tellus,
Apricus dum me lectus & umbra fovet.
Hîc parvam fingo Italiam, ſedeſque cupitas,
Inque peregrinis credor abeſſe locis.
Sic ubi jucunda capiuntur imagine ſenſus,
Ipſe mihi dico: Quid ſibi viſa volunt?
Ipſe mihi tum dico: Meos num migrat in hortos
Auſonis? Auſonium conſpicione ſolum?
Attollunt ſeptemgemini ſua culmina montes:
Tollit arundineam Tibris ab amne comam.
En ultro me Roma ſuas deducit in arces.
Subſequor: ac veterem miror in urbe nova.
Innumeras intro villas, & colle recumbo,
Sive tuo, Cœli, ſive, Quirine, tuo.
Hîc inter lautoſque altas, altaſque cupreſſos
Detineo profugum, decipioque diem:
Quoque loco, gratas pandit ſpatiantibus umbras,
Et ſcatet irriguis fertile Tibur aquis:
Quoque loco, platanis & multa nobilis urna,
Commendat Latiam Tuſcula Naïs humum:
Aut illo potius, Maro quo jacet; áque Marone
Proxima divinis Actia Muſa modis.
Fortunata nimis, geminoque ſuperba poëta,
Dignaque Sincero, digna Marone juga;
Sit, quæſo, rurſum, decerptas vertice veſtro,
Nectere Daphnæas in ſacra buſtà comas:

Sit

Sit mihi Pauſilypi placida recubare ſub umbra,
  Cernere ludentes & maris inde Deas.
Hei mihi! quam fallax, & quam brevis, illa voluptas:
  Quæ, dum mens umbras captat, ut umbra, fugit!
Avolat, ut pennis volucres! ut ab arbore pomum,
  Decidit! ut flores flamine, tota perit!
Alliciunt oculos hæc oblectamina ſolos.
  Qui ſapis, his nimium ne capiare, cave.
Seria ſunt ſtudiis interponenda jocoſis.
  Quæ paſcant animum ſeria nempe dabunt.
Seu ſedet annales veteris cognoſcere ſæcli,
  Et rerum varias imperiique vices:
Dogmata ſeu Senecæ, vel dii mella Platonis,
  In labris pueri qualia finxit apis:
Seu Demoſthenicæ tonitrus ac fulmina linguæ;
  Quove juvet trepidos Tullius ore reos:
Lumine ſeu captum, qui plurima vidit, Homerum,
  Cantantem forti fortia bella tuba:
Seu ſenis Aſcræi viſas per ſomnia Muſas;
  Sive Syracoſii carmina blanda ſenis:
Quique illis palmam eripiens, tres æquat in uno,
  Ternaque commeruit præmia, terna tulit;
Cui Tiberis, cui Sebethus, cui flumine curvo
  Mincius, & tremulis Mantua plaudit aquis:
Quoque nihil vidit Sol ingenioſius; in qua
  Pelignus merito laude quieſcit ager:
Veronæque decus; teque, ô animoſe Properti;
  Teque, prior teneris, culte Tibulle, modis:
Et qui Pierias Auguſti Cæſaris aures
  Cœpit Pindarica, detinuitque lyra.
Hi mihi ſunt comites. Juvat hos audire canentes;
  Accendit cantus cantus & ille meos.
Erigor: ac ſimili pectus percuſſus ab œſtro
  Sentio neſcio quem pectore & ore Deum:
Quique voluptatum cumulus, teſtudine ſumpta,
  Ipſe meam ferio ſollicitoque chelyn:
Effingoque aliquid, tentoque, & nitor eandem,
  Quantumvis paſſu diſpare, inire viam.

Quod ſi ſponte mea curas componere poſſem:
  Componi curas hoc mihi more velim.
Hæc vitæ mihi forma placet. ſic frangere ſoles
  Juverit. optarim nil agere, hoc ut agam.
Interea cari venientes urbe ſodales
  Sæpe interrumpant ſeria, ſæpe jocos.
Hos inter ſi me alloquio dignaberis hoſpes,
  Et venies lateri tu mihi dulce latus,
In ſilva, & ſolis unà ſpatiabimur hortis,
  Sæpe locuturi ſeria, ſæpe jocos.
Protinus ad noſtros ridebunt germina riſus,
  Applaudet lætis & nemus omne comis.
Curre, vola: blandi nemoris te murmurat aura;
  Ipſa tibi rident germina, ridet humus.
Sedibus his utinam primo te reddat Eoo,
  Eoüm vigili qui vehit axe diem!

JANO

JANO BROEKHUSIO.

ELEG. VII.

BRoekhuſi, quem blanda Erato, quem mater Amorum,
Formavit manibus quem Charis ipſa ſuis:
Quem mihi juge ſodalitium ſic junxit amanti,
Unus ut è gemino corpore ſpiret amor:
Ecquid, amice, vales? animæ pars altera noſtræ
Ecquid adhuc ſupereſt, &, velut ante, viget?
In te quæ ſupereſt animæ pars altera, certè
Dudum neſcio quo tabuit illa modo.
Hæc viget, illa jacet: videorque ego, ſanus & æger,
Vivere dimidius, dimidiusque mori.
Non ſunt de nihilo præſagia. mens mihi triſti
Anxia pro vita proque ſalute tua eſt.
Terrent ſollicitum diuturna ſilentia pectus,
Erroreſque vagi, militiæque labor.
Territat Auriacus, Caroli qui nomine regis
Dicta repentino mœnia cingit equo.
Undique jam video præruptos ſcandere muros,
Et cadere hoſtili millia multa manu.
Ah metuo, ne tu numero numereris in illo,
Simque, tuo audito funere, funus ego.
Ah metuo, ne forſan & hæc, quam nunc tibi mitto,
Charta tuas unquam ſit ſubitura manus.
Cuncta miſer timeo. tu cuncta ignoſce timenti.
Si neſcis, amor eſt, non timor, iſte metus.
At tu obdura animum, & magno preme pectore ſortem;
Et ſis carminibus fortior ipſe meis.
I generoſe animi, (tibi ſic Deus adſit eunti)
Quo Deus, & virtus, & tua fata vocant.
Dura quidem, fateor; ſed quæ meliora ferendo
Confieri poſſunt, ſi bene fertur onus.

Tempus adeſt, cum, ſuſpenſo poſt prælia ferro,
Otia Pax terris, & tibi, longa dabit.
Tunc erit in ſtudiis conſumere dulcibus ævum
Geſtanti citharam, qua prius arma, manu.
Fila legent Parcæ tibi mollia: dumque priora
Excuſare volent, cætera blanda dabunt.
Hæc quoque, quæ pateris, quondam meminiſſe juvabit,
Curaque lætitiæ pars erit illa tuæ.
Candida nec mihi ſunt ex omni ſtamina voto:
Nam, quæ perduras tu mala, & ipſe fero.
In partem focii venio diſcriminis: in te
Vulneror, & morior, ſi moriaris, ego.
Obverſant animo Leti mihi mille figuræ,
Luminibus lacrymas eliciuntque meis.
Sed tu nec timidus, nec tu temerarius eſto,
Et nimium vitæ prodigus ipſe tuæ.
Parce, precor, quantumque potes diſcrimina vita:
Et mihi ſi non vis parcere, parce tibi.
Si tibi non parcis, dilecto parce ſodali:
Parce, neque unius funere perde duos:
I tamen, i contra. cœpto bonus annuit æther;
Et, quem protexit, proteget enſe Deus.
Te multis ante eripuit bellique mariſque
Fluctibus, & tutum cinxit ab hoſte latus.
Illum hilaris, quocunque jubet, lætuſque ſequare.
Incolumem patrio te dabit ille ſolo.
Pigneror augurium. perfer, quodcunque ferendum eſt;
Dum veniat votis mitior hora tuis.
Interea, quando amplexu prohibemur amico,
Leniat inviſam multa tabella moram.
Nunc pede, nunc pedibus decurrat epiſtola nullis,
Laſſet & alternas littera crebra manus.
Dumque procul longo disjungimur intervallo,
Mutuus in juncto pectore flagret amor.
Adſumus abſentes: & lumina corporis ire
Quò nequeunt, illuc lumina mentis eunt.
Ut juvat optatos vultus, & cara tueri
Pectora! tranſactos ut meminiſſe dies!

Tecum per nemora, & ſilvas, & devia rura,
  Et ſecreta ſacris vatibus antra feror.
Et modò propter aquam, viridi modò fuſus in herba,
  Ceu prius, aſſumpta gaudet uterque lyra.
Nunc tibi compoſitos repeto relegoque labores,
  Et capior numeris, culte poëta, tuis.
His levo deliciis animum. jam audire loquentem,
  Reddere jam videor verba, palamque loqui.
At cum grata manus pertingit littera noſtras,
  Tum mihi tu loqueris, tum loquor ipſe tibi.
Conſpiceris tabula, præſensque audiris in illa.
  Hæc animum, hæc vultus monſtrat imago tuos.
Ipſa ſui genium domini, vultumque, ſonumque
  Quæ referat vivis, eſt mihi cera, notis.
Judicium tenet illa tuum. nec certior index
  Eſſe poteſt animi, candidiorve tui.
Scilicet Aonius, domini poſt fata, libellus
  Commendat Famæ carmina, ſeque mihi.
Deſine, amice, tuas mihi commendare Camœnas.
  Iſta ſui debet pignora noſter amor.
Quid dubitas? vinclum credisne perennius ullum,
  Aut aliquid noſtra ſanctius eſſe fide?
Non illa Pylades macula conſperſit Oreſten:
  Per Niſum Euryalo non ea inuſta nota eſt.
Ex æquo Pylades, ex æquo ardebat Oreſtes,
  Euryalique comes, Euryaluſque puer.
Nos quoque fax eadem flammis æqualibus urit,
  Quoque tuum, parili cor calet igne meum.
Fœdus amicitiæ per non violabile juro:
  Perpetuæ curæ te fore, & iſta, mihi.
Nil opus eſt ſtimulis. fugit hos, oditque rogari
  Verus amor. calcar ſufficit ipſe ſibi.
Spontè facit, quodcunque facit. Vis pignus amoris?
  Æternum fidei te tibi pignus habe.
Ne dubita: vinclum neu crede perennius ullum,
  Aut aliquid noſtra ſanctius eſſe fide.
Ibimus in lucem pariter, pariterque legemur;
  Et qui nos, idem carmina junget amor.

Flori-

Floribus ornabo tumulum, lacrymiſque rigabo,
 Muſa nec officio deêrit amica ſuo..
Non mea cum caro pietas moritura ſodali eſt.
 Tranſcendet fati litora noſter amor.
Denique diceris ſemper, quam longa ſuperſum
 Tempora, ſeu vivas, ſeu moriare, meus.
Sed potius vivas; & in uno corpore ſerva,
 Dimidiumque mei, dimidiumque tui.

RENATO RAPINO,

Cum meas ei Eclogas mitterem.

ELEG. VIII.

MAgne Vetuſtatis defenſor, docte Rapine:
Laus & honos Clarii, culte Rapine, chori:
Accipe, ſi tanti tibi judicor, inclite vates,
Hæc mea bucolicis carmina luſa modis.
Paſtorale placet dudum mihi carmen, & illuc,
Si qua mihi Muſa eſt, me mea Muſa vocat.
Jam dudum Siculus rapuit me paſtor, & ille
Qui ſequitur Siculum, non minor ipſe, ſenem.
Illi prima meæ moverunt ſemina mentis:
Altera tu numeris, blande poëta, tuis.
Tu calamos utcunque meos non paſſus inertes,
Inflavi calamos, te modulante, meos:
Exemploque tuo, Ieſſidæ vatis ad urbem,
Pavi lanigerum læta per arva gregem.
Alter ego incedo tua per veſtigia vates,
Audax hortatu factus ab ipſe tuo.
Tu, me cùm legeres, aliquid ſperare jubebas:
Laudabaſque meos ore favente modos.
Ex illo velis cœpi majoribus ire,
Favit & incœptis Calliopea meis:
Juſſit & heroïs pedibus graviora referre,
Motaque Mæoniâ dicere bella tubâ.
Nunc tuba, nunc ſumpta eſt mihi fiſtula. quid mea poſſit
Fiſtula, tu, quæſo, cui propria illa, vide.
Tu morem imponis calamis, legeſque canendi
Præſcribis nobis, nec minus ipſe tibi.
Sic utinam iſta ſequi, ceu tu præſcribere, poſſem,
Carmine materiæ conveniente ſuæ:

Et leve neſcio quid tenui cantare cicuta,
  Pana quod oblectet, Naïadumque choros.
Ah vereor; noſtræ ne ſit decor ille cicutæ,
  Sufficiat teneris nec mea Muſa modis.
Multum elegos, multum heröum conſcribere carmen.
  Plus habet hoc artis, quo patet illa minus.
Simplicitas, ſermoque ſuus, ſermoque pudicus
  Multum naturæ, plus tamen artis habent.
Artis, ſi qua fides, Naturam effingere ſummæ eſt.
  Non niſi Apellea pingitur illa manu.
Aſt hæc quo major, major mihi cauſſa timendi,
  His majus ne ſit viribus illud onus.
Juſtius incumbunt humeris ea pondera firmis.
  Ferre negant humeri pondera tanta mei.
Nata tuis manibus, manibus tractetur ab iſtis
  Canna: decet digitos canna, Rapine, tuos.
Quodam jure tuum rus eſt. tibi paſcua, & horti,
  Imperioque tuo ſubdita paret humus.
Et Nemora, & picti Flores, Pomaria, & Undæ,
  Nomina, ſunt, verſu nobilitata tuo.
Te colit ante alios paſtorum Numen, amatque
  Illo, quo ſolitum eſt, dignius ore cani.
Nec tamen, ut ſpero, noſtram aversatus avenam
  Reſpuet Arcadiæ, ſi ſinis ipſe, Deus.
Illum concilia mihi tu: facileſque Napæas
  (Nam potes) in ſaltus & mea rura voca.
Tu quoque ne dubita ſilvas inviſere eaſdem:
  Clementique meos imbibere aure modos.
Invenies illic ſterilis mala ſemina avenæ,
  Evellenda tuâ ſemina caſſa manu.
Invenies etiam frutices, & amabile forſan,
  Quodque velint teneræ carpere gramen oves.
Illic umbroſæ recubans ſub tegmine fagi
  Percipies cantus per nemora alta meos.
Dumque meos audis cantus, mulceberis illis
  Forſitan, atque aliqua parte placebit opus.
Forte meo quoque Damœtæ ſuſpiria fundes,
  Et, qui te moveat, paſtor Alexis erit:

Pro-

Proruptaſque meis oculis mihi fleta Lycoris
 Oſtendet lacrymas, elicietque tuas.
Ergo age, paſtoreſque meos & paſcua luſtra,
 Inque meas ſilvas, captus amore, veni.
Si quid in his frugiſque bonæ naſcetur, & herbæ,
 Debebo monitis, carminibuſque tuis.

JANO BROEKHUSIO.

ELEG. IX.

Accipe dilectum Muſis opus, accipe Jane
Quod tibi depoſitum reddit amica manus:
Cara tibi manus ante alias, belloque fideque
Cognita, jamque novo cognita amore mihi.
Militiæ comes ille tuæ, tuus Haſius ille
Fert ſecum ingenii pignora, Jane, tui.
Certè non potui tua carmina tutius ulli
Credere, credideras quæ vagus ante mihi.
Illa meum nunc hoſpitium tectumque relinquunt,
Oraque dilecti ſub genitoris eunt.
Tu vero gaudente manu venientia, & illo
Excipe, legitimum quo decet ore patrem.
Quanta tui capient mox incrementa libelli
Invecti laribus, Jane polite, tuis!
Quæ ſpecies, qui cultus erit, quæ gratia, per te
Accipient ſummam cum tua ſcripta manum!
Illa quidem facunda, & quæ dictaſſe canenti
Crediderim doctas ex Helicone Deas.
Nec plures edunt flores Parnaſſia Tempe:
Nec fluit Aonio purior amne latex.
Illa tamen domini terſam revocanda ſub aurem
Rurſus, & exactâ perpolienda manu.
Perge decus juvenum, cultiſſime perge poëta,
Per te correctis cultior ire modis.
Non ego vitupero, laudo quoque: nil licet illis
Artificis limæ cura, quod addat, habet.
Perge inquam nova Pegaſidum, nova gloria Phœbi,
Inque diem, & populos, quæ male condis, eant.
Rumpe age, rumpe moras: quid enim ceſſamus inertes,
Ire nec in lucem, canaque ſæcla libet.
Quid premis immiti vulganda poëmata dextra,
Et tenebris damnas digna videre diem?

Ingenii monumenta tui legat ultimus orbis,
  Cognita nec ſoli ſit tua Muſa mihi.
Ipſa vocat te Fama, ſacrique è vertice montis
  Lecta parat capiti laurea ſerta tuo.
Hac ſine, quò verſus effingere? quò tibi nomen
  Vatis? inauditæ gloria nulla lyræ.
Hæc alit, hæc laudis ſitientum pectora vatum
  Excitat: hæc illos unica palma manet.
Huic decet inſervire: hæc nos vulgoque ſoloque
  Eripit, & cœlo ſideribuſque locat.
Cantanti dudum illa tibi favitque, deditque
  Nobile in Aonio nomen habere choro.
Non valet hæc eadem, quod contulit ante, negare.
  Augebit famam pronior uſque tuam.
Cumque recenſebit celebres terræ hujus alumnos,
  Et Grotium, & Douſas, nomina magna, canet:
Æqualemque patri Heinſiaden; dulcemque Secundum,
  Delicias Phœbi, deliciaſque tuas:
Hos inter vates aliquem tibi jure relinquet,
  Et non poſtremum, Jane diſerte, locum.
Dumque Secundi ignes terra admirabitur, alter
  (Quid majus tribuat Fama?) Secundus eris.
Illius ingenio cuniſque ſuperbiat Haga:
  Te, quo ſe tellus Amſtela jactet, habet.
Hoofdius illuſtret patriam natalibus urbem,
  Et linguæ, & Batavæ gloria ſumma lyræ:
Qui primi Clarias Tiberi deduximus artes,
  Nos ſumus. Invidia vera fremente loquar.
Primus ego in patriam, quo nomine glorior uno,
  Montibus è Latiis ſacra Latina tuli.
Major ut ingenio ſit nobis, major & arte
  Hoofdius; eſt aliquid verba Latina loqui:
Atque peregrina carmen componere lingua,
  Priſca quod Auſoniæ non neget ora ſuum.
Ut lubet accipias, tamen hæc agnoſcere debes,
  Mercurio nimium dedita terra tuo.
Nec potes infitiari iſtum, pater Amſtela, honorem,
  Pectora Phœbeus ſi tua tangit honor.

Quare

Quare age, Jane, novas capiti precor indue lauros,
Et celebris Muſis ſit tua terra tuis.
Forſitan has olim, præſens ſi reſpuet ætas,
Excipient gremio poſtera ſæcla ſuo.
Hæc verum imponent pretium. tum, quod tibi Fama
Jam dedit, ex æquo poſt tua fata dabit.
Tu modò Pieriis vitam famamque libellis
Aſſere: nec lapis has, qui teget oſſa, tegat.
Artibus Aoniis periturum extendere nomen
Aggredere, ô Latia nomen adepte lyra.
Ede tuos verſus: quid enim facundius illis
Eſſe, quid his ipſis terſius eſſe poteſt?
Flagitat hos Phœbuſque pater, Muſæque ſorores,
Et, quæ paſta tuo nectare ſæpe, Charis.
Flagitat, æquoreo de gurgite nata Dione:
Et, qui te docuit ſcribere carmen, Amor.
Ulteriusne premes, quod nos, tua turba, ſodales
Dudum exſpectamus non patienter opus?
Rumpe precor latebras, Muſisque faventibus exi,
Exit ut Eleo carcere pulcher equus.
Emendata ſatis jam carmina, qua patet, orbis
Audiat, & multa voce manuque probet.
Si tamen emaculata ſatis nondum iſta putabis,
Alter in alterius vulnera portet opem:
Et detergendis incumbat uterque lituris,
Tu noſtro melior carmine, egoque tuo.
Hoc ſatis exculto Naſonis Muſa Tibullo:
Hoc idem ille tibi, Naſo, Tibullus erat.
Naſoni plærumque ſuos recitabat amores
Umber; & huic, verſa mox vice, Naſo ſuos.
Naſonem Lyrica demulſit Horatius arte:
Cœpit Flaccum elegis Naſo poeta ſuis.
Et nunc iſte illum, nunc rurſum iſtum ille monebat:
Jamque hic diſcipulus, jamque magiſter erat.
Tales, exemplo veterum, Jovianus, & olim
Actius, alternos corripuere modos.
Talis Sidronio fuerat modò Wallius, illi
Sidronius: par his cura duobus erat.

Illud

Illud idem in Grotio fuit Heinſius, illud in ipſo
  Alter: uterque animum, conſiliumque dabat.
Et modò laudabant quicquid pulchrumque bonumque:
  Nunc meliora ſuis ſubſtituere locis.
Profuit hoc illis ſtudium: maculaſque notaſque
  Tollebat numeris libera lima ſuis.
Hæc tibi ſi via fortè placet, quin tendimus illac,
  Et tritum magnis vatibus imus iter?
Et, ſi non alia, ſaltem hac ratione viaque
  Cantando celebres æquiparamus avos?
Auxilium tibi, Iane, meum promitto, tuumque
  Pigneror. alternam res ea poſcit opem.
Atque utinam propiore ſolo traducere vitam,
  Inque ſuburbano poſſe liceret agro:
Conſpectus tuus ille mihi, tibi noſter, amice,
  Sufficeret noſtris robora quanta modis!
Nunc quia diverſis disjungimur urbibus, unâ
  Vivere nec nobis in regione datur:
Littera compenſet vitium terræque locique,
  Oris & alloquii ſuſtineatque vicem:
Quaque licet, ſtudiis communibus adſit uterque,
  Si res indigeat me tua, teque mea.

AD NICOLAUM HEINSIUM,

De ſeceſſu ſuo Vianenſi.

ELEG. X.

PAtris Apollinei ſoboles, quem margine Leccæ
Mœnibus includit pulchra Viana ſuis:
Mille voluminibus qua tu circumdatus, Heinſi,
Fingis in Aonia parvum Helicona domo:
Inſanoque fori ſtrepitu vulgique remotus
Nunc tota Muſis mente, tibique vacas;
Salve, Pierii dux agminis, iſtaque perge
Otia, concedit dum Deus illa, ſequi.
Hactenus Europæ varios populoſque locoſque
Perluſtraſti oculis, multaque regna, tuis:
Inque hominum media verſatus luce ſalutem
Curaſti Batavæ, nocte dieque, rei.
Teſtis Hyperboreis ſubjecta Trionibus ora,
Canaque perpetuâ Parrhaſis urſa nive:
Quæ curamque, operamque tuam, vigilemque laborem
Vidit ab excelſo, pervigil ipſa, polo.
Sæpe tuam mirata fidem Regina Trionum eſt:
Mirata eſt numeros ſæpe eadem illa tuos.
Illius auſpiciis, quam nunc habitatque premitque,
Calcaſti Latiam non novus hoſpes humum.
Illius in regno, multos exinde per annos,
Juviſti patriæ remque decuſque tuæ.
Plena quidem famæ, ſed, multi plena laboris,
Quam tu vixiſti, publica vita fuit.
Quod ſupereſt, longumque tibi dent fata ſuperſit,
Jure tuo Muſis & tibi habere paras.
O fortunatum pariter ſtudiique locique,
Æthere quem noſtro purior aura fovet!

Terra

Terra cui melior, Bataviſque feracior arvis
Surgit, & innumeras fœta miniſtrat opes!
Cui, Brederodæam dum præterlabitur arcem,
Suppeditat dulces proximus amnis aquas!
Hîc vivis, tecumque habitas, tardæque ſenectæ
Plurima Pieriâ tædia fallis ope.
Multa valetudo frangit te, viſaque quondam
Viſere, longinquam nec ſinit ire viam.
Clauderis anguſtis laribus, nec clauderis illis
Tu tamen, atque animo, quò libet, inde fugis.
Illo percurris quicquid Lutetia, quicquid
Includit gremio maxima Roma ſuo:
Et, Vaticanus quæcunque recondit Apollo,
Evolvis cupidâ ſcripta vetuſta manu.
Quin ea ſacra tuos dudum ſubiere penates,
Inque Vianæum Roma receſſit agrum.
Huc tua ſedulitas Italis advexit ab oris,
Egregii ſi quid Tibris & Arnus habent.
His animum ſtudiis oblectas; jamque Maronem,
Nunc alios tenebris explicuiſſe juvat.
Tota poëtarum ſeries tibi denique vitam
Debet, & acceptum fert, ſine ſorde legi.
Dat plauſum, dat promeritas gens hæc pia grates
Auctori vitæ, ſæpe datura, ſuæ.
Ergo aut antiquos vates è faucibus Orci
Eripis, aut, illis æmulus, ipſe canis.
Jam veterum monumenta virûm, jam ſcripta recentum
Excutis, & multa ſedulitate teris.
Jam te ſcribentem tua littera, jamque legentem
Detinet ex alio quæ procul orbe venit.
Nunc vicina tibi Germania, nunc tibi mittit
Gallia, nunc ceras Auſonis ora ſuas.
Et modò Fernandus, modò te Chriſtina ſalutat:
Nunc Montoſerii, nunc Medicæa manus.
Nunc è finitima veteres regione ſodales
Inviſunt Muſas, ſuſpiciuntque tuas.
Trajecto mœrente tuam feſtinat ad urbem
Grævius, & fauſtum fert tibi lætus ave.

Deſerit Haganas ultro Kinſchotius umbras,
Teque tibique aditum gaudet adire nemus:
Et, qui fama ſuis, Bleiſvicius, inclita Delphis,
Natalem Lecca flumine mutat humum:
Ejuſdemque loci conſors, famæque, lyræque
Wallius, Aoniæ numine plenus aquæ:
Inſigneſque lyra Hugenii gnatuſque paterque,
Magnæ aulæ, Clarii lumina magna jugi.
Faſcibus Amſteliam poſitis Beuningius urbem
Negligit, atque tui captus amore venit.
Clarorum decus ille virûm Beuningius ingens:
Ille decus docti, præſidiumque chori:
Ille tibi longo vitæ bene cognitus uſu,
Ille ſodalitii gloria prima tui.
Sic his, ſic aliis vivorum, aut luce carentum
Alloquiis, animum paſcis, aliſque tuum:
Et terras, terrarum exul, mundumque relinquens,
Hoc quod abeſt tibi tu das, nec abeſſe doles.
Multa ætas vanum docuit te ſpernere mundum:
Spernere eum Muſæ te docuere tuæ.
Quod tibi ſurripuit, quamvis reparabile damnum eſt,
In libris, in te percipis, inque Deo.
Hic fructus ſtudiorum, hæc debita palma tuorum:
Suaviter exacti temporis iſta fides.
Scilicet eſt aliquid, vitæ illecebriſque boniſque
Deſtitui, nullis deſtituique bonis.
Uſque beata adeo, nec vulgo cognita res eſt,
Poſſe aliquem ſecum vivere, poſſe ſibi:
Et placidum, & ſeſe contentum vivere ſolo:
Nec ſolum, niſi cum ſolus es, eſſe minus.
O Heinſi, qui depoſitis hæc otia curis
Rure tibi placito, rure ſilente facis,
Sive ſodalitii conſortes inter amicos,
Seu tecum vitæ tempora ſolus agis,
Me quoque, ſi pateris, ſacras admitte ſub ædes,
Simque clientelæ pars ego parva tuæ:
Inque tuæ Muſæ cultoribus, & mihi, quæſo,
Concedas aliquem, magne poëta, locum:

Vir-

Virtuteſque tuas mirantem, & dulcia plectra,
Me tecum excipiat margine Lecca ſuo.
Lecca pater, ſeu tu Vahalis cognomine dici,
Seu Moſa, ſeu Rhenus, ſeu mage Lecca cupis;
Et vos arboreæ frondes, umbræque cadentes,
Et quæ populeas concutis, aura, comas;
Alituumque genus varium, trichilæque, viæque,
Et proſupta ſolo lympha, Geníque loci;
Et vos umbroſæ ſecreta ſilentia ſilvæ,
Tuque fatigati corporis, herba, quies;
O, qui me veſtri nemoris ſeponat in umbra:
O, qui me veſtræ margine ſiſtat aquæ:
Innumeras ut delicias, & gaudia glebæ
Uberis, hinc oculis, auribus inde, bibam!
Trajice me fluvioque tuo, ripaque jacenti
Oppoſita mollem da mihi, Lecca, torum:
Temperiemque tuam videam, paſſimque volantes
Huc illuc celeres, quò vocat aura, rates.
Et tu, proxima ſilva, tuo me gramine feſſum
Excipe, ſeceſſus & mihi pande ſacros.
His ego ſub foliis umbras & frigora captem:
Lenè ſuſurrantes hic ego lentus aquas:
Hic volucrum cantus: quæque alite ſuavius omni
Concinit, Heinſiacæ fila canora lyræ.
Illa tuo ruri dos unica: vate ſine illo,
Ut tibi tu placeas, nil niſi vile ſolum es.
Sis multa dives licet arbore; ſis licet arce,
Et Brederodæa nobilitata domo:
Plus tamen huic te pœnè viro debere fateris.
Grande tuis pretium frondibus ille facit.
Hunc unum propter tu viſeris: hujus amore
Creber init ſaltus hoſpes, amatque tuos.
Non Hagana tibi, non ſeſe Harlemia teſqua
Æquiparent: famæ plus, & honoris habes.
Phœbo ſacra tibi Daphne, tibi Theſſala Tempe
Submittunt ramos, aëriumque caput:
Et, quondam Latii certiſſima gloria campi,
Cedit Aricinum jam tibi, ſilva, nemus.

Et tibi ſunt frondes, natæque è frondibus umbræ:
Et tibi multus honos, & tibi numen ineſt.
Læta Camœnarum celebri ſit Aricia luco;
Aſia ſit Phœbo terra ſuperba ſuo;
Tu quoque ſilvicolis habitaris, ut illa, Camœnis:
Tu quoque Caſtalio ritè dicata deo.
Heinſius Aonidas, Phœbum præſtatque refertque
Heinſius: ille tuo numen, honoſque ſolo.
Hoſpitium geniale ſibi te legit, & ipſa
Theſſala blanditiis poſthabet arva tuis.
Certè ego te cunctis veterum ſilviſque lociſque
Anteferam, & multa relligione colam:
Teque, tuumque canam, quo poſſum carmine, vatem,
Et tollam numeris alta ſub aſtra meis.
Tu modò depoſitum cœli ſervare tuumque
Sis memor, &, famam hanc qui tibi donat, ama.
Tu gratas illi latebras, tutoſque receſſus
Suffice, & attenta, quod canit, aure nota:
Eque tuis foliis, quanquam non indiget illis,
Frondea Pierio vincula necte viro.
Sic celebrent Satyri, ſic te tua numina Fauni,
Naïades feſtos inſtituantque choros:
Sic te vicina veniens terat urbe viator,
Luſtret & Aoniam plurimus hoſpes humum:
Sic tibi non Zephyri flatus, non frigora deſint,
Scenarumque umbræ, vivaque fontis aqua:
Innumeræ tua ſic volucres per culmina ludant,
Argutumque canant ore ſonante melos:
Sic olim nullâ, precor, exſcindare ſecuri,
Neu lædat lignum paſtor, oviſve tuum:
Sic tibi nec venti noceant, nimiive calores,
Sæva nec Icarius qui levat ora canis:
Sic, ut laurea ſerta, tui quæ tempora cingunt
Hoſpitis, uſque tuæ ſtent, vireantque comæ.

PETRI FRANCII
ELEGIARUM
LIBER SECUNDUS,
Varii generis argumenta

Complexus.

CRETA AD JOVEM.

E L E G. I.

En Loquor, an nimius præcludit guttura luctus?
Qua ſeſe exoneret neſcit & ipſe dolor.
Ergo juvat ſolus miſeram dolor? & mihi, præter
Flere, nihil ſupereſt, flendaque damna queri?
Hoc quoque vix ſupereſt. jam mens occalluit uſu:
Vox ſilet, & verbis deficit ipſa ſuis.
Et quoties oculis libet indulgere dolori,
Pro juſtis lacrymis ſanguinis imbre madent.
Aut ſi quando cadunt juſtæ, vertuntur in æquor
Ocyus, & verſis naufraga mergor aquis.
Opprimor infelix hoc gurgite, cogor & undas,
Ore meo fuſas, imbibere ore meo.
Utque gemit moriens ſua fata Cayſtrius ales,
Hæc ego cycneo carmina more cano:
Exequias comitata meas, vivumque cadaver;
Funera funeribus (quis putet?) ipſa meis.
Juppiter ô deſint iſtis ſua pondera verbis;
Inque meos hoſtes prodigium illud eat:
Si quondam jucunda tibi placui hoſpita Crete;
Ubera ſi nutrix nectare plena dedi.
Quid tamen hoc prodeſt, ſi depopulanda relinquor
Hoſtibus, & tellus ſanguine tincta meo eſt?
At potui peritura, modo meliore perire,
Et non inviſis Threcibus eſſe cinis.
Jam magis atque magis muros tutantia carpunt
Agmina: per numeros carpor & ipſa meos.
Arma cadunt: languet longo mea tempore dextra.
Hoc de me ſpolium, non meus hoſtis, habet.
Nec tot ſuſtinuit, nec tantos Troja dolores,
Annorum ſpatio vix ſuperata decem.

Utraque ſi belli conferre pericula tentas,
Invenies noſtris illa minora malis.
Numina quin etiam, quamvis in perfida ſtarent
Pergama, Pergameis ingemuere rogis.
En, tibi quam tribui, vitam, te vindice, perdo.
Et potes exitium, lente, videre meum?
Quo tantum noxæ emerui? juvine parentem,
Cum ſua te contra ſuſtulit arma parens?
Anne giganteis favi conatibus olim,
Et cinxi æthereas obſidione domos?
Num te Dictæa tellure ſuperba removi
Portantem Libyco regia furta mari?
Certè ego ſum te ſollicitis tutata lacertis,
Cum peteret nati membra voranda pater.
Qua ſobolem rabido mater ſubduceret illi,
Tuta quies cœlo vix ſatis ulla fuit.
Anxia circuitum terræ luſtraverat omnem.
Quis credat? profugæ nulla patebat humus.
Una Deæ longos doleoque levoque labores,
Excipioque meo pondera cara ſinu.
O tandem miſerata mei, miſerata meorum,
Hic tibi ſit curæ regius exul, ait.
Orabat, regemque poli tradebat alendum.
Agnovi puerum: cætera numen erat.
Interea toto frendet Saturnus Olympo,
Et maria, & terras, qua patet orbis, obit.
Venit & ad Creten. fidæ ſub tegmine quercûs
Suſpendi cunas, occuluique tuas.
Quod niſi tunc Leti diſcrimina parva fugaſſem,
Jam Chaos antiquum, te ſine, mundus erat.
Quod vivis, terræ quod rector & ætheris audis,
Hoc ipſum, quod me deſeris, ergo meum eſt.
Idne, ingrate, placet? data ſic alimenta rependis?
Hæc ſunt officiis præmia digna meis?
Mene perire, meo nutritus ab ubere cernes?
Et mors, pro vitæ munere, munus erit?
Non hanc Armenii legem novere leones.
Anne potes duris durior eſſe feris?

Ah nimium ſimilis tauro cognoſceris illi,
In quo cœleſtem diſſimularat amor!
Juppiter, ignoſcas: verum puto naſſe juvencum,
Et taurum in tauro, non latuiſſe deum.
In quem depoſito tranſibas numine quondam,
In mores idem tranſiit ille tuos.
Unius in pœnam, ceu conjurata, deorum
Offenſam ſequitur cætera turba tuam.
Signa movet diverſa meis Latonia ſignis,
Filiaque irato cum genitore facit.
Eſt aliquid ſilices, montanaque rura petiſſe.
Ingenio rigidi convenit illa loci.
Mollis amor, molli Endymion de corde receſſit,
Quod nunc, pro domino, Latmia ſaxa tenent.
Scilicet humanis aſſuevit cædibus, ex quo
Tinxerunt Scythicum Taurica ſacra ſolum.
Quid faceret pleno ſi ſe diffunderet orbe,
Sic mihi quæ media parte, meiſque nocet?
At tu verte animos, rebuſque cadentibus adſis,
Inque tuas arces, priſcaque templa redi.
Juſta precor: ſerva, ceu te ſervavimus ante.
Redde vicem meritis: quod peto, nempe dabam.
O per me patriis erepte furoribus infans,
Eripe me Getico, Bosporeoque jugo.
Infandam prohibe muris incurrere Thracen,
Cæde cruentatas abſtineatque manus;
Nec de te ſpoliis indignùm inſultet ademptis,
Et tibi ſacratam turpè profanet humum.
Impia Sithoniæ vaneſcant cornua Lunæ,
Parſque parent ferro, pars ſua terga fugæ.
Atque utinam poſſem ſatiatos ſtragibus enſes
Affixiſſe tuis, libera facta, tholis!
Sic nunquam affectent vani tua regna gigantes;
Æternùm Enceladi ſic premat Ætna caput.
Sic tua perpetuis cumuletur odoribus ara,
Nullaque terrarum pars tibi thura neget.
Per mala, quæ patior, multoque fluentia tabo
Ubera, per primos, dulcis alumne, cibos;

Si quid id eſt, niſi tota mei te cura reliquit,
Hæc tua te nutrix, non peregrina, rogo.
Quod ſi Creta nihil te tangit; at orbis amati,
Europæque potes non meminiſſe tuæ?
Cernis, ut auxilium precibus flagrantibus optet,
Imploretque ſuum, quo valet ore, Jovem.
Addicine tuos igitur patieris amores,
Verberaque inſontem, duraque vincla pati?
Illane fœdari ſtricto mucrone videbis
Pectoribus toties pectora juncta tuis?
O quanto dilecta tibi felicius Arctos,
Quæque aliæ factæ ſidera amore tuo!
Hæc quoque cùm cœlo meruit manifeſta locari,
Debita cur vectæ munera vector habet?
Quo tu Sidoniam duxiſti, dure, puellam?
Ut, pro regali virgine, ſerva foret?
Solane barbarico mactanda ornabitur hoſti
Victima? & hæc referes præmia, læſe pudor?
Ille cruor melius patrio de litore raptæ
Iſſet, dum potuit virginis ire cruor.
At memini, cum tu Europæ jurare ſolebas,
Arſurum haud alio pectus amore tuum.
Si quid adhuc veteris flammæ ſuper; arma ſecundes,
Barbaraque intereant corpora Marte meo.
Ultores tonitrus, irataque fulmina torque,
Pœnaque ſit populo non ſatis una truci.

CRE-

CRETA CAPTA.

ELEG. II.

HOc habet. En ſero tandem ſuperata duello
Ceſſit inhumanis Creta rapina Getis.
Mars vigila, ſeu tu gelidum procumbis ad Hebrũ,
Aëriæ Rhodopes ſeu juga celſa colis.
Mars vigila; dira ulterius neu tendat Enyo,
Imaque peſtiferum ſerpat in oſſa malum.
Surge, age, ſurge tuis aliquando gentibus horror,
Biſtonis & noſtras ſentiat ora manus.
Tu quoque quid ceſſas communem accendere Martem,
Europa, & populos, & ſociare rates?
Orat id infelix Solyme, repetendaque tellus,
Calcavit pedibus quam Deus ipſe ſuis.
Hoc Iſter, Venetique lacus, hoc Viſtula lymphis.
Omnibus, hoc multâ Græcia voce rogat:
Arvaque Pieriis habitata ſororibus olim.
Heu quantum ingenii perdidit iſte locus!
Si ſubiiſſe negas aliena pericula tanti;
Dum tua res agitur, reſpice: cauſſa tua eſt.
Quid petitur tandem, niſi tu? jacet inclita Crete,
Sed non hac pariter tela jacente jacent.
Progreditur Bellona, novoſque reſuſcitat ignes,
Nec ponit regno, ſævitiæque modum.
At tu pone modum, diſcors, tibi. deſine litis;
Deſine, ſat diris exagitata tuis.
Quæ non luxuriant fuſo de ſanguine rura?
Increviſſe ſuas quod mare neſcit aquas?
Heu! quonam Oceano, quibus illa piabitur undis:
A conſanguineâ dextera cæde nocens?
Soli oculus mundi, videat ne crimina tanta,
Merſa tenebroſis nubibus ora tegit.

Byzantina fovent hæc lumina: paſcitur illis,
Munera Thrax edi nec potiora velit.
Utque lupus, ſummo prædam ſpeculatus ab Hæmo,
Dum te dilanias, præmia raptor agit.
Et quantùm rixæ, tantum gens impia creſcit:
Creſcit, & exitio fertilis illa tuo eſt.
Sic, veſana, juvat, plus quam civilibus armis
Viſcera ſacrilegas in tua ferre manus?
Te proprio verſas in vulnere? corpore Thracum
Hic quanto melius ſanguis iturus erat!
Parce odiis, iræque: tuo jam parce cruori,
Effera; Sithonium tranſeat haſta latus.
Supprime morborum primordia: ſupprime fumum,
Dum potes, eſtque tuo robore flamma minor.
Tempus erit, cum tu cupies ſopire furentem,
Et fruſtra fortis dextra futura tua eſt:
Proxima cum Getico vaſtata Polonia bello,
Et vicina nimis Cæſaris arva gement:
Cum petet Italiam, ſegetiſque uvæque feraces
Barbarici campos ungula ſternet equi:
Cum juga ſubſident; & victa miles ab Alpe
In quamcunque volet ſpicula mittet humum.
Avertat noſtro Deus hæc incendia mundo:
At tu his ne pereas ignibus, ipſa cave.
Viribus î junctis ſceleratam exſcindere terram:
Quæque prior fecit damna; repulſa, ferat.
Quid renuis? favet ipſe deus cauſſæque tibique:
Et dubitas prono bella movere Deo?
O mihi tam longè fatales currite fuſi,
Martis ut Odryſii terga cruenta canam!
Ut tuba Biſtonios ſonet Europæa triumphos!
Anticipet votum lux, precor, iſta meum.

AD SOMNUM.

ELEG. III.

Languentis medicina animi, medicina malorum,
Luce fatigati corporis alma quies,
Quo fugis o, quo Somne fugis? piger ecce Bootes
Ducit ſopito languida plauſtra polo.
Mollia conticuit diffuſus in otia mundus.
Te mare, te tellus, te capit omnis ager.
Sola vident longas ſine te mea lumina noctes,
Pervigil in vacuo deſtituorque toro.
Nunc huc, nunc illuc per laxa cubilia volvor,
Et, quo te potiar, vertor in omne latus.
Protinus occurrunt invito mille figuræ,
Et trahitur miſero nox prope quanta venit.
Nec mihi, quæ vigiles ſoletur amoribus horas,
Et levet alloquio, decipiatque ſuo.
Eheu quam procul hinc, terrâ diviſa marique,
Secubat in viduo pulchra Neæra toro!
Quis ſcit, num & ſimili curarum fluctuet æſtu,
Sollicitæque mei tempora noctis eant?
Forſitan & niveis me detinet illa lacertis,
Jactat & eluſas in mea colla manus.
Sic certè, ſi non-aliter, conjungar amatæ.
Huc ades in thalamos, huc age, Somne, meos.
Et tibi pacatum, levibuſque domabile telis
Pectus, inauditum nec, puto, nomen amor.
Sæpe Dionæis, laſcive, caloribus ardes,
Adſcenditque tuum multa puella torum:
Sed tenebris ea furta latent; & noctis opacæ
Plurima nequitias occulit umbra tuas.
Nec tamen occultum, nec te ſinit eſſe ſeverum
Paſithee ſoli nupta locata tibi.

Hoc

Hoc quoque ſtellifero quod cingitur agmine cœlum
Nos trahit, & Venerem ſidera cuncta docent.
Senſerunt quoties duplicatos ignibus ignes,
Et Pueri flammas prævaluiſſe ſuis!
Æquoreas oculis nunquam ſubeuntibus undas
Reſpicit haud durum Parrhaſis urſa Jovem.
Ora poli medio ſeptenaque lumina tollit,
Per mare Sidonios qui tulit ante toros:
Quaſque vides collo Tyrii fulgere juvenci,
Atlantis natas, Pleïoneſque vides.
Si quæris, cur ſint Ledæi ſidera fratres:
Alterni cœlum pignus amoris habent.
Quid ſit amor, ſcit Caſſiope; coma ſcit Berenicæ:
Tuque racemifero grata Corona deo:
Et qui mutatam modulatur arundine flammam,
Quaque poteſt dominæ jungitur arte ſuæ.
Adſpicis Andromeden, & Perſea? victor in aſtra
Andromeden Perſeus, Perſea vexit amor.
Semper amant, & amare Jubent, duo numina amantum,
Siderei piſces, hic Amor, ille Venus.
Et raptor Ganymedis, adoptivisque ſub alis
Tectus Olor, furtis ſidera nota ſuis.
Neglectis numerem quid euntia legibus aſtra,
Cum quibus incertus ſemper oberrat amor?
Illic conſpicitur furtivas natus ad artes
Juppiter, & formas doctus inire novas.
Herſe Mercurium torret, Cythereïa Martem,
Vinculaque ultoris ridet & arma viri.
Sol quoque, cæruleo quem nunc tenet æquore Tethys,
Sedando nullis igne caleſcit aquis.
Et plus quam fratris flamma calet ignea Phœbe,
Et monet exemplo ſemper amare ſuo.
O quoties ſeſe ſolito furata labori eſt,
Et cœlum mœrens, nubilaque æthra fuit!
Ecquis nominibus dubitet ſubſcribere tantis,
Calcatam Superis & neget ire viam?
Ut domina careant, & ſpe foveantur inani;
Quo ſe defendant, non mea vota carent.

Dum

Dum loquor, auratum ſtellarum evanuit agmen,
  Et mea paullatim venit in oſſa ſopor.
At tu quid noſtros premis importunus ocellos?
  Non tempeſtiva quid mihi luce venis?
Nocte ſato media, triſtique voragine Lethes,
  Quid tibi cum puro conſpicuoque die?
Tu, tenebris contentus, ea domineris in aula,
  Umbrarum & clauſo carcere conde caput.
Tu diras tecum facies, tu ſomnia vana
  Ducis, & à Stygio plurima monſtra lacu.
Quid quod & à Leto, ſolo niſi tempore, differs,
  Et conſanguinei grande quod inſtar habes?
Cum ſua, depulſa caligine, protulit ora
  Admonitrix operum, te quoque pellit, Eos.
Ferre reformidant tantum tua lumina lumen,
  Non niſi perpetuum ſueta videre Chaos.
Quam bene conveniat, titulis monſtrabit apertis,
  Exponens medio membra pudenda foro.
Cum trahet illa palam, nigro maculata colore,
  Pectoris agnoſces ſigna, fidemque tui.
Deformes oculo renuente tueberis artus:
  Membraque ſpectanti turpia riſus eris.
Deſieram. ſcires intellexiſſe, pudebat;
  Cæcaque Cimmeriæ fugit in antra domûs,

AD AMSTELAM.

ELEG. IV.

QUæ nova ſollicitam tentant mihi gaudia mentem,
Viſceraque inſolitus repit in ima calor?
An dubii ſenſus ſpecie luduntur inani?
An vero patriæ pectora ſtringit amor?
Sic erat: Amſteliæ faſtigia cernimus urbis.
O decus, ô Batavi gloria ruris, ave.
Ut reducis tangunt animum vetereſque ſodales,
Et patria, & patrii dulcia membra laris!
Sat Gallis, Italiſque datum eſt. ſat rudera Romæ
Vidimus, & magnæ buſta rogumque deæ.
Nunc libet in patriis agitare receſſibus ævum,
Haud procul à ripis, Amſtela care, tuis.
Hic blando addictus ſtudio, tacituſque ſedebo,
Quadrupedum ſtrepitus inter, & arma virûm:
Claraque doctorum repetam monumenta virorum,
Græcia quos, aut quos terra Latina dedit.
Phyllida vel tenui calamo modulabor, agamque
Frondoſo niveas margine paſtor oves.
Vel ſublime canam Romano pectine carmen,
Dicam & virtutes per tua templa tuas.
Nec, qui ſeptenos præterfluit agmine montes,
Majus in Heſperiis nomen habebit aquis.
Lentior Hadriacum præceps Padus ibit in æquor,
Et fons Euganeus contrahet ora novem.
Ergo erit illa dies, cum te, formoſe, licebit
Ardua Pieriis ferre ſub aſtra rotis?
Neu referam Batavo ſulcatum milite pontum,
Merſaque Teutonicâ, captaque roſtra manu:
Eoaſque domos, feſſique cubilia Phœbi.
Trita tuis nimium puppibus iſta via eſt.

Dura

Dura Lycaonii perfringam clauſtra profundi,
Perpetuam glaciem, perpetuamque nivem.
Venturis alios monſtrare nepotibus orbes
Me juvat, & populos, te præeunte, novos.
At tu cantanti, Pater, annue, ſi tibi nondum
Ille vetus noſtri pectore ceſſit amor:
Intemerata tuos ſi mens celebravit honores,
Inque peregrino non peregrina fides.
Te certè colui, quamvis regionibus abſens;
Nec mutata ſuo priſtina cura loco eſt.
Teſtis erit Rhodanus, teſtes Tiberinides undæ:
Et vidit flammas flamma Veſeva meas;
Quæque Dicarchæâ, laſcivæ, luditis actâ,
Oceani neptes, Oceanique nurus.
Tu quoque ne dubita pariles, age lenis, amores
(Nam tuus eſt) vati conciliare tuo.
Non ego prodendas venio ſpeculator ad arces,
Nec mecum inſidias, tectaque tela fero.
In me damnorum nihil eſt. meus orat Apollo
Exiguas ſedes, innocuamque caſam.
Jura nec hoſpitii peregrinus & advena poſco,
Sed natalitii debita jura ſoli.
Da modò te placidum popularibus, Amſtela, Muſis,
Et viridis mollem præbeat herba torum.
Hîc mihi vicina lento recubare ſub umbra,
Hîc audire tuæ ſit mihi murmur aquæ.
Quod ſi præſtiteris, ſtructam cadet agnus ad aram.
Non facit ad noſtras victima taurus opes.

NARDA

NARDA RECUPERATA.

AD SERENISSIMUM

ARAUSIONIS PRINCIPEM &c.

GULIELMUM III.

ELEG. V.

SAnguis Arauſiadum, plures cui bella triumphos,
Ante tuis proavis quam tribuere, dabunt:
Pacando, Princeps, ſi quid requieſcis ab hoſte,
Et Muſis aliquem das, Gulielme, locum:
Gratulor ejectis Nardæ tibi mœnia gallis.
Convenit iſta tuæ laurea prima comæ.
Nil urbs te contra valuit: tria millia cedunt
Ocyus, & muros obſidione levant.
Quot menſes alios, totidem te impendere ſoles
Vidimus. adventu turba fugata tuo eſt.
Ingrederis captam, populis plaudentibus, urbem.
Excuſſit dominas, libera facta, manus.
Nos quoque ſervata pariter ſervamur in illa,
Totaque communem patria ſentit opem.
Jam latè tua ſigna jugis figuntur apertis,
Et quadrupes campum, quem pede pulſet, habet.
Jam non aggeribus transfundet Nerea ruptis
Hoſtis, & immiſſis oppida merget aquis.
Ipſe ſuas clades, & prædam luget ademptam.
Ut trepidat! veſtras ut timet ille minas!
Undique collectas Traiecti ad mœnia vires
Contrahit. en toto Mars tibi cedit agro.

Augu-

Auguriis ecquid dubitas felicibus uti?
  Quas meruit, pœnas Gallus, & arma dabit.
Terra parat juſtum tibi Trajectina triumphum.
  Præludunt ſpoliis parta tropæa novis.
Gentibus aſſueſcit jam nunc tua dextra domandis.
  Ad majora vocat te Deus arma: veni.
Grande viæ pretium. mox pleno gurgite Rhenus,
  Et Moſa, & Vahalis ſub tua ſigna fluent:
Iſala compedibus per pinguia culta ſolutis
  Ibit, & aſſertas in mare fundet aquas.
I noſtrum i columen, cœlo duce, vindice cœlo.
  Sic faveat cœptis illius aura tuis.
Sic reparet priſcum recidiva Batavia nomen.
  Sic te perpetuo, quem regis, orbis amet.
Agmina ſic noſtras fugiant ſuperata cohortes;
  Et cupiant urbes, te veniente, capi.
Sic ævi ſimul heroas veteriſque tuique;
  Sic ſuperes magnos, fulmina Martis, avos.
Sic Turenhoutano proſtrata cadavera campo
  Concedant titulis, & Neoporta, tuis.
Belgica ſic reducem te conſociata ſalutet:
  Nec ſemel, ingenti voce, triumphe! ſonet.
Fœdera ſic ineant populi, tandemque coacti
  Deponant telis tela retuſa tuis.
Sic aptes patriis hoſtilia poſtibus arma.
  Otia ſic per te longa Batavus agat.

TRAJECTUM AD RHENUM LIBERATA.

Urbs Principem adventantem Alloquitur.

E L E G. VI.

TAndem igitur venit, lapſis gratiſſima rebus,
Et toties votis hora cupita meis?
Veniſti, Gulielme, Deum clariſſima proles,
Ortum ſceptriferis nobile germen avis?
Excuſſine jugum, modò quæ cogebar inulta
Celtarum furias, ſævitiamque pati?
Jamdudum injuſtis mea preſſerat ora lupatis,
Et vectigalem Gallus habebat humum.
Exhauſtis viduæ mœrebant civibus urbes,
Mœrebat raptas Alpheſibæus oves.
Neſcia quid facerem, fatique incerta futuri
Pendebam; ut rabidis agna voranda lupis.
Et modò Vulcanum ruitura in tecta timebam.
Nunc rapta cæſas virginitate nurus.
Cuncta minabatur vitio Martiſque ſuoque,
Fas ut in obſeſſos credidit omne nefas.
Sic mihi jam menſes ter ſex abiere dolenti,
Et modus adflictæ, te ſine, nullus erat.
Tu requies inopina mali. tu, maxime Princeps,
Rupiſti validâ Gallica vincla manu.
Quam citò deſtituit captivos territus agros
Miles, Arauſiacâ bella ſonante tubâ!
Ergo ego tot curis, tot jam defuncta periclis
Martia conſpicio Vindicis ora mei?
Huc ades, ô terræ Batavæ tutela, meæque,
Solque novus radiis exoriare novis.

Sis bonus ô placiduſque meis!, nec lumine duro
  Tam tibi devotam reſpice, Victor, humum.
Imperii totas in te tranſcripſit habenas,
  Et fieri gaudet muneris illa tui.
Da leges, da jura fori, ſanctumque ſenatum,
  Stetque ſub auſpiciis, ut ſtetit ante, tuis.
Principe te, duce te, vires laſſata recepit
  Patria, ſeque tuum ſalva fatetur opus.
Adjice ſervatis unam, precor, urbibus urbem,
  Simque ego ſepteni pars quotacunque chori.
Sedibus his ſocii ſanxerunt fœdera cives,
  Albani rabiem cum timuere ducis.
Concilium commune meam confluxit in ædem:
  Nata eſt libertas hoc proavita ſolo.
Omina ſunt aliquid. neque enim moriatur oportet
  Illo, quo cœpit vivere prima, loco.
Qua placui, Princeps, cauſſa minus? an quia fecit
  Mars miſeram, merui protenus eſſe nocens?
Quæ modò noxa fuit, præter timuiſſe, meorum?
  Admiſi excepto crimina nulla metu.
Non me proditio dedit hoſtibus: utque timoris
  Sum rea, perfidia ſic timor ille vacat.
Si facinus trepidaſſe vocas, trepidavimus omnes:
  Culpa nec unius; publica culpa fuit.
Publica ſi commiſſa, nocens cur judicer una,
  Solaque communi crimine plectar ego?
Et data ſum, quia danda fui: male firma tueri
  Qui poterat miles mœnia rarus erat.
Turbine quid tanto properantem ſiſteret imbrem,
  Invictus nullam cum Sala ferret opem?
Diſrupto fluvium declinat ponte viator.
  Effugit iratas navita cautus aquas.
Quis, niſi mentis inops, dum murmure fertur & æſtu,
  Adverſo invalidam dirigat amne ratem?
Sic ego, Bellonæ ne me modò mergeret æſtus,
  Subduxi tumido carbaſa cauta mari.
Ut potui, feci. ſed tu, generoſe, jacentem
  Erige, nec ſocias inter habere nega.

Nil

Nil deſpero equidem. mea judice cauſſa ſub æquo
 Pendet, & eventum res habitura ſuum eſt.
Certè magna tui nuper documenta favoris,
 Quod per te dicor libera, ſerva tuli.
Reddidit antiquum Bonnæ victoria nomen.
 Nec poteras ullo mitior eſſe modo.
Nil damni tenet illa mei. longinqua movebas
 Bella, neque in muros pernicioſa meos.
Noſtro urbs capta bono, non noſtro urbs capta periclo eſt.
 Viciſti, peregre dum geris arma, domi.
In mediis Ubiis, & Rheni ad flumina Rhenum
 Aſſeruere tuæ, Dux animoſe, manus.
Rex ita de Siculis Agathocles finibus olim
 In Libyam exemplo tranſtulit arma novo.
Impiger Auſonias ſic Hannibal ibat in arces.
 Scipio ſic Afram depopulatus humum eſt.
Salve Heros, ſalve ætherea ſate gente, meaque
 Fige triumphalem, Victor, in urbe pedem.
Quis de te ſenſus cunctorum, conſpicis: unus
 Omnibus eſt animus civibus, unus amor.
Pars tua facta canit, pars te majoribus æquat;
 Pars ducibus priſcis te putat eſſe parem.
Quæ valet argumenta ſui dat quiſque favoris,
 Solvit & in laudes protinus ora tuas.
Ecce tibi populus currit procul obvius omnis,
 Votaque pro reditu, proque ſalute facit.
Linquunt innuptæque domos, nuptæque puellæ:
 Nulla tenent juvenes limina; nulla ſenes.
Serta ligant Nymphæ. feſtos hæc deſtinat arcus,
 Hæ ſcenas variis implicuere modis.
Cernis, Arauſiadum ramos incurvet ut arbor?
 Ut ſimulata tibi, ceu ſua, poma ferat?
Cuncta voluptatem ſpirant loca: plaudimus omnes:
 Voxque Academiæ templa per alta ſonat.
Hîc libertatem patriæ, dereptaque Gallis
 Gratatur reduci Grævius arma tibi.
Jactet Apollineum Nereïde natus Homerum:
 Hic tibi, Pelidæ quod dedit ille, dabit.

AD

AD VENEREM.

ELEG. VII.

Ergo ego perpetuo ſemper torrebor ab igne,
  Unus in innumeras ſufficiamque faces?
Et modò Liriopes, modò Phyllidis urar amore
  Incertuſque mei ſemper amoris ero?
Jam mihi dulcis Hyella placet, jam pulchra Lycoris,
  Luminibus nunc eſt grata Neæra meis.
Jam nec dulcis Hyella placet, nec pulchra Lycoris,
  Jam nec luminibus grata Neæra meis.
Nunc alios, nunc rurſum alios mens concipit ignes;
  Et deſiderio torqueor uſque novo.
Quid voveam, dubito: voveo tamen omnia demens,
  Sumque miſer voti neſcius ipſe mei.
Et libet, & cupio: ſed quod cupioque libetque,
  Hei mihi, nec cupio, nec libet illud idem.
Fluctuat huc illuc animus, ceu pinus in undis,
  Nunc Borea, adverſo nunc agitata Noto.
Alma Paphi regina, vago Diva edita ponto,
  Cur adeo ſimilis motibus unda tuis?
Unda levis, levis eſt & amor. maris unda movetur
  Semper: amor nullo perſtat, ut unda, loco.
Æſtibus alternis illuc modò pontus, & illuc
  Volvitur: alternis æſtibus errat amor.
Quo libet, impellunt venti mare: quo libet, æquor
  Impellunt animi ventus & aura mei.
In medio vagor oceano: nuſquam oſtia, nuſquam
  Terra: ſtat ante oculos pontus & æthra meos.
Undique veſani tundunt mea carbaſa Cori,
  Temperat ambiguam nec manus ulla ratem.
Adſis ô Erycina, meam nec deſere pinum;
  Jus ſiquidem in fluctus, fluctibus orta, tenes.
Pelle vagi motus animi; ne devius ultra,
  Inſtabiliſque meus ſemper oberret amor.

Da quod amem, da quod ludam, juvenilibus annis,
  Ne pereant vitæ tempora verna meæ.
Ver aptum agricolæ, ver aptum tempus amanti:
  Vere colendus ager, vere colendus amor.
Jam mihi ver abiit primæ geniale juventæ,
  Nec tamen ulla meus germina fundit ager.
Debueram jamdudum aliqua pallere puella,
  Caſtaque legitimi fœdera noſſe tori.
Sed neque conjugii ſocialia vincula noſco:
  Nec, qua palleſcat virgine, vultus habet.
Furtivo interea melior pede labitur ætas:
  Nec ſcio, quid ſit Hymen; nec ſcio, quid ſit amor.
Mille jacent alii juvenes cum conjuge cara:
  In thalamo jaceo deſide ſolus ego.
Mille rates aliæ portus tenuere cupitos:
  Fluctuat in medio noſtra carina mari.
Paſſibus incertis erro miſer. æſtuat intus,
  Et mea neſcio quis viſcera torret amor.
Utque olim ignotis OEnides ignibus arſit:
  Ignotis jam nunc ignibus uror ego.
Heu, quid agam? verſant variæ mea pectora curæ:
  Nec ſat conſilii, nec rationis adeſt.
Non mihi principium miſeri, non finis amoris.
  Semper amo, careo ſemper amore meo.
Occulto ſic infelix conſumar ab igne,
  Dum requies longi mors erit una mali.
At tu pone meo finem, Cytherea, dolori;
  Sitque modus dubii certus amoris amor.

AD

AD CUPIDINEM.

ELEG. VIII.

Exorata meas audit Cytherea querelas,
Et deſideriis annuit æqua meis.
Ecce mihi tandem certos ſelegit amores,
Atque unam è multis, præcipuamque dedit.
Illa quidem formoſa, & amari digna, ſuoque
Urere quæ magnos poſſit amore Deos:
Sed votis inimica meis, ſed dura feroxque,
Quæque meas ſurda negligat aure preces.
Non precibus, non lamentis, lacrymiſque movetur,
Nec ſcit, nullo igni ſaucia, quid ſit amor.
Me miſerum! votis deſideriiſque cupitis
Dum potior, votis torqueor ipſe meis.
Tollere dum curas meditor, majoribus uſque
Implicor, ærumnis diſcruciorque novis.
Nunc ego ſum pinus, medio quæ gurgite ponti
Fluctuat, atque inter ſpemque metumque natat.
Nunc ego ſum, pelago exſtantem contraque rigentem
Quæ fruſtra ſcopulum verberat, unda maris.
Hei mihi, quid volui? quò me Cytherea furentem
Impulit, & voto favit iniqua meo?
Nonne foret ſatius, nullas cognoſcere flammas,
Quam ſemper clauſas ſollicitare fores?
Quam triſtes Dominæ faſtus tolerare ſuperbæ;
Nec finem tanti poſſe videre mali?
Parve puer, domitorque hominum, domitorque Deorum,
Matris Acidaliæ, noſtraque cura, puer:
Si quid te noſtri miſeret, pharetrate Cupido,
Tu mihi, (namque unus tu potes,) adfer opem.
Tende tuos dextra valida juveniliter arcus,
Inque jecur Dominæ dirige tela meæ.
Aut ſi tela valent in eam minus, altera tela
Interiora tuas conde ſub oſſa faces.

Quoque magis caleat, ſuccenſum nutriat ignem,
Exornat niveum quæ tibi penna latus.
Non valet, ut renuat, gemino quin vulnere læſa
Submittat victas illa proterva manus.
Ergo age, parve puer, vires intende, tuoſque
Sentiat illa arcus, ſentiat illa faces.
Triſtia lenito tandem faſtidia vultu
Exuat, atque bonâ diſcat amare fide.
Et nunc blanditias, & verba juvantia dicat:
Nunc faveat verbis blanditiiſque meis.
Non injuſta peto. dudum hanc promiſit habendam,
Addixitque meo mater amica toro.
Parce voluntati caræ te opponere matris,
Otia nec mihi tu, quæ facit illa, nega.
Quin & res agitur pariter tua: res tua certe eſt,
Libera ne Paphio virgo ſit ulla jugo.
Hactenus Idalios Amaryllis negligit ignes,
Gaudet & eluſis ambitioſa procis.
Aſſere contemptos arcus, ſpretumque tuere
(Si quid habes animi) nomen amoris, Amor.
Res indigna quidem eſt, ſervit cum maximus Æther
Cum mare, cum tellus, inferaque ora tibi,
Imperio parere tuo quod ſola recuſet
Illa, neque in leges totius orbis eat.
Sume, Puer, pharetram, læſoſque ulciſcere amantes,
In quorum numero ſcilicet unus ego.
Non tibi vulgarem ſpondet labor iſte triumphum,
Nec te de vili pulvere palma manet.
Hæc eſt formoſas inter formoſa puellas:
Hæc eſt Amſtelii gloria prima ſoli.
Hanc ubi proſtràris, multas ſuperabis in unà;
Et metuet numen cætera turba tuum.
Nulla tibi mirto vinctas non eriget aras,
Ac puro matrem pectore, teque colet.
Certe ego virtuteſque tuas, & fortia facta
Carminibus gratis tempus in omne canam:
Atque iſtum celebrabo diem, quo pulchra Amaryllis
Venit in amplexus, te ſuperante, meos.

IN IDAM PUELLAM.

ELEG: IX.

IDa nigris oculis, nigriſque decora capillis,
  Atque eadem purâ purior Ida nive:
Dilectum Veneri, dilectum nomen Amori,
  Pulchror Idæis, Ida venuſta, jugis:
Ida, puella tenella, Deâ formoſior Idæ,
  Illa potens formâ ſit licet, illa Dea:
Virginei decus Ida chori, ſpes omnium amantum,
  Omnium amor juvenum, ſed magis, Ida, meus:
Seu Cretæ, ſeu Dardaniæ tu nomen ab Idâ,
  Seu tu de Cypri litore nomen habes:
Quam bene formoſæ nomen tibi convenit Idæ!
  Nobilis in Phrygio mons erat Ida ſolo:
Mons Cretæ fuit Ida: Cypri ſtant litore curvo
  Idaliæque domus, Idaliumque jugum:
Idaliæ loca ſacra Deæ, loca ſacra Dionæ,
  Quæ Dea poſthabitâ prætulit ipſa Papho.
Idaliæ promontorium Venus ante colebat:
  Idaliæ lucos; Idaliæque lares.
Frondoſum ſuper Idalium Cytherea nepotem
  Suſtulit, in multa compoſuitque roſa.
Vallibus Idaliis venantem vidit Adonim,
  Colle ſuo reſidens, deperiitque Venus.
Monte Ida, monte Idæo formoſa ſuperbit
  Creta: ſacer Veneri Creta, Jovique locus.
Idam urbes, Idam fluvii fonteſque coronant:
  Prima novum Phœbi conſpicit ida jubar.
Collibus aëriæ tollit ſe Lucifer Idæ,
  Spargit & auratum læta per arva diem.
Ida ſalutares eadem mortalibus herbas
  Educat, & capris gramina nota ſuis.

Nobile Cretæâ Dictamnum naſcitur Idâ:
  Dictamnum Idæo propria planta jugo.
Illud ab hoc ipſo decerptum vertice læſo
  Præbuit Æneæ mater, opemque tulit.
Trojanæ mons Ida dedit cunabula genti:
  Nomen Trojano contulit Ida ſolo.
Ida, decus Phrygiæ, celeberrima fontibus Ida,
  Regibus hoſpitium, Numinibuſque dedit.
Idæ culmina celſa parens Idæa Deórum
  Inſidet. hîc arces templaque Mater habet.
Formoſum rapuit Ganymedem è collibus Idæ
  Juppiter, & pennis vexit in aſtra ſuis.
Juppiter Idæi conſedit vertice montis,
  Junonis lateri conſeruitque latus.
Monte ſub Idæo, nemoroſæ in vallibus Idæ,
  Creditur Anchiſæ concubuiſſe Venus.
Idæo ſub monte Paris, quæ nunc tibi vivus
  Ida daret, Veneri præmia ferre dedit.
Fortunate Paris, patriæ qui in vallibus Idæ
  Diceris OEnonen detinuiſſe tuam.
Non tam læta meis adſpirat amoribus aura,
  Nec mihi tam blanda eſt, quam fuit Ida tibi.
Ida decens, Venere Idaliâ ſpecioſior Ida,
  Cui formæ palmam non neget ipſa Venus:
Huc ades, o formoſa, ſinuque illabere noſtro,
  Et mihi ſis, Phrygio quod fuit illa viro.
Par Veneri facie, Veneri par moribus eſto,
  Et facilis votis annue, Diva, meis.
Quid renuis, laſciva? ipſum quoque nomen amare
  Te docet, Idaliæ ſemper amata Deæ.
Tu Veneri Idaliæ geminâ jucundior Idâ,
  Idæique ſacris, Idaliique jugis.
Idalios præ te ſpernit Cythereïa colles.
  Si neſcis, oculos incolit illa tuos.
Ex oculis ſua tela tuis jaculantur Amores,
  Accenduntque ſuas diſcutiuntque faces.
Ex oculis Sol ipſe tuis, Sol aureus, exit:
  Eoo qualis ſe levat ille mari.

Nec vero, cum culminibus cognominis Idæ
  Surgit, & alipedem Lucifer urget equum,
Tantum purpureo diffundit ab ore nitorem,
  Ida, tuo quantus ſurgit ab ore nitor.
Utque Idam venerantur agri, monteſque minores,
  Sic te virgineus ſuſpicit, Ida, chorus.
Cedant Idalii colles, fonteſque, lacuſque:
  Dat colles alios Ida, aliudque nemus.
His me gaudentem ſpatiari vallibus, Ida:
  His recubare, precor, collibus, Ida, ſine.
Tunc ego mî Anchiſes, tunc Juppiter eſſe videbor:
  Tunc, quod in Idalio vertice Adonis erat.
Tum, novus ipſe Paris, Veneri quæ contulit ille,
  Dona dabo formæ, Cypride digna, tuæ.
Nec, quem Cretæâ complexa eſt Diva ſub Idâ,
  Iäſion nobis invidioſus erit.
Nec, quem ſaxoſæ recubantem culmine Latmi
  Formoſâ tenuit candida Luna manu.
Tu modo, Diva, fave, neque te Dea verior ulla,
  Vulneribuſque meis ocyus adfer opem.
Certius, aëriæ quod vertice naſcitur Idæ,
  Tu mihi Dictamnum porrige: ſanus ero.
Me Venus, Idalii me tela Cupidinis urunt:
  Fatalis lateri pendet arundo meo.
Tu digitis, formoſa, tuis evelle ſagittam:
  Crede mihi, digitis excidet illa tuis.
Non aliud mihi præſidium præſentius ullum eſt.
  Vulneris auxilium, vulneris auctor, amor.
Ergo age cara meis ſuccurre doloribus Ida,
  Et mea Pelidæ vulnera more leva.
Tu facis, ut doleam. noſtrum lenire dolorem
  Si cupis, Ida, dole: meque, ut ameris, ama.

AD

AD MUSAS.

ELEG. X.

MUſæ, curarum lenimen dulce mearum,
Sub mea Pegaſides tecta venite Deæ.
Vos animum lenite meum, vos vulnera, quæſo,
Tollite, crudelis quæ modò fecit amor.
Illa ferox Amaryllis, inexorabilis illa,
Frigidior Scythicis illa puella jugis:
Durior his ipſis ſcopulis Amaryllis amores
Negligit, & ſurda reſpuit aure meos.
Ah nil blanditiæ molles, nil dulcia verba,
Suppliciter fuſæ nil potuere preces:
Nil lacrymæ, nil ex imo ſuſpiria corde
Ducta, fides animi certaque ſigna mei:
Nil lyra, nil carmen, nil carminis auctor Apollo,
Laudatique iſto ſæpius ore modi:
Nil purus, nil fidus amor; nil quatuor anni,
Et tot, ſacravi quos tibi, dura, dies:
Nil oculi, nil amplexus, nil garrula labra,
Quæque dedi toties baſia, quæque tuli!
Omnia diripienda furentibus æquoris undis
Illa dat, & ſævis, ſævior ipſa, Notis.
Illa mihi dilecta meos faſtidit amores:
Nec plus, quem penitus nuper amabat, amat.
Aut ſi forſan amat, non, ut prius, audet amare.
Illam neſcio quid, quod cupit, eſſe vetat.
Hinc madeo lacrymis, hinc mille doloribus uror,
Hinc crucior miſeris nocte dieque modis.
Vix mihi vita placet, vitâ jucundior ipsâ
Ut fugit ex oculis illa adamata meis.
Illa fugit: ſubito infelix ego percitus ictu
Labor, & heu mecum votaque ſpeſque cadunt.

Aërio talis ſcopulo dejectus ab imbre
  Paſtor in æquoreas præcipitatur aquas.
Irato talis cœlo dum tangitur arbos
  Interit, & virides perdit aduſta comas.
Haud aliter Capaneus, muris delapſus ab altis,
  Thebanam moriens ſanguine tinxit humum.
Haud aliter Phaëthon, ſummo dum pronus Olympo
  Decidit, Heſperio proluit ora Pado.
Ille ego ſum ſubito cœli percuſſus ab imbre:
  Ille Jovis rapido fulmine tactus ego.
O nimium crudelis Amor! ſic ludis amantes
  Scilicet! hæc nobis ſpicula figis, Amor!
At vos, o Muſæ, noſtri ſolamen amoris,
  Ferte ſalutiferam, namque poteſtis, opem.
Vos eritis fractæ tutum navale carinæ:
  Vos eritis miſero, ceu prius, ara mihi.
Vos me Caſtalio foviſtis ſæpe ſub antro,
  Mens oppreſſa ſuis cum foret ægra malis.
Vos ego nunc, vos Aoniæ telluris alumnæ,
  Montibus è veſtris in mea tecta voco.
Currite io celeres; animumque doloribus ægrum
  Paſcite Pieriis, & recreate modis.
Jam mihi cunctarum ſubeunt faſtidia rerum:
  Nulla vacat gemitu nox mihi, nulla dies.
Lenta, neque adſueto procedere tempora paſſu,
  Nec Phœbi volucres ire videntur equi.
Et vitæ piget, & lucis: pulcherrimus ille
  Jam mihi Sol oneri eſt, ſumque onus ipſe mihi.
Una mihi Muſæ ſolamina. vos mea, Muſæ,
  Tædia phœbeæ fallitis arte lyræ.
Vos modò feſtinate citæ: vos corde dolorem
  Pellite: vos animo vellite tela meo.
Vellite, Caſtalides: omnes ita pectore curæ,
  Sollicituſque meo pectore cedat amor.
Non medicaminibus, non expugnabilis herbis
  Ille, Machaonia nec relevandus ope.
Auctor opis medicæ, captus Peneïde, nullum
  Auxilium Clarius ſenſit ab arte Deus.

A vobis medicina, Deæ, non inde, petenda eſt.
Certius auxilium, quam dedit ille, datis.
Vos Veneris flammis, cæcoque reſiſtitis igni:
Virginitas vobis, caſtaque plectra placent.
Quid ſit amor, neſcitis adhuc; &, qui domat orbem,
Nil in vos potuit juris habere Puer.
Vos animum ſtudiis intenditis. omnis agendo
Vincitur, & ſenſim corde fugatur amor.
Nam duo cum pariter comprendere neſcit, amoris
Immemor eſt, vobis qui ſtudiiſque vacat.
En ego, Pierides, vobis vaco. vos mihi mentem
Intentam uſque ſuo ne finite eſſe malo.
Vos mihi me procul Aonios ſubducite in hortos:
Quo me decipiam vos date, quodque canam:
Quod nec Mavortis ſtudium, ſtudiumve Dianæ,
Nec fora, nec leges, culta nec arva dabunt.
Non hinc auxilium deſidero. vos ego ſolas
Invoco. vos votis annuite, oro, meis.
A teneris ego vos dilexi ſemper: eadem
Vos ego, dum ſupero, mente fideque colam.
Et plures, una pro virgine, vos ego amabo,
Gloria fæminei, virgineique chori.
Ut jam dura meos Amaryllis negligat ignes,
At, vobis potero ſi placuiſſe, bene eſt.
Hoc ego amore tuos, Amarylli, ulciſcar amores,
Materiam flammis concipiamque novis.
Hic illo longè potior: caſtuſque piuſque
Hic amor: hic mentis, corporis ille fuit.
Hic illo tantò præclarior, enthea quantò
Corpore mens major nobiliorque ſuo eſt.
Vos modò, Pegaſides, parili vos igne calete;
Et ſit mutuus hic, & diuturnus amor:
Utque meas ſprevit flammas Amaryllis, amori
Eſte magis faciles, quam fuit illa, meo.

PETRI

PETRI FRANCII
ELEGIARUM
LIBER TERTIUS,

Seria ac Sacra tractans.

AD DEUM,

Pro ſalute publica.

ELEGI.

MAgne Deus, (quid enim ſupereſt, quam vota preceſque?)
  Da, quæſo, votis, da precibuſque locum.
Vota Deum flectunt mortalia. ſæpe precantes
  Excuſſere tuâ fulmina ſumpta manu.
Te rogat auxilium tumidis deprenſus in undis
  Navita, dum cœlum non niſi mente videt.
Te rogat auxilium multis ſingultibus æger,
  Nec vox, amiſſa pæne ſalute, perit.
Nos quoque morbus habet, lectoque affigit inerti:
  Nos etiam fluctus, nos fera verſat hiems.
Æquora ſurrexêre; mari nox incubat alta:
  Ac res ſpectari nulla, niſi unda, poteſt.
Africus hinc nigris, hinc Eurus inhorruit alis:
  Hinc Aquilo pinum verberat, inde Notus.
Vector in ambiguo eſt, &, dum furit æſtus arenâ,
  Jam jam potandas naufragus horret aquas.
Nunc timet in Syrtes, nunc alta Ceraunia mitti,
  Et parili diſtant morsque ſalumque gradu.
Creſcit & anxietas, quantum aucta pericula creſcunt.
  Ingenio robur ſubtrahit omne pavor.
Nec minus ægra jacet nunc patria: tota laborat;
  Vellitur & miro, diſtrahiturque modo.
Celtarum rex arma movet, movet arma Britannus,
  Quoſque ſui comites Gallia Martis habet.
Quiſque manu valida ſtimulatur, & agmina cogit.
  Nec mora: diripiunt mœnia; rapta premunt.

Res ignota mihi, nota eſt tibi: tempore parvo
Oppida Borbonium tot ſubiiſſe jugum.
Innumeri mœrent cives, matreſque, nuruſque,
Et ſua quæ ploret damna colonus habet.
Pars detruncata eſt de corpore multa; caputque,
Ipſaque peſtiferum viſcera virus edit.
Ulterius gliſcit violentia, fulminis inſtar,
Magnaque cùm dederit vulnera, magna dabit.
Cladibus hæc nuper, vicinorumque ruina
Senſimus: at noſtris nunc ea vera malis.
In noſtrum excidium gens plurima jurat, & omnem;
Qua data porta, rogo vindice, tondet humum.
Non finis furiis, non eſt modus. ingruit hoſtis.
Ille ornat claſſes, hic nova ſigna parat.
Horrida mox campos legio pulſabit apertos:
Implebunt ponti cærula mille rates.
Quo res ſumma loco? miſerum eſt quodcunque timetur:
Quodque premit miſerum eſt, quod patimurque pati.
Deſerimur cunctis. ſocii vix unus & alter;
Firma fuit reliquis in levitate fides.
Perdidimus cultaſque domos, urbeſque, ſolumque,
Cumque ſuo populo priſtina fama jacet.
Spem quoque perdidimus. neu ſpes ſuper ulla ſalutis,
Arte tua nobis ni medearis, adeſt.
Ergone tam lentâ moritura Batavia tabe?
Lumina nec condat qui morientis, erit?
Non, qui communi lacrymas in funere fundat?
Non, qui ſciſſa levi pulvere membra tegat?
Orba ſed exequiis, ſine fletu, & honore ſepulcri
Occidet, & nudâ nuda jacebit humo?
Illane tam fœdis urenda palatia flammis
Scilicet, & tantas hauriet ignis opes?
Quæque prius poterant & regibus apta videri,
Luſtra feris fient turpibus? antra lupis?
Mergeturque ſuis, quîs cingitur undique, tellus
Fluctibus, ut fiat, quod fuit ante, ſalum?
Nautaque præteriens deſerti litoris oram,
Dicat: Ubi eſt hodie, quæ modò tanta fuit?

Dilu-

Diluviumve igitur rurſum patieris, & imbres,
Duraque Lamechidæ ſæcla redire ſenis?
Non finit hoc Arcus cœlo tuus. eſſe ſeverum
Te vetat. indicium pectoris ille tui eſt.
Parce, precor, partemque truci de fulmine deme,
Et minus iratâ projice tela manu.
Succurras, oro, miſeris, Pater. altera plaga
Poſſit in afflictos, barbarieſque, nihil.
Da vires, da communi fomenta dolori,
Et redeat membris, qui fuit ante, vigor.
Eripe naufragio quaſſam navim. illa procellas,
Et rabiem æquoreæ ſtrenua vincat aquæ.
Mergere poſſe, ſat eſt. at tu ſervare memento,
Qui tibi ſervati gloria major erunt.
Non quia nos digni, mitiſſime, ſed quia blandum
Pectus, & ad molles cor tibi molle preces.
Nil equidem, niſi plura pati, meruiſſe fatemur;
Turbaque vix illud digna rogare ſumus.
Mille modis te, Sancte, tuamque armavimus iram,
Et noſtrâ pœna eſt impietate minor.
At, niſi peccarent homines, ignoſcere Numen
Cui poſſes? veniæ quis locus eſſe queat?
Clementem te culpa facit. mortalia ceſſent
Crimina; nil bonitas quod tua donet habet.
Atque ut crebra quidem non admiſiſſe negamus,
Sic humana tamen crimina, crebra licet.
Intra hominem manſere: cruentatique leonis,
Urſorumque nihil de feritate tenent.
Debita non populis confudit jura, Deoque,
Dextra: nec injuſtis induit arma modis.
Non male tentavit vicinam exſcindere terram;
Innocuoque fuit ſanguine facta nocens:
Impiaque incœptans ſine more, ſine ordine bella,
Invaſit ſocias, diripuitque rates.
Fœda neque in puppes incendia movit, & ædes,
Bellorum vetitos legibus auſa dolos.
Noxa minor noſtra eſt. neque enim ſcelerata ciemus
Arma, ſed invitos arma coacta trahunt.

Ut

Ut cauſſa meliore, æquis ſuperemus & armis;
Inque hoſtem exitium, quod minitatur, eat.
Et, ſi rem nulla componi pace licebit,
Concidat; & legem, quam tulit, ipſe ferat.
Tingat agrum: det terga fugæ: det carbaſa ventis;
Et rubeat multo ſanguine pingue ſalum.
Pulvere ſic tandem ferroque extorta reſurgat
Laurea: ſic Batavas velet oliva comas.
Hoc cupiant captæque urbes, populique ſubacti;
Hoc ſocii, hoc tellus libera noſtra velit:
Hoc juvenum fuſuſque cruor, nuptæque, virique,
Cæſus & in cunis, matre tegente, puer:
Stupratæque nurus, quas ne nece perderet unâ
Hoſtilis Rheno merſit in amne furor:
Hoc pecudes, uſtæque domus, verſique penates,
Et Bodegravæo rudera ſparſa ſolo:
Hoc Swammerdami cineres: hoc muta favilla,
Quæ tua ſuſpirans ſurgit in ora, rogat.
Ut ſileant homines, fluviique & ſaxa loquentur:
Ut ſileant, ipſis comminuêre rogis.
Sed non finitimus patitur dolor iſta ſileri,
Multaque per mœſtas labitur unda genas.
Ecce nimis crudo vexata Batavia bello
Supplicat ante tuos, ore madente, pedes.
Reſpice ſubmiſſam, non quâ fera nubila cogis,
Sed quâ diſpellis nubila fronte, Pater:
Explicitumque brevì dubii diſcrimine belli
Ire jube populum tuta per arva tuum.
Nempe tuus certè populus ſumus: & tua ſæpe
Præſentem bonitas teſtificata Deum eſt.
Auxiliis Hiſpana tuis avertimus arma
Bis ſeptem à patriis & duo luſtra focis.
Caſibus innumeris modo fracta, modo addita virtus:
Jamque fuit victor, jamque fugatus Iber.
Tum quoque cum noſtris lux viſa noviſſima rebus,
Et non fida ſatis terra nec unda foret,
Exulibus tu fidus eras: portuque receptos
Vexiſti ad ſummum parva per orſa decus.

Ma-

Magna quidem, ſed præteriti monumenta favoris
  Sunt ea: ſigna magis nos hodierna movent.
Duxiſti quoties, medios dilapſa per hoſtes,
  Plena bonæ mercis carbaſa? plena tui?
Auſpice te parta eſt navalis adorea pugnæ.
  Succubuit telis utraque turba tuis.
Tu nimbo involvis candentem ac nubibus atris
  Æthera: & æſtatis tempore, frendet hiems.
Litora tu puppes irrumpere noſtra parantes
  Disjicis irato terque quaterque mari.
Alterius frenas molimina regis, & urbes
  Cum teneat plures, pluribus ipſe caret.
Trajecto prohibes decedere: totque triumphos,
  In medio curſu, diſpulit una dies.
Bruma fuit: campi, Borea indurante, rigebant.
  Quas non illa fuit bruma datura neces?
Irruerant hoſtes. laxatur frigus, & aër.
  Pars hæret glacie: pars bona merſa jacet.
Haga tibi grates ſolvit. nec ſuſtinet Haga,
  Dum meminiſſe ſui, non meminiſſe tui.
Quod nondum ſumus hoſtili data præda furori,
  Urimur & ſervo libera colla jugo:
Quod lucem hanc, & adhuc vitales ducimus auras:
  Hoc quoque, quod grati poſſumus eſſe, tuum eſt.
Parce, Pater; ſervaque tuam, tua munera, gentem:
  Nec tua ſint nobis ora ſevera diu.
Et, puto, molleſcent. facie quâ durus, eadem
  Juſtus es, atque tuos non ſinis uſque premi.
Juſtus eris certe, non juſtaque tela refringes,
  Et pœnas hoſtes, quas meruere, dabunt.
Auguror; occumbent: & lapſo lætior annus
  Protinus auſpiciis ibit, eatque, tuis.
Intepuêre nives, & clementiſſima cœlo,
  Ac nova jam redeunt tempora, vere novo.
Tu quoque cum miti redeas clementior horâ,
  Et lenem mundi morem imitare tui.
Neve, Pater, mea Muſa tuâ ſit longior irâ,
  Illa modum ponat verſibus; ira, ſibi.

POST

POST TERTIAM BATAVORUM
DE
GALLIS AC BRITANNIS
Eâdem æſtate reportatam
NAVALEM VICTORIAM.
ELEG. II.

Dicite nunc, Pæan, &, Iö, ter dicite, Pæan!
  Ter Batavis domito laurea parta mari eſt.
Eloquor? an ſileo, ſignatque modeſtia vocem,
  Cautiùs & tantus diſſimulatur honor?
En taceo. lingua non eſt opus: æquora pro me
  Hoſtili poterunt tincta cruore loqui:
Quique globi per inane volant; immiſtaque fumo
  Fulgura; & obductus nocte nigrante dies:
Voſque, repercuſſi tormenta per ænea colles,
  Litoraque, & rauco mœnia quaſſa ſono.
Deſiſtant hominum ora loqui: tormenta ſonabunt
  Latiùs. hæc vel me bella ſilente canent.
Hæc melius Batavos enarratura triumphos.
  Exigui non eſt gutturis illud opus.
Auſtrinum gelidâ ſonus hic pertinget ab Arcto
  In mare. vox æris tanta futura cavi eſt.
Audiat hanc Eos, & quà declinis Ibero
  Phœbus anhelantes gurgite mergit equos.
Proſtratos ſale Pleumoſio terra audiat hoſtes,
  Nereaque excuſſo legibus ire jugo:

Ter

Ter reges cecidiſſe duos: & ſparſa per undas
   Alnorum innumeris membra, virûmque locis.
Necte triumphales, age necte, Batavia, lauros,
   Sertaque Daphneæ quernea junge comæ:
Victorique Deo grates, & debita ſolve
   Præmia, pro populo qui tulit arma tuo.
At vos, ô Reges, auctorem agnoſcite veſtræ
   Cladis, & adverſo ponite tela Deo.
Cernite, nî vobis oculos idem abſtulit omnes,
   Quæ faveat nobis dextra, quibuſque modis.
Scilicet infeſtis circumvallata catervis,
   Et prope capta capit, victaque vincit humus.
Ecqua fides? uno ſoli tria vicimus anno
   Prælia. non hominum; Numinis iſta nota eſt.
Agmina vos ſternunt cœleſtia. parcite cauti
   Humanas illis oppoſuiſſe manus.
A tergo vindicta premit, concedite cœlo.
   Jamdudum veſtrum [illegible]mnat, & horret opus.
Illius exemplo deſtrictum condite ferrum:
   Sitque odiis aliquis, barbariæque modus.
Tuque prior, Lodovice, iram depone minaſque,
   Diraque perpetuâ comprime bella ſerâ.
Quid Chriſti delere paras, fortiſſime, gentem,
   Tu qui de Chriſti nomine nomen habes?
Non tam ſæva tibi de ſe monumenta reliquit.
   O quantò ingenio mitior ille tuo!
Ille ſuum pacem populum, non bella, docebat:
   Quæque ſuis tribuit commoda, pacis erant.
Pax erat in vultu, pax dio fluxit ab ore,
   Exemplum pacis vitaque morſque fuit.
Et nunc per Bethlæ colles errabat amicos,
   Errabat campis nunc, Samaria, tuis:
Nunc Galileæ placidâ ſpatiatus in umbrâ,
   Paſcebat mites, flumina propter, oves.
Hærebant amnes, ſpirabant leniùs auræ,
   Jordanes fractâ lenior ibat aquâ:
Clementique ſacram lambebat flumine ripam,
   In morem Domini tranſieratque ſui.

Illius

Illius nullæ rubuerunt enſibus undæ,
  Nec manus inſonti ſanguine facta nocens.
Pax fuit, & pacem coluit Deus. oderat arma:
  Multaque perpeſſus vulnera, nulla dedit.
Has dotes imitare bonus, pacemque benignam
  Indue: quemque refers nomine, mente refer.
Quid petis innocuos? regnandi immenſa cupido,
  Quos libuit, populos num facit eſſe reos?
Quin potiùs junctæ ſociamus fœdera gentes,
  Alteriuſque bonis altera ſervit humus?
Et poteras proprio ſecurus vivere regno:
  Satque tibi campi, ſat ditionis erat.
Nec minùs & reges audires maximus inter,
  Nec minùs Europæ gloria prima fores.
Auguſtus toti dum morem imponeret orbi,
  Num patre, num ſe ipſo belligerante minor?
Pace data, gemini ſtridentia limina Jani
  Clauſerat, imperii cenſor amorque ſui.
Ipſe fruebatur donis, lætoque ſuorum
  Carmine, pax illi ſola triumphus erat.
Non illum gladius, non illum ſica peremit.
  Algentes oculos Livia preſſit anus.
Hic idem te, Victor, honos, hæc vita maneret,
  Imperio votis ſufficiente tuis.
Subjiciunt tibi regna duo latiſſima Celtæ.
  Ampla parum capiti bina corona tuo eſt?
Quid Batavo affectas alienam in pulvere palmam;
  Nec, quanto veniat palma cruore, vides?
O, tibi qui varias Europæ ſubjicis urbes,
  Quot tua fleturis gentibus arma moves!
Tu quoque quid populos bellum moliris in illos,
  Carole, quîs ſolii debitor ipſe tui es?
His tu muneribus Batavûm benefacta rependis?
  Et violare fidem, conciliare vocas?
Nec te noſter amor, nec te communia vincla,
  Nec te Relligio, nec Deus ipſe movet?
Quò conjuratam deducis in æquora claſſem?
  Quantùm fraterni funeris illa vehit!

Quid

Quid maris affectas regimen? mortale recuſat
Imperium pontus. vindicis ille Dei eſt.
Mandatis, rex magne, tuis ut pareat æquor,
Æquore disjectæ dant documenta trabes.
Quis fructus deteſtandi, quæ gloria Martis?
Cogeris heu propriis æra merere malis.
Ipſa dolet merſam viduata Britannia pubem:
Ipſa dolet nullas ire, redire rates.
Incipe (quid ceſſas?) feſſis ſuccurrere rebus.
Si non vis nobis parcere, parce tuis.
Ulterius duri ſtudiis ne tendite, Reges.
Horrida ſanguineâ projicite arma manu.
Deſinite infandis divellere cædibus orbem,
Qui meliùs per vos conſociandus erat.
Ah ſatis eſt. revocate viros, revocate carinas.
Quò ruitis? patrium quiſque redite larem.
Ite, precor, tandem unanimes in fœdera fratres,
Et ſperata diu tempora mundus agat.
Pergite, dum locus eſt, dum lecta Colonia paci.
Neſcio quam ſpondet jam mihi Rhenus opem.
Diſcordes liget ille animos: tellure marique
Commiſſum populis expiet ille nefas:
Et, conſanguineo modò quæ maduere cruore,
Fœdere conſtrictas abluat amne manus.

TUL-

TULPIANIS MANIBUS.

Ex perſona Defuncti.

ELEG. IV.

PArce meos lacrymis onerare, Batavia, manes,
Quisquis & ad tumulum fleſque gemiſque meum.
Flere decet juvenes, quos primo in flore juventæ
Occupat, ante diem mortis, iniqua dies.
Terrarum & vitæ ſaturo quod vivere poſſem
Defuit. haud ultra vita, quod optet, habet.
Dum vixi, corpus validum, patienſque laborum,
Incolumique fuit pignore læta domus.
Pœonias colui non infeliciter artes,
Debet & ingenio ſe Medicina meo.
Nec vixi ſine honore. meo pede curia trita eſt,
Parsque ſenatorum Tulpius una fui.
Ipſa ſuos ultroque mihi quater Amſtela faſces
Obtulit, & magnæ credidit urbis onus.
Neve incluſa foret patriis mea gloria muris,
Inclyta virtutis teſtis & Haga meæ eſt.
Hæc ingeſta mihi. ſed, honore potentior omni,
Pax animi votis una petita meis.
Hæc faſces, hæc regna domi majora parabat.
Perpetuus tacito ſub lare conſul eram.
Non illic ſtudiis, non ambitione trahebar,
Curarum oblitus omnium, & ipſe mei.
Sic ego tranſegi, Natura quod addidit annis:
Sic mihi dulce fuit vivere, dulce mori.
O ter inoffenſo felix qui tramite vitæ
Supremum clauſi compoſuique diem!
Amiſit jam plaga locum. me jure beatum
Nominet, ac Crœſo præferat ipſe Solon.

Quod

Quod neque divitiæ Lydo, diſtincta neque auro
Purpura, mors animo præſtitit omne meo.
Mors, hujus finis vitæ, melioris origo,
Plus mihi dat ſolio, Crœſe ſuperbe, tuo.
Non ego Cecropium ſuprema voce vocavi
Arſurus ſtructis in mea fata rogis.
Tranquillus placiduſque ſenilia lumina condens
Implevi ſummum, Morte vocante, diem.
Fortunate dies, qui me tellure caduca
Tollis, & optatos das habitare locos.
Jam dudum mea ſidereas ſperaverat arces,
Gaudebatque Deo mens propiore frui.
More ſuo ſpernebat opes, ſpernebat honores,
Et quæ ſollicitum ſomnia vulgus amat.
Contemptumque lubens mundum, cupiduſque reliqui.
Hic etenim mundus quid, quod amemus, habet?
Mille per ærumnas adeo producitur ævum.
Nunc miſeros morbi, nunc fera bella premunt.
Nupera quid repetam Batavis data vulnera rebus,
Cum durum fuerat vivere, ſuave mori?
Ut patriam vidi, Faveas, pater optime, dixi,
Et des alterutras pondus habere preces:
Hoſtibus innocuam belloque evertere gentem,
Si placet & ſedit; mors mihi ſola placet.
Sin punire juvat potius, non fulmine totam
Perdere, ſim, ſalva gente, ſuperſtes ego.
O mea tam lentis procedat paſſibus ætas,
Ut videam Batavo reddita jura ſolo!
Tum, Genitor, quocunque vocas ſequar ordine lætus.
Eſt mihi nam, patria ſoſpite, vita mori.
Audit, & extremam donat ſuccedere partem.
Hoc quoque fortunis addidit ille meis.
Quid votis ego velle, Deus dare majus habebat?
Munere nil iſto plenius eſſe poteſt.
Lumina viderunt pacem mea, cumque Britannis
Tertia concilio fœdera facta meo.
Cœleſti nunc pace fruor: Mars exulat unde
Impius, & nullum mors habitura locum.

Explicatâ bello patriâ, patria altera cœlo eſt.
  Illius dicor civis, ut hujus eram.
Hîc amor, hîc fixas poſuit concordia ſedes:
  Hæc æterna quies templa ſaluſque colunt.
His ego commutem terreſtria? cedite, terræ,
  Et quiquid vani lubricus orbis habet.
Vivere, ſi detur, renuam. juveneſcere nolim:
  Et, quam confeci, rurſus inire viam.
Quis citet admiſſos retro de carcere currus,
  Extrema ſpatium circueunte rota?
Quis vento exponat dubiam, pelagoque carinam,
  Quam ſuus in tutum fluctus, & aura tulit?
Jam metam tenuere mei, palmamque jugales:
  Quem petiit, portum jam mea puppis habet.
Et vixi, & felix obii. defuncta labore
  Otia agit cœlo mens mea, corpus humo.
Ergo flere virum vitaque & morte beatum
  Deſinite. invidia eſt, non amor, ille dolor.

DE

De Morte

ABRAHAMI HEIDANI,

Ad

CAROLUM CRUCIUM,

Nepotem.

ELEG. IV.

ERgone vixit avus, Cruci, tuus; oraque preſſit,
Quæ toties lacrymas elicuere meas?
Illa ſilent: nigraque brevi condentur arena.
Heu quantum eloquii vilis arena teget!
Parce tamen lacrymis, & inani parce dolori.
Nil poterunt lacrymæ, nil tuus iſte dolor.
Sic placitum cœlo. cœlo parere neceſſe eſt.
Non hoc, quem luges, ſi queat, ipſe neget.
Hoc docuit populumque ſuum, caroſque nepotes:
Hoc docet exemplo, qui prius ore, ſuo.
Hic te flere vetat. monitum ne ſperne ſupremum,
Hortamen magni ſæpe ſecutus avi.
Ille quidem interiit flendus populoque tibique.
Me tua, me populi, me mea damna premunt.
Sed tamen interiit ſenior: mortemque ſubivit,
Omni quam vita præmeditatus erat.
Eſt aliquid, didiciſſe mori; paſſuque volente,
Quando fata vocant ultima, fata ſequi.
Eſt aliquid, laudum titulis & honoribus auctum
Florentem multa prole videre domum;
Et natos, & perpetuos numerare nepotes:
In quorum ſerie, Carole, primus eras.
Illius hærebas lateri comes: illius ore
Legiſti madidis ultima verba genis.

Num tibi ſuccurrit ſupremæ noctis imago?
Quæ vox, qui vultus jam morientis erat?
Magno animo occubuit: vultuque, & pectore forti
Naturæ legi paruit, atque Deo.
Nec tamen occubuit. mens eſt, qua vivitur: illâ
Vivit, & extremum vivet ad uſque diem.
Quod fuerat mortale, jacet, populabile corpus,
Et tantum cineres oſſaque terra tenet.
Fama viri totum ſpatioſa perambulat orbem,
Altaque contempto ſcandit in aſtra rogo.
Dum Muſis conſtabit honos, dum Leida vigebit,
Doctorumque leget ſcripta, legetur avus.
In linguis animisque hominum, per ſæcula, vivet:
In cognatorum cordibus, inque tuo.
Utque ſit exiguum hoc: pro vita hac, vita perennis
Eſt data; qua majus nil habet ipſe Deus.
Sedibus adſcriptus ſuperis, cœloque receptus,
Debita cœlicolis otia lætus agit.
Hîc fortunatum calcat nemus, arvaque luſtrat,
Quò ſibi commiſſas ante vocavit oves.
Hîc pace æterna fruitur: flammantia mundi
Hîc admiratur templa, ſuumque Deum.
Ergo age, parce queri: nec eum vixiſſe putato,
Carole, cui vitam Fama, Deusque dedit.
Ingenium in terris: alto mens vivit Olympo.
Hæc ſunt Heidani: cætera mortis erant.

NA-

NATALIS CHRISTI.

ELEG. V.

Deſcendit cœlo Deus, & mortalia membra
Induit, & naſci paupere gaudet humo.
Bethlemii ſalvete lares, vos ſcilicet illum
Excipitis, quem nec terra, nec æthra capit.
Conditur abjecto deſolatoque mapali,
Qui mare, qui terras, ſideraque alta regit.
Qui cœlum ſtellis, qui terram gramine veſtit,
Lana homines, pecudes vellere, veſte caret.
De ſtipula fænoque illi dat ſedula mater
Quas poterat veſtes, quem poteratque torum.
Eſt illi præſepe torus, virgulta tapetes,
Turba pecus, parvæ tecta ſuperba caſæ.
Illic adſtanti matri, quas ruminat, herbas
Porrigit officio bos aſinuſque novo.
Et quaſi ſentirent vicinum Numen, adorat
Vicinum flexo Numen uterque genu.
Ille autem, quem mox totus venerabitur orbis,
Vilibus in ſtabulis ſtraminibuſque jacet.
Majeſtas tamen in puero eſt, divinaque virtus
Emicat è roſeis, & Pater ipſe, genis.
Agnoſcunt illum aligeri toto æthere cætus,
Plauſuque & læto murmure cuncta ſonant.
Pars carmen cœleſte canit: pars nuntiat orbi
Adventum Pueri fauſtum, hominemque Deum.
Deſerit excubias paſtor, cunaſque ſalutat,
Et variis ſacram floribus ornat humum.
Eoi veniunt extremo à litore reges,
Plurimaque obſequii munera ſigna ferunt.
Ipſaque deſcendunt prono famulantia cœlo
Sidera, natalem reſpiciuntque locum.

Dicite, mortales; quis non deprendit in illo
    Numinis effigiem Patris, & ora Dei?
Ille Deus, puer ille, ætas cum fecerit illum
    Firma virum, mundi triſte levabit onus.
Humani generis ſordes puer iſte piabit,
    Quæque fuit noſtrum pondera ferre feret.
Credere quis poſſit! mortem vitæ oppetet auctor;
    Ut nobis vitam morte det ille ſua.
Nos ut amet, Deus ipſe ſuos exponit amores,
    Et Gnatum, nos ut liberet, ipſe necat.
Mira Dei bonitas! nos pro bonitate paterna
    Sternimur ante tuos, ô modò nate, pedes.
Tu morem Patri geſſiſti, ultroque lubenſque
    Mortalis, poſito Numine, factus homo es.
Nec te matre, Puer, puduit de paupere naſci;
    Nec puduit parva delituiſſe caſa:
Et circumſtantes inter vagire juvencos,
    Mugituſque boum percipere aure tua.
Deprimeris, nos ut tollas in cærula cœli:
    Nos ut honoremur, tu ſine honore jaces.
Ipſe humilis cum ſis, humiles nos eſſe jubemur,
    Et mundum exemplo ſpernere opeſque tuo.
Tu non inflatas animas, & tenûia corda
    Eligis, atque humiles ad tua regna vocas.
Alme puer, ſi Paſtorum tibi vota piorum;
    Munera ſi Regum grata fuere tibi:
Si puro dantes animo, non munere, cenſes;
    Si locus eſt votis, muneribuſque meis:
Munera parva meæ ne dedignere Camœnæ;
    Dedignere animi ne pia vota mei.
Vota tibi ferimus, ferimus tibi carmina noſtra.
    Tu vultu adſpicias iſta decente Deum.
Ille bonus, faciliſque bono mea munera vultu,
    Naturæque tuæ conveniente vide.
Nec tu dona, precor, ſed amorem dantis in illis
    Adſpice. res magno convenit illa Deo.
Corda Deus ſpectat, non munera. ſi bona mens eſt,
    Plus centum bubus, ſimplice gaudet ore.

Quare

Quare luminibus donum dantemque benignis
  Conſpice, ſi dantis dona, datorque placent.
Blande puer, matriſque tuæ, patriſque voluptas,
  Edite matre puer virgine, patre Deo.
Verus homo, verum Numen, decus ætheris alti,
  Humani generis ſpes, Erebique tremor:
Lætitiæ, paciſque dator; namque otia mundo
  Natales quondam læta dedere tui:
Huc oculos faciles, pacataque lumina flecte.
  Illa mihi cœlum lumina, teque dabunt.
Te mihi cum dederis, dederis ſimul omnia tecum.
  Tantùm in me vertas ora, beatus ero.
Quem ſemel adſpiciunt radiis tua lumina puris,
  Vita beata illum protinus inde manet.
Nos etiam numero per te numeremur in iſto,
  Simque tui pretium parſque laboris ego.
Me quoque, ſi merui tantos indignus honores,
  Reſpice, & è cunis exere mite caput.
Utque tuas vidit cunas paſtoria turba;
  Sic mihi ſit, ſolium poſſe videre tuum.

MORS CHRISTI.

ELEG. VI.

Occumbit, moriturque Deus. Sol, occule vultus,
Lucidaque inductis nubibus ora tege.
Audit, & inductis condit Sol nubibus ora,
Hoc illo videat ne pereunte nefas.
Induit atratas veſtes, noſtrique colorem
Criminis, extincto, machina tota, Deo.
Horrendo reboat tonitru, micat ignibus æther,
Hunc ſolum præbet gentibus ille diem.
Succutitur tellus: ſurgunt maria aſpera ponto:
Diſſiliuntque ſuis ardua ſaxa jugis.
Ipſe Sion ſua templa quatit, ſua lintea rumpit,
Dilectus Superis ille, Deoque Sion.
Una tamen Solyme concuſſo immobilis orbe
Permanet, & multo cæca dolore furit.
Illa, odiis ardens immanibus, agmine denſo
Circumſtat lignum triſte, Deumque necat.
Monte ſub aërio terræ moderator & alti
Ætheris infami de trabe pendet onus:
Extenſaſque manus, longis affixaque clavis
Oſtendit magno brachia nuda Patri.
Spina caput, fodit haſta latus, perque omnia membra
Mille fluit plagis vulneribuſque cruor.
Utque cruor venas, linguam quoque deſerit humor.
Sanguine membra ſuo, lingua liquore caret.
Qui vivos homini fontes, undaſque ſalubres
Sufficit, & dulces ſponte miniſtrat aquas,
Fons vitæ, fons jugis aquæ, ſitit ecce, & aceto
Cogitur, & mixto felle levare ſitim.
Nec ſatis hoc. verbis turba illum inceſſit amaris,
Et plus, quam ferrum, quam ſitis, ora nocent.
Si Deus es, deſcende tuo, Deus inclite, ligno,
Atque aliquid magno dignum, ait, ede Deo.

Qui-

Qui plures alios ſervaſti, duceris ipſe.
I nunc, & regis, rex bone, nomen habe.
Ille ſilet, Patremque ipſis pro ſontibus orat,
Et verba errorem, non ſcelus, iſta vocat.
Nec minus & dictis illum mordacibus urit
Ejuſdem pœnæ ſuppliciique comes.
Increpat hunc ſocius: Quis te furor incitat? inquit:
Præſentemne times, jam moriture, Deum?
Tu vero noſtri mox ſis memor. Ille precanti
Annuit: Hac cœlum luce videbis, ait.
Dixit: & in mediis animam ſingultibus efflans
Occidit ante oculos, gens Solymæa, tuos.
Quid facis, ô Solyme? ſi neſcis, barbara, regem,
Et veſtrum, & mundi regem, inimica necas.
Quem vos ſupplicio afficitis, vitæque neciſque eſt
Arbiter ille, Deo natus, & ipſe Deus.
Exiget ille olim dignas hoc crimine pœnas.
Effugite, iratum jamque timete Deum.
At vos, ô populi, mundique accurrite cives,
(Sic vobis fuſus ſit, precor, iſte cruor)
Adſpicite inflexumque caput, vultuſque cruentos,
Sanguineaſque manus, ſanguineoſque pedes:
Purpureoſque humeros multo ſudore madentes;
Purpureum pectus, purpureumque latus.
Hoc latus oppoſuit noſtris interritus ille
Hoſtibus: hoc noſtri pectore vixit amor.
His humeris vaſti portavit crimina mundi,
Et, quod nos ipſi debueramus, onus.
His pedibus placidi calcavit marmora ponti,
Et nulli tritum per mare fecit iter.
His manibus certum auxilium mortalibus ægris,
Nulla quod his poterant gramina ferre, tulit.
Hoc vultu nobis iratum ſæpe parentem
Leniit, & verbis molliit ille ſuis.
Hei mihi, quam diverſus ab hoc cruce pendet ab alta,
Diſtractus miſeris omnia membra modis!
Fortis amor, quis te poſſit memorare canendo?
Quis laudare ſatis, quis redamare Deum?

Humana pro gente Deus, pro ſontibus inſons,
Crimina, quæ nos commiſimus, ille luit.
Supplicio letoque ſuo nos eximit omni
Supplicio: mors nos nam vetat iſta mori.
Supplicium ſervile, alto delapſus Olympo,
Ne ſerviremus nos, ſubit ipſe Deus.
Ipſe dator vitæ vitales deſerit auras:
Dumque perit genitor lucis, & illa perit.
Damnatur, luce indignus, caligine mundus,
Illud inexſtinctum lumen ut umbra tegit.
Hic dum Juſtitiæ Sol occidet, occidit & Sol,
Ulteriuſque ſuis ire recuſat equis.
Nimirum dum Naturæ cadit inclitus auctor,
Naturæ moritur lex, moriente Deo.
Ecce Deus moritur, diroque è ſtipite pendet,
Opprobrium populo, ludibriumque ſuo.
Pendet ab excelſo ligno, terramque polumque
Inter, qui nutu ſolus utrumque regit.
Latrones inter geminos ſanctiſſimus ille
Pendet, & hanc mortem, ceu ſceleratus, obit.
Morte cadit turpi, quo magnificentius uno
Nil habet hæc mundi machina, & ipſe polus.
Diſcite mortales, quid mors ea proſit amanti,
Atque amplectenti cum pietate Deum.
Mors nobis vitam. mors nobis iſta ſalutem
Contulit. hac fluxit de cruce noſtra ſalus.
Credite mortales, noſtro pro crimine fuſus
Iſte cruor, noſtras abluit ille notas.
Corporis atque animi maculas cruor abluit iſte.
Intemerata per hunc, puraque turba ſumus.
Ille ſalutari nos expiat imbre, Deumque
Immemorem noſtri criminis eſſe facit.
Ille dat æternam vitam, æternamque ſalutem;
Ille dat, æthereas poſſe videre domos:
Et fortunatas animas, pacataque coram
Pro nobis cæſi conſpicere ora Dei.
Ergo nec opprobrio, nec vobis iſte pudori
Sit Deus: occiſum mente videte Deum.

Pro

Pro nobis ignominias, pœnaſque ſubivit
  Has Deus. hac orbis cæde piandus erat.
Ut luſtraretur deterſis ſordibus orbis,
  Factus homo Deus eſt, victima factus homo eſt.
Victima pura, nec ullius rea victima culpæ,
  Victima grata homini, victima grata Deo.
Reſpice ſublimi nos de cruce, noſtraque tolle
  Crimina, nos propter victima facte Deus.
Nec mortem hanc noſtris infer rationibus, hujus
  Nos quoque pars turbæ quamlibet una ſumus.
Nos nos te ligno ſuffigimus, haſtaque noſtra
  Infligit lateri vulnera cruda tuo.
Noſtra tibi ferro claviſque trabalibus ira
  Tranſadigitque manus, tranſadigitque pedes.
Dextera noſtra caput ſpinis tibi pungit acutis:
  Et te, ceu quondam, crimina noſtra necant.
Ne tamen hæc nobis, precor, ingere; cunctaque perfer,
  Quæ te olim noſtri ferre coëgit amor.
Has plagas, hoc ſupplicium te ferre coëgit
  Humani generis, teque peremit, amor.
Et ceſſamus, adhuc tepidi, nec amamus amantem,
  Qui noſtri periit captus amore, Deum?
Surgite, terrarum populi, paribuſque calete
  Ignibus, & flammas concipite uſque novas:
Et vitam, quam vitæ auctor quondam in cruce veſtri
  Sprevit amore Deus, ſpernite amore Dei.
Qui lucem vitamque Dei contemnit amore,
  Vita perennis ei præmium amoris erit.
Hic illo diſpar amor eſt, meliorque priore:
  Conferet hic vitam, contulit ille necem.
At tu, qui noſtri flagraſti ſemper amore,
  Qui noſtri pariter nunc quoque amore cales,
Da pronos in amorem animos; & corde viciſſim
  Spiret amor noſtro, ſpirat ut ille tuo:
Quaſque prius noſtri liquiſti Numen amore,
  Da nobis patrias olim habitare domos:
Et quam tu moriens pro nobis ſponte ſubiſti
  Evitare necem da, prohibeque mori.

CHRISTI RESURRECTIO.

ELEG. VII.

ITe Dei bellatrices in tempora lauri:
  Mors debellata eſt victaque morte Dei.
Ite triumphales lauri: ſpiniſque rubiſque
  Implicitum veſtra cingite fronde caput.
Magna Deo parta eſt victoria. gaudeat æther,
  Et bis Iö bis Iö terra triumphe canat.
Morte Deus victa, ducit de Morte triumphum,
  Sub pedibuſque ſuis illam, Erebumque premit.
Vix bene ad inviſas Erebi pervenerat umbras,
  Protinus inferni cùm tremuere lacus.
Horruit, & flammis Phlegethon minus acribus arſit:
  Pallida Styx imis condidit ora vadis.
Impuræ fremuere umbræ; Pallorque, Timorque,
  Et Furor, & Rabies, & ſcelerum atra Fames,
Nulliuſque boni Mens conſcia, Numine viſo,
  Anxia præcipiti terga dedere fugæ.
Fugit, Tartareiſque caput Mors abdidit antris,
  Conſcia ſupplicii, virgine nate, tui.
At ſancti manes, & quos felicior æther
  Detinet, & Zephyri purior aura fovet,
Sponte ſuo occurrunt Domino; fractiſque ſepulcris
  Multa per Hebræos umbra vagatur agros.
Ipſe ſuo ſurgit tumulo, Letique Erebique
  Victor Idumæam, ceu prius, ambit humum.
Mane erat, & primo luſtrabat lumine montes
  Solis vixdum fluctibus orta dies,

Cùm

Cùm vitæ & lucis tumulo caput erigit auctor,
Et rupta, tanquam Sol novus, exit humo:
Exuviasque, catenato quas cœpit Averno,
Et quæ, devicta Morte, tropæa tulit,
Judæo monſtrat populo, medioque Sionis
Culmine, Calvaria monte fremente, locat.
Interea buſto effracto dum ſurgit Ieſus,
Quamque ſua tinxit cæde pererrat humum,
Viſuræ Domini tumulum, Dominique cadaver,
Approperant matres, approperantque nurus:
Cara Deo matres dilectaque turba, minuſque
Sanguine conjunctæ, quam pietate, nurus.
Illæ mane novo, primi ſub lumina Solis,
Excedunt tectis, urbs Solymæa, tuis.
Campus erat, Solymæque ſitum prope mœnia buſtum,
Condiderat Dominum quo pia turba ſuum.
Illuc dum properant matres, ſubito ecce fragore
Intremuit quaſſum rurſus, at ante, ſolum.
Aliger ex alto juvenis deſcendit Olympo,
Et tumuli clauſas non ſinit eſſe fores.
Ille manu ſaxum buſto devolvit aperto:
Ipſe ſuper buſti ſaxum, aditumque ſedet.
Pura viro veſtis, nivibuſque ſimillima primis:
Os roſeum, roſeo fulgur in ore fuit.
Accedunt timidæ matres. Quem quæritis, inquit,
Non hîc eſt Dominus, ſed Domini iſte locus.
Diſcedant mœſtæ matres. Quem quæritis, inquit,
In Galilæis invenietis agris.
Ite bonis avibus matres: vos ite beatæ,
Atque hæc Diſcipulis dicite verba, nurus.
Illæ deſeruere locum, monſtrataque juſſæ
Rura petunt, hinc ſpes urget, & inde metus.
Jamque propinquabant Solymeæ mœnibus urbis
Quando illis præſens obtulit ora Deus.
Cognatæ ſalvete piæ; quem quæritis adſum,
Ille ait: hæ flexo procubuere genu.
Surgite cognatæ, ſubdit Deus: ite miniſtræ,
Atque hæc diſcipulis viſa referte meis.

Dixe

Dixerat : hæ celeres peragunt mandata, viamque,
  In tenues auras dum fugit ille, ſecant.
In tenues abit ille auras, viſendaque rurſum
  In Galilæo ſubtrahit ora ſolo.
Chriſticolæ gaudete : Necem ſuperavit, & Orcum,
  Qui nunc ſub pedibus calcat utrumque ſuis.
Chriſticolæ gaudete : ſacras vos nectite lauros,
  Lætaque victori dicite verba Deo.
Exit in aërias, tumulo modò conditus, auras :
  Et vivit, vitâ qui modò caſſus erat.
Erumpit tumulo, tenebras non paſſus inertes,
  Tertius Eoo ſurgit ut a[illegible]ne dies.
Hoc totidem luces balæna merſus Iönas :
  In puteo latitans hoc Iöſephus erat.
Hoc illud templum, populi, Deus alme, furentis
  Deſtructum manibus, compoſitumque tuis.
Tu, velut ante, artus laceros, diffractaque membra,
  Templi hujus lapides vivaque ſaxa, locas.
Tu Mortemque, Erebumque domas, juſtumque triumphum
  De Nece, de tumulo, de Stygé victor agis.
Et quid prodeſſet mors hæc, niſi, morte perempta,
  Exiſſet tumulò vivus, ut ante, ſuo?
Quo pugnaſſe fuit, niſi eam victoria pugnam,
  Atque triumphalis palma ſecuta foret?
Infernum fruſtra fuerat domuiſſe tyrannum,
  Victor ab infernis ni rediiſſet aquis.
Ecce redit, manibuſque Necem poſt terga revinctis
  Sub ſuperas auras, & ſua jura trahit.
Teſtis erit primæ rupes Calvaria pugnæ,
  Plena latrocinii, plena cruoris humus.
Eſt illâ cum Morte Deus congreſſus arenâ :
  Mortem illo vicit culmine morte ſua.
Concidit infelix divinâ bellua dextrâ;
  Quoque loco ſolita eſt vincere, victa fuit.
Nec ſatis : inſequitur fugientem Victor in imas
  Buſtorum latebras, & loca ſenta ſitu.
Nec ſatis : inſequitur fugientem Victor in altas
  Umbrarum tenebras Tartareumque chaos:

Illic gaudentem dono caliginis atræ
  Conſtringit vinclis, implicitamque tenet.
Nec mora: vitales auras Hebræaque luſtrat
  Oppida, quadrijugis invehiturque rotis,
Induit & ſpolio ſe triplice, deque ſepulcro,
  De Nece, de Stygiis rite triumphat aquis.
Nil Stygiæ jam juris habent, nil roboris undæ,
  Perdiderunt vires mors tumulusque ſuas.
Si morimur, vitam æthereo ducemus Olympo,
  Cujus nec ſpatium, nec modus ullus erit.
Si tegimur tumulo, tumulo ſurgemus eodem,
  Et vivum hi cineres oſſaque corpus erunt.
Nec, qui nos longa damnatos nocte tenebat,
  Damnabit tenebris Orcus, ut ante, ſuis.
Salve, ingens Erebi victor tumulique Necisque,
  Hoſtibus eripiens terna tropæa tribus.
Tu moreris, tu devicta de morte reſurgis.
  Crux hominem, tumulus te docet eſſe Deum.
Magne Deus, qui nunc victa de Morte triumphas,
  Et nigra, amoto marmore, ſurgis humo,
Tu facilisque bonusque veni precor: utque ſepulcro
  Horrida vulneribus fractaque membra levas,
Sic nobis vita caſſis, tumuloque ſepultis
  E tumulo liceat ſurgere, teque ſequi.

CHRISTI IN COELUM ADSCENSIO.

ELEG. VIII.

HActenus in terris, quod juſſerat æthra, peractum eſt.
Empta Dei ſacro noſtra cruore ſalus.
Omnia quæ voluit Genitor, tulit omnia Gnatus.
Nil, Hic quod jubeat, quod ferat Alter, habent.
Debetur cœlo Numen. tellure relicta
Tendit in æthereas, regna paterna, domos.
Non procul à muris Solymes, altoque Sione
Mons fuerat: monti nomen oliva dabat.
Occupat hunc, ſolita comitum ſtipante caterva,
Diſcipuliſque refert talia verba, Deus.
Ite mei, gens cara mihi, gens fida, miniſtri,
Et, quem vos docui, ritè docete Deum.
Vos mea vidiſtis coram miracla: laboris
Vos eritis teſtes tempus in omne mei.
Me Solyme, me gens Judæa, quod ante negavit,
Agnoſcet Dominum, totaque terra, ſuum.
Jamque dies veniet, voto vicinior ipſo,
Qui manifeſta ſui ſigna daturus erit.
Spiritus ex alto vos accenſurus Olympo eſt.
Lucebit ſubito totá nitore domus.
Hæc ubi dicta, leves abiit, ceu fumus, in auras,
Aëria nitidum nube tegente caput.
Obſtupuere animis comites, longeque volantem
Cernere luminibus non potuere ſuis.
Dum cœlò intendunt oculos, in veſtibus albis
Ponè adſtant juvenes ecce repente duo.
Hoc quid cœlum oculis ſpectatis, & æthera fixis,
O Galilæi, pectora ſancta, viri?

Ut petiit patrium Deus æthera, non ſecus idem
Deſcendet patrio, ne dubitate, polo.
Sic fati, aerias illi fugêre per auras:
Hi repetunt muros, urbs Solymæa, tuos.
Intereajam non oculis ſpectabile Numen
Invehitur liquidis in ſua regna rotis.
Campus erat, cœli ſpatium; cava nubila, currus;
Flamina, equi; ventos currus habebat equos:
Aurea cœruleum variabant ſidera currum,
Ut formam cœli poſſet habere ſui:
Auratæ fulſere rotæ; temo aureus illi;
Aureus, & ſtellis concolor, axis erat:
Argentum ſe per radios diffuderat omnes;
Ad juga Chryſolythus, multaque ſtabat onyx.
Protinus aërium cœli per inania currum
Cum Zephyro Boreas, Eurus, & Auſter agunt.
Ipſe triumphali Deus inſidet ætheris axi,
Cæcaque quadrijugis nubila findit equis.
Candida erat, ſimplexque, Deoque ſimillima veſtis:
Ornabant dextram gemmea ſceptra manum.
Ornabant ſua ſceptra manum, ſua ſidera crines:
Splendebat ſacro multus ab ore decor.
At chorus Aligerum, cœlo delapſus ab alto,
Occurrit Domino, Patre jubente, ſuo.
Hi currum circumvolitant, niveoque coronant
Agmine. diviniſ perſonat æthra tubis.
Angelicæ ſonuere tubæ; lætumque Triumphe,
Qua vehitur, magno concinuere Deo.
Ille ſimul terras linquit, ſimul æthera tangit,
Altaque deſpectâ ſidera calcat humo.
Cœleſtes patuere fores, pater aula Tonantis,
Seque ſuum ſiſtit Filius ante Patrem.
Care Pater, mundo ſæcloque perennior omni,
En tua confeci juſſa: quid addis? ait.
Ulteriusne meo ſcelerata injuſtaque tellus
Sanguine paſcenda eſt; ſanguine paſta meo?
Prætereane jubes aliquid, Pater? annue tantum,
Sitque modus pœnis, meta nec ulla, meis.

At

At Pater, ô oculis & me mihi carior ipſo,
Vera tui ſoboles, Gnate, parentis, ait:
Deſine pœnarum, ſatis eſt. haurire cruoris
Quantum divini debuit, hauſit humus.
Cætera, parce precor verbis; cœloque receptus
Incole cœleſtes & moderare domos.
Dixit, & immenſi culmen conſcendit Olympi,
Se juxta Gnatum conſtituitque ſuum.
Conſidet ad dextram magni Genitoris, & orbis
Commune imperium cum Patre Gnatus habet.
Gnatus habet cœlum. Domino gaudete reducto,
Cœlicolæ ſancti, cœlicolûmque lares:
Et vos, ô terræ; quique hæc terreſtria tecta,
Et multa obductam fæce tenetis humum.
Tempus erit, cum vos terrena mole ſolutos
In loca tranſcribet nobiliora Deus.
Pro terra ſummum vobis concedet Olympum;
Et, quæ nunc habitat templa, habitanda dabit.
Quas petiit ſedes, ſperate, petemus & ipſi.
Calcandum nobis ille præivit iter.
Diffracto fruſtra tumulo rediiſſet in auras,
Si non & cœlo reſtituendus erat.
Æthereas idem fruſtra rediiſſet in arces,
Si non & cœlo turba locanda ſumus.
Ut generi humano plenam daret ille ſalutem,
Debuit aëriis aſtra ſubire rotis.
Credite mortales: pro nobis ille reliquit,
Pro nobis repetit, liquit ut ante, polum.
Nec dubitare licet: verbis hoc dixit apertis,
Fallere qui neſcit, nec velit, ipſe Deus.
Paſcite commiſſam, paſtores, paſcite turbam,
Vosque mihi caræ paſcite, dixit, oves.
En ego, quas habui terras urbeſque relinquo,
Inque domos alias nunc abiturus eo.
Pro vobis abiturus eo: cœli atria vobis
Ut reſeram; vobis ut loca digna parem.
Ergo agite ô, quicunque Deum modò vera locutum
Creditis, ut verum credimus eſſe Deum,

Ex-

Exhilarate animos lætique remittite veſtros,
Et ſpe cœleſtes concipitote domos.
Quas ſpe concipitis nunc tantum, habitabitis olim,
Et cœlum, & ſanctos conſpicietis avos:
Divinúmque procul vatem, qui, pignus ituri
Numinis, ignitis ivit in aſtra rotis.
Ille cui præluſit, idem nos rite ſequemur
Numen, eruntque uno Paſtor oveſque loco.
Nimirum cœli convexa, habitacula noſtra,
Corpore nos iſto mors ubi ſolvet, erunt.
Tunc pede calcandis mutabimus æthera terris,
Permixti Superis, cùm Superiſque Deo.
Tunc cœli ſedes & templa tuebimur aurêa,
Quicquid & immenſi continet aula poli.
O pulchræ cœli ſedes, ô aurea templa:
Numinis artifici condita templa manu!
O muri, ô altæ ſolido ex adamante columnæ,
Gemmatæque fores, marmoreumque ſolum;
Pictaque ſideribus vaſti laquearia mundi,
Solibus, & Domini plena nitore ſui!
O illo, qui vos poſuit, digniſſima templa:
Quondam habitanda homini, nunc habitata Deo!
Quando erit illa dies, cum vos intrare licebit,
Mœnia ſiderei tectaque pulchra poli?
Quando ego vos, cœli formoſa palatia, viſam?
Quaſque Deus ſedes incolit, ipſe colam?
Cumque piis Superis cœleſtia gaudia carpam?
Gaudia: ſed Muſis non memoranda meis.
O, quibus Elias, quibus æthera Chriſtus adivit,
His illos ipſis detur adire rotis!

MIS-

MISSIO
SPIRITUS SANCTI.
ELEG. IX.

SUnt rata verba Dei, ſunt ut rata ſemper: Olympo,
Quem modo venturum dixerat, ecce venit.
Ecce venit, Sanctuſque polo delabitur alto
Spiritus in terras diſcipuloſque Dei.
Tempus erat, quo grata ſuæ libamina terræ
Gens Hebræa Deo primitiaſque dabat.
Ducebant Solymen ſolemnia feſta per urbem
Surgeret agricolæ meſſis ut ampla ſuo.
In ſacris urbs tota fuit, ſua ſacra colebant
Diſcipuli, una quibus mens erat, una domus.
Protinus auditur rupto fragor æthere, qualis
Amramida Leges accipiente fuit.
Ventus erat, multo permixtus turbine ventus;
Permixtus multo fulmine ventus erat.
Ventus erat, ſed quem ventum vix dicere poſſes,
Si fuerat ventus, nec magis ille Deus.
Intremuit, timuitque domus: domus igne reluxit,
Flammaque præſentem teſtificata Deum eſt.
Ante oculos lapſæ ſtabant ex æthere linguæ.
Ignis erant linguæ: Spiritus ignis erat.
In partes ſectus varias, variaſque figuras,
Igneus adſtantum ſedit in ore Deus.
Ocyus innumeras illi effudere loquelas,
Hactenus ignotis multaque verba ſonis.
Diſcipuli, linguas, quas non didicere, locuti,
Spectaclum Solymes, & ſtupor orbis, erant.
Accurrêre, ſuis laribus quicunque relictis
Incoluere tuas, urbs Solymæa, domos.

Venit

Venit Arabs, venit lati niger accola Gangis,
  Quique tenent ripas, aurifer Inde, tuas:
Venit & Euphratis, venit potator Araxis,
  Quique tenent ripas, aurifer Herme, tuas:
Qui Xanthum Simoimque bibunt; qui litore longo
  Æquoris Euxini, Caucaſeique jacent:
Qui Creten, qui Cyrenen, Meröenque coronant;
  Et qua vicinam Nilus inundat humum:
Qui lymphas, Achelöe, tuas; qui rure Latino
  Terrarum dominam Tibridis haurit aquam.
Omnis diſcipulos gens admirata loquentes:
  Omnes prodigiis obſtupuere novis.
Auctorem tantorum operum pars tollit ad aſtra:
  Ebria gens nimio, pars ait, iſta mero eſt.
Petrus adhæc: Quicunque refers ea falleris, inquam;
  Iſta nec eſt ullo ſaucia turba mero.
Eoïs vix ſol radiis reſperſit Olympum,
  Luſtravit flammis & ſata læta ſuis.
Templa vocant, non vina: hæc ad ſolemnia feſta,
  Ad matutinas nos vocat hora preces.
Vera cano: pane aut vino jejunia nullo,
  Solvimus: at linguas ſolvit & ora Deus.
Ille dedit, varias hominum cognoſcere linguas:
  Poſſe loqui linguis pluribus, ille dedit.
Hoc erat, hoc, quod vaticinans prædixit Ioël,
  Vatis & ipſe ſui rettulit ore Deus.
Ille dies, inquit, veniet, cum lapſus ab alto
  Æthere per totam Spiritus ibit humum.
Et gnati, & timidæ fundent oracula gnatæ:
  Servarum, & famulûm turba futura canent.
Nocturnas facies, & non fallentia ſigna
  Spectabunt juvenes; ſomnia vera ſenes.
Cædibus infecti ſpumabunt ſanguine rivi:
  In cinerem ſidont oppida, ſidet ager.
Abſcondet rutilos Titan ferrugine vultus:
  Inficiet niveas Luna cruore rotas.
Signa ſui nunc terra dabit, nunc arduus æther,
  Omnis & hæc mundi machina fumus erit.

Vera

Vera Deus monuit: verum prædixit Ioël:
Illuſtris Domini jam venit ille dies.
Indigno quem ſupplicio, letoque dediſtis,
Leti diſruptâ vincula rupit humo.
Vivus in aërias rediit vitæ arbiter auras.
Ille Deum terris reddidit, ille polo.
Illius imperio, dudum promiſſus Olympo
Labitur, & loquitur noſtra per ora, Deus.
Creditis, an mentem, populi, obduratis, & aures?
Credite: credenti dat ſua dona Pater.
Funditur in paucos qui nunc, fundetur in omnes
Spiritus, & , noſter qui fuit, orbis erit.
Vos modò terrarum Dominum veneramini Ieſum,
Et fidei ſacram ſumite pignus aquam.
Dixerat hæc Petrus: tingitque ſalubribus undis,
Nomina qui Chriſto, ter prope mille, dabant.
Fortunata cohors, quibus his accedere primis
Contingit, & Chriſtum diſcipuloſque ſequi:
Iſtorumque pias ductorum agnoſcere voces;
Et cœlo & Chriſto proximiore frui!
Longa dies illum nobis invidit honorem;
Ore licet paſci nec mihi, Petre, tuo.
Quid loquor? has voces & nos audimus eaſdem,
In nobis eadem ſit modò, Petre, fides.
Dixiſti ſæclis, quæ tunc ſunt dicta, futuris,
Serus & imbibimus nos tua verba nepos.
Nunc etiam loqueris, nunc exaudiris, & orbis
Nunc quoque, ceu quondam, pendet ab ore tuo.
Qui tibi diverſis hominum ſermonibus olim
Poſſe loqui dederat, dat tibi poſſe loqui.
Hic per te loquitur, quo tu prius ore locutus,
Commiſit chartis & tua verba ſuis.
Cœleſtes chartæ, cœleſti nectare plenæ,
Sacrum opus, æterno pagina fœta Deo;
Delapſæ cœlo chartæ, via ſola ſalutis,
Manſuræ, dum, qui vos peraravit, erit;
Et tu, qui foliis contenta oracla ſub iſtis
Scripſiſti propriâ, Spiritus alme, manu;

Sedibus & ſuperis olim domibuſque relictis
  Luſtraſti noſtram, ventus & ignis, humum;
Oraque diſcipulûm divino tacta calore
  Juſſiſti variis edere verba ſonis:
Pandite cœleſtes cœli, precor, atria chartæ;
  Claude nec æthereas, æthere lapſe, fores.
Da, quas ſcripſiſti, ſacras cognoſcere voces,
  Atque iterum aurato labere, Sancte, polo:
Et, quæ diſcipulûm quondam ſedêre ſub ora,
  Ardentes acuant pectora noſtra faces:
Utque illos variis docuiſti dicere linguis
  E cœlo lapſi grandia facta Dei;
Sic nobis concede, tuâ data munera dextrâ
  Oribus & linguis commemorare novis;
Æquævumque Patrem Gnato Gnatumque Parentî
  Æternùm numeris Teque referre meis.

AD

AD CHRISTUM

In cœlo ſedentem.

ELEG. X.

CHriſte, Dei patris ſoboles, Deus ipſe, relicto
  Ardua qui mundi nunc premis aſtra ſolo;
Inque poli medio, dextram Genitoris ad ipſam,
  Debita fers manibus ſceptra paterna tuis:
Reſpice pacato deſertas lumine terras,
  Unica terrarum noſtraque, Chriſte, ſalus.
Æthere mutaſti terram Deus: Ætheris exul
  Calcaſti noſtram quondam homo factus humum.
Illa tui ſenſit veſtigia corporis: illam
  Tinxiſti moriens ſanguine, Chriſte, tuo.
Sanguine divino madidam tu rurſus eandem
  Deſeris, & cœli cum Patre regna tenes.
O decus, ô ingens vaſti moderator Olympi!
  O, qui te genuit, nil Genitore minor!
Reſpice nos, tantos pro nobis paſſe labores,
  Inque tuas tecum duc age, Chriſte, domos.
Tempus erit, cùm nos iſto mors corpore ſolvet,
  Et, quæ te tenuit, nos quoque condet humus.
Tempus erit, cum vitales in luminis auras
  Ibimus exemplo turba ſepulta tuo:
Invectique tuis laribus, cœloque recepti
  Jungemur ſupero, junctus ut ipſe, choro.
Hoc certè quondam de te ſperare jubebas,
  Hanc cum deſereres, hinc abiturus, humum.

Au-

Aurea, dicebas, cœli peto templa, paterni
  Ut pandam vobis limina pulchra poli.
Excipiet cœli vos mecum regia: cœlum,
  Credite mortales, qui modò credit, habet.
Credimus ô, inquam, cui ſoli credere fas eſt.
  Credimus æternum te, ſate Patre, Deum:
Credimus intacta pariter te virgine natum:
  Credimus indignam te ſubiiſſe necem.
Credimus effracto te ſurrexiſſe ſepulcro:
  Credimus æthercam te remeaſſe domum.
Credimus ex alto rediturum rurſus Olympo,
  Cum judex olim noſter, ut orbis, eris:
Et te cœrulea ſublimè in nube ſedentem
  Conſpiciet Dominum terra, tremetque ſuum.
O præclara dies, hujuſque noviſſima mundi,
  Tam ſperanda bonis, quam metuenda malis;
Adſis fortunata, precor, cœloque ſereno,
  Lucidaque & felix, non metuenda veni.
Ergo dies veniet, volventibus ordine ſæclis,
  Cum mare, cum tellus, cum polus ignis erunt?
Totaque diverſis flagrabit partibus æthra;
  Cunctaque ſub priſcum ſunt reditura Chaos?
Illa dies veniet: veniet quoque Numen in illa:
  Si qua fides foliis, pagina ſacra, tuis.
Nuntia terribilis tempeſtas atra diei,
  Emiſſusque ſuo carcere ventus erit.
Terrebunt pavidas, quatientque tonitrua terras:
  Spargentur toto fulmina crebra polo.
Exibunt tumulis carioſa cadavera ruptis,
  Aligerûm clarâ ſæcla citante tubâ.
Hos inter Deus ipſe ſuo deſcendet Olympo,
  Vectus in aëriis, vectus ut ante, rotis:
Juſtitiæque trucis medius veniæque faventis
  Digna dabit meritis præmia cuique ſuis.
A dextrâ poſitos cœlo tranſcribet & aſtris:
  A lævâ, Stygiæ gurgite merget aquæ.
Protinus aſſument alias Elementa figuras:
  Accendet vaſtam, qua patet, ignis humum.

Fuma-

Fumabit latè Veſper, fumabit & Ortus:
   Immenſus cinerum mundus acervus erit.
Ardebit cœlum, ſtellis ardentibus aptum,
   Tuta nec à flammis aula futura Dei eſt.
Alme Deus, quem, quæ cœlò vexere, reducent
   Labentem patrio nubila curva polo:
Aëre qui medio, facto de nubibus arcu,
   Arbiter in totam, Chriſte, ſedebis humum:
Et tibi dilectæ facies diſcrimina turbæ;
   Et tecum caras ire jubebis oves:
O utinam nobis ita ſit felicibus eſſe,
   Simus ut illius pars modò parva gregis!
Quique ſuis terram luſtrabit & æthera flammis,
   Sit nobis utinam candidus ille dies!
Parce, precor, mundoque fave, mundi inclite judex,
   Nec judex nobis, ſed pater, eſſe velis.
Sis bonus ô, placidusque tuo, bone ductor, ovili;
   Et proſit populo mors tua, Chriſte, tuo.
Chriſte veni, gentemque tuam cœlo aſſere, pro qua
   Non detrectaſti, vivat ut illa, mori.

PE-

PETRI FRANCII
EPIGRAMMATA.

MONQUII
TUMULUS:

Clauditur hoc tumulo, ſi quâ modò clauditur orâ,
  Aſſertor lapſæ maximus ille rei:
Quo duce plebejos exoſa Britannia faſtus
  Reddidit hæredi ſceptra paterna ſuo.
Ardua Niliacos Memphis ne jactet honores:
  Hæc plus quam Regis marmora corpus habent.
Monquius hîc ſitus eſt; qui, nulla capeſſere regna,
  Imperio majus credidit imperium.

DE
FRANCISCO BARBERINO
CARDINALI.

MAnè Palatini viſurus Apollinis ædem
  Ibam Cæſareo Romuleoque foro:
Fatidicique Dei pendebam in limine primo,
  Cum vox ex adytis reddidit iſta mihi:
Falleris, & neſcis: deſerto colle Palatî
  Franciſci cultam ſervat Apollo domum.
Nec noviſſe virum labor eſt. malè celat honorem
  Gloria purpureæ præſidiumque togæ.
Non ſinit in tenebris Phœbum torpere jacentem,
  Et procul a Latio rus habitare ſuo.
Evocat exilio profugas pius ille Camœnas,
  Et lare palantes hoſpitioque fovet.
I nunc, & veteres ultra mirare ruinas.
  Hoc unum veteri reſtat ab Urbe ſuper.

DESIDERIUS ERASMUS

Foro Rotterodamenſium redditus.

HOc vultu Deſiderius ſpectatur Eraſmus.
  Quiſquis ades, ſacrum devenerare locum.
Hic vir, hic ille, ſuum quem jactat Rottera civem:
  Quem potuit civem dicere Roma ſuum.
Oſtendit tumulum Baſilea, ut Rottera cunas.
  Suſtulit hic puerum, detinet illa ſenem.
Diviſi longè cineres natalibus oris:
  Una etenim nequiit tantus ab urbe capi.
Occidit ad primi naſcentia flumina Rheni:
  Ad Rheni occiduas ille reſurgit aquas.
Rheni a fonte fluens Moſæ popularibus undis
  Se levat, & vivo ſpirat in ære redux.
Ecce voluminibus mens eſt intenta legendis,
  Nec vacat a ſolito docta labore manus.
Ponte ſuperpoſitus terras ſublimis ab alto
  Deſpicit, & ſegnem vix pede libat humum.
Aëra complexus ſpatioſum hoc limine ſolo
  Clauditur, ac templi cœlum habet omne loco.
Dignaque parque domus. cœlo lætatur aperto,
  Se ſupra patitur præter & aſtra nihil.
Tempus edax iſtum ſimulacro invidit honorem,
  Nec poterat poſiti pondera ferre locus.
Abſterſere Patres ſenium ſignoque locoque.
  Ille novo fulſit ponte; vir, ore novo.
Rurſus & Heſperiis & notus Eraſmus Eois
  Viſitur Eoïs, viſitur Heſperiis.
Nunc Crete narrare Jovem deſiſtat alumnum:
  Phœbæa placeat nec ſibi mole Rhodos.

ISAA-

ISAACO SWERIO,

PROPRÆTORI.

HOc tegitur ſaxo, qui ſe ſibi debuit omnem,
Suerius: ille Euro cognitus, & Zephyro:
Americes Libyæque tremor: quem Thracia luna
Horruit, & gelido Mænalis urſa polo.
Ter conjuratos Batavo de litore reges
Reppulit: aſſerto ter ſale, victor obit.
Da lacrymas, pater Ya, viro, pacemque precare,
Ut voveas illi, quod dedit ille tibi.
At vos eſte procul, Britones; ne marmore rupto
Indignata ſuam vindicet umbra necem.

IN EFFIGIEM JOANNIS III,

Polonorum Regis.

ADſpice victorem, ſibi qui meritiſque manuque
Protritis peperit ſceptra Polona Getis.
Audit, & Attonito Rhodope juga concutit Hæmo,
Et trepidant refluis Hebrus & Iſter aquis.
Quantus ineſt oculis Mavors! jam pallida Luna
Mergit in Ægæo cornua fracta mari.

ABRAHAMO HEIDANO.

HEidanus jacet hic, noſtri facundia ſæcli:
Ille ſenex, Pylio proximus ore ſeni.
Quod fuit eloquio, fieri quoque debuit ævo,
Nec, niſi poſt totidem ſæcla, quot ille, mori.

IN EFFIGIEM

NEÆRÆ.

HOs oculos, hæc ora gerit formoſa Neæra.
Fecerunt doctæ tam bona membra manus.
Nil ego, qui volucres ludebat, Zeuxida miror.
Juppiter hic, poſito fulmine, fiat olor.
Hujus furtivos Mavors optarit amores,
Admittatque omnes ad ſua vincla Deos.
Viderit hanc Phidias, Venerem contemnet eburnam:
Nec ſuus accendet Pygmaliona labor.
Audiit & riſit, meque amplexata Neæra
Oſculâ, vel Superos digna movere, dedit.
At vos artifices cum pace valete tabellæ.
Plus aliquid pictâ viva Neæra poteſt.

ALEXIS.

FOrte puer patula ſub fronde cubabat Alexis,
Defeſſus jaculo terga ferina ſequi.
Accurrêre Deæ. Narciſſum credidit Echo:
Thiodomanteum Nympha putavit Hylan.
Iaſion meus iſte Ceres, meus æmula Phœbe
Hic eſt Endymion, aut ego fallor, ait.

Fal-

Falleris, o demens, genetrix ſubjungit Amorum;
  Haud alio vultu noſter Adonis erat.
At pater Ætherea certamina riſit ab arce.
  Sunt, ait, hæc magno præmia digna Jove.
Mox Ganymedeo deſcendit in alite raptor:
  Et litem pariter ſuſtulit, & puerum.

Columbæ Perſicæ.

DUlce columbarum par eſt mihi. venit ab oris
  Munus Achæmeniis. qui dedit, Acis erat.
Quale decus volucri! quam grata ſuperbia formæ!
  Ut nitet! ut pennas explicat alta ſuas!
Hanc ſi cōnſpiceret, quæ paſſere luget adempto,
  Siccaret madidas Lesbia læta genas.
Hanc cupida verſare manu, gremioque fovere
  Præ ſibi dilecta mallet Iänthis ave.
His ſolitas mutare velit Cytherea columbas.
  Alite non alio gaudeat illa vehi.
Conſpicuæ longos caudæ ſubmittat honores,
  Lumine quæ multo picta ſuperbit avis.
Has bona ſideribus Juno variabit, & auro,
  Concedant oculis ut nihil, Arge, tuis.

IN LIRIOPEN.

HÆc eſt, Amſtelias inter pulcherrima Nymphas,
  Liriope, Charitum quarta, ſecunda Venus.
Mentior incautus: nulli tam pulchra ſecunda eſt:
  Prima Charis vero nomine, prima Venus.
Mentior incautus: nec habet tam pulchra ſecundam:
  Sola Charis vero nomine, ſola Venus.
Namque omnes complexa, omnes poſt terga relinquit,
  Divaque cœleſtes exhibet una duas.
Nec plus aut Charis, aut Venus eſt: una abſtulit omnes,
  Et Veneri Veneres, & Chariſin Charitas.

IN PUELLAM

In flumine navigantem.

OScula libabat nato Venus. oſcula nati
  Senſit in occultas mater abiſſe faces.
Nec potis hunc tolerare ignem, ter deſilit Idæ
  Vertice, ter patriis ſe Dea mergit aquis.
Ardebant piſces, ardebant Numina ponti,
  Ardebant imis æquora gurgitibus.
Ardebant latè transfusâ flumina flammâ.
  Fallor? an in venis æſtuat illa meis?
Nempe ſuburbanæ ſpatior dum margine ripæ,
  Vos mihi flumineæ flamma fuiſtis aquæ.

DE ACONE.

I.

HOs formoſus Acon colles habet, hos habet Echo.
  Narciſſum ſequitur, ceu prius, illa ſuum.

II.

Viribus Herculeis, & adultæ flore juventæ
  Pallidus in lecto deſide languet Acon.
Quid ſumus ah miſeri mortales? parce lacertis,
  Parce juventuti credere; vita roſa eſt.

III.

Vita roſa eſt; roſa manè rubet, roſa veſpere marcet.
  Pulchrius hac nihil eſt, debiliuſque nihil.
Care puer, dum genûa virent, bona dum viret ætas,
  Utere flore ævi, jam cadet ille, tui.

Sui

Sui & roſæ comparatio.

UT roſa nocturnis caput inclinata procellis
  Rorem contractis mane bibit foliis:
Solis ut ad radios caput erigit inclinatum,
  Et rurſum explicitis tota nitet foliis:
Lumine ſic ego, vita, tuo, ſic nectare paſcor,
  O ros, o vitæ ſol, Venerilla, meæ.

Solis ac dominæ.

QUalis humo rorem, nebulas fugat æthere Titan,
  Eoo quoties ſurgit ab Oceano:
Talis tu, mea vita, fugas, dum lumina tollis,
  Ore meo lacrymas, corde meo tenebras.

Autumni & vitæ.

ARefcunt virides, autumno tempore, frondes,
  Decreſcitque ſuis omnis honos foliis.
Illa cadunt, pedibuſque premit collapſa viator:
  Mox tegit obducto vilis arena ſolo.
Hæc, quicunque ſapis juvenis, tecum ipſe voluta,
  Et dic: Ætatis iſta figura meæ eſt.

Vitæ & Veris.

VEre novo, ſteriles protrudunt germina rami,
  Luxuriat foliis & nemus omne novis.
Felices nimium frondes! vos uſque reditis,
  At nobis nulla lege redire licet.

Sui & amicæ.

A Dominæ vita pendet mea vita, ſaluſque.
Si vivit, vivo: ſi moritur, morior.
Ut felix vivam, & moriar, concedite, Divi,
Vivere cum Domina, cum Dominaque mori.

DE VENERE ET ADONIDE.

DEnte feri percuſſus apri exſpirabat Adonis.
Lugebat carum mœſta Venus puerum:
Et tantum lacrymarum udis fundebat ocellis,
Effuſi quantum ſanguinis ille dabat.
De lacrymis Anemona, roſæ de ſanguine creſcunt.
Iſte color roſei, dum fuit, oris erat.
E lacrymis, Cytherea, tuis Anemona reſurgit,
Vita etenim domini fugit, ut aura, tui.
Quam bene diverſi coëunt in Adonide flores!
Alter erat vivens, alter erat moriens.

DE LYCORIDE.

NIgra comis, nigra luminibus, tota alba, Lycori,
Et nondum tactis candidior nivibus:
Sic oculis, ſic nigra comis, nil nigrius ut ſit;
Candida ſic, ut ſit nil quoque candidius:
Candida ſeu, ſeu nigra, places mihi tota, Lycori.
Tu me nigra albo, tu rapis alba nigro.
Hoc nihil eſt nigro, nihil hoc jucundius albo;
Et, quamvis diſpar, pulcher uterque color.

Con-

Conſuluit Natura tibi; contraria junxit,
  Te quoque uti fieres, ſi pote, pulchra magis.
Nigra comis, nigra luminibus, tota alba, Lycori,
  Candorem nigro ducis ab oppoſito.
Nigri oculi, nigræque comæ: mage candida nigris
  Ut videare oculis, ut videare comis.

DE PHYLLIDE.

SUnt in amore duces oculi. Nil verius eſſe,
  Exemplo didici nuper & ipſe meo.
Reſpexit mea me illicibus modo Phyllis ocellis,
  Spiculaque in medium fixit acuta jecur.
Quid mihi cum facibuſque tuis, teliſque Cupido?
  Phyllidis ex oculis certius illa volant.
Illa pares arcus, pariles habet illa ſagittas;
  Quotque jacit radios, tot jacit illa faces.
Arcus margo ſupercilii, radiiqve ſagittæ.
  Contrahit hunc, illinc vulnera torquet Amor.
Ite procul, mentita Venus, mentite Cupido:
  Illa mihi Venus eſt, illa Cupido mihi.

De Eadem.

ÆGra jacet Phyllis, lentoque affixa cubili
  Torretur flamma febris; amoris, ego.
O utinam valeat, tædaque unita jugali
  Uratur flamma Phyllis egoque pari:
Et bene conjunctos igni conſumat eodem
  Caſtus amor, donec fiat uterque cinis!

De Eadem.

QUænam cauſa tui morbi, pulcherrima Phylli?
Cauſſa amor eſt. hæc eſt ſi tibi cauſſa, vales.
Namque ego non patiar longa te tabe perire.
Sume animum, Phylli: Phyllida ego redamo.

In Eandem.

PHyllida amo ante alias, & ſe mihi neſcit amari:
Me fortaſſe etiam, nec ſcio, Phyllis amat.
Illam mente mea volvo noctesque dieſque,
Nec res ulla mihi gratior eſſe poteſt.
Dic age dic, aliis longè prælata puellis,
Dic, quæſo, Phylli, num tibi decidimus?
Decidimusne tibi, Phylli? dic, optima Phylli,
An memor es noſtri, dum memor ipſe tui?
Ah, memor eſt noſtri Phyllis. me diligit omni
Pectore: me noctes cogitat atque dies.
Mentibus ut mentes junguntur, ſic, precor, olim
Jungantur noſtris corpora corporibus.
Sic nodo nexis gemino, vincloque perenni,
Detur inoffenſo vivere conjugio.

IN HYELLAM.

COntiguis paries obſtabat amantibus olim:
Contiguo paries obſtat, ut ante, mihi.
Sorte horum pejor mea ſors. his rima patebat:
Rima iter alloquiis officioſa dabat.
Me mihi conjuncta murus disjungit Hyella,
Rima iter alloquiis nec facit ulla meis.
Surgat atrox Boreas, & murum verberet alis,
Et faciat plaga non coëunte viam.
Quid loquor? ah vereor, ne te mala frigora lædant,
Et noceat capiti ventus, Hyella, tuo.
Ah, ne te rapiat, vereor. dudum aſſolet ille
Inſidias pulchris nectere virginibus.

AD LEONORAM.

ESſe quid hoc dicam, quod ſic noctesque dieſque
Diſcrucias miris me, Leonora, modis,
Et deſiderio tabeſcere cogis inani,
Dum careo vultu, pulchra puella, tuo?
Tu me noctes atque dies, ſine fine, fatigas.
Pendet ab adſpectu noxque diesque tuo.
Cum libuit, media reddis mihi luce tenebras:
Cum libuit, media das mihi nocte diem.
Nam ſi forte die medio tua ſubtrahis ora;
Exiſtunt tenebræ, ſubtrahiturque dies.
Et ſi nox ſubducta mihi rurſum ora reducit,
Splendeſcit medio purius illa die.
Ah miſeri quæſo, ah miſeri miſereſcere amantis,
Adſpiciamque oculos nocte dieque tuos.
Sic nullis unquam in tenebris, ac luce perenni,
Vivam perpetuos, & ſine nocte, dies.

Ad Eandem.

PLus uno me dura necas, Leonora, dolore.
Nec tecum poſſum vivere, nec ſine te.
Veſtra repulſa facit, ne tecum vivere poſſim:
Te ſine ne poſſim vivere, noſter amor.
Certat amor, certatque odium. tu ſpernis amantem:
Ipſe tamen, quæ me ſpernit & odit, amo.
Eripe me his, Leonora, malis: & da mihi tandem;
Ut tecum poſſim vivere, vel ſine te.

De ſe & Domina ſua.

ITe, precor, teſtes animi ſuſpiria mœſti;
Ite, precor, flammæ nuntia ſigna meæ.

Vos levibus devecta, poli per inania, pennis
In molles Dominæ deferat aura ſinus.
Dicite, quos illa patiar languente dolores:
Quot lacrymas fundant lumida; lingua, preces.
Lamentis evicta meis miſerabitur illa,
Et gemitus ægro forſitan ore dabit.
Excipite hos, quæſo, gemitus, pretioſaque amoris
In noſtros iterum pignora ferte lares.
Certa meæ dolor iſte meus medicina puellæ:
Eſt dolor hic animo certa medela meo.
Mutua ſic pariter ſuſpiria ſuſpirando,
Ipſe levem luctus illius; illa, meos.

AD NEÆRAM.

TE ſine dum jaceo, mea lux, inſomnis abit nox,
Obrepitque meis nulla quies oculis.
Irrequietus amor partes me verſat in omnes,
Et cruciat miris ſollicitudinibus.
Mollius ut tandem poſſim dormire Neæra,
Excipe me thalamo, pulchra Neæra, tuo.
Illic & lecto pariter, pariterque receptus
Pectore, mille dabo baſia, mille modis.
Illic, poſt Veneris certamina mutua, uterque
Paullatim laſſo corpore deficiet:
Componetque ſimul geminos ſopor unus amantes.
Sic ego dormirem mollius & melius.

Ad Eandem.

POndus iners thalamo, ſine te, mea vita, recumbo,
Nec te, nec placida nocte, Neæra, fruor:
Et totidem lacrymas, totidem ſuſpiria fundo,
Quot prope nocturnus ſidera Olympus habet.
O utinam tecum lecto requieſcere in uno,
Inque tuo liceat, vita, cubare ſinu:

Tot-

Totque genis, tot purpureis dare baſia labris,
  Quot fundo nunc ſuſpiria, quot lacrymas!
Fallimur? an Venus ipſa ſuo dedit omen ab aſtro,
  Et, quæ te petii, gaudia ſpondet Amor?
Baſia jam totidem fiunt ſuſpiria noſtra:
  Jam totidem noſtræ baſia lacrymulæ.

ACON.

PAſſus Acon dominæ nuper faſtidia duræ
  Flebat inhumanæ barbariem dominæ.
Carpebant animum curis æqualibus ægrum
  Et dolor & tanti cauſſa doloris amor.
Ante focum ſuſpirat amans; Venerisque marito
  A Veneris puero vulnera facta refert.
Quam diſpar, Vulcane, inquit, nos cauſſa perurit!
  Te tua, me nati flamma ſevera tui.
At quanto tuus igne meo felicior ignis.
  Iſta brevi fient pabula veſtra cinis.
Paſcunt nutrimenta meum diuturna dolorem,
  Nec niſi cum vita finem habitura mea.
O utinam rogus iſte meus foret ignis, & artus
  Ambuſtos gelidum verteret in cinerem!
O utinam gemini fierent mea lumina rivi,
  Ut miſer ipſe meis obruerer lacrymis!
Dixit, & uberibus oculis erumpit aquæ fons,
  Et miſer ipſe ſuis obruitur lacrymis.
Diffluit attenuatus Acon, eódemque liquore
  Reſtinguit flammas ignis, & ipſe ſuas.

De ſe & amoribus ſuis.

ÆTherei piſces, quorum tu pulchra Dione,
  Tuque Dionæus crederis eſſe puer,

Di-

Dicite, perpetuo cum cuncta peruritis igne,
Cur ſtetis gelido frigida ſigna polo?
Æternumne algetis, ut æternum algeat Ægle?
Semper an ardetis, ſemper ut urar ego?
Sic habet: hoc frigus dominæ crudelis imago eſt:
Sic habet: hæc animi flamma figura mei eſt.
Heu quam diſſimilis nos ſors agit! ipſe medullis
Agnoſco flammas omnibus: illa riget.
Urite difficilem, genialia Numina, Nympham.
Non bene ſub veſtro ſidere friget amor.
Certe ego debueram nullos ſentire calores,
Aut ardere pari debuit illa face.

Ad Morum.

MOre, necis geminæ teſtis, quæ germine pullo
Infelicis adhuc ſigna cruoris habes:
Mitte meæ Dominæ paullum de fœtibus iſtis,
Et moveant animum mollia dona trucem.
Thisbeis humor venis qui fluxerat olim,
E venis Dominæ nunc fluat ille meæ.
Si quid adhuc flammæ retinet cruor iſte prioris,
Sentiet Idalias ima per oſſa faces:
Ardebitque viciſſim, & ſe patietur amari.
Idem hanc, qui Thisben uſſerat, uret amor.
Tunc ego ſub veſtris optem requieſcere ramis,
Et ſomnum cara carpere cum Domina.
Tunc tu, Pyramei fueras quæ pignus amoris,
Æternum & noſtri pignus amoris eris.

Ad eandem.

O Quæ Pyrameos obitus, Thisbæaque fata
Luges demiſſis, More, cacuminibus:
Junge tuis mea junge tuis lamenta querelis,
Et luctus priſcis luctibus adde novos.

Fle-

Flere libet tecum. mala noſtra fleamus uterque
Scilicet, ô lacrymis uſque riganda meis.
Par dolor eſt utrique, at non par cauſſa dolendi.
Alterius caſus tu gemis, ipſe meos.
Triſtia tu ploras geminorum funera amantum:
Phyllidis exſtinctæ flebile funus ego.
At tu, ſi domini, ſi quid miſereris amantis,
O decus, ô horti gloria prima mei:
Pro pomis age purpureis fer candida rurſum.
Nil erat hac ipſa Phyllide candidius.

Sui & Ixionis comparatio.

I.

PRo Domina, Dominæ fallax me oblectat imago,
Et, pro corpore, me corporis umbra juvat.
Hanc ego complector demens; huic oſcula figo:
Huic videor ſocio gaudia ferre toro.
Sic miſer Ixion, ſpecie deluſus inani,
Pro Junone, cavæ concubuit nebulæ.

I I.

ILle ego ſum Ixion. e nubibus ille bimembres
Suſtulit, & terris horrida monſtra dedit.
At mihi, dum ventos & inania nubila capto,
Effingit cerebrum quid, niſi monſtra, meum?

I I I.

ILle ego ſum Ixion. Hujus rota volvitur uſque:
Et rota fortunæ volvitur uſque meæ.
Nunc premitur, nunc erigitur: nunc deprimit, & nunc
Erigit alternâ me mea Nympha vice.
Mortuus, & vivus; neutrumque, & utrumque videtur:
Vivere nam prohibent fata, vetantque mori.
Me mea ſuſpendit inter vitamque necemque,
Et me, ne peream, ſæpe perire facit.

Sui & avium comparatio.

INnocuæ volucres, dulci quæ carmina voce
Funditis, & campo luditis aërio:
Cur vobis adeo licuit felicibus eſſe,
Veſtraque ſors melior conditione mea eſt?
Vos, quocunque libet, cœlo volitatis aperto.
Vos totum læto fallitis ore diem.
Vos canitis: vos audit amans vicina canentes,
Accinit & blando fœmina blanda mari.
Vos nuptas & amatis, aves, & amamini ab illis;
Sanctaque ſunt veſtri fœdera conjugii.
Vos ævum incerta ſine ſpe, certoque timore
Ducitis, & vitam degitis aureolam.
Me curis premit innumeris, præcordiaque angit
Intima, res multi plena doloris, amor.
Ipſe cano: nihil exaudit Galatea canentem,
Ut canerem vobis ſuaviùs & melius.
Illam ego depereo: cupidum faſtidit amantem
Illa, per & ſilvas aufugit, & ſcopulos.
Includor teneorque meis, ſeu carcere, tectis,
Affigorque ægro pondus iners thalamo.
O fortunatæ nimium, nimiumque volucres!
O infelicem me, miſerumque nimis!

Vitæ & florum.

PUrpurei flores, vitæ mortalis imago,
Quos ſæpe una dies gignit, & una necat:
Creſcite, formoſi flores, gratoque colore
Exhilarate oculos, dum viget iſte color.
Invalidi nimium flores, quos pondere nullo
Decutiunt auræ, decutiunt pluviæ.
Iſte color fragilis noſtri nos admonet ævi,
Et monſtrat, quam ſit vita caduca hominum.
Diſcite, qui ſapitis mortales, iſta tuendo,
Plus animum veſtris paſcere luminibus.

Noctis & mortis.

VErgit in autumnum, revolutis menſibus, annus,
Et peragit ſpatio Sol breviore diem.
Nox ruit Oceano, nigræque ſimillima morti
Involvit tenebris noſtraque noſque ſuis.
Credite, mortales; noſtræ ſic veſpera vitæ
Labitur, & longis approperat pedibus.
Veſpera, quam greſſu magno nigra ſubſequitur nox,
Obſignans ſomno lumina perpetuo.

Mortis & ſomni.

UT mors conveniunt, & mortis ſomnus imago!
Illa caret ſenſu ſenſu, etiam ille caret.
Quidnam igitur ſomnus, niſi mors? quid mors, niſi ſomnus?
Aut dormire aliud quid, niſi ſæpe mori?
Et poterit mors ipſa homini necopina videri,
Cum nos aſſidue mortis imago premat?

Ad Fontes Spadanos.

SPadani fontes, ſuppoſtaque fontibus illis
Semper inexhauſtæ vena ſalubris àquæ,
(Quandoquidem morbos de corpore pellitis ægro,
Et miſeris certam ferre valetis opem)
Ægroto miſeroque mihi ſuccurrite, fontes:
Auxilium morbo fer, precor, unda meo.
Me durus face torret Amor, me cuſpide figit,
Æternumque meo pectore vulnus alit.
Me miſerum! grave vulnus, & inſanabile noſtrum eſt.
Nulla valet flammas unda levare meas.

Ad

Ad Balnea Aquisgranenſia.

I.

BAlnea, Bajanis nil concedentia thermis,
Frigore grata ſuo, grata calore ſuo,
Parcite frigidulis calidam ſuffundere lymphis:
Infecit gelidas igne Amaryllis aquas.
Illius & veſtro quamvis caleatis ab igne,
Igne tamen noſtro lenior ignis erit.

II.

ANtra umbroſa, perennibus antra ſonantia lymphis,
Quæque ſub hac tegeris, lubrica Naï, domo,
Et quæ formoſos formoſæ Amaryllidis artus
Excipis, & niveos abluis, unda, pedes:
Fortunatæ umbræ, fortunatique receſſus,
An Diana iſtas, an Thetis, intrat aquas?
Neutra, ſed affini de ſanguine nata Amaryllis,
Diana longe pulchrior, & Thetide.

III.

EXcipitis pulchram quæcunque Amaryllida Nymphæ,
Illam nexilibus ſtringite brachiolis.
Vos illam ſervate mihi, vos donec adibo,
Conſtringamque meis illam ego brachiolis.
Illam nexilibus complectar fortius ulnis;
Quam tenuit puerum Salmacis ante ſuum.
O utinam pariles, veſtro quoque gurgite, vires,
Quas habuere illæ, vos habeatis, aquæ!
Noſtra utinam fierent unum duo corpora corpus,
Æternumque mihi lux mea juncta foret!
Sim, quodcunque jubetis, aquæ: nihil eſſe recuſo,
Dummodo cum Domina mi licet eſſe mea.

IV. Bal-

IV.

BAlnea dum ſpectas, mea lux, frigusque, caloremque,
  Effigiem veram noſtrum utriuſque vides.
Cruda repreſentant gelidas tua frigora lymphas:
  At meus ardentes exhibet ignis aquas.
Quin, quibus aſſimulamur aquis, imitamur eaſdem?
  Nonne vides? ſollers miſcet utramque manus.
Confundit gelidas calidis, gelidiſque calentes,
  Accipiuntque ſuam balnea temperiem.
Quid cunctare? meo tua frigora junge calori,
  Temperiem juſtam noſter habebit amor.

In Lauram fugientem.

QUæ tenet à lauro nomen pulcherrima Laura,
  Ut nomen, lauri ſic habet ingenium.
Sub lauro latitat Peneïa. Laura ſequentem
  Spernit amatorem, ſprevit ut illa, ſuum.
Illius exemplo caveas tibi, Laura, memento,
  Ne fias, Daphne facta quod ante fuit.
Supprime, Laura, fugam: quid te, pulcherrima, perdis?
  Dum licet, & nympha es; ſupprime, Laura, fugam.
Quod niſi deſiſtas, cujus modò nomen habebas
  Arboris, ejuſdem nominis arbor eris.

Sui & turturis comparatio.

QUalis deſerta mœret ſuper arbore turtur,
  Nec potis eſt rapto vivere conjugio,
Suſpiratque gemitque, & tantis luctibus impar
  Deficit, atque ipſis queſtibus immoritur:
Talis ego, Domina erepta, doleoque gemoque,
  Nec poſſum hos luctus ferre, diemque pati.
Alma fave Cytherea, meos nec ſurripe amores:
  Tu rapies vitam, ſi rapias Dominam.

At

At potius miſerere, & raptam redde puellam:
Tu dederis vitam, ſi dederis Dominam.

Somnus ad undam ſuaviſſimus.

DUlce domo tacita Zephyros audire ſonantes,
Quæque per arboreas ſibilat aura comas:
Dulce ſuſurrantis fluvii, pluviæque cadentis
Murmura ſuſpenſis imbibere auriculis:
Et ſenſim ſenſimque labantes condere ocellos.
Obveniat noſtris iſta quies oculis!

Vitæ privatæ felicitas.

FElicem qui non populari pendet ab aura,
Magnatumve colit tecta ſuperba virûm:
Qui nec divitiis, nec honoribus acquirendis
Ringitur, & voto ſufficit exiguo:
Naturæque bonis dives, dapibuſque paratis,
Aurea privato ſæcula condit agro!

DE HERCULE & CUPIDINE.

JActabat ſe forte patri Tirynthius heros,
Narrabatque ſuâ monſtra ſubacta manu.
Exuviiſque ferox, clavaque timendus & arcu,
Per vultus incedebat & ora Deûm.
Riſit Amor, movitque ſuas puer improbus alas,
Et pharetram oſtendens, Hæc, ait, arma time.

De iiſdem.

DUm ferus Alcides puero minitatur Amori,
Rettulit hæc illi verba protervus Amor:
Quid mihi, quid tecum fortiſſime? parce minari,
Aut iterum clavâ fila trahes poſitâ.

MA-

MALA LUSITANICA,

Quæ vulgo Sinica.

QUod dederat pomum pulchræ Paris ante Dionæ,
Vallibus Idæis, tale fuiſſe puto.
Quo quondam Hippomanes cœpit Schœneïda dono,
Vallibus Arcadiis, tale fuiſſe puto.
Quo prius Heſperidum, ſi vera eſt fabula, rami
Germine fulgebant, tale fuiſſe puto.
Certè ego tale tibi pomum, Cytherea, dediſſem:
Donaſſem pomum tale, Atalanta, tibi.
Fallor, an hoc ipſo frondes ſpoliaverat auro
Atlantis magni victor Abantiades?
Scilicet in ſeros Perſeus hæc poma nepotes
Tranſtulit extremæ finibus è Libyæ.
Convenit. occiduo creſcebant illa ſub axe:
Hæc quoque creverunt axe ſub occiduo.

De Corinna & puero ejus.

QUæ tabula hæc? nato comiti comes addita mater
Picta ſtat artifici pulchra Corinna manu.
Dignus matre puer, puero digniſſima mater:
Ille Deos forma vincit, & illa Deas.
Huic ceſtum; pennas illi det pictor & arcum:
Ille Amor, hæc pulchri mater Amoris erit.

De Moro.

CUr ſua paullatim protrudat germina morus,
Nec matureſcat tota ſimul, ratio eſt.
Non ſimul ad dictam venerunt arborem amantes,
Pyramus & Thisbe: venerat illa prior.
Non ſimul infecere ſuo poma alba cruore,
Pyramus & Thisbe: concidit ille prior.

Hinc

Hinc tempus venientum, & letum imitata cadentum
 Fructum haud unius temporis arbor habet:
Inque vicem nunc parte rubet, nunc parte nigreſcit,
 Sanguine Thisbeo, ſanguine Pyrameo.

Terræ & Danaæ comparatio.

QUalis in occluſæ gremium veniſſe puellæ
 Aureus in pluvia fertur adulter aqua:
Talis in occluſæ gremium telluris ab alto
 Aureus Æthereæ depluit imber aquæ.
Non hæc grata minus, non eſt minus aurea, quam quæ
 Implevit clauſæ virginis unda ſinum.
Unda perennis, amabilis unda, optataque votis
 Omnibus, auro omni carior, unda veni:
Utque olim Danaën fœcundo Juppiter auro,
 Sic tu fœcundis imbribus arva riga:
Quæque tibi dudum ſupplex fuit, arida tellus
 Excipiat pluvium, ceu prius illa, Jovem.
Audior. en pluviæ, puroque ſimillimus auro
 Deſcendit terræ Juppiter in gremium.
Dî faciant, ſæpe ille ſuo deſcendat Olympo,
 Sitque precor terræ, quod fuerat Danaæ.

CON-

CONVERSA
È
GRAECIS.

EX ANTHOLOGIÆ LIB. I.

TITULO

Ἐις τὸν ἀνθρώπινον βίον,

CAPITE XIII.

Ἄδηλον.

Τὸν βίον Ἡράκλειτε πολὺ πλέον, ἤπερ ὅτ' ἔζης,
Δάκρυε· νῦν ὁ βίος ἔστ' ἐλεεινότερος.
Τὸν βίον ἄρτι γέλα, Δημόκριτε, τοῦ πλέον ἢ πρίν·
Νῦν ὁ βίος πάντων ἐστὶ γελοιότερος·
Ἐις ὑμέας. δ' ἐγὼ καὶ αὐτὸς ὁρῶν τὸ μεταξὺ μεριμνῶ,
Πῶς ἅμα σοὶ κλαύσω, πῶς ἅμα σοὶ γελάσω·

Incerti.

Nunc vitam, Heraclite, magis deflere memento,
Quam prius: eſt fletu nunc ea digna tuo.
Nunc vitam ridere magis, Democrite, perge,
Quam prius: eſt riſu nunc ea digna tuo.
Quid faciam, dubito, dum vos contemplor utrumque:
Jam ridere mihi, jam mihi flere libet.

TIT.

Εἰς Δένδρα,

CAP. XX.

Ἀδέσποτον.

ΠΑλλάδος εἰμὶ φυτόν. Βρομίου τί με θλίβετε κλῶνες;
Αἴρετε τοὺς βότρυας· παρθένος οὐ μεθύω.

Incerti.

PAlladis arbor ego. nimia me mole gravantes
Aufer, Bacche, uvas: non bibo virgo merum.

TIT.

Εἰς Δίκην, ἐν ᾧ καὶ εἰς Πρόνοιαν.

CAP. XXI.

Ἄδηλον.

Ἀσπὶς Ἀχιλλῆος, τὴν Ἕκτορος αἷμα πιοῦσαν,
Ἀμφιάλης Δαναῶν εἷλε κακοξενίη.
Ναυηγοῦ δὲ θάλασσα κατέσπασε, καὶ παρὰ τύμβον
Αἴαντος νηκτὴν ὥρμισεν, οὐκ Ἰθάκῃ.

Incerti.

Incerti.

HEctoreo tabo madidam Laërtius haſtam
Abſtulit, injuſto judicio Danaûm:
At mare naufragio ſurreptam, Ithacæque negatam
Ajacis magni detulit ad tumulum.

Εἰς τὸ αὐτό.

ΚΑλλὰ Ποσειδάων δίκασεν πολὺ μᾶλλον Ἀθήνης,
Καὶ κρέσσιν Ἑλλήνων συγκρίσιν ἀπέδειξε θάλασσα.
Ἀσπὶς ἐν αἰγιαλοῖσι βοᾷ, καὶ σῆμα λιγαίνει,
Αὐτόν σ' ἐκκαλέουσα, τὸν ἄξιον ἀσπιδιώτην.
Ἔγρεο ποῦ Τελαμῶνος, ἔχεις σάκος Αἰακίδαο.

In eundem ſenſum.

PAllade Neptunus fuit æquior. Ille Pelaſgos
Convicit falſi proceres, haſtamque merenti
Reddidit. En fremit ad tumulum, tumuloque ſepultum
Inclamat, manibuſque geri deſiderat iſtis.
Surge Ajax, age ſurge; tua eſt, tua Pelias haſta eſt.

TIT.

Εἰς Ἔρωτα.

CAP. XXVII.

Ζηνοδότου.

ΤΊς γλύψας τὸν Ἔρωτα παρὰ κρήνησιν ἔθηκεν,
Οἰόμενος παύσειν τοῦτο τὸ πῦρ ὕδατι;

Zeno-

Zenodoti.

VIcinum gelido fonti quis finxit Amorem?
Sedatur nullis illius ignis aquis.

TIT.

Ἐις Ζῶα.

CAP. XXXIII.

Γερμανικοῦ Καίσαρος.

Οὔρεος ἐξ ὑπάτοιο λαγὼς πέσεν ἔς ποτε βένθος,
Ἐκπροφυγεῖν μεμαὼς τρηχὺν ὀδόντα κυνός.
Ἀλλ' οὐδ' ὡς ἤλυξε κακὸν μόρον· αὐτίκα γάρ μιν
Εἰνάλιος μάρψας πολύμαχος ὠρφάνισεν.
Ἐκ πυρὸς ὡς αἰνοῦς πέσες ἐς φλόγας. ἦ ῥά σε δαίμων
Κἠν ἁλὶ, κἠν χέρσῳ θρέψε κυνέσσι βορήν.

Germanici Cæſaris.

DUm fugit ora canum lepus aſpera, montis ab alto
Vertice ſubjectum decidit in pelagus.
At non effugit vicinum ſic quoque letum:
Æquorei miſerum corripuere canes.
Quam vitas, perdit te flamma. O debita fato
Aut his aut illis præda, lepus, canibus!

Τȣ̃ αὐτȣ̃.

Ἐκ κυνὸς εἷλε κύων με· τί τὸ ξένον; εἰς ἐμὲ θῆρες
Ὑγροὶ καὶ πεζοὶ θυμὸν ἔχȣσιν ἕνα.
Αἰθέρα λοιπὸν ἔχοιτε λαγοὶ βατόν. ἀλλὰ φοβȣ̃μαι,
Οὐρανὲ, καὶ σὺ φέρεις ἀστερόεντα κύνα.

Ejuſdem.

EXcuſſum canis ore canis me cœpit. In unum
Et terræ & pelagi me pecus arma movet.
Securum poſthac, lepores, habeatis Olympum.
Ah! mihi fatales nutrit & ille canes.

T I T.

Ἐις θεȣ̃ς.

C A P. X X X V I I I.

Ἀδέσποτον.

ΖΕὺς κύκνος, ταῦρος, σάτυρος, χρυσὸς, δι' ἔρωτα
Λήδης, Εὐρώπης, Ἀντιόπης, Δανάης.

Incerti.

CYcnus ego, & taurus, Satyrus ſum factus, & aurum,
Ob Ledam, Europen, Antiopen, Danaën.

TIT.

Ἐις μητρυιάν.

CAP. L.

Καλλιμάχου.

ΣΤήλην μητρυιῆς, μικρὴν λίθον, ἔστεφε κοῦρος,
Ὡς βίον, ἀλλάχθαι καὶ τρόπον οἰόμενος.
Ἡ δὲ, τάφῳ κλινθεῖσα, κατέκτανε παῖδα πεσοῦσα.
Φεύγετε μητρυιῆς καὶ τάφον οἱ πρόγονοι.

Callimachi.

FOrte puer cippo, lenitam morte novercam
Dum putat, exiguo florea ſerta dabat.
Aſt illum moles necat inclinata. novercæ,
Cedite privigni, buſta vel ipſa nocent.

TIT.

Ἐις Ναυάγιον.

CAP. LV.

Φιλίππου.

NΗα μὲν ὤλεσε πόντος, ἐμοὶ δ' ἔπορεν πάλι δαίμων
Πλαζομένῳ φύσιος νῆα πολυκοτέρην.
Πατρὸς ἰδὼν γὰρ ἐγὼ δέμας εἰς ἐμὲ καίριον ἐλθὼν
Μυνέρέτης ἐπέβην, φόρτος ὀφειλόμενος.
Ἤγαγε δ' εἰς λιμένας με, καὶ ἔσπειρεν δὶς ὁ πρέσβυς,
Νήπιον ἐν γαίῃ, δεύτερον ἐν πελάγει.

Phi-

Philippi.

Perdiderat navem unda. aliam Fortuna natanti
Dat, Natura mihi quam dedit ipſa, ratem.
Ante meos oculos patrium venit ecce cadaver.
Illo debitum ego, ceu rate, vector onus.
Me ſalvum in portum ducit pater, & bis eundem
Gignit, humo puerum, Tethyos amne virum.

Ἀργενταρίου.

Ἐθραύσθης Ἠλεία παρ' οἰνοπότῃσι λάγυνε,
Νηδύος ἐκ πάσης χευαμένη βρόμιον.
Τῆλοθε γὰρ λίθος εἰς σε βαρύστονος, οἷα κεραυνὸς,
Οὐ Διὸς ἐκ χειρῶν, ἀλλὰ Δίωνος ἔβη.
Ἦν δὲ γέλως ἐπὶ σοὶ, καὶ σκώμματα πολλὰ, τυπείσης,
Καὶ πολὺς ἐξ ἑτάρων γιγνόμενος θόρυβος.
Οὐ θρηνῶ σε, λάγυνε, τὴν δύστηνον τεκοῦσαν
Βάκχον, ἐπεὶ Σεμέλη καὶ σὺ πέπονθας ἴσα.

Argentarii.

Fracta jaces, Bacchi differta nitore lagæna,
Effundens gremio dulcia vina tuo.
Namque in te cecidit ſaxum grave, fulminis inſtar,
Non Jovis è manibus, ſed Joviane tuis.
Plauſerunt comites, deriſeruntque jacentem:
Potantum ſtrepitu perſonat alta domus.
Non te ploro, lagæna; tuum, Bacchi altera mater,
Quod fuerat fatum, fatum erat & Semeles.

TIT.

Ἐις οἶνον.

CAP. LIX.

Μελεάγρου.

Αἱ Νύμφαι τὸν Βάκχον, ὅτ᾽ ἐκ πυρὸς ἥλαθ᾽ ὁ κοῦρος,
Νίψαν, ὑπὲρ τέφρης ἄρτι κυλιόμενον.
Τοὔνεκα σὺν Νύμφαις Βρόμιος φίλος· ἢν δέ νιν εἴργης
Μίσγεσθαι, δέξῃ πῦρ ἔτι καιόμενον.

Meleagri.

IGnibus ereptum Nymphæ excœpere Lyæum,
Abſterſere ſuis & cinerem manibus.
Hinc Bacchus Nymphis dilectus, qui, niſi lympha
Mixtus erit, rurſum, quod fuit, ignis erit.

TIT.

Ἐις ὄρνις,

CAP. LX.

Παλλάδα.

Τίπτε πανημέλιος Πανδιονὶ κάμμορε κούρη,
Μυρομένη κελαδεῖς τραυλὰ διὰ στομάτων;
Ἤτοι παρθενίης πόθος ἵκετο, τήν τοι ἀπηύρα
Θρηΐκιος Τηρεὺς, αἰνὰ βιασάμενος;

Pal-

Palladæ.

QUid lacrymas, totoſque dies, Pandione nata,
Ingemis, & blæſa voce, puella, canis?
An deſiderium tibi virginitatis ademptæ,
Quam rapuit Tereus, te lacrymare facit?

TIT.

Ἐις πατρίδα.

CAP. LXIV.

Παλλάδα.

ΩΣ οὐδὲν γλύκιον γ' ἧς πατρίδος, εἶπεν Ὀδυσσεύς.
Ἐν γὰρ τοῖς Κίρκης ἔκχυτον οὐκ ἔφαγεν.
Οὗ μόνον εἰ καὶ καπνὸν ἀποθρώσκοντ' ἐνόησεν,
Εἶπεν ἂν οἰμώζειν καὶ δέκα Πηνελόπας.

Palladæ.

UT nihil eſt patria jucundius! inquit Ulyſſes.
Sed non, quod Circe miſcuit, ille bibit:
Quem, ſi hujus tantum fumum cognoſſet, amantem
Penelopes poterant nec revocare decem.

TIT.

Ἐις πηγάς,

CAP. LXV.

Ἀντιφάνους.

Η Πάρος εὐύδροισι λιβαζομένη προχοῇσι,
Πτωχὴ νῦν Νύμφων μέχει καὶ εἰς σταγόνας.
Λυθρώδεις γὰρ ἐμοῖσιν ἐνίψατο νάμασι χεῖρας
Ἀνδροφόνος, κηλῖδ' ὕδασιν ἐγκεράσαν.
Ἐξ οὗ μοι κοῦραι φύγον ἥλιον, εἰς ἕνα Βάκχον,
Εἰποῦσαι, Νύμφαι μισγόμεθ', οὐκ ἐς Ἄρη.

Antiphanis.

Qui modo lympharum currebam flumine pleno,
Arenti ſupereſt nunc neque gutta mihi.
Namque cruentatas & multa cæde madentes
Neſcio quis noſtro lavit in amne manus.
Ex illo fugere undæ. Mars barbare, clamant,
Miſcemur Baccho, non tibi, Naïades.

TIT.

Ἐις πλουτοῦντας.

CAP. LXVI.

Ἄδηλον.

Ἦν νέος, ἀλλὰ πένης· νῦν γηρῶν, πλούσιός εἰμι,
Ὦ μόνος ἐκ πάντων οἰκτρὸς ἐν ἀμφοτέροις.
Ὃς τότε μὲν χρῆσθαι δυνάμην, ὁπότ' οὐδὲν εἶχον·
Νῦν δ' ὁπότε χρῆσθαι μὴ δύναμαι, τότ' ἔχω.

Ea-

Incerti.

PAupereram, juvenis; ſenior, ſum dives: utraque,
Hei mihi, ſum vitæ conditione miſer.
Quando frui poteram, nil, quod ſupereſſet, habebam:
Omnia cum ſuperant, non licet illa frui.

T I T.

Ἐις πόλεις.

C A P. LXX.

Ἀδριανȣ Καίσαρος.

Ἕκτορ, ἀρήϊον αἷμα, κατὰ χθονὸς εἴπȣ ἀκȣ́εις,
Χαῖρε, καὶ ἄμπνευσον βαιὸν ὑπὲρ πατρίδος.
Ἴλιον οἰκεῖται, κλεινὴ πόλις, ἄνδρας ἔχȣσα,
Σȣ̃ μὲν ἀφαυροτέρȣς, ἀλλ' ἔτ' ἀρηϊφίλȣς.
Μυρμιδόνες δ' ἀπόλοντο· παρίστασο, καὶ λέγ' Ἀχιλλεῖ;
Θεσσαλίην κεῖσθαι πᾶσαν ὑπ' Αἰνεάδαις.

Adriani Cæſaris.

SI quid adhuc audis, Hector, Mavortia proles,
Salve, inquam, & levior ſit tibi Troja dolor.
Ilion incolitur, urbs inclyta, teque minores,
Sed tamen egregios nutrit in arma viros.
Myrmidones periere: fero dic, Hector, Achilli,
Theſſaliam magnis eſſe ſub Æneadis.

TIT.

Εἰς πτωχούς.

CAP. LXXIV.

Παλλάδα.

ΜΗδέποτε ζήσας ὁ πένης βροτὸς, οὐδ' ἀποθνήσκει·
Καὶ ζῆν γὰρ δοκέων, ὡς νέκυς ἦν ὁ τάλας.
Οἱ δὲ τύχας μεγάλας καὶ χρήματα πολλὰ λαχόντες,
Οὗτοι τὸν θάνατον πλῶσιν ἔχουσι βίου.

Palladæ.

NOn moritur, nunquam incœpit qui vivere, pauper:
Mortuus ille etenim, re ſine, vivus erat.
At qui divitias & habent bona plurima lauti,
Illis, extincto corpore, vita perit.

TIT.

Εἰς Σωφροσύνην.

CAP. LXXXVI.

Ἄδηλον.

ΣΩφροσύνη καὶ ἔρως καταντίον ἀλλήλοισιν
Ἐλθόντες, ψυχὰς ὤλεσεν ἀμφότεροι.
Φαίδρην μὲν κλεινὸν πυρόεις πόθος Ἱππολύτοιο,
Ἱππολύτον δ' ἁγνὴ πέφνε σαοφροσύνη.

Inſ-

Incerti.

CErtabant pariterque pudor, pariterque libido,
Deleruntque animas perdideruntque duas.
Perdidit inſanam Veneris ſitis arida Phaedram:
Ipſe pudor caſtum perdidit Hippolytum.

TIT.

Εἰς φιλοστοργίαν.

CAP. LXXXVII.

Ἀλφειοῦ.

Χειμερίαις νιφάδεσσι παλυνομένα ἠθὰς ὄρνις,
Τέκνοις εὐναίας ἀμφέχεε πτέρυγας.
Μέσφα μιν οὐράνιον κρύος ὤλεσεν· ἦ γὰρ ἔμεινεν
Αἰθέρος οὐρανίου ἀντίπαλος νεφέων.
Πρόκνη καὶ Μήδεια κατ' Ἄϊδος αἰδέσθητε
Μητέρες, ὀρνίθων ἔργα διδασκόμεναι.

Alphei.

ÆThere ſub nudo pullos circumdabat alis
Gallina, hiberno tota peruſta gelu.
Donec eam cœli frigus grave perderet, omnes
Suſtinuit nimbos, ſuſtinuitque nives.
Medea & Procne, vultus abſcondite veſtros.
Quam vobis melior matribus iſta parens!

Ἄδηλον.

Ἐκ πυρὸς Ἰλιακοῦ δοράτων μέσον ἥρπασεν ἥρως
 Αἰνείας ὅσιον παιδὶ βάρος πατέρα.
Ἔκλαγε δ' Ἀργείοις, μὴ ψαύετε· μικρὸν ἐς Ἄρη
 Κέρδος ὁ γηραλέος, τοῖς δὲ φέρουσι μέγα.

Incerti.

Sanctum Anchiſiades gnato ſacrumque parentem
 Per flammas & per tela ferebat onus:
Clamavitque procul: Danai, ne tangite; parva
 Lucra dabit vobis, quem fero; magna mihi.

Ἀρχίου.

Αἶαν ὅλην νήσους τι διϊπλαμένη σὺ χελιδὼν
 Μηδείης γραπτῇ πυκτίδι νοσσοτροφεῖς.
Ἔλπῃ δ' ὀρταλίχων πίστιν σέο τήνδε φυλάξειν
 Κολχίδα, μηδ' ἰδίων φεισαμένην τεκέων;

Archii.

Medeæ in ſtatua vaga nidificabat hirundo,
 Ut fruſtra ſedes quæſiit orbe alias.
Quid facis, ah maleſana, tuis crediſſe daturam
 Colchida, quod gnatis abſtulit ipſa ſuis?

TIT.

Ἐις Κρόνον,

CAP. XC.

Παλλάδα.

Νυκτὸς ἀπερχομένης γεννώμεθα, ἦμαρ ἐπ' ἦμαρ,
  Τοῦ προτέρου βιότου μηδὲν ἔχοντες ἔτι.
Ἀλλοτριωθέντες τῆς ἐχθεσινῆς διαγωγῆς·
  Τοῦ λοιποῦ δὲ βίου σήμερον ἀρχόμενοι.
Μὴ τοίνυν λέγε σαυτὸν ἐτῶν πρεσβῦτα περισσῶν.
  Τῶν γὰρ ἀπελθόντων σήμερον οὐ μετέχεις.

Palladæ.

NAſcimur unoquoque die, cum naſcitur Eos,
  Et nihil hæc vitæ vita prioris habet.
Nam vita heſterna privati degimus ævum,
  Incipit & vitam lux hodierna novam.
Vitam igitur longam nemo ſe vivere dicat;
  Non etenim, quod abeſt præteriitque, tuum eſt.

Ἄδηλον.

Τὸ ῥόδον ἀκμάζει βαιὸν χρόνον· ἢν δὲ παρέλθῃ,
  Ζητῶν εὑρήσεις οὐ ῥόδον, ἀλλὰ βάτον.

Incerti.

QUam parvo floret roſa tempore! vertere: pulchros
  Amittit calices; nec roſa, ſed rubus eſt.

EX ANTHOLOGIÆ LIB. II.

TIT.

Ἐς ἀγωνιστάς.

CAP. I.

Λουκιλλίου.

Οὗτος ὁ νῦν βέλτιστος ὀλυμπικὸς εἶχε τὸ πρόσθεν
  Ῥῖνα, γένειον, ὀφρῦν, ὠτάρια, βλέφαρα·
Εἶτ' ἀπογραψάμενος πύκτης, ἀπώλεσε πάντα,
  Ὥστ' ἐκ τῶν πατρικῶν μηδὲ λαβεῖν τὸ μέρος.
Εἰκόνιον γὰρ ἀδελφὸς ἔχων προενήνοχεν αὐτοῦ.
  Καὶ κέκριτ' ἀλλότριος, μηδὲν ὁμοῖον ἔχων.

Lucillii.

PRimus Olympiacæ qui nunc certamine pugnæ,
  Naſum, aures habuit, mentum, oculos, labia.
Inſertus numero pugilum mox perdidit omnia,
  Nil miſer è patriis ferret ut ille bonis.
Fratris enim effigiem frater produxit; At illa,
  Quiſque ait, haud fratris forma; ſed alterius.

TIT.

TIT.

Ἐις γυναῖκας,

CAP. XI.

Παλλάδα.

ΠΑ̃σα γυνὴ χόλος ἐστίν, ἔχει δ᾽ ἀγαθὰς δύω ὥρας,
Τὴν μίαν ἐν θαλάμῳ, τὴν μίαν ἐν θανάτῳ.

Palladæ.

EST conjux mala quæque, bis attamen eſt bona conjux,
Cum premitur cupido, cum moriturque, viro.

TIT.

Ἐις Ζωγράφους,

CAP. XIX.

Λεωνίδου.

ΓΡάψας Δευκαλίωνα, Μενέστρατε, καὶ Φαέθοντα,
Ζητεῖς τίς τούτων ἄξιός ἐστι τίνος.
Τοῖς ἰδίοις αὐτοὺς τιμήσομεν. ἄξιος ὄντως
Ἐστὶ. πυρὸς Φαέθων, Δευκαλίων δ᾽ ὕδατος.

Leo-

Leonidæ.

PIngis Deucaliona, Meneſtrate, cum Phaëthonte,
Et, quo ſit pretio dignus uterque, rogas.
Dicam utrique ſuum pretium. Digniſſimus igne
Iſte tuus Phaëthon, æquore Deucalion.

TIT.

Ἐις φειδωλȣ̃ς,

CAP. L.

Λȣκιλλίȣ.

ΜΥ͂ν Ἀσκληπιάδης ὁ φιλάργυρος εἶδεν ἐν οἴκῳ,
Καὶ, τί ποιεῖς, φησὶν, φίλτατε μῦ παρ' ἐμοί;
Ἡδὺ δ' ὁ μῦς γελάσας, μηδὲν φίλε, φησὶ, φοβηθῇς·
Οὐχὶ τροφῆς παρὰ σοὶ χρήζομεν, ἀλλὰ μονῆς.

Lucillii.

MUrem Aſclepiades cum conſpexiſſet avarus,
Quid facis in noſtra, dixit, amice domo?
Olli ſubridens dixit mus: ne metue hoſpes,
Non veni, ut comedam tecum ego, at ut maneam.

TIT.

TIT.

Ἐις φιλοσόφους,

CAP. LII.

Λουκιλλίου.

Εἶναι μὲν κυνικόν σε, Μενέστρατε, κἀνυπόδητον,
  Καὶ ῥιγοῦν, οὐδεὶς ἀντιλέγει καθόλου·
Ἂν δὲ παραρπάζῃς ἄρτους καὶ κλάσματ' ἀναιδῶς,
  Κἀγὼ ῥάβδον ἔχω, καὶ σὲ λέγουσι κύνα.

Lucillii.

Quod pannoſus eas, pedibuſque, Meneſtrate, nudis,
  Neminem ea offendit res: es enim Cynicus.
At cum de menſa panem rapis, improbe, noſtra,
  Eſſe puta bauculum tum mihi, teque canem.

EX ANTHOLOGIÆ LIB. III.

TIT.

Ἐις ἄνδρας οὐκ ἐπισήμους,

CAP. VI.

Πλάτωνος εἰς Ἀστέρα.

Ἀστέρας εἰσαθρεῖς Ἀστὴρ ἐμὸς· εἴθε γενοίμην
Οὐρανὸς, ὡς πολλοῖς ὄμμασιν εἰς σὲ βλέπω.
Ἀστὴρ πρὶν μὲν ἔλαμπες ἐνὶ ζωοῖσιν ἑῷος,
Νῦν δὲ θανὼν λάμπεις ἕσπερος ἐν φθιμένοις.

Platonis in Stellam.

Stella meus ſtellas ſpectat. ſim cœlum utinam ipſe,
Ut te, Stella, oculis pluribus intuear.
Nam modo qui fueras viventes Lucifer inter,
Nunc vita caſſos Heſperus inter eris.

Σιμωνίδου.

Πολλὰ φαγὼν, καὶ πολλὰ πιὼν, καὶ πολλὰ κακ᾽ εἰπὼν
Ἀνθρώπους, κεῖμαι Τιμοκρέων Ῥόδιος.

Simo-

Simonidæ.

MUlta vorans, & multa bibens, mala plurima dicens,
Hoc jaceo tumulo Timocreon Rhodius.

TIT.

Ἐις Ἀρχαίους τινάς,

CAP. VII.

Ἀγαθίου εἰς Νιόβην.

Ὁ τύμβος οὗτος ἔνδον οὐκ ἔχει νεκρόν·
Ὁ νεκρὸς οὗτος ἐκτὸς οὐκ ἔχει τάφον·
Ἀλλ' αὐτὸς αὐτοῦ νεκρός ἐστι καὶ τάφος.

Agathii in Nioben.

NUllum cadaver intus hic tumulus habet:
Extus ſepulcrum, hic quæ ſepulta, non habet:
At & ſepulcrum eſt & cadaver hæc ſibi.

Ἡγησίππου

Ἐις Τίμωνα τὸν μισάνθρωπον.

Ὀξεῖαι πάντη περὶ τὸν τάφον εἰσὶν ἄκανθαι,
Καὶ σκόλοπες. βλάψεις τοὺς πόδας, ἢν προσίῃς.
Τίμων μισάνθρωπος ἐνοικέω· ἀλλὰ πάρελθε,
Οἰμώζειν εἰπὼν πολλὰ, πάρελθε μόνον.

Hege-

Hegeſippi
in Timonem Miſanthropum.

VEpribus ac palis buſtum hoc vallatur acutis.
Effugite hinc: plantas ne fera lædat humus.
Hanc habito Timon, generis veſtri hoſtis: abite,
Et mihi, quæ vultis, dicite; abite modo.

TIT.

Ἐις γυναῖκας.

CAP. XII.

Ἀγαθίου
Ἐις τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ Ἐυγενίαν.

ΤᾺν πάρος ἀνθήσασαν ἐν ἀγλαΐῃ καὶ ἀοιδᾷ,
Τὰν πολυκυδίστου μνάμονα θεσμοσύνας,
Ἐυγενίαν κρύπτει χθονίη κόνις· αἱ δ' ἐπὶ τύμβῳ
Κείραντο πλοκάμους Μοῦσαι, Θέμις, Παφίη.

Agathii
In ſororem ſuam Eugeniam.

INſignem cantu, inſignem florentibus annis,
Inſignem cultæ nomine juſtitiæ,
Eugeniam tegit hæc tellus. ad buſta ſolutos
Detondent crines Muſa, Themis, Paphia.

Ἰουλια-

Ἰουλιανοῦ Αἰγυπτίου.

Ὄνομα μὲν Καλὴ, φρεσὶ δὲ πλέον ἠὲ προσώπῳ,
  Κάτθανε· φεῦ, χαρίτων ἐξαπόλωλεν ἔαρ.
Καὶ γὰρ ἔην Παφίῃ πανομοίιος, ἀλλὰ συνεύνῳ
  Μούνῳ· τοῖς δ' ἑτέροις Παλλὰς ἐρυμνοτάτη.
Τίς λίθος οὐκ ἐγόησεν ὅτ' ἐξήρπαξεν ἐκείνην
  Εὐρυβίης ἀΐδης ἀνδρὸς ἀπ' ἀγκαλίδων;

Juliani Ægyptii.

INteriit, quæ mente magis, quam nomine & ore,
  Pulchra fuit: eheu, ver Charitum interiit.
Par Veneri facie, ſimiliſque per omnia, at uni
  Illa viro, reliquis caſta Minerva fuit.
Quis non deſlevit miſeram lapis, abſtulit illam
  Cum mors invito conjugis è thalamo?

Εὐτολμίου.

Υἱέος ὠκυμόροιο θανόντα ποθοῦσα Μενίππη
  Κωκυτῷ μεγάλῳ πνεῦμα συνεξέχεεν·
Οὐδ' ἔσχεν παλίνορσον ἀναπνεύσασα γοῆσαι,
  Ἀλλ' ἅμα καὶ θρήνου παύσατο καὶ βιότου.

Eutolmii.

CRuda ſui gnati lugebat fata Menippe,
  Effuditque animam protinus ipſa ſuam.
Non iterum repetenda dedit lamenta, ſimulque
  Cum luctu vitam finiit illa ſuam.

TIT.

Ἐις ἥρωας.

CAP. XIV.

Ἀντιφίλου εἰς Ἀχιλλέα.

Τύμβος Ἀχιλλῆος ῥηξήνορος, ὅν ποτ' Ἀχαιοὶ
Δώμησαν, Τρώων δεῖμα καὶ ἐσσομένων.
Αἰγιαλῷ δὲ νένευκεν, ἵνα στοναχῇσι θαλάσσης
Κυδαίνοιτο παῖς τῆς ἁλίης Θέτιδος.

Antiphili in Achillem.

Hic eſt Pelidæ tumulus, quem ſtruxerat olim
Terrorem ſeris Græcia Dardanidis.
Litore in Iliaco jacet heros; æquor ubi illum
Plangit, & ipſa ſuis mater honorat aquis.

Ἐις Ἀχιλλέα καὶ πάτροκλον.

Ἄνδρε δύο φιλότητι καὶ ἐν τεύχεσιν ἀρίστω,
Χαίρετον, Αἰακίδη, καὶ σὺ Μενοιτιάδη.

In Achillem & Patroclum.

O Et amicitia juvenes & Marte celebres,
Salvete, Æacida, tuque Menætiada.

Ἀντι-

Ἀντιπάτρου εἰς Αἴαντα.

Σῆμα παρ' Αἰάντειον ἐπὶ Ῥοιτηΐσιν ἀκταῖς.
Θυμοβαρὴς ἀρετὰ μύρομαι ἑζομένα,
Ἀπλόκαμος, πινόεσσα, διὰ κρίσιν· ὅτι Πελασγῶν
Οὐκ ἀρετὰ νικᾶν ἔλλαχεν, ἀλλὰ δόλος.
Τεύχεα δ' ἂν λέξειεν Ἀχιλλέος· ἄρσενος ἀκμῆς,
Οὐ σκολιῶν μύθων ἄμμες ἐφιέμεθα.

Antipatri in Ajacem.

AJacis juxta Rhætæo in litore buſtum
Mœſta animo virtus bellica conſideo,
Fœda ſitu, reſoluta comas, quia judice Grajo
Debita virtuti rettulit arma dolus.
At, puto, Pelidæ clamarent arma: virilem,
Non Laërtiadæ poſcimus ora, manum.

Ἀρχίου εἰς τὸ αὐτό.

Μοῦνος ἐναιρομένοισιν ὑπέρμαχον ἀσπίδα τείνας
Νηυσὶ, βαρεῖ Τρώων αἰὲν ἔμεινας Ἄρη·
Οὐδέ σε χερμαδίων ὦσε κλόνος, οὐ νέφος ἰῶν,
Οὐ πῦρ, οὐ δοράτων, οὐ ξιφέων πάταγος·
Ἀλλ' αὔτως ἀπερβλής τε, καὶ ἔμπεδος, ὥστις ἐρίπνη
Ἱδρυνθεὶς, ἔτλης λαίλαπα δυσμενέων.
Εἰ δέ σε μὴ τεύχεσσιν Ἀχιλλέος ὥπλισεν Ἑλλὰς,
Ἄξιον ἀντ' ἀρετῆς ὅπλα πορεῦσα γέρας.
Μοιράων βουλῇσι τάδ' ἤμπλακεν, ὡς ἂν ὑπ' ἐχθρῶν
Μή τινος, ἀλλὰ τεῇ πότμον ἕλῃς παλάμῃ·

Archii in eundem.

SOlus Achivorum clypeo tu protegis alnos,
Suſtentaſque tua cuſpide Martis onus.

Non lapidum, non te telorum reppulit imber,
Flammaque: ceſſerunt enſis & haſta tibi.
Tu, veluti rupes, belli procurris in æquor,
Quem belli fruſtra plurima pulſat hiems.
Si vero haud Pelidæ armis te armaverit Hellas,
Virtuti tribuens præmia digna tuæ,
Conſilio fati factum puto; nullus ut hoſtis,
Sed titulum ferres mortis ut ipſe tuæ.

Ἀδέσποτον εἰς τὸ αὐτό.

Σῆμα τόδ' Αἴαντος Τελαμωνίου, ὃν κτάνε μοῖρα,
Αὐτοῦ χρησαμένη καὶ χερὶ καὶ ξίφει.
Οὐδὲ γὰρ ἐν θνητοῖσι δυνήσατο, καὶ μεμαυῖα,
Εὑρέμεναι Κλωθὼ τοῦδ' ἕτερον φονέα.

Incerti eodem ſenſu.

Hic Telamoniadæ tumulus, quem Parca peremit,
Ipſius gladio, ipſius uſa manu:
Nullum etenim, quamvis cuperet, reperire valebat,
Illum qui poſſet tollere, Parca virum.

Λεοντίου εἰς τὸ αὐτό.

Πικρὴν ἀλλήλοις Ἕκτωρ χάριν ἠδὲ φέρασπις
Αἴας ἐκ πολέμου μνῆμ' ἔπορον φιλίης.
Ἕκτωρ γὰρ ζωστῆρα λαβὼν, ξίφος ἔμπαλι δῶκεν.
Τὴν δὲ χάριν δώρων πείρασαν ἐν θανάτῳ.
Τὸ ξίφος εἷλ' Αἴαντα μεμηνότα, καὶ πάλι ζωστὴρ
Εἵλκυσε Πριαμίδην δίφρεια συρόμενον.
Οὕτως ἐξ ἐχθρῶν αὐτοκτόνα πέμπετο δῶρα,
Ἐν χάριτος προφάσει μοῖραν ἔχοντα μόρου.

Leontii

Leontii in eundem.

MUnus amarum Priamides Ajaxque ferebant
  E bello, alternæ pignus amicitiæ.
Priamides zonam, gladium Telamonius heros
  Munus habet. letum id munus utrique dedit.
Hoc ipſo ſeſe inſanus gladio induit Ajax:
  Hectorem Achilleis zona ligavit equis.
Sic inimicorum per ſe fatalia, doni
  Sub ſpecie, occultam dona habuêre necem.

Ἀκεράτου γραμματικοῦ εἰς Ἕκτορα.

Ἕκτορ, Ὁμηρείοισιν ἀεὶ βεβοημένε βίβλοις,
  Θειοδόμου τείχους ἕρκος ἐρυμνότερον·
Ἐν σοὶ Μαιονίδης ἀνεπαύσατο, σοῦ δὲ θανόντος
  Ἕκτορ, ἐσιγήθη καὶ σελὶς Ἰλιάδος.

Acerati Grammatici in Hectorem.

HEctor, Homeriacis per ſæcula cognite chartis,
  O murus muris fortior Iliacis!
In te Mæonides requievit: te moriente
  Pagina divinæ conticet Iliados.

Ἀδέσποτον εἰς τὸν αὐτόν.

Μή με τάφῳ σύγκρινε τὸν Ἕκτορα, μηδ' ἐπὶ τύμβῳ
  Μέτρει τὸν πάσης Ἑλλάδος ἀντίπαλον·
Ἰλιάς, αὐτὸς Ὅμηρος ἐμοὶ τάφος, Ἑλλάς, Ἀχαιοὶ
  Φεύγοντες· τούτοις πᾶσιν ἐχωννύμεθα.

Incerti in eundem.

Hectora non tumulo, non me metire ſepulcro,
Qui par Argivis omnibus unus eram.
Ilias, Iliadoſque auctor, fugitivaque Grajûm
Turba, meo dignus nomine ſunt tumulus.

Ἀρχίου,

Εἰς Ἀλέξανδρον τὸν Μακεδόνα.

Ἕκτορι μὲν Τροίη συγκάτθανεν, οὐδ' ἔτι χεῖρας
Ἀντῆρεν Δαναῶν παισὶν ἐπερχομένοις.
Πέλλα δ' Ἀλεξάνδρῳ συναπώλετο· πατρίδες ἄρα
Ἀνδράσιν, οὐ πάτραις ἄνδρες ἀγαλλόμεθα.

Archii,

In Alexandrum Macedonem.

Ilion Hectoreo cecidit Priameïa leto,
Nec plus Argolicis reſtitit illa viris.
Pella in Alexandro periit. Mavortia quippe
Pectora ſunt patriæ vita decuſque ſuæ.

TIT.

TIT.

Εἰς Ἰχθύας.

CAP. XVII.

Ἄδηλον.

Κύματα καὶ Τρυχύς με κλύδων ἐπὶ χέρσον ἔσυρεν
Δελφῖνα, ξείνης κοινὸν ὅραμα τύχης.
Ἀλλ' ἐπὶ. μὲν γαίης ἐλέῳ τόπος. (οἱ γὰρ ἰδόντες
Εὐθὺς πρὸς τύμβον μ' ἔστεφον εὐσεβέες)
Νῦν δὲ τεκοῦσα θάλαττα διώλεσεν. τίς παρὰ πόντῳ
Πίστις, ὃς οὐδ' ἰδίης φείσατο συντροφίης;

Incerti.

ME fera tempeſtas tumido delphina profundo
Expulit, exemplum flebile naufragii.
Eſt ſua ſed terræ pietas. tellure ſepultum
Me pia gens manibus compoſuere ſuis.
Me perdit, quod me genuit. maris ecqua fides eſt,
Cum maris in media mergar alumnus aqua?

TIT.

Ἐις μεθύσους,

CAP. XX.

Λεωνίδου.

Μαρωνὶς ἡ φίλοινος, ἡ πίθων σποδὸς,
Ἐνταῦθα κεῖται γρηῦς, ἧς ὑπὲρ τάφου
Γνωςὴ πρόκειται πᾶσιν Ἀττικὴ κύλιξ.
Στένει δὲ καὶ γῆς νέρθεν, οὐχ ὑπὲρ τέκνων,
Οὐκ ἀνδρὸς, οὓς λέλοιπεν ἐνδεεῖς βίου·
Ἓν δ' ἀντὶ πάντων, οὕνεκ' ἡ κύλιξ κενή.

Leonidæ.

Faex doliorum, plurimi dipſas meri,
Maronis hæc eſt, marmori cujus palam
Inſculptus exſtat vaſtus Atticus calix.
Sub hoc ſepulta luget, haud ob liberos,
Haud ob maritum; quos reliquit pauperes:
Sed quod Lyæo non refertus ſit calix.

Διοσκορίδου.

Τὴν τίτθην Ἱέρων Σειληνίδα, τὴν, ὅτε πίνει
Ζωρὸν, ὑπ' οὐδεμιῆς θλιβομένην κύλικος,
Ἀγρῶν ἐντὸς ἔθηκεν, ἵν' ἡ φιλάκρητος ἐκείνη,
Καὶ φθιμένη, ληνῶν γείτονα τύμβον ἔχῃ.

Dioſco-

Dioſcoridis.

HOc nutricem Hiero Silenida, ſaucia nullo
Quæ fuerat Baccho, quæ fuerat calice,
Compoſuit campo: Bacchum quæ ſemper amarat,
Illius ut prælis proximum haberet agrum.

TIT.

Ἐις ναυαγήσαντας,

CAP. XXII.

Πλάτωνος.

ΠΛωτῆρες σώζοισθε καὶ εἰν ἁλὶ καὶ κατὰ γαῖαν.
Ἴστε δὲ ναυηγοῦ σῆμα παρερχόμενοι.]

Platonis.

ET terra tuti degatis & æquore, nautæ,
Navifragi tumulum ſcite ſed eſſe meum.

Ἰσιδώρου Ἀιγεάτου.

ΤΟ χῶμα τύμβος ἐστὶν ἀλλὰ τοῦ βοὸς
Ἐπίσχες οὗτος, τὴν ὕνιν τ' ἐνήλασσον.
Κινεῖς σποδὸν γῆ ἐς δὲ τοιαύτην κόνιν
Μὴ σπέρμα πυρῶν, ἀλλὰ χοὰς δάκρυα.

Iſidori Ægeatæ.

AGger ſepulcrum hic. quiſquis es tuos procul
Defende tauros, vomerem ſuſpendito.
Tu me, colone, qui cinis jam ſum, moves.
Lacrymas at iſte poſcit, haud ſemen, cinis.

Ἀντιπάτρου.

ΟΥδετέρης ὅλος εἰμὶ θανὼν νέκυς, ἀλλὰ θάλασσα
Καὶ χθὼν τὴν ἀπ' ἐμεῦ μοῖραν ἔχουσιν ἴσην.
Σάρκα γὰρ ἐν πόντῳ φάγον ἰχθύες· ὀστέα δ' αὖτε
Βέβρασται ψυχρῇ τῇδε παρ' ἠϊόνι.

Antipatri.

NEutrius ſum totus; habet nam corporis hujus
Unda maris partem, terraque dimidiam:
Carnem etenim piſces edere ſub æquore noſtram;
Oſſa tegit nudum, fluctibus acta, ſolum.

Τοῦ αὐτοῦ.

ΑΝθέα τὸν ναυηγὸν ἐπὶ στόμα Πηνειοῖο
Νυκτὸς ὑπὲρ βαιῆς νηξάμενον σανίδος,
Μοῦνος ἐκ θάμνοιο θορὼν λύκος ἄσκοπον ἄνδρα
Ἔκτανεν. ὦ γαίης κύματα πικρότερα.

Ejuſdem.

ANthea naufragum, ſpumantis ad oſtia Penei
Exigua nantem nocte ſuper tabula,
Efferus incautum rapuit lupus ô graviores
Telluris fluctus fluctibus æquoreis!

Ἰατ-

Ἰσιδώρου.

Οὐ χεῖμα Νικόφημον, οὐκ ἄστρων δύσις
  Ἁλὸς Λιβύσσης κύματος κατέκλυσεν,
Ἀλλ᾽ ἐν γαλήνῃ (φεῦ τάλας) ἀνηνέμῳ,
Πλόῳ πεδηθεὶς, ἐφρύγη δίψης ὕπο.
Καὶ τοῦτ᾽ ἀήτων ἔργον. ὢ πόσον κακὸν
Ναύταισιν, ἢ πνέοντες, ἢ μεμυκότες.

Iſidori.

NOn ira ponti, non cadentum ſiderum
  Occaſus, Afro Nicophemum gurgite
Merſere. motis imbre nullo fluctibus
Acri peremptus (heu miſer!) ſiti jacet.
Ventorum & hoc eſt. ô prementes ſpiritum,
Aut non prementes navitis, venti, malum!

TIT.

Εἰς νέους καὶ νέας.

CAP. XXII.

Ἀντιπάτρου Θεσσαλονικέως.

Αὐσονίη με Λίβυσσαν ἔχει κόνις· ἄγχι δὲ Ῥώμης
  Κεῖμαι παρθενικὴ, τῇδε παρὰ ψαμάθῳ.
Ἡ δέ με τρεψαμένη Πομπηΐη, ἀντὶ θυγατρὸς
  Κλαυσαμένη, τύμβῳ θῆκεν ἐλευθερίῳ·
Πῦρ ἕτερον σπεύδουσα, τὸ δ᾽ ἔφθασεν· οὐδὲ κατ᾽ εὐχὴν
  Ἡμετέρην ἧψεν λαμπάδα Περσεφόνη.

Antipatri Theſſalonicenſis.

RUre tegor Latio Libyco ſata ſanguine virgo,
Non procul a muris, maxima Roma, tuis.
Quæ me nutrivit, luxit Pompeia. gnatam
Ceu propriam, & tumulo condidit ingenuo.
Dum tædas parat illa alias, hæc prævenit. heu quam
Præter vota meo ſubditur illa rogo!

TIT.

Εἰς ποιητάς.

CAP. XXV.

Ἀντιπάτρου εἰς Ὀρφέα.

ΟΥκ ἔτι θελγομένας Ὀρφεῦ δρύας, οὐκ ἔτι πέτρας
Ἄξεις. οὐ θηρῶν αὐτονόμους ἀγέλας·
Οὐκ ἔτι κοιμάσεις ἀνέμων βρόμον, οὐχὶ χάλαζαν,
Οὐ νιφετῶν συρμοὺς, οὐ καταιγοῦσαν ἅλα;
Ὤλεο γάρ· σε δὲ πολλὰ κατωδύραντο θύγατρες
Μναμοσύνας, μάτηρ δ' ἔξοχα Καλλιόπα.
Τί φθιμένοις στοναχεῦμεν ἐφ' υἱάσιν, ἀνίκ' ἀλαλκεῖν
Τῶν παίδων ἀΐδην οὐδὲ Θεοῖς δυνάμις;

Antipatri in Orphea.

NOn quercus poſthac, Orpheu, non ſaxa movebis,
Non feſtinantes ad tua fila feras:
Non nivibus, non inſanis cum grandine ventis,
Non ſomnum æquoreæ conciliabis aquæ!

Inte-

Interiiſti etenim. leto gemuere Camœnæ,
Ante alias mater Calliopea, tuo.
Quid gnatos flemus noſtros? avertere gnatis
Fatalem Superi non potuere diem.

Ἄδηλον εἰς Σαπφώ.

Οὔνομά μὲν Σαπφώ· τόσον δ' ὑπερέσχον ἀοιδῶν
Θηλειῶν, ἀνδρῶν ὅσσον ὁ Μαιονίδας.

Incerti in Sappho.

Sum Sappho, tantum reliquas quæ vinco puellas,
Quantum tu reliquos vincis, Homere, viros.

Ἀσκληπιάδου εἰς Ἤρινναν.

Ὁ γλυκὺς Ἠρίννης οὗτος πόνος, οὐχὶ πολὺς μὲν,
(Ὡς ἂν παρθενικᾶς ἐννεακαιδεκέτευς)
Ἀλλ' ἑτέρων πολλῶν δυνατώτερος· εἰ δ' ἀΐδας μοι
Μὴ ταχὺς ἦλθε, τίς ἂν τηλίκον ἔσχ' ὄνομα;

Aſclepiadis in Erinnam.

Hic labor Erinnæ, ſuavis, non multus, (ad ævi
Annos bis nondum venerat illa decem)
Multorum at potior. par ſi arti vita fuiſſet,
Quis, mihi componi qui potuiſſet, erat?

Ἄδηλον εἰς Θεόδωρον.

ΚΑ'τθανε μὲν Θεόδωρος, ἀοιδοπόλων δὲ παλαιῶν
Πληθὺς οἰχομένη νῦν θάνεν ἀτρεκέως.
Πᾶσα γὰρ ἐμπνείοντι συνέπνεε, πᾶσα δ' ἀπέσβη
Σβεννυμένου· κρύφθη δ' εἰν ἑνὶ πάντα τάφῳ.

Incerti in Theodorum.

MOrtuus eſt Theodorus: eo moriuntur in uno
Tota poëtarum, quæ fuit ante, cohors.
Vivebant, vivente illo; pereunte peribant.
Omnia nunc uno condita ſunt tumulo.

TIT.

Ἐις φιλοσόφους,

CAP. XXXIII.

Σπευσίππου εἰς Δημόκριτον.

ἮΝ ἄρα Δημοκρίτοιο γέλως τόδε· καὶ τάχα λέξει,
Οὐκ ἔλεγον γελόων, πάντα πέλουσι γέλως;
Καὶ γὰρ ἐγὼ σοφίην μετ' ἀπείρονα, καὶ σίχα βίβλων
Τοσσατίων, κεῖμαι νέρθε τάφοιο γέλως.

Speuſippi in Democritum.

OMnia Democritus riſit, ridendoque forſan,
Num dixi, dicet, omnia riſus erant?
Nam, poſt impenſos Sophiæ, libriſque labores
Pluribus, hoc jaceo marmore riſus ego.

Ἀδη-

Ἄδηλον εἰς αὐτόν.

Εἰ καὶ ἀμειδήτων νεκύων ὑπὸ γαῖαν ἀνάσσεις
  Φερσεφόνη, ψυχὴν δέχνυσο Δημοκρείτου,
Εὐμενέως γελόωσαν· ἐπεὶ καὶ σεῖο τεκοῦσαν,
  Ἀχνυμένην ἐπὶ σοὶ, μοῦνος ἔκαμψε γέλως.

Incerti in eundem.

Ut præſis, regina Erebi, haud ridentibus umbris,
  Ne ridentem umbram reſpue Democriti.
Namque tuam, pro te ſudantem, & multa gementem,
  Qui potuit matrem flectere, riſus erat.

Ἀντιπάτρου εἰς Θαλῆν.

Τόνδε Θαλῆν Μίλητος Ἰὰς θρέψασ᾽ ἀνέδειξεν
  Ἀστρολόγων πάντων πρεσβύτατον σοφίῃ.

Antipatri in Thaletem.

Eduxit magnum Mileſia terra Thaleten,
  Quo nemo veterum clarior Aſtrologus.

Ἐις τὸν αὐτόν.

Γυμνικὸν αὖ ποτ᾽ ἀγῶνα θεώμενον, Ἠλεῖε Ζεῦ,
  Τὸν σοφὸν ἄνδρα Θαλῆν ἥρπασας ἐκ σταδίου.
Αἰνέω ὅττι μιν ἐγγὺς ἀπήγαγες· ἦ γὰρ ὁ πρέσβυς
  Οὐκ ἔθ᾽ ὁρᾶν ἀπὸ γῆς ἀστέρας ἠδύνατο.

In-

In eundem.

SPectantem Jovis Elei ſtata ſacra Thaleten
Eleus rapuit Juppiter è ſtadio.
Jure ſenem propius trahis, ô Elee: tueri
Amplius è terra ſidera non poterat.

Ἰουλιανοῦ εἰς Πύῤῥωνα
Σκεπτικὸν, ἀμοιβαῖον.

[a] ΚΆτθανες ὦ Πύῤῥων; [b] ἐπέχω. [a] πυμάτην μετὰ μοῖραν
Φῂς ἐπέχειν; [b] ἐπέχω σκέψιν ἔπαυσε τάφος.

Juliani in Pyrrhonem
Scepticum, reſponſorium.

[a] MOrtuus es, Pyrrho? [b] dubito. [a] poſt ultima fata
Tu dubitas? [b] dubito. plura vetat tumulus.

Λεωνίδου εἰς Δημόκριτον.

ΠΛούτων δέξο μάκαρ Δημόκριτον, ὡς κεν ἀνάσσων
Αἰεὶ ἀμειδήτων, καὶ γελάοντα λάχοις.

Leonidæ in Democritum.

ACcipe Democritum, Pluto, precor, una uti ſit, quæ,
Tot flentes inter, rideat umbra, tibi.

EX LIB. ANTHOLOGIÆ IV.

TITULO Ἐις ἀγωνιστῶν εἰκῶνας,

CAPITE II.

Φιλίππου.

Ἴσαις με λαγόσιν ξεῖνε Ταυρογάστορα,
Καὶ στερρόγυιον, ὡς Ἄτλαντα δεύτερον.
Θαμβεῖς, ἀπιστῶν εἰ βρότειος ἡ φύσις
Ἀλλ' ἴσθι μ' Ἡρᾶν Λαοδικῆα πάμμαχον
Ὃν Σμύρνα καὶ δρῦς Περγάμου κατέστεφεν,
Δελφοὶ, Κόρινθος, Ἦλις, Ἄργος, Ἄκτιον.
Λοιπῶν δ' ἀέθλων ἣν ἐρευνήσῃς κράτος,
Καὶ τὴν Λίβυσσαν ἐξαριθμήσεις κόνιν.

Philippi.

ME ventre taurum, me toris valentibus
Atlanta cernens alterum, ô hoſpes, ſtupes,
Monſtrumque te videre, non hominem, putas.
Pugilem ſed Heram conſpicis, cujus comam
Victrice cinxit fronde Smyrna, Pergamus,
Delphi, Corinthus, Elis, Argos, Actium.
Quæ cæterorum palma ſit certaminum
Si dicam, & Afri pulverem dicam ſoli.

TIT.

TIT.

Ἐις εἰκόνας βάκχων,

CAP. III.

Σιμωνίδου.

[a] Τίς ἅδε; [b] Βάκχα. [a] Τίς δέ μιν ξέσε; [b] Σκόπας.
[a] Τίς δ' ἐξέμηνε, Βάκχος, ἢ Σκόπας; [b] Σκόπας.

Simonidæ.

[a] QUænam illa? [b] Baccha. [a] quiſnam illam fecit? [b] Scopas.
[a] Furiavit at quis? Bacchus, an Scopas? [b] Scopas.

TIT.

Ἐις εἰκόνας γυναικῶν,

CAP. V.

Παύλου Σιλεντιαρίου εἰς εἰκόνα Θεοδωριάδος.

Ὄμματα μὲν κούρης μόλις ἡ γραφίς, οὔτι δὲ χαίτην,
Οὔτε σέλας χροιῆς ἄκρον ἀπεπλάσατο.
Εἴ τις μαρμαρυγὴν δύναται φαέθοντος γράψαι,
Μαρμαρυγὴν γράψει καὶ Θεοδωριάδος.

Pauli

Paulli Silentiarii in imaginem Theodoriadis.

VIxdum oculos finxit radiantes, nedum uti crines
Fulgoremque cutis finxerit iſta manus.
Si quis ſplendorem Solis depingere poſſit,
Splendorem pinget & Theodoriadis.

Ἐις τὴν ἀυτήν.

ΒΆσκανος ἡ γραφίς ἐστι, καὶ εἰσορόωσι μεγαίρει,
Χρύσεα κεκρυφάλοις βόστρυχα κρυψαμένη.
Εἰ δ' ὑπάτης κεφαλῆς ὑπάτην χάριν εἰκόνι κεύθοις,
Ὀυδ' ἐπὶ τοῦ λοιποῦ κάλλεϊ πίστιν ἔχεις.
Πᾶσα γραφὶς μορφῇσι χαρίζεται· ἀλλὰ σὺ μούνη
Τῆς Θεοδωριάδος κλέψας ἐπ' ἀγλαΐας.

In eandem.

INvida tu, pictura; tuentibus, invida certè es,
Nam tegis auratas retibus uſque comas.
Si primam capitis venerem celaſque tegiſque,
Quiſnam, de reliquis qui tibi credat, erit?
Blanditur quævis poſitæ pictura puellæ:
Tu Theodoriadis ſupprimis una decus.

TIT.

TIT.

Ἐις ἀγάλματα Ζώων,

CAP. VII.

Ἀνακρέοντος,

Ἐις τὴν Μύρωνος βοῦν.

BΟυκόλε τὰν ἀγέλαν πόῤῥω νέμε, μὴ τὸ Μύρωνος
Βοΐδιον ὡς ἔμπνουν βουσὶ συνεξελάσῃς.

Anacreontis,

In buculam Myronis.

HInc abige armentum, paſtor, ne forte Myronis
Intermixta tuis bucula bubus eat.

Εὐηνοῦ εἰς τὸ αὐτό.

Η Τὸ δέρας χάλκειον ὅλον βοῒ τῇδ' ἐπίκειται
Ἔκτοθεν, ἢ ψυχὴν ἔνδον ὁ χαλκὸς ἔχει.

Eueni in eandem.

PElle vel ærata bos hæc circumdatur extus,
Aut hoc æs animam, qua viget, intus habet.

Λεω-

Λεωνίδου εἰς τὸ αὐτό.

Οὐκ ἔπλασεν με Μύρων, ἐψεύσατο· βοσκομέναν δὲ
Ἐξ ἀγέλας ἐλάσας, δῆσε βάσει λιθίνᾳ.

Leonidæ in eandem.

Non finxit mea membra Myron, mentitus id: at me
Huc ductam adſtrinxit compede marmorea.

Ἀντιπάτρου Σιδωνίου εἰς τὸ αὐτό.

Εἰ μή μου ποτὶ τᾷδε Μύρων πόδας ἥρμοσε πέτρᾳ,
Ἄλλαις ἂν νεμόμαν βουσὶν ὁμοῦ δάμαλις.

Antipatri Sidonii in eandem.

Hæc plantas ad ſaxa meas niſi dextra Myronis
Vinxerat, irem alias inter, ut ante, boves.

Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ αὐτό.

Μόσχε, τί μοι λαγόνεσσι προσέρχεαι; τίπτε δὲ μυκᾷ;
Ἁ τέχνα μαζοῖς οὐκ ἐνέθηκε γάλα.

Ejuſdem in eandem.

Quis fugis mammas, quid mugis, ô vitule? ah lac
Artifices mammis non tribuere manus.

Εἰς

Ἐις τὸ αὐτό.

ΤΑὶ δάμαλιν βουφορβὲ παρέρχεο, μηδ᾽ ἀπάνευθεν
Συρίσδης. μαστῷ πόρτιν ὑπεκδέχεται.

In eandem.

CArmina nunc, Melibœe, precor cane nulla; proculque,
Nam vitulum mammis bucula lactat, abi.

Ἐις τὸ αὐτό.

Α Δάμαλις (δοκέω) μυκήσεται· ἢν δὲ βραδύνῃ,
Χαλκὸς ὁ μὴ νοέων, αἴτιος, οὐχὶ Μύρων.

In eandem.

MUgiet hæc, puto, vacca: at ſi mugire recuſat,
Inſipidum æs cauſſa eſt, non tua dextra Myron.

Ἀντιπάτρου εἰς τὸ αὐτό.

ΒΟῦν ἰδίαν ποτὲ βουσὶ Μύρων μιχθεῖσαν ἐρεῦνα·
Εὗρε μόλις δ᾽ αὐτὴν, τὰς βόας ἐξελάσας.

Incerti in eandem.

IMmixtam armento vaccam dum quærit, abacto
Armento, potuit vix reperire Myron.

"Αδη-

Ἄδηλον εἰς τὸ αὐτό.

Α Βοῦς ἁ μόσχος, ἀπὸ γαστέρος ἔπλασε τὰν βοῦν·
Ἁ δὲ Μύρωνος χεὶρ οὐ πλάσεν, ἀλλ' ἔτεκεν.

Incerti in eandem.

CONcepit, peperitque hanc vaccam vacca: Myronis
Dædala non finxit dextera, ſed genuit.

Ἄδηλον εἰς τὸ αὐτό.

ΚΑὶ χαλκῆ περ ἐοῦσα λαλήσειν ἂν ἡ κεραὴ βοῦς·
Εἰ οἱ σπλάγχνα Μύρων ἔνδον ἐτεχνάσατο.

Incerti in eandem.

ÆNea ſit licet hæc, loqueretur, ſi modo vaccæ
Pectora feciſſet interiora Myron.

Ἀντιπάτρου εἰς τὸ αὐτό.

ΠΗχθεῖσαν μοι τις ἄροτρον ἐπ' αὐχένι, καὶ ζυγὰ θέσθω.
Εἵνεκα γὰρ τέχνης σεῖο Μύρων ἀρόσω.

Antipatri in eandem.

QUæ mihi dextra jugum, quæ dextra imponit aratrum?
Ducere nam per te cogar aratra, Myron.

Δημη-

Δημητρίου τοῦ βιθυνοῦ εἰς τὸ αὐτό.

Ἢν μ' ἐσίδῃ μόσχος, μυκήσεται· ἢν δ' γε ταῦρος,
Βήσεται· ἢν δ' νομεὺς, εἰς ἀγέλην ἐλάσει.

Demetrii Bithyni in eandem.

MUgiet; adſpiciat vitulus me: taurus; inibit:
Adſpiciat paſtor; ducet in arva bovem.

Τοῦ αὐτοῦ εἰς αὐτό.

Ὧδέ Μύρων μ' ἔστησε τὸ βοίδιον· οἱ δ' νομῆες.
Βάλλουσί με λίθοις ὡς ἀπολειπόμενον.

Ejuſdem in eandem.

HIc me conſtituit vaccam Myro. ruſtica ſaxis
A grege aberrantem me quaſi turba petit.

Διοκλείδους εἰς τὸ αὐτό.

ΤΑῦρε μάτην ἐπὶ πόρτιν ἐπείγεαι· ἔστι γὰρ ἄπνους·
Ἀλλά σ' ὁ βουπλάστας ἐξαπάτησε Μύρων.

Diocridis in eandem.

TAure quid hanc vaccam conſcendis? non ea viva eſt,
Sed tua decepit lumina, taure, Myron.

Εἰς

Εἰς τὸ αὐτό.

ΖΒῖο Μύρων δαμάλι παρεκάτθανε μόσχος ἀλαθεὶς,
Καὶ γάλα πισύνων χαλκὸν ἔσωθεν ἔχειν.

In eandem.

V'Accam ponè tuam vitulus commortuus una eſt,
Dum lac æs intus credit habere, Myron.

Εἰς τὸ αὐτό.

ΦΕῦ ὁ Μύρων πλάσσας οὐκ ἔφθασας· ἀλλά σε χαλκὸς,
Πρὶν ψυχὴν βαλέειν, ἔφθασε πηγνύμενος.

In eandem.

NOn feſtinâſti: concrevit namque, priuſquam,
Quod velles, poſſes æs animare, Myron.

Ἰουλιανοῦ εἰς τὸ αὐτό.

ΠΌρτιν τήνδε Μύρωνος ἰδὼν τάχα τοῦτο βοήσεις;
Ἡ φύσις ἄπνοός ἐστιν, ἢ ἔμπνοος ἔπλετο τέχνη.

Juliani in eandem.

Conſpicis artificis vaccam quicunque Myronis,
Dic, Aut exanimis Natura eſt, viva vel ars eſt.

Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ αὐτό.

Βουκόλε, ποῖ προθέειν με βιάζεαι; ἴσχεο νύσσων.
Οὐ γάρ μοι τέχνη καὶ τόδ' ἔδωκεν ἔχειν.

Ejuſdem in eandem.

Paſtor, quo cogis me currere? parcito plagis
Pluribus. ars nullam mi dedit ire viam.

Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ αὐτό.

Ἡ χαλκὸν ζώωσε Μύρων σοφὸς, ἢ τάχα πόρτιν
Χάλκωσε, ζωὰν ἐξ ἀγέλας ἐρύσας.

Ejuſdem in eandem.

Aut æri vitam Myro contulit, aut magis ære
Obduxit vaccam, quæ modò viva fuit.

Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ αὐτό.

Πλάσσε Μύρων, σέο πόρτιν ὁδοιπόρος ἦλθεν ἐλάσσων,
Χαλκοῦ δὲ ψαύσας, φὼρ κενὸς ἐξεφάνη.

Ejuſ-

Ejuſdem in eandem.

FOrte Myroneam tentans abducere vaccam
Æs tetigit, vacua fugit & inde manu.

Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ αὐτό.

Ἐισορόων με λέων χαίνει στόμα· χερσὶ δ' ἀείρει
Γειοπόνος ζεύγλην, ἀγρονόμος κορύνην.

Ejuſdem in eandem.

ME cernens hiat ore Leo: juga tollit arator:
Attollit clavam paſtor humo validam.

Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ αὐτό.

ἘΝ βοῒ τῇδ' ἐμάχοντο φύσις καὶ πότνια τέχνα·
Ἀμφοτέραις δὲ Μύρων ἶσον ὄπασσε γέρας.
Δερκομένοις μὲν γὰρ, φύσιος κράτος ἥρπασε τέχνα·
Αὐτὰρ ἐφαπτομένοις ἡ φύσις ἐστὶ φύσις.

Ejuſdem in eandem.

HAc vacca certant Ars & Natura in eadem,
Par utrique Myron donat habere decus.
Cerne; Ars Naturam ſuperare videbitur ipſam:
Tange; ultro victas huic dabit illa manus.

Γεμίνου εἰς τὸ αὐτό.

Ἡ Βάσις ἡ κατέχουσα τὸ βοΐδιον, ἢ πεπέδηται·
  Ἢν ἀφεθῇ ταύτης, φεύξεται εἰς ἀγέλην.
Μυκᾶται γὰρ ὁ χαλκός· ἴδ' ὡς ἔμπνουν ὁ τεχνίτης
  Θήκατο. κἂν ζεύξῃς ἄλλον, ἴσως ἀρόσει.

Gemini in eandem.

CUi nunc vincitur lapidi, ſi marmore ab iſto
  Solvitur, armentum, nec mora, vacca petet.
Mugit enim æs. viden' ipſe Myron ut fecerit illam?
  Vivit. huic aliam junge, movebit humum.

Φιλίππου Μακεδόνιου εἰς τὸ αὐτό.

Ἄ Παιρέ μου τένοντος ὦ γεωπόνε
  Λέπαδνα, καὶ σίδηρον αὐλακεργάτην.
Χαλκὸν γὰρ ἀμῶν οὐκ ἐσάρκωσε Μύρων,
Τέχνα δ' ἐξεπόνησεν ὄψιν ἔμπνοον,
Ὡς πολλάκις κἀπομυκήσασθαι θέλειν.
Εἰς ἔργα δ' οὐκ εἴασε, προσδήσας βάσει.

Philippi Macedonis in eandem.

IMpacta collo deme quæſo de meo
  Colone lora, ferreumque vomerem.
Non æra noſtra carne veſtiit Myron.
Sed arte fecit, vultus ut ſpiret meus:
Mugire coner ſæpe ut ore non bovis.
Rura hic ligatam ſed movere noluit.

TIT.

Εἰς εἰκόνας Ἀρχαίων καὶ ἡρώων τινῶν.

CAP. VIII.

Δημαγήτου,

Εἰς Ἡρακλῆα μεθύοντα.

ΟΥτος ὁ νῦν ὕπνῳ βεβαρημένος ἠδὲ κυπέλλῳ,
Κενταύρους νήφων οἰνοβαρεῖς ὄλεσεν.

Demageti,

in Herculem ebrium.

HIc ſomno vinoque gravis, devicerat ante
Sobrius hoc madidos nectare Nubigenas.

Ἰουλιανοῦ,

Εἰς Ἴκαρον χαλκοῦν ἐν λουτρῷ ἱστάμενον.

Ἴκαρε, κηρὸς μέν σε διώλεσε, νῦν δέ σε κηρὸς
Ἤγαγε εἰς μορφὴν αὖθις ὁ χαλκοτύπος;
Ἀλλ' ἄγε μὴ πτερὰ πάλλε καθ' ἠέρα, μὴ τὸ λοετρὸν
Ἱερόθεν πίπτων, Ἰκάριον τελέσῃς.

Juliani,

In Icarum æneum in lavacro ſtantem.

ICare, cera licet te perdidit, hunc tibi ſculptor
E cera rurſum compoſuit ſimilem.
At tu parce tuas librare per aëra pennas,
Icarium fiat ne lacus iſte mare.

Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ αὐτό.

Ἴκαρε, χαλκὸς ἐὼν μιμνήσκεο, μὴ δέ σε τέχνη,
Μηδ' ἀπαφῇ πτερύγων ζεῦγος ἐπωμάδιον.
Εἰ γὰρ ζωὸς ἐὼν πέσες ἐν πελάγεσσι θαλάσσης,
Πῶς ἐθέλεις πλώειν χάλκεον εἶδος ἔχων;

Ejuſdem in eundem.

SIs memor eduro quod ſis ex ære, nec arte
Icare, nec pennis decipiare tuis.
Æquoreas nam ſi cecidiſti vivus in undas,
Non metues caſus ænea forma novos?

Κορνηλίου εἰς Κυνέγειρον.

Οὔ σε μάκαρ Κυνέγειρε τὸν ὡς Κυνέγειρον ἔγραψε
Φάσις, ἐπεὶ βελέεσσιν ἄνθετο σεῦ παλάμας.
Ἀλλὰ σοφός τις ἔην ὁ ζωγράφος, οὐδέ σε χειρῶν
Νόσφισε, τῶν χειρῶν οὕνεκεν ἀθάνατον.

Cor-

Cornelii in Cynægirum.

NOn Cynegire, tua, ut Cynegiri, facta tabella eſt:
Te pinxit geminis Phaſis enim manibus.
Nempe fuit ſapiens, meritoque effinxit utramque,
Vitæ immortalis quæ tibi cauſſa, manum.

Ποσειδίππου εἰς στήλην Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνος.

ΛΥσιππε, πλάστα Σικυώνιε, θαρσαλέη χείρ,
Δάϊε τεχνῖτα, πῦρ τοι ὁ χαλκὸς ὁρῇ·
Ὃν κατ' Ἀλεξάνδρου μορφᾶς χέες· οὐκ ἔτι μεμπτοὶ
Πέρσαι. συγγνώμη βουσὶ λέοντα φυγεῖν.

Poſidippi in Columnam Alexandri Macedonis.

LYſippe, ſculptor Sicyonie, dextera fortis,
Dextera docta, tuus quo calet igne labor?
Ardet in ære tuo Pellæus. non ego Perſas
Culpo: boum viſo turba leone fugit.

Ἀρχελάου οἱ δὲ Ἀσκληπιάδου, εἰς τὸν αὐτόν.

ΤΟλμαν Ἀλεξάνδρου καὶ ὅλαν ἀπεμάξατο μορφὰν
Λύσιππος· τίν' ὅδε χαλκὸς ἔχει δύναμιν;
Αὐδάσοντι δ' ἔοικεν ὁ χάλκεος, ἐς Δία λεύσσων,
Γᾶν ὑπ' ἐμοὶ τίθεμαι, Ζεῦ, σὺ δ' Ὄλυμπον ἔχε.

Archelai vel ut alii Aſclepiadis in eundem.

FInxit Alexandri formam, totumque furorem
Lyſippus. quam vim non habet illud opus?
Intumet æs, cœlumque adſpectans: Tu tibi cœlum,
Inquit, habeto; ſolum, Juppiter, omne meum eſt.

TIT.

Εἰς ἱερείδας,

CAP. IX.

Εἰς ἄγαλμα Νιόβης,

ΕΚ ζωῆς με θεοὶ τεῦξαν λίθον· ἐκ δὲ λίθοιο
Ζωὴν Πραξιτέλης ἔμπαλιν εἰργάσατο.

In ſtatuam Niobes.

E viva marmor fecerunt Numina: rurſum
E muto vivam marmore Praxiteles.

Ἀντιφίλου Βυζαντίου,

εἰς εἰκόνα Μηδείας.

ΤΑν ὀλοὰν Μήδειαν ὅτ' ἔγραφε Τιμομάχου χεὶρ
Ζάλῳ καὶ τέκνοις ἀντιμεθελκομέναν.

Μυρίον

Μυρίον ἄρετο μόχθον, ἵν' ἤθη διστὰ χαράξῃ,
Ὧν τὸ μὲν εἰς ὀργὰν νεῦε, τὸ δ' εἰς ἔλεον.
Ἄμφω δ' ἐπλήρωσεν, ὅρα τύπον· ἐν γὰρ ἀπειλᾷ
Δάκρυον, ἐν δ' ἐλέῳ θυμὸς ἀναστρέφεται.
Ἀρκεῖ δ' ἁ μέλλησις, ἔφα σοφός· αἷμα δὲ τέκνων
Ἔπρεπε Μηδείῃ, κοὐ χερὶ Τιμομάχου.

Antiphili Byzantii in imaginem Medeæ.

Colchida Timomachus depingens, inde dolore
Conjugis, hinc actam prolis amore ſuæ,
Sudavit ſane multum, geminos uti mores,
Hinc ut amorem idem pingeret, inde odium.
Rem perfecit utramque. minæ lacrymare videntur,
Et faciem pietas ipſa minantis habet.
Sufficit hic dubitare: feram cruor iſte parentem
Colchida, Timomachi non decet ille manum.

Ἀραβίου σχολαστικοῦ,

εἰς ἄγαλμα Ἀριάδνης.

Ξεῖνοι, λαϊνέας μὴ ψαύετε τᾶς Ἀριάδνας,
Μὴ καὶ ἀναθρώσκῃ Θησέα διζομένη.

Arabii Scholaſtici, in ſtatuam Ariadnæ.

Marmoream hanc quicunque vides ne tange Ariadnam;
Surget, & inquiret Theſea Nympha ſuum.

TIT.

Ἐις θεῶν καὶ θεαίνων ἀγάλματα.

CAP. XII.

Ἐυήνου,

Ἐις ἄγαλμα Ἀφροδίτης,
τῆς ἐν Κνίδῳ.

Παλλὰς καὶ Κρονίδαο συνευνέτις εἶπον ἰδοῦσαι
Τὴν Κνιδίην, ἀδίκως τὸν Φρύγα μεμφόμεθα.

Eueni,

In ſtatuam Veneris Cnidiæ.

UT Venerem vidit Cnidiam cum Pallade Juno,
Culpatus nobis quam male, ait, Paris eſt!

Ἑρμοδώρου;

εἰς τὸ αὐτὸ, καὶ εἰς τὴν ἐν Ἀθήναις Ἀθηνᾶν.

ΤΑν Κνιδίαν Κυθέρειαν ἰδὼν ξένε, τοῦτό κεν εἴποις,
Αὐτὰ καὶ θνατῶν ἄρχε καὶ ἀθανάτων·
Τὰν δ' ἐνὶ Κεκροπίδαις δορυθαρσέα Παλλάδα λεύσσων,
Αὐδάσεις, ὄντως βουκόλος ἦν ὁ Πάρις.

Hermo-

Hermodori,
In eandem, & eam, quæ Athenis, Palladem.

Conſpiciens Cnidiam Venerem miraberis, hoſpes.
Et dices; Homines tu rege, tuque Deos.
Aſt in Cecropidis armatam Pallada cernens
Clamabis, Certè tu Pari paſtor eras.

Ἀδέσποτον,
εἰς τὴν ἐν Σπάρτῃ ἔνοπλον Ἀφροδίτην.

Παλλὰς τὴν Κυθέρειαν ἔνοπλον ἔειπεν ἰδοῦσα,
Κύπρι, θέλεις οὕτως ἐς κρίσιν ἐρχόμεθα;
Ἡ δ' ἁπαλὸν γελάσασα, τί μοι σάκος ἀντίον αἴρειν;
Εἰ γυμνὴ νικῶ, πῶς ὅταν ὅπλα λάβω;

Incerti,
in armatam Spartanorum Venerem.

Armatam ut vidit Venerem dea bellica, Rurſum
Judicium Paridis vis ſubeamus? ait.
Cui Venus arridens: non eſt opus enſe, nec haſta.
Vincere te potui nuda; quid arma gerens?

Ἀντιπάτρου Σιδωνίου
εἰς τὴν αὐτὴν ἀνερχομένην ἀπὸ θαλάττης.

Τὰν ἀναδυομέναν ἀπὸ ματέρος ἄρτι θαλάττας
Κύπριν, Ἀπελλείου μόχθον ὅρα γραφίδος,

Ὡς χερὶ συμμάρψασα διάβροχον ὕδατι χαίταν,
Ἐκθλίβει νοτερῶν ἀφρὸν ἀπὸ πλοκάμων.
Αὐταὶ νῦν ἐρέουσιν Ἀθηναίη τε καὶ Ἥρη,
Οὐκ ἔτι σοὶ μορφᾶς εἰς ἔριν ἐρχόμεθα.

Antipatri Sidonii,
in eandem emergentem.

SUrgentem Venerem ponti genitalibus undis,
Egregium magni cernis Apellis opus.
Ut pelago madidos complectitur illa capillos,
Et ſpumam teneris exprimit articulis!
Nunc dicat Juno, nunc & Tritonia: Tecum
Nullius poſthac imus in arbitrium.

Λεωνίδου Ταραντίνου,
εἰς ἄγαλμα Διονύσου πλησίον Ἀθηνᾶς ἑστῶτος.

[a] ΕΙπὲ τί σοι ξυνὸν καὶ Παλλάδι; τῇ γὰρ ἄκοντες
Καὶ πόλεμοι, παρὰ σοὶ δ᾽ αἰὲν εἰλαπίναι.
[b] Μὴ προπετῶς ὦ ξεῖνε θεῶν πέρι τοῖα μετάλλα,
Ἴσθι δ᾽ ὅστις ἴκελος δαίμονι τῷδε πέλω.
Καὶ γὰρ ἐμοὶ πολέμων φίλιον κλέος. οἶδεν ἅπας μοι
Ἠῷος δμηθεὶς Ἰνδὸς ἀπ᾽ Ὠκεανοῦ.
Καὶ μερόπων δὲ φυλὴν ἐγεράραμεν· ἣ μὲν ἐλαίῃ,
Αὐτὰρ ἐγὼ γλυκεροῖς βότρυσιν ἡμερίδος.
Καὶ μὴν οὐδ᾽ ἐπ᾽ ἐμοὶ μήτηρ ὠδῖνας ὑπέτλη.
Λῦσα δ᾽ ἐγὼ μηρὸν πάτριον· ἡ δέ, κάρη.

Leonidæ Tarentini,
In ſimulacrum Bacchi juxta Palladem ſtans.

QUid commune tibi cum Pallade, Bacche? cruenta
Illi bella, tibi vina jocique placent.

a Divo

*Divorum res., ô hoſpes, reprehendere noli
  Scilicet. in multis huic ego ſum ſimilis.
Et mihi bella placent : Oriens mihi teſtis, & Indus,
  Perdomitus manibus, qua patet uſque, meis.
Muneribus mortale genus ditavit uterque,
  Hæc ramis oleæ mitibus, ipſe mero.
Et mater nullos ob me mea paſſa dolores.
  Natus ego patris de femore: hæc, capite.

Ἀντιπάτρου Σιδωνίου,

εἰς ἄγαλμα Διονύσου καὶ Ἡρακλέους.

ΑΜφότεροι Θηβῆθε, καὶ ἀμφότεροι πολεμισαί,
  Κ'ηκ Ζηνός· θύρσῳ δεινός· ὁ δὲ ῥοπάλῳ.
Ἀμφοῖν δὲ στῆλαι συντέρμονες, εἴκελα δ' ὅπλα.
  Νεβρὸς, λεοντῆ· κύμβαλα δὲ, πλαταγή·
Ἥρη δ' ἀμφοτέροις χαλεπὴ Θεός· οἱ δ' ἀπὸ γαίης.
  Ἦλθον ἐς ἀθανάτους, ἐκ πυρὸς ἀμφότεροι.

Antipatri Sidonii,

In ſimulacrum Bacchi & Herculis.

THebanus, bello egregiùs, Jove natus uterque.
  Hic thyrſo, hic clavæ robore conſpicuus.
Eſt vicina columna illis; paria arma; leonis.
  Et cervi pellis, cymbala cum crotalis.
Vivus uterque gravem Junonem paſſus: uterque
  Ex igne è terris ceſſit in aſtra Deus.

Μόσχου εἰς Ἔρωτα

Ἀροτριῶντα.

ΛΑμπάδα θεὶς καὶ τόξα, βοηλάτιν εἵλετο ῥάβδον
  Οὖλος Ἔρως, πήρην δ' εἶχε κατωμαδίην.

Καὶ ζεύξας ταλαεργὸν ὑπὸ ζυγὸν αὐχένα ταύρων,
Ἔσπειρεν Δηοῦς αὔλακα πυροφόρον.
Εἶπε δ᾽ ἄνω βλέψας αὐτῷ Διί, πλῆσον ἀρούρας,
Μή σε τὸν Εὐρώπης βοῦν ὑπ᾽ ἄροτρα βάλω.

Moſchi in Amorem arantem.

PEram humeris baculumque manu geſtabat arator,
Lampada deponens telaque, parvus Amor.
Mox idem geminos jungens ſua ſub juga tauros
Conſperſit Cereris ſemine rura ſuo.
Adſpectanſque polum: Da meſſem Juppiter, inquit,
Ne cogam Europæ te juga ferre bovem.

Παρμενίωνος,

εἰς ἄγαλμα Ἥρας θηλαζούσης Ἡρακλέα.

ΑΥτὴν μητρυιὴν τεχνήσατο· τοὔνεκα μαζὸν
Εἰς νόθον ὁ πλάστης οὐ προσέθηκε γάλα.

Parmenionis,

In ſtatuam Junonis Herculem lactantis.

SCulptoris veram formavit dextra novercam.
Adſpice: privigno lac negat illa ſuo.

Ἀνύ-

Ἀνύτης εἰς ἄγαλμα Πανὸς ἱστάμενον
Ἐπὶ ὁλκῷ ὕδατος ἀψοφητὶ ῥέοντος.

Ξεῖν', ὑπὸ τὰν πέτραν τετρυμμένα γυῖ' ἀνάπαυσον
 Ἀδύ τοι ἐν χλωροῖς πνεῦμα θροεῖ πετάλοις·
Πίδακά τ' ἐκ παγᾶς ψυχρὸν πίε· δὴ γὰρ ὁδίταις
 Ἄμπαυμ' ἐν θερμῷ καύματι τοῦτο φίλον.

Anytes in ſtatuam Panis, Stantem in deflexu aquæ ſine ſtrepitu fluentis.

Hic artus, hoſpes, releva: tibi namque notorum
 Spiritus argutis murmurat è foliis.
Pota & aquam gelidam: medio gratiſſimus æſtu
 Nempe viatorum potus is eſſe ſolet.

Λεοντίου Σχολαστικοῦ εἰς Σάτυρον.

Τὸν Σάτυρον Διόνυσος ἰδὼν τόσον ἄλγος ἔχοντα,
 Καί μιν ἐποικτείρας θῆκε τὸ λάϊνον.
Ἀλλ' οὐδ' ὣς ἀπέληξε βαρυτλήτων ὀδυνάων·
 Εἰσέτι γὰρ μογέει καὶ λίθος ὢν ὁ τάλας.

Leontii Scholaſtici in Satyrum.

Lugentem cernens Satyrum Semeleïa proles,
 Fecit eundem ipſum commiſerans lapidem.
At nec ſic longo impoſuit finem ille dolori.
 Luxerat ut Satyrus, luget & ipſe lapis.

Πλάτωνος εἰς ἕτερον Σάτυρον.

Τὸν σάτυρον Διόδωρος ἐκοίμισεν, οὐκ ἐτόρευσεν,
Ἢν νύξῃς, ἐγερεῖς· ἄργυρος ὕπνον ἔχει.

Platonis in alium Satyrum.

Non finxit Satyrum hunc Diodorus: ſopiit illum.
Si pungis, vigilat: dormit enim Satyrus.

Εἰς Ἀφροδίτην.

Στῶμεν ἁλιρράντοιο παρὰ χθαμαλὰν χθόνα πόντου,
Δερκόμενοι τέμενος Κύπριδος εἰναλίας.
Κρήναν τ' αἰγείροισι κατάσκιον· ἇς ἄπο νᾶμα
Ξουθαὶ ἀφύσσονται χείλεσιν ἀλκυόνες.

In Venerem.

Stamus ad undiſoni ſale concita litora ponti;
Cernentes templum Cypridis æquoreæ:
Veſtitumque umbra fontem: de flumine cujus
Potant argutis Halcyones labiis.

Ἀνύτης εἰς Διόνυσον.

Ἐκ πυρὸς ὦ Διόνυσε δεύτερον, ἡνίκα χαλκῷ
Ἐξεφάνης, φυσικὴν ὦρσε Μύρων ἑτέρην.

Anytæ in Bacchum.

Dat tibi natales alios ex igne, Lyæe,
Efformat dum te rurſus in ære Myron.

TIT.

TIT.

Εἰς κήπους,

CAP. XV.

Ἀγαθίου σχολαστικοῦ,

Εἰς κῆπον Ἔρωτα προσαγορευόμενον

ΟΥ μέγας οὐδ' ὁ Ἔρως, ἀλλ' εὔχαρις· ὡς καὶ ἐγώ τοι
Οὐ μέγας ἐν κήποις, ἀλλὰ γέμω χαρίτων.

Agathiæ Scholaſtici,

In hortum qui Amor eſt appellatus.

PArvus Amor, Chariſin ſed abundat: parvus in hortis
Hortus ego, multæ ſed mihi ſunt Charites.

TIT.

Εἰς κίονας,

CAP. XVII.

Εἰς τὰς ἐν Μέμφει πυραμίδας.

ὍΣσαν ἐπ' Οὐλύμπῳ καὶ Πήλιον ὕψι τεθεῖσαι
Ψευδῆς ἱστορίης ῥῆσις ἀνεπλάσατο.
Πυραμίδες δ' ἔτι νῦν Νειλώϊδες, ἄκρα μέτωπα,
Κύρουσι χρυσέοις ἄστρασι Πληϊάδων.

In

In eas quæ in urbe Memphi Pyramidas.

PElion impoſitum ſubjecto atque Oſſan Olympo,
Falſa antiquorum rettulit hiſtoria.
Pyramides vero, Nili labor arduus, ipſo
Tangunt auratas culmine Pleïadas.

TIT.

Ἐις λίθους,

CAP. XVIII.

Πλάτωνος εἰς κρύσταλλον γεγλυμμένον.

Εἰκόνα πέντε βοῶν μικρὴ λίθος εἶχεν ἴασπις,
Ὡς ἤδη πάσας ἔμπνοα βοσκομένας·
Καὶ τάχα κἂν ἀπέφυγε τὰ βοΐδια· νῦν δὲ κρατεῖται
Τῇ χρυσῇ μάνδρῃ τὸ βραχὺ βουκόλιον.

Platonis in Cryſtallum, ſculptum.

FOrmas quinque auro exiguo includebat iaſpis,
Tanquam paſcentum per ſua rura boum.
Aufugerent, reor; exigui niſi finibus auri
Clauderet hunc parvum parvula mandra gregem.

Ἀρ-

Ἀρχίου ὅμοιον εἰς δακτύλιον.

Τὰς βοῦς καὶ τὸν ἴασπιν ἰδὼν περὶ χειρί, δοκήσεις
Τὰς μὲν ἀναπνείειν, τὸν δὲ χλοηκομέειν.

Archiæ ſimile in anulum.

IN dextra haſce boves, haac contempleris Iaſpin;
Has ſpirare, illam gramina ferre putes.

Πλάτωνος νεωτέρου εἰς Διόνυσον γεγλυμμένον ἐν ἀμεθύστῳ.

Ἁ λίθος ἔστ᾽ ἀμέθυστος· ἐγὼ δ᾽ ὁ πότας Διόνυσος.
Ἢ πειθέτω νήφειν, ἢ μαθέτω μεθύειν.

Platonis junioris in Bacchum amethyſto inſculptum.

HIc lapis eſt amethyſtus: ego, potator Iacchus.
Sobrius aut ego ſim, vel bibat ille merum.

Πλάτωνος εἰς λουτρόν.

Ἢ τοῖον Κυθέρειαν ὕδωρ τέκεν, ἢ Κυθέρεια
Τοῖον ἔδειξεν ὕδωρ, ὃν χρόα λουσαμένη.

Platonis in lavacrum.

HÆc aqua vel genuit Cytheream, vel Cytherea
Hanc genuit, ſeſe qua modo lavit aqua.

Εἰς

Ἐις τὸ λυτρὸν Μαρίας.

Τῆς Μαρίης τὸ λοετρὸν ἰδὼν ἐπεδάκρυε Μῶμος,
Εἰπὼν, ὡς Μαρίαν, καὶ σὲ παρερχόμεθα.

In lavacrum Mariæ.

UT Mariam vidit Momus, Mariæque lavacrum,
Flevit: Utramque, inquit, vos ego prætereo.

Μαριάνου σχολαστικοῦ,

Ἐις βαλανεῖον ὀνομαζόμενον Ἔρωτα.

Τὰς δ' ὑπὸ τὰς πλατάνους ἁπαλῷ πεπεδημένος ὕπνῳ
Εὗδεν Ἔρως, Νύμφαις λαμπάδα παρθέμενος.
Νύμφαι δ' ἀλλήλῃσι, τί μέλλομεν; αἴθε δὲ τούτῳ
Σβέσσαμεν (εἶπον) ὁμοῦ πῦρ κραδίης μερόπων:
Λαμπὰς δ' ὡς ἔφλεξε καὶ ὕδατα, θερμὸν ἐκεῖθεν
Νύμφαι ἐρωτιάδες λυτροχοεῦσιν ὕδωρ.

Mariani Scholaſtici,

In balneum quod vocabatur Amor.

FOrte ſub his platanis, vicina ad balnea, ſomnum
Captabat, poſita lampade, feſſus Amor.
At Nymphæ, Hoc, ajunt, ignem extinguamus in igne
Quo cunctorum hominum corda perurit Amor.
Ut vero fax & lymphas combuſſit, amore
Hinc tacito ignitam, balnea, fertis aquam.

Ἰωάν-

Ἰωάννου γραμματικοῦ,

Εἰς ἕτερον ἔχον Πίνδαρον.

Αἴθε σε Πίνδαρε μᾶλλον ἐμοῖς ἐκάθηρα ῥεέθροις,
Καί κεν ἄριστον ὕδωρ τοὐμὸν ἔφησθα μόνον.

Johannis Grammatici,

In aliud habens Pindarum.

Hoc utinam noſtro laviſſes membra fluento,
Dixiſſeſque meum, Pindare, ἄριστον ὕδωρ.

Δημοχάριδος γραμματικοῦ,

εἰς ἕτερον.

Κύπρις, Ἔρως, Χάριτες, Νύμφαι, Διόνυσος, Ἀπόλλων,
Ὤμοσαν ἀλλήλοις· ἐνθάδε ναιετάειν.

Democharidis Grammatici,

in aliud.

Cypris, Amor, Charites, Nymphæ, Lenæus, Apollo,
Hoc conſpirarunt balneum ut incolerent.

TIT.

TIT.

Εἰς Νίκης ἀγάλματα,

CAP. XXI.

Πομπηΐου εἰς ἄγαλμα Νίκης ἄπτερον ἐν Ῥώμῃ, ἧς τὰ πτερὰ κεραυνῷ κατεφλέχθη.

Ῥώμη παμβασίλεια, πῶν κλέος οὔποτ' ὀλεῖται;
Νίκη γάρ σε φυγεῖν ἄπτερος οὐ δύναται.

Pompeji in ſimulacrum Victoriæ ſine alis Romæ, cujus alæ fulmine combuſtæ.

Nunquam, Roma, cadet tua gloria: perdidit alas,
Nec Victoria te jam valet effugere.

TIT.

Εἰς πηγάς,

CAP. XXIV.

Ἄδηλον.

Ὠκεανοῦ θυγάτηρ καὶ Τηθύος εἰμὶ Νύχεια
Κρήνη· Τηλεβόαι γάρ με τοῦτ' ὠνόμασαν.

Νύμ-

Νύμφαις μὲν προχέω λυτρὸν, θνητοῖσι δ' ὑγείην,
Θῆκε δέ με Πτερέλας υἱὸς Ἐνυαλίου.

Incerti.

OCeani ſoboles ego ſum Tethidiſque Nychæa.
Hoc me appellarunt nomine Teleboæ.
Undas effundo Nymphis, hominique ſalutem.
Mavortis proles me poſuit Pterelas.

T I T.

Εἰς ποιητάς,

C A P. XXVII.

Ἀσκληπιάδου εἰς εἰκόνα Ἡσιόδου.

ΑΥταί ποιμαίνοντα μεσημβρινὰ μῆλά σε Μοῦσαι
Ἔδρακον ἐν κραναοῖς οὔρεσιν Ἡσίοδε.
Καί σοι καλλιπέτηλον ἐρυσσάμεναι περὶ πᾶσαι
Ὤρεξαν δάφνης ἱερὸν ἀκρέμονα.
Δῶκαν δὲ κρήνης Ἑλικωνίδος ἔνθεον ὕδωρ,
Τὸ πτηνοῦ πώλου πρόσθεν ἔκοψεν ὄνυξ.
Οὗ σὺ κορεσσάμενος, μακάρων γένος, ἔργα τε μολπαῖς
Καὶ γένος ἀρχαίων ἔγραφες ἡθέων.

Aſclepiadis in effigiem Heſiodi.

PAſcentem te forte pecus per paſcua Muſæ
Videre è ſummis montibus, Heſiode.
Et decerpentes frondentem ex arbore ramum
Laurea temporibus ſerta dedere tuis.
Delapſumque Helicone ſuo tribuere liquorem,
Bellerophonteus quem pede fecit equus.
Hoc madidus, Divumque genus, terræque labores,
Claraque priſcorum concinis acta virum.

T I T.

TIT.

Εἰς σκεῦη,

CAP. XXXII.

Ἰουλιανοῦ,

εἰς ἀρχοντικὸν πέλεκυν.

ΗΝ μὲν ἀλιτραίνῃς, πέλεκυν βλεφάροισι δοκεύεις.
Ἢν δὲ σαοφρονέῃς, ἄργυρός εἰμι μόνος.

Juliani,

in conſularem ſecurim.

SI peccas, cernes rigidam ultricemque ſecurim.
Argentum, ſanctè ſi modò vivis, ero.

TIT.

Εἰς φιλοσόφους,

CAP. XXXIII.

Ἰουλιανοῦ,

εἰς ἀνδριάντα Πυθαγόρου.

ΑΥτὸν Πυθαγόρην ὁ ζωγράφος· ὃν μετὰ φωνῆς
Εἴδες ἂν, εἴγε λαλεῖν ἤθελε Πυθαγόρης.

Ju-

Juliani,
In ſtatuam Pythagoræ.

MUtum Pythagoram pictor. facturus eundem
Vocalem, ipſe loqui ſi voluiſſet, erat.

Ἀγαθίου σχολαστικοῦ,
εἰς εἰκόνα Αἰσώπου.

Εὖγε ποιῶν Λύσιππε γέρων Σικυώνιε πλάστα,
Δείκελον Αἰσώπου στήσαο τοῦ Σαμίου.
Ἑπτὰ σοφῶν ἔμπροσθεν. ἐπεὶ κεῖνοι μὲν ἀνάγκην
Ἔμβαλον, οὐ πειθὼ φθέγμασι τοῖς σφετέροις.
Ὃς δὲ σοφοῖς μύθοις καὶ πλάσμασι καίρια λέξας,
Παίζων, ἐν σπουδῇ πείθει ἐχεφρονέειν.
Φευκτὸν δ' ἡ τρηχεῖα παραίνεσις. ἡ Σαμίου δὲ
Τὸ γλυκὺ τοῦ μύθου καλὸν ἔχει δέλεαρ:

Agathiæ Scholaſtici,
In imaginem Æſopi.

REctè equidem, Lyſippe ſenex, Sicyonie ſculptor,
Effigiem Æſopi conſtituis Samii.
Ille prior ſeptem ſapientibus. omnis in illis
Eſt vis & gravitas, nullaque Suada, viris.
Dulcibus hic autem figmentis ſeria dicens,
Ludendo rectè quemque docet ſapere.
Eſt aſper quivis monitor fugiendus. at hujus
Fabula quam dulcis mentibus eſca viri eſt.

Ἀντιφίλου Βυζαντίου
εἰς Διογένη.

Ἡ Πήρη καὶ χλαῖνα, καὶ ὕδατι Πιληθεῖσα
Μάζα, καὶ ἡ πρὸ ποδῶν ῥάβδος ἐρειδομένη,
Καὶ δέπας ἐκ κεράμοιο, σοφῷ κυνὶ μέτρα βίοιο
Ἄρκια. κἦν τούτοις ἦν τι περισσότερον.
Κοίλαις γὰρ πόμα χερσὶν ἰδὼν ἀρύοντα βοώτην,
Εἶπε, τί καί σε μάτην ὄστρακον ἠχθοφόρουν;

Antiphili Byzantii,
in Diogenem.

Pera, chlamys, fluviique ſubacta liquore placenta,
Atque vacillantes antè pedes baculus,
Fictilis & cyathus, Cynico benè cucta ſuppellex,
Sed tamen hæc fuerat ipſa ſupervacua.
Namque manu ſpectans potantem ex amne bubulcum,
Teſta ſupervacuum quo mihi pondus? ait.

EX

EX ANTHOLOGIÆ LIB. V.

Εἰς Πορφύριον.

Πορφύριος Λίβυς οὗτος, ἀεθλοφόροις δ' ἐπὶ νίκαις
Μοῦνος Παντοδαποὺς ἀμφέθετο στεφάνους.
Νίκη γὰρ βασίλεια μεριζομένη κατὰ δῆμον,
Χρώμασι καὶ πέπλοις συμμετέβαλλε τύχας·
Ἥρμοσε δ' αὐτὸν ἔχειν Βενέτοις πλέον, ἔνθεν ἀνέστη
Χρύσεος ἀντ' ἀρετῆς, χάλκεος ἀντὶ πόνων.

In Porphyrium.

Porphyrius varias vario certamine palmas
Rettulit, & multo cinxit honore caput.
Namque coloribus & crebris Victoria pannis
Mutavit dubii mobile Martis opus.
Huic major, Venetis quam, gloria: ſpirat in auro
Multa viri virtus, multus in ære labor.

Εἰς τὸν αὐτόν.

Ἔγγυθι τῆς Νίκης καὶ Ἀλεξάνδρου βασιλῆος
Ἔστης, ἀμφοτέρων κύδεα δρεψάμενος.

In eundem.

INter Alexandrum regem, Victoriam & inter
Es poſitus; carpis namque utriuſque decus.

Εἰς τὸν αὐτόν.

ΈΝ γῇ κρατήσας παντὸς ἁρματηλάτου,
Καλῶς ἐπήρθη καὶ πρὸς αἰθέρα τρέχειν,
Πορφύριος τὸ θαῦμα δήμου Βενέτων.
Νικῶν γὰρ οὗτος πάντα γῆς διφρηλάτην,
Ἀνεῖσιν ὡς ἂν καὶ σὺν ἡλίῳ δράμοι.

In eundem.

CIrcenſium qui victor antè curruum
Ad aſtra rectè lora direxit ſua,
Flos factionis Venetæ Porphyrius.
Nam qui rotarum victor hic terreſtrium,
Cum ſolis ipſa ut currat, hinc abiit, rota.

EX ANTHOLOGIÆ LIB. VI.

TIT.

Ἀπὸ γερόντων,

CAP. VI.

Ἰσιδώρου σχολαστικοῦ.

Λέκτρα μάτην μίμνοντα, καὶ ἀπρήκτου σκέπας εὐνῆς
Αὐτῇ σοι Μήνη σοὶ φίλος Ἐνδυμίων.
Αἰδόμενος· πολιὴ γὰρ ὅλου κρατέουσα καρήνου,
Οὐ σώζει προτέρης ἴχνιον ἀγλαΐης.

Iſidori Scholaſtici.

FRuſtra exſpectantes thalamos, & inertia ſtrata
Endymion poſuit, plena pudore, tibi,
Ille tuus, Luna, Endymion, pulcherrima cujus
(Hei mihi!) nil formæ forma prioris habet.

Ἀγαθίου σχολαστικοῦ.

Σὸς πόσις Ἀγχίσης, τοῦ εἵνεκα πολλάκι Κύπρι
Τοπρὶν ἐν Ἰδαίην ἔτρεχες ἠιόνα,

Νῦν μόλις εὗρε μέλαιναν ἀπὸ κροτάφων τρίχα κόψαι,
Θῆκε δέ σοι προτέρης λείψανον ἡλικίης.
Ἀλλὰ θεὰ (δύνασαι γὰρ) ἢ ἡβητῆρά με τεῦξον,
Ἢ καὶ τὴν πολιὴν ὡς νεότητα δέχου.

Agathiæ Scholaſtici.

Vir tuus Anchiſes, ob quem tu ſæpe, ſed olim,
Veniſti, Cypri, litus ad Iliacum,
Vix nigrum inveniens, quem poſſit carpere, crinem,
Relliquias formæ dat tibi, Diva, ſuæ.
At tu, namque potes, veterem mihi redde juventam,
Aut placeam canus, ceu placui juvenis.

T I T.

Ἀπὸ γεωργῶν,

C A P. VII.

Σαβίνου.

Πανὶ Βίτων χίμαρον, Νύμφαις ῥόδα, θύρσα Λυαίῳ,
Τρισσὸν ὑπ' εὐπετάλοις δῶρον ἔθηκε φόβαις.
Δαίμονες ἀλλὰ δέχοισθε κεχαρμένοι. αὔξετε δ' αἰεί,
Πὰν ἀγέλην, Νύμφαι πίδακα, βάκχε γάνος.

Sabini:

Pani hædum, Nymphiſque roſam, thyrſumque Lyæo,
Dat tria ſub viridi munera fronde Biton.
Hæc, Divi, accipitote. gregem Pan augeat uſque,
Naiades fontem, lætitiam Bromius.

TIT.

Ἀπὸ γυναικῶν;

CAP. VIII.

Πλάτωνος.

Η Σεβαρὸν γελάσασα καθ' Ἑλλάδος, ἡ τ' ἐρώντων
Ἑσμὸν ἐνὶ προθύροις Λαῒς ἔχουσα νέων,
Τῇ Παφίῃ τὸ κάτοπτρον· ἐπεὶ τοίη μὲν ὁρᾶσθαι
Οὐκ ἐθέλω· οἵη δ' ἦν πάρος, οὐ δύναμαι.

Platonis.

FAx ego Grajorum juvenum ſpeſque unica Lais
Emeritum Veneri dedico te ſpeculum.
Talem etenim, qualis nunc ſum, me cernere nolo:
Talem me nequeo cernere, qualis eram.

Ἰουλιανοῦ εἰς τὴν αὐτήν.

ΛΑῒς ἀμαλδυνθεῖσα χρόνῳ περικαλλέα μορφὴν,
Γηραλέην ςυγέει μαρτυρίην ῥυτίδων.
Ἔνθεν πικρὸν ἔλεγχον ἀπεχθήρασα κατόπτρου,
Ἄνθετο δεσποίνῃ τοῦ πάρος ἀγλαΐης.
Ἀλλὰ σύ μοι Κυθέρεια δέχου νεότητος ἑταῖρον
Δίσκον, ἐπεὶ μορφὴ σὴ χρόνον οὐ τρομέει.

Juliani in eandem.

DEplorat Laïs collapſam tempore formam,
 Teque ſenectutis damnat & odit hiemis.
Odit & inviſum ſpeculum, formæque prioris
 Suſpendit dominæ, Cypria pulchra, tibi.
At tu ſuſcipe diva, juventutiſque ſodalem
 Accipe: non metuit veſtra juventa diem.

TIT.

Ἀπὸ κυνηγῶν,

CAP. XV.

Λεωνίδου εἰς τρεῖς ἀδελφούς.

ΟΙ τρισσοί τοι ταῦτα τὰ δίκτυα θῆκαν ὅμαιμοι,
 Ἀγρέτα Πὰν, ἄλλης ἄλλος ἐπ' ἀγρεσίης.
Ὧν ἀπὸ μὲν πτηνῶν, Πίγρης τάδε· ταῦτα δὲ Δᾶμις,
 Τετραπόδων· Κλείτωρ δ' ὁ τρίτος, εἰναλίων.
Ἀνθ' ὧν τῷ μὲν πέμπε δι' ἠέρος εὔστοχον ἄγρην·
 Τῷ δὲ, διὰ δρυμῶν· τῷ δὲ, δι' ἠιόνων.

Leonidæ in tres fratres.

HÆc conſanguinei donant tibi munera fratres,
 Ruſtice Pan; alio munera parta modo.
Has tibi dat volucres Pigres: animalia Damis
 Iſta: maris piſces dat tibi Clitor opes.
Quare huic aërio felix venatio campo,
 Huic ſit per ſilvas, per maris huic ſit aquas.

TIT.

TIT.

Ἀπὸ μεθύσων,

CAP. XVIII.

Ἐρατοσθένους.

Οἰνοπότας Ξενοφῶν κενεὸν πίθον ἄνθετο Βάκχε·
Δέχνυσο δ' εὐμενέως· ἄλλο γὰρ οὐδὲν ἔχει.

Eratoſthenis.

POtator Xenophon vacuum hoc tibi dolium, Iacche.
Accipe. nil aliud, quod tibi donet, habet.

TIT.

Ἀπὸ στρατιωτῶν,

CAP. XXV.

Ἀντιφίλου.

Δοῦρας Ἀλεξάνδρειο· λέγει δέ σε γράμματ' ἐκεῖνον
Ἐκ πολέμου θέσθαι σύμβολον Ἀρτέμιδι,
Ὅπλον ἀνικήτοιο βραχίονος· ᾧ καλὸν ἔγχος,
Ὦ πόντος καὶ χθὼν εἶκε κραδαινομένῳ·
Ἵλαθι δοῦρας ἄταρβες· ἀεὶ δέ σε πᾶς τις ἀθρήσας]
Ταρβήσει, μεγάλης μνησάμενος παλάμης.

Antiphili.

HAſta hæc Pellæi juvenis, quam dicitur olim
Silvicolæ ſacram depoſuiſſe deæ.
O telum dextræ invictum, cui maxima tellus
Vibrato quondam ceſſit, & unda maris!
Sis felix, ô haſta: tremet, te qui modo cernet,
Illius, qui te geſſerat ante, memor.

Λεωνίδου.

ΤΟὺς θυρεοὺς ὁ Μολοσσὸς Ἰτωνίδι δῶρον Ἀθάνᾳ
Πύρρος ἀπὸ θρασέων ἐκρέμασεν γαλατᾶν.
Πάντα τὸν Ἀντιγόνου καθελὼν στρατόν. οὐ μέγα θαῦμα.
Αἰχμηταὶ καὶ νῦν καὶ πάρος Αἰακίδαι.

Leonidæ.

HÆc tutelari ſuſpendit ſcuta Minervæ
Pyrrhus, quæ fractis eripuit Galatis.
Occidit Antigonus. Nil hic mirique novique:
Sunt bellatores, ceu prius, Æacidæ.

Ἀντιπάτρου.

Ἡ Κόρυς ἀμφοτέρων ἔλαχον χάριν· εἰμὶ δ᾽ ὁρᾶσθαι
Καὶ τερπνὴ φιλίοις, καὶ φόβος ἀντιπάλοις.
Ἐκ δὲ Πυλαιμένεος, Πείσων μ᾽ ἔχει· ἔπρεπεν ἄλλοις
Οὔτε κόρυς χαίταις, οὔτε κόμαις κόρυθα.

Antipatri.

MUnere utroque potens galea hæc eſt. ſuavis amicis
Adſpectu, metus eſt hoſtibus illa ſuis.
Ante Palæmonis illam, nunc Piſo habet. haud decuit nam
Sive coma illam alia, ſive aliam illa comam.

EX ANTHOLOGIÆ LIB: VII.

Μελεάγρου.

ΑΝθοδίαιτε μέλισσα τί μοι χροὸς Ἡλιοδώρας
Ψαύεις, ἐκπρολιποῦσ'· εἰαρινὰς κάλυκας;
Ἢ σύγε μηνύεις ὅτι καὶ γλυκὺ καὶ δυσοίστον
Πικρὸν ἀεὶ κραδίᾳ κέντρον ἔρωτος ἔχει;
Ναὶ δοκέω, τοῦτ' ἰοῦ, τοῦτ' ὦ φιλέραστε παλίμπους.
Στεῖχε· πάλαι τὴν σὴν εἴδομεν ἀγγελίην.

Meleagri.

FOrmoſæ quid pungis, apis, dextram Heliodoræ,
Præteriens flores, floribus alta, alios?
Idne doces, quod nunc dulces, nunc rurſus amaros
Incutiat ſtimulos illa in amore mihi?
Sic reor: illud erat. ſed tu jam, dulcis, abito:
Dudum hæc percipio quid ſibi ſigna velint.

Τοῦ αὐτοῦ.

ΚΗρύσσω τὸν Ἔρωτα τὸν ἄγριον· ἄρτι γὰρ ἄρτι
Ὀρθρινὸς ἐκ κοίτας ᾤχετ' ἀποπτάμενος.

Ἔστι δ' ὁ παῖς γλυκύδακρυς, ἀείλαλος, ὠκύς, ἀθαμβής·
Σιμὰ γελῶν, πτερόεις, νῶτα φαρετροφόρος.
Πατρὸς δ' οὐκέτ' ἔχω φράζειν τίνος· οὔτε γὰρ αἰθήρ,
Οὐ χθὼν φησὶ τεκεῖν τὸν θρασύν, οὐ πέλαγος.
Πάντῃ γὰρ καὶ πᾶσιν ἀπέχθεται. ἀλλ' ἐσορᾶτε
Μήπου νῦν ψυχαῖς ἄλλα τίθησι λίνα·
Καίτοι κεῖνος ἰδοὺ περὶ φωλεόν. οὔ με λέληθας
Τοξότα Ζηνοφίλας ὄμμασι κρυπτόμενος.

Ejuſdem.

HEu, ubinam eſt agreſtis Amor? modò namque volavit
  Decedens thalamo perfidus ille meo.
Flet, ridet, loquitur blandum, ruit huc modo & illuc.
  Aligerum cingit parva pharetra latus.
Cujus ſit patris, non poſſum dicere: at illum
  Agnoſcit cœlum, terra, nec unda ſuum.
Omnibus inviſus puer eſt. mortale cavete
  Sed genus, inſidias ne ſtruat ille novas.
En latebras vagus ille alias circumſpicit. haud me,
  Zenophilæ latitans lumine, fallis Amor.

Ἀγαθίου σχολαστικοῦ,

εἰς Ἀριάδνην κιθαρίστριδα.

Εἴποτε μὲν κιθάρης ἐπαφήσατο πλῆκτρον ἔχουσα
  Κούρη, Τερψιχόρης ἀντεμέλιζε μίτοις·
Εἴποτε δὲ τραγικῷ ῥοιζήματι ῥήξατο φωνήν,
  Αὐτῆς Μελπομένης βόμβον ἀπεπλάσατο·
Εἰ δὲ καὶ ἀγλαΐης κρίσις ἵστατο, μᾶλλον ἂν αὐτή
  Κύπρις ἐνικήθη, κἂν ἐδίκαζε Πάρις.
Σιγῇ ἐφ' ἡμείων, ἵνα μὴ Διόνυσος ἀκούσας,
  Τῶν Ἀριαδνείων ζῆλον ἔχοι λεχέων.

Aga-

Agathiæ Scholaſtici,
In Ariadnam Cithariſtriam.

CUm nervis aptat digitos Ariadna puella,
Æquat divinam pectine Terpſichoren.
Cum vero tragico diſtendit guttura cantu,
Melpomenæ tragicum par ſonat ore melos.
At ſi de forma litem quis moverit, illi
Cedat victa Venus, judice vel Paride.
Muſa ſile; ne percipiens mea verba Lyæus
Huic Ariadnæos poſthabeat thalamos.

Μακεδονίου ὑπάτου.

Ἕλκος ἔχω τὸν ἔρωτα· ῥεῖ δέ μοι ἕλκεος ἰχὼρ
Δάκρυον, ὠτειλῆς οὔποτε τερσομένης·
Εἰμὶ καὶ ἐκ κραδίης ἀμήχανος· οὐδὲ Μαχάων
Ἤπιά μοι πάσσει φάρμακα δευομένῳ·
Τήλεφός εἰμι κόρη, σὺ δὲ γίνεο πιστὸς Ἀχιλλεύς·
Κάλλεϊ σῷ παῦσον τὸν πόθον, ὡς ἔβαλες·

Macedonii Conſulis.

FEcit amor vulnus. ſiccato vulnere nondum
Vulneris it ſanies lacryma crebra mei.
Saucius ignoro quid agam. non ipſe Machaon
Sanarit cunctis me medicaminibus.
Telephus heu ego ſum. tu ſis mihi fidus Achilles,
Et per te facto, Nympha, medere malo.

Τοῦ αὐτοῦ.

Τὴν Νιόβην κλαίουσαν ἰδὼν ποτε βουκόλος ἀνὴρ,
Θάμβεεν εἰ λείβειν δάκρυον οἶδε λίθος.
Αὐτὰρ ἐμὲ στενάχοντα πόσης κατὰ νυκτὸς ἐμίχλην
Ἔμπνοος Εὐίππης οὐκ ἐλέαιρε λίθος.
Αἴτιος ἀμφοτέροισιν ἔρως, ὀχετηγὸς ἀνίης,
Τῇ Νιόβῃ τεκέων, αὐτὰρ ἐμοὶ παθέων.

Ejuſdem.

OBſtupuit, flentem Nioben cum vidit, arator,
Stillarent ipſi quod lacrymas lapides.
At ſuſpirantem totis me noctibus, eheu,
Euippe vivus non miſerata lapis.
Sævus utrique amor eſt tantorum cauſſa dolorum.
Hæc gnatos, dominam lugeo at ipſe meam.

Παύλου Σιλεντιαρίου.

Ὦ Μοῦσα μιμνάζειν σέο τηλόθεν ὀργέπι κούρη
Ἄχει δυωδεκάτης, ὢ πόποι, ἠελιπόλης·
Οὐδ' ἔτλην ὁ τάλας· τὸ γὰρ αὔριον ἔμμεναι φαάνθη
Τηλοτέρω μελλῶ μιώης, καὶ μετὰ σε, δωδεκάτης·
Ἀλλὰ θεοὺς ἱκέτευε φίλη, μὴ ταῦτα ταράξαι
Ὅρκια ποιμαίνης νῶτον ὑπὲρ σελίδος.
Θέλγε δὲ σαῖς χαρίτεσσιν ἐμὴν φρένα· μηδέ με μάστιξ
Πότνια κηλησμένη καὶ σέο καὶ μακάρων.

Paul-

Paulli Silentiarii.

JUravi ne luminibus tua tecta viderem
  Ante duodecimum, pulchra puella, diem.
Ah nequii. mihi longa magis, te juro per ipſam,
  Menſe duodecimo craſtina viſa dies.
At tu, cara, Deos ora, pœnalibus illi
  Incidant tabulis ne mea verba ſuis:
Demulceque meam, quæſo mitiſſima, mentem,
  Irati ne ſint tuque Deique mihi.

Τοῦ αὐτοῦ.

Δικλίδας ἀμφετίναξεν ἐμοῖς Γαλάτεια προσώποις
  Ἑσπέριος, ὑβριστὴν μῦθον ἐπεγξαμένη·
Ὕβρις ἔρωτας ἔλυσε, μάτην ὅδε μῦθος ἀλᾶται·
  Ὕβρις ἐμὴν ἐγείρει μᾶλλον ἐρωμανίην.
Ὤμοσα γὰρ λυκάβαντα μένειν ἀπὸ τῆσδ' ἐκείνης·
  Ὢ πόποι, ἀλλ' ἱκέτης πρώϊος αὐτὸς ἔβην.

Ejuſdem.

HEſterno Galatea die mihi limina clauſit,
  Excluſum verbis corripuitque ſuis.
Non patienda meos injuria ſolvit amores.
  Erravi. flammas excitat illa meas.
Juravi totum, domina ſine, viverem ut annum.
  Ah, primo ſupplex illi ego mane fui.

Φι-

Φιλοδήμου.

Δακρύεις, ἐλεεινὰ λαλεῖς, περίεργα θεωρεῖς,
Ζηλοτυπεῖς, ἅπτῃ πολλάκι, πυκνὰ φιλεῖς.
Ταῦτα μὲν ἐστιν ἐρῶντος· ὅταν δ' εἴπω, παράκειμαι,
Καὶ σὺ μένεις ἁπλῶς· οὐδὲν ἐρῶντος ἔχεις.

Philodemi.

FLes, miſereris, & obſervas quæcunque tueris:
Zelotypa es, figis baſia, tangis, amas.
At tibi cum dico, formoſa puella recumbo;
Simpliciter renuis. nil, puto, amantis habes.

Τοῦ αὐτοῦ.

Εἰ μὲν γηράσκει τὸ καλὸν, μετάδος πρὶν ἀπέλθῃ·
Εἰ δὲ μένει, τί φοβῇ τοῦθ' ὃ μένει διδόναι;

Ejuſdem.

FLacceſſit ſi forma; hac utere, dum tibi forma eſt.
Si maneat; renuis cur dare, quod maneat?

Ῥουφίνου.

Παλλὰς ἐσαθρήσασα καὶ Ἥρη χρυσοπέδιλος
Μαιονίην, ἐκ κραδίης ἴαχον ἀμφότεραι,
Οὐκ ἔτι γυμνούμεσθα· κρίσις μία ποιμένος ἀρκεῖ·
Οὐ καλὸν ἡττᾶσθαι δὶς περὶ καλλοσύνης.

Rufini.

Rufini.

MÆonin ut Juno, ut vidit Tritonia virgo,
Clamant ex imis utraque pectoribus:
Non nudamur, ut ante: bis ob formam ſuperari
Haud decus. Unius ſufficit arbitrium.

Τοῦ αὐτοῦ.

ΚΆλλος ἔχεις Κύπριδος, πειθοῦς στόμα, σῶμα καὶ ἀκμὴν
Εἰαρινῶν Ὡρῶν, φθέγμα δὲ Καλλιόπης,
Νοῦν καὶ σωφροσύνην Θέμιδος, καὶ χεῖρας Ἀθήνης·
Σὺν σοὶ δ' αἱ Χάριτες τέσσαρές εἰσι, φίλη.

Ejuſdem.

FOrma tibi Veneris, Suadæ os, mea vita, juventus
Vernarum horarum, linguaque Calliopes,
Ipſius Themidis mens alta, manuſque Minervæ,
Biſque duæ tecum, lux mea, ſunt Charites.

Τοῦ αὐτοῦ.

ΠΈμπω σοὶ Ῥοδόκλεια τόδε στέφος, ἄνθεσι πλέξας,
Αὐτὸς ὑφ' ἡμετέραις δρεψάμενος παλάμαις.
Ἔστι κρίνον, ῥοδέη τε κάλυξ, νοτερή τ' ἀνεμώνη,
Καὶ νάρκισσος ὑγρὸς, καὶ κυαναυγὲς ἴον.
Ταῦτα στεψαμένη, λῆξον μεγάλαυχος ἐοῦσα.
Ἀνθεῖς, καὶ λήγεις καὶ σὺ, καὶ ὁ στέφανος.

Ejuſ-

Ejuſdem.

FLoribus hanc plenam tibi do, Rodoclea, corollam,
Decerpſi manibus quos modò ego ipſe meis.
Hic violæque, roſæque, Notique anemona propago,
Et cum narciſſo lilia purpureo.
Hoc ſerto redimita, tuos tu ſupprime faſtus.
Flores: at flos hic ut cadet, ipſa cades.

Τοῦ αὐτοῦ.

Ὄμματ᾽ ἔχεις Ἥρης Μελίτη, τὰς χεῖρας Ἀθήνης,
Τοὺς μαζοὺς Παφίης, τὰ σφυρὰ τῆς Θέτιδος.
Εὐδαίμων ὁ βλέπων σε· τρισόλβιος ὅπις ἀκούει·
Ἡμίθεος δ᾽ ὁ φιλῶν· ἀθάνατος δ᾽ ὁ συνών.

Ejuſdem.

LUmina Junonis Melitæ, palmæque Minervæ,
Et mammæ Veneris ſunt, Thetidiſque pedes.
Felix, qui videt hanc: ter felix, quiſquis eam audit:
Oſcula dans; Divus: qui fruitur, Deus eſt.

Τοῦ αὐτοῦ.

Ἤρισαν ἀλλήλαις, Ῥοδόπη, Μελίτη, Ῥοδόκλεια,
Τῶν τρισσῶν τίς ἔχει κάλλος ἀρειότερον·
Καί με κριτὴν εἵλοντο· καὶ ὡς θεαὶ αἱ περίβλεπτοι
Ἔστησαν μοῦναι νέκταρι λειβόμεναι·
Ἀλλὰ σαφῶς ἃ πέπονθε Πάρις, διὰ τὴν κρίσιν εἰδὼς;
Τὰς τρεῖς ἀθανάτους εὐθὺ συνεστεφάνην.

Ejuſ-

Ejuſdem.

CErtabant unà Rodope, Melite, Rodoclea,
    Has inter forma quæ potiore foret.
Judice me res acta fuit. me judice ſtabant.
    Adde Deûm nectar, Numina terna putes.
Aſt ego, judicii Paridis non immemor, omnes
    Arbitrio juſſi munera ferre meo.

Τοῦ αὐτοῦ.

ΛΟυσάμενοι, Προδίκη, πυκασώμεθα, καὶ τὸν ἄκρατον
    Ἑλκῶμεν, κύλικας μείζονας ἀράμενοι.
Βαιὸς ὁ χαιρόντων ἐστὶ βίος· εἶτα τὰ λοιπὰ
    Γῆρας κωλύσει· καὶ τὸ τέλος, θάνατος.

Ejuſdem.

FLore coronemur, prodice mea, corpora loti,
    Potemuſque ſcyphis grandibus, innumeris.
Exiguum tempus gaudentibus. omne quod ævi
    Reſtat hiems vitæ tollit, & atra dies.

Τοῦ αὐτοῦ.

ΕΥρώπης τὸ φίλημα, καὶ ἢν ἄχρι χείλεος ἔλθῃ,
    Ἡδὺ, κἂν ψαύσῃ μοῦνον ἄχρι στόματος.
Ψαύει δ' οὐκ ἄκροις τοῖς χείλεσιν· ἀλλ' ἐρύσασα
    Τὸ στόμα, τὴν ψυχὴν ἐξ ὀνύχων ἀνάγει.

Ejuſ-

Ejuſdem.

OS quanquam Europæ contingant baſia, labra
 Quanquam delibent ultima, grata tamen.
Non etenim tantum delibant labra, ſed omnem
 Sugunt ex imis unguiculis animam.

Διονυσίου Σοφιστοῦ.

Εἴθ᾽ ἄνεμος γενόμην, σὺ δὲ γε στείχουσα παρ᾽ αὐγάς.
 Στήθεα γυμνώσαις, καὶ με πνέοντα λάβοις.
Εἴθε ῥόδον γενόμην ὑποπόρφυρον, ὄφρα με χερσὶν
 Ἀρσαμένη, κομίσαις στήθεσι χιονέοις.
Εἴθε κρίνον γενόμην λευκόχροον, ὄφρα με χερσὶν
 Ἀρσαμένη, μᾶλλον σῆς χροιῆς κορέσῃς.

Dionyſii Sophiſtæ.

O Utinam ſim ventus ego, tu ſolis in æſtu
 Ut nudes mammas, meque ſinu excipias.
O utinam roſa ſim, quam tu carpaſque geraſque
 Albenti tecum pectore purpuream.
Album utinam fiam quoque lilium, ut inde colore,
 Cum ſuperes iſtum, plus ſatiere tuo.

Μαικίου.

Τί στυγνή; τί δὲ ταῦτα κόμης εἰκαῖα φιλαινὶ
 Σκύλματα, καὶ νοτερῶν σύγχυσις ὀμματίων;
Μὴ τὸν ἐραστὴν εἶδες ἔχοντ᾽ ὑποκόλπιον ἄλλην;
 Εἰπὸν ἐμοί· λύπης φάρμακ᾽ ἐπιστάμεθα.

Δα-

Δακρύεις, ὃ φῂς δὲ μάτην ἀρνεῖσθ' ἐπιβάλλῃ·
  Ὀφθαλμοὶ γλώσσης ἀξιοπιστότεροι.

Mæcii.

QUid luges, ſcindiſque comas, formoſa Philæni?
  Quid ploras, rubris turgida luminibus?
An fortaſſe aliam gremio ſuſtentat Amator?
  Dic mihi: quæ ſanet vulnus id, herba mihi eſt.
Tu ploras, nil dicis; & hoc celare laboras.
  Nequicquam. linguâ lumina fida magis.

Μάρκου Ἀργενταρίου.

ΜΗνη χρυσόκερως δέρκη τάδε, καὶ πυριλαμπεῖς
  Ἀστέρες, οὓς κόλποις Ὠκεανὸς δέχεται;
Ὥς μὲ μόνον προλιποῦσα μυρίπνοος ᾤχετ' Ἀρίστη.
  Ἐκταίην δ' εὑρεῖν τὴν μάγον οὐ δύναμαι.
Ἀλλ' ἔμπης αὐτὴν ζητήσομεν, ἣν ἐπιπέμψω
  Κύπριδος ἰχνευτὰς ἀργυρέους σκύλακας.

Marci Argentarii.

STellarum ſublime decus, Latonia, voſque
  Oceani vaſto ſidera fota ſinu:
Adſpicite ô; miſerum me pulchra reliquit Ariſte,
  Occurrit per ſex ſaga nec ulla dies.
Sed tamen inveniam: Veneris qui compita norunt,
  Argento factes viderit illa canes.

Τοῦ αὐτοῦ.

ἜΓχει Λυσιδίκης κυάθους δέκα, τῆς δὲ ποθεινῆς
  Εὐφράντης ἕνα μοι λάτρι δίδου κύαθον.

Φάσεις

Φήσεις Λυσιδίκην με φιλεῖν πλέον. οὐ μὰ τὸν ἡδὺν
Βάκχον, ὃν ἐν ζώτῃ λαβροπολῶ κύλικι.
Ἀλλά μοι Εὐφράντη μία πρὸς δέκα· καὶ γὰρ ἀπείρους
Ἀστέρας ἐν μήνης φέγγος ὑπερβάλλεται.

Ejuſdem.

LYſidices bis quinque ſcyphos mihi nomine funde;
Euphrantes, unum funde puer cyathum.
Lyſidicen illa me plus tu credis amare?
Non: per eum, potant quem mea labra, Deum.
Prævalet Euphrante bis quinis una puellis,
Cynthia uti ſtellis prævalet innumeris.

Τοῦ αὐτοῦ.

ΠΑρθένον Ἀλκίππην ἐφίλουν μέγα· καί ποτε πείσας
Αὐτὴν, λαθριδίως εἶχον ἐπὶ κλισίῃ·
Ἀμφοτέρων δὲ στέρνον ἐπάλλετο, μή τις ἐπέλθῃ
Μή τις ἴδῃ τὰ πόθων κρυπτὰ περισσότερον.
Μητέρα δ' οὐκ ἔλαθον κείνης λάλον· ἀλλ' ἐπιδοῦσα
Ἐξαπίνης, Ἑρμῆς κοινὸς, ἔφη, θύγατερ.

Ejuſdem.

ALcippen magno dilexi nuper amore,
Evictamque meo clauſam habui thalamo.
Pectus utrumque metu trepidum, ne forte veniret
Arbiter, hæc ne quis furta videret, erat.
Res ea non matrem latuit. venit illa, videnſque,
Communis, dixit, filia, Mercurius.

'Αγ-

Ἀντιπάτρου Θεσσαλονικέως.

Ὄρθρος ἔβη, Χρύσιλλα, πάλαι δ' ἠῷος ἀλέκτωρ
  Κηρύσσων, φθονερὴν ἠριγένειαν ἄγει·
Ὀρνίθων ἔρροις φθονερώτατε, ὅς με διώκεις
  Οἴκοθεν εἰς πολλοὺς ἠϊθέων ὀάρους·
Γηράσκεις Τιθωνέ· τί γὰρ σὴν εὐνέτιν Ἠῶ
  Οὕτως ὀρθριδίην ἤλασας ἐκ λεχέων.

Antipatri Theſſalonicenſis.

Lux oritur, Chryſilla: dici nuntius ales
  Eoo nitidùm provocat amne diem.
Diſpereas, ſcelerate ales: tu me ad mea cogis
  Munia deſerto ſurgere manè toro.
Torpeſcis, Tithone, tuo diſcedere lecto
  Tam matutinam cogis, iners, dominam?

Παρμενίωνος.

Ὁ Ζεὺς τὴν Δανάην, χρυσοῦ· κἀγὼ δέ σε χρυσοῦ.
  Πλείονα γὰρ δοῦναι τοῦ Διὸς οὐ δύναμαι.

Parmenionis.

Dilexit Danaën donato Juppiter auro.
  Hoc tibi do, mea lux: plus Jove non habeo.

Ὀνέστου.

Οὔτέ με παρθενικῆς τέρπει γάμος, οὔτε γεραιῆς·
Τὴν μὲν ἐποικτείρω, τὴν δὲ καταιδέομαι.
Εἴη μήτ' ὄμφαξ, μήτ' ἀσταφίς· ἡ δὲ πέπειρος
Ἐς Κύπριδος θαλάμους ὥρια καλλοσύνη.

Oneſti.

NOn ego virginibus capior, ſenibuſve puellis.
Has ego commiſeror; has ego deveneror.
Crudæ uvæ, aut tritæ, haud ſapiunt. matura puella
In Veneris dulces apta venire toros.

Νικάρχου.

Κάλλος ἄνευ χαρίτων, τέρπει μόνον· οὐ κατέχει δὲ,
Ὡς ἄτερ ἀγκίστρου νηχόμενον δέλεαρ·
Ὁπλίζου Κύπρι τόξα, καὶ εἰς σκοπὸν ἥσυχος ἐλθέ.
Ἄλλον ἐγὼ γὰρ ἔχω τραύματος οὐδὲ τόπον.

Nicarchi.

DElectat ſpecies, non attrahit, oris; ut hame
Eſca carens: os ſi gratia deſtituit.
Tende tuos, Cytherea, arcus, & dirige: plagis
En his qui pateat vulneribuſque locum.

Βάσσου.

Βάσσου.

Οὐ μέλλω ῥεύσειν χρυσός ποτε· βοῦς δ' γίνοιτο
Ἄλλος, χὠ μελίθρους κύκνος ἐπ' ἠϊόνος.
Ζηνὶ φυλασσέσθω τάδε παίγνια. τῇ δὲ Κορίννῃ
Τοὺς ὀβολοὺς δώσω τοὺς δύο, κοὐ πέτομαι.

Baſſi.

Non ſiam pluvium, dum mens mihi ſuppetit, aurum,
Non taurus, cycnus non ego litoreus.
Iſta reſerventur tibi Juppiter. Æra Corinnæ,
Æra dabo. campo non volo ego aërio.

Ἄδηλον.

Εἴτε σε κυανέῃσιν ἀποστίλβουσαν ἐθείραις,
Εἴτε πάλιν ξανθαῖς εἶδον ἄνασσα κόμαις,
Ἴση ἀπ' ἀμφοτέρων λάμπει χάρις· ἦ ῥά γε ταύταις
Θριξὶ συνοικήσει καὶ πολιῇσιν ἔρως.

Incerti.

Sive ego te videam nigro, regina, capillo,
Seu videam flavo rurſus, uterque decet.
Tanta in utroque venus certè reſplendet, ut ipſis
Gratia ſit canis magna futura tuis.

Τοῦ αὐτοῦ.

Νῦν μοι Χαῖρε λέγεις, ὅτι σου τὸ πρόσωπον ἀπῆλθεν
    Κεῖνο τὸ τῆς λύγδου βάσκανε λειότερον·
Νῦν μοι προσπαίζεις ὅτε τὰς τρίχας ἠφάνισάς σου,
    Τὰς ἐπὶ τοῖς σοβαροῖς αὐχέσι πλαζομένας.
Μηκέτι μοι μετέωρε προσέρχεο, μηδὲ συνάντα·
    Ἀντὶ ῥόδου γὰρ ἐγὼ τὴν βάτον οὐ δέχομαι.

Ejuſdem.

NUnc mihi dicis, Ave, poſtquam tibi forma receſſit,
    Qua non Mæonius levior ante lapis.
Nunc mihi tu alludis, poſtquam periere capilli,
    Erranteſque illæ per tua colla comæ
At tu, cede procul, nec me continge, ſuperba.
    Pro fragrante roſa non rubum ego accipio.

Ἄδηλον.

Ἤδη φίλτατε λύχνε τρὶς ἔπταρες, ἦ τάχα τερπνὴν
    Ἐς θαλάμους ἥξειν Ἀντιγόνην προλέγεις.
Εἰ γὰρ ἄναξ εἴη τόδ' ἐτήτυμον, οἷος Ἀπόλλων,
    Θνητοῖς μάντις ἔσῃ καὶ σὺ παρὰ τρίποδι.

Incerti.

TEr ſternutaſti jam Lychne; ter adfore dicis
    Formoſam in noſtros Antigonen thalamos.
Si verum prædixiſti; velut alter Apollo,
    Delphorum ſacrum ſtabis apud tripodem.

Ἰουλια-

Ἰουλιανοῦ.

Στέμμα πλέκων ποθ', εὗρον
Ἐν τοῖς ῥόδοις Ἔρωτα·
Καὶ τῶν πτερῶν κατασχὼν
Ἐβάπτισ' εἰς τὸν οἶνον·
Λαβὼν δ' ἔπιον αὐτόν.
Καὶ νῦν ἔσω μελῶν μου
Πτεροῖσι γαργαλίζει.

Juliani.

Dum ſerta necto, vidi
Inter roſas Amorem:
Pennaſque comprehendens
Tinxi mero, merumque
Hoc imbibi. univerſos
Hinc corporis per artus
Pennas quatit Cupido.

Ἄλλο.

Ματρὸς ἔτ' ἐν κόλποισιν ὁ νήπιος ὀρθρινὰ παίζων
Ἀστραγάλοις, τοὐμὸν πνεῦμ' ἐκύβευσεν ἔρως.

Aliud.

Aſtragalis ludens tenera cum matre Cupido
Lucratus cor eſt improbus ille meum.

Ἄλλο.

ΦΕύγειν δὲ τὸν Ἔρωτα κενὸς πόνος· οὐ γὰρ ἀλύξω
Πεζὸς ὑπὸ πτηνοῦ πυκνὰ διωκόμενος.

Aliud.

NEquicquam conor vitare Cupidinis arcus.
Me peditem pennis occupat ille ſuis.

Ἄλλο.

ΤΩ̃ μήλῳ βάλλω σε· σὺ δ᾽ εἰ μὲν ἑκοῦσα φιλεῖς με,
Δεξαμένη, τῆς σῆς παρθενίκης μετάδος.
Εἰ δ᾽ ἄρ᾽ ὃ μὴ γίγνοιτο νοεῖς, τοῦτ᾽ αὐτὸ λαβοῦσα,
Σκέψαι τὴν ὥρην ὡς ὀλιγοχρόνιος.

Aliud.

MAlo te, formoſa, peto: tu, ſi quid amas me,
Accipe; daque animum, tu mihi, Nympha, tuum.
Sin renuis fugitiva, meum hoc tamen accipe pomum,
Et, quam ſit fallax vita, vel inde vide.

Ἄλλο.

ΦΕίδῃ παρθενίης; καὶ τί πλέον; οὐ γὰρ ἐς ᾅδην
Ἐλθοῦσ᾽ εὑρήσεις τὸν φιλέοντα κόρη·
Ἐν ζωοῖσι τὰ τερπνὰ τὰ Κύπριδος· ἐν δ᾽ Ἀχέροντι
Ὀστέα καὶ σποδιὴ παρθένε κεισόμεθα.

Aliud.

Parcis virginitati. at cur? tibi, pulchra puella,
Mortua cum fueris, nullus amator erit.
In vivis Veneris ſunt gaudia. morte perempti,
Nil cineres, virgo, præter, & oſſa ſumus.

Ἄλλο.

Πέμπω σοι μύρον ἡδὺ, μύρῳ παρέχων χάριν, οὐ σοί.
Αὐτὴ γὰρ μυρίσαι καὶ τὸ μύρον δύνασαι.

Aliud.

Unguentum tibi mitto: ſed hoc fragrantius ipſa.
Cum facias, illi, non tibi, fertur honos.

Ἄλλο.

Ἡδὺ θέρους διψῶντι χιὼν ποτόν· ἡδὺ δὲ ναύταις
Ἐκ χειμῶνος ἰδεῖν εἰαρινὸν στέφανον.
Ἡδὺ δὲ καὶ ὁπόταν κρύψῃ μία τοὺς φιλέοντας
Χλαῖνα, καὶ αἰνῆται Κύπρις ὑπ' ἀμφοτέρων.

Aliud.

Suavè ſitim nivibus ſudanti extinguere: ſuavè
Poſt hiemem nautis verna corona viris.
Suavè, unum geminos ſtratum cum occultat amantes,
Sumptaque laudatur parte ab utraque Venus.

Aliud.

GArrula gens avium, quid turbâtis, philomelæ,
Sopitum molli virginis in gremio?
Si genus eſt muliebre loquax, vos quæſo filete,
Nec querula ſomnum rumpite voce meum.

Ἄλλο.

ΕἹ μισεῖν πόνος ἐστὶ, φιλεῖν πόνος, ἐκ δύο λοιπὸν
Αἱρῦμαι, χρηστῆς ἕλκος ἔχειν ὀδύνης.

Aliud.

SI labor eſt, odiſſe; labor ſi magnus amare
Eſt quoque; quod proſit vulnus habere volo.

Ἄλλο.

ΠΈντ' αἰτεῖς; δέκα δῶσω· καὶ εἴκοσι δ' αὐτίκα ἕξεις.
Ἀρκεῖ σοι χρυσοῦς; ἤρκεσε καὶ Δανάῃ.

Aliud.

QUinq; petis; bis quinq; dabo: totidem, & totidem aurum
Suffecit Danaæ: ſufficiatque tibi.

Ἄλλο.

ΕἸ τὸν ἐν πελάγει σώζεις Κύπρι, κᾀμὲ τὸν ἐν γᾷ
Ναυηγὸν φιλίης σῶσον ἀπολλύμενον.

Ἄλλο.

Κούρη τίς μ' ἐφίλησεν ὑφέσπερα χείλεσιν ὑγροῖς.
Νέκταρ ἔην τὸ φίλαμα· τὸ γὰρ στόμα νέκταρος ἔπνει.
Καὶ μεθύω τὸ φίλαμα, πολὺν τὸν ἔρωτα πεπωκώς.

Aliud.

HEſterno dedit uda die mihi baſia virgo.
Nectar erant, dulci nectar ſpirabat ab ore.
Paſcor baſiolis etiamnum, & inebrior iſtis.

Ἄλλο.

Ἠράσθην, ἐφίλουν, ἔτυχον, κατέπραξ', ἀγαπῶμαι.
Τίς δὲ, καὶ ἧς, καὶ πῶς, ἡ Θεὸς οἶδε μόνη.

Aliud.

SUm dilectus, amatus, amore potitus: at à qua,
Quando, aut quo pacto, ſcit puto ſola Venus.

Ἄλλο.

Ἐκμαίνει χείλη με ῥοδόχροα, ποικιλόμυθα,
Ψυχοτακῆ, στόματος νεκταρέου πρόθυρα,
Καὶ γλῆναι λασίῃσιν ὑπ' ὀφρύσιν ἀστράπτουσαι
Σπλάγχνων ἡμετέρων δίκτυα καὶ παγίδες,

Καὶ

Καὶ μαζοὶ γλαγόεντες, εὔζυγες, ἱμερόεντες,
  Εὐφυέες, πάσης τερπνότεροι κάλυκος.
Ἀλλὰ τί μηνύω κυσὶν ὀστέα: μάρτυρές εἰσι
  Τῆς ἀθυρεστομίης οἱ Μίδεοι κάλαμοι.

Aliud.

ME rapiunt roſea illa, loquacia, corque liquantia
  Labra meum, illa oris limina nectarei,
Subque ſuperciliis radiantia lumina denſis,
  Retia viſceribus & retinacla meis,
Et bene junctæ, & turgidulæ, duræque mamillæ,
  Submittat calices quîs roſa victa ſuos.
Sed canibus quid ego oſſa? Midæ quæ prodidit aures,
  (Tutum adeo nihil eſt) canna paluſtris erat.

FINIS.

E R.

ERRATA.

QUoniam vix eſt, ut libri ulli, quantumvis exigui, ſine typographicis erroribus imprimantur, ita & huic libello nævuli quidam obrepſere, qui hoc modo emendandi. Pag. 7, lin. 19: *Anne Syracoſiam.* pag. 20, lin. 8, legend: *In duce miles erat.* pag. 26, lin. 1: *emeritumque.* pag. 31, vers 3: *gemina.* pag. 33, lin. 18: *A cunis Pueri repetam primordia magni.* pag. 35, lin. penult. *lætis reſonat nemus omne querelis.* pag. 42, lin. 10: *pulchrum dedit omen Olympo.* pag. 46, lin. 6: *inſignes artibus olim.* ibid. lin. 28: *Et morem ingeniis præſcriberet.* pag. 48, lin. ultim. *In lucemque trahit Princeps.* pag. 49, vers 24. *ſubmerſamque æquore Memphim.* pag 52, lin. ultim: ponend. punctum. pag. 72, vers 28: poſt *Romana Poeſis* pon. comma. pag. 82, vers 1: *Litora.* pag. 83, lin. 2, poſt *Averni* ponend. comma. pag. 95, lin. 2, ponend. comma poſt *ſideribus.* pag. 99, lin. penult. *cycnique canori.* pag. 101, lin. 28. ponend. comma poſt *vitam*, & 29 poſt *ulmo.* pag. 105, in inſcriptione pagellæ omiſſa eſt vox, ECLOGÆ: ut & pag. 108. ibid. ſub finem poſt *juvabit* ponend. punctum: ut, duo puncta, poſt *dolebunt.* pag. 111. lin. ultim. ponend. punctum poſt *coli.* & pag. ſeqq. lin. 6, poſt *dabit.* ut & ibidem linea, quæ præcedit antepenult. poſt *Germania.* pag. 120, lin. 1. ponend. comma poſt *Georgi.* pag. 140, lin. 21, leg: *Nomina ſunt*, ſine commate. pag. 148, lin. 8: *Magna aulæ.* pag. 159, lin. 23, poſt *meos* punctum ponend. pag. 164, lin. 5: *Gallis.* pag. 168, vers. antepenult: *arva tibi.* pag. 173, lin. 4: *Pulchrior* ibid. ſub fin: *conſpicit Ida jubar* pag. 190: ELEG. III. pag. 197, lin. 4, poſt *Deo* ponend. duo puncta. pag. 200, lin. 11. *Hic dum Juſtitiæ ſol occidit.* pag. 210, lin. 1. penul. comma poſt *urbem.* pag. 212, lin. 18: *quibus his accedere primis Contigit.* pag. 229, vers antepenult. *poſſim.* pag. 235, vers 10: diſtinguend: *Illa caret ſenſu, ſenſu etiam ille caret.* pag. 237, lin. 3: *repræſentant.* pag. 239, vers 3: *Hippomenes.* pag. 256: *Archiæ.* ut & pag. 267, & 270. ibid. lin. penult. *crediſne.* pag. 261, lin. ult: *Eſſe puta baculum.* pag. 268: *Agathiæ.* ibid. lin. antepenult: σκόλοπες. pag. 264: *ſororem ſuam.*

ibid.

A01 1464458

ibid. *Inſignem cantu.* pag. 270; vers 3: *Ilias.* pag. 273 παρερχόμενοι. pag. 276: Τῶν παίδων αἴδλω. pag. 279, lin. 1: εἰς τὸν αὐτόν. pag. 280, poſt ἐπέχω punctum pon. pag. 283: εἰς τὸ αὐτό. pag. 304, vers 1: Διόδωρος. pag. 305, princip. Epigr. ult: Ὅσσαν. pag. 317, vers 3: κορώνου. pag. 329, lin. ultim: στέφανος. pag. 330: *Rhodoclea*, & ſeqq. pag. *Rhodope*, & *Prodice.* pag. 332, vers 2: Στῆθεα. pag. 334, Epigr. medio: ἀφελοσότερον. Reliqua, quæ aut oculos meos ſubterfugerunt, aut minoris momenti ſunt vitia, bonus ac benevolus Lector per ſeſe facile corriget.

6